

ŠKOLSKÉ KNIŽNICE AKO INFORMAČNÉ A KULTÚRNE CENTRÁ ŠKÔL

Slovenská pedagogická knižnica v Bratislave
2017

Zostavila Rozália Cenigová

ŠKOLSKÉ KNIŽNICE AKO INFORMAČNÉ A KULTÚRNE CENTRÁ ŠKÔL

11. medzinárodná konferencia

organizovaná pod záštitou
ministra školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky
Petra Plavčana

Slovenská pedagogická knižnica v Bratislave
2017

<http://www.spgk.sk>

© Slovenská pedagogická knižnica v Bratislave, 2017

ISBN 978 – 80 – 972668 – 0 – 6

EAN 9788097266806

Ďakujeme ministrovi školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky Petrovi Plavčanovi za prevzatie osobnej záštity nad 11. medzinárodnou konferenciou *Školské knižnice ako informačné a kultúrne centrá škôl*.

Ďalej vyslovujeme úprimnú vďaku Ministerstvu školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky za finančnú podporu 11. medzinárodnej konferencie *Školské knižnice ako informačné a kultúrne centrá škôl*.

OBSAH

PROGRAM 11. MEDZINÁRODNEJ KONFERENCIE	6
ÚVOD	7
I. ANALÝZA STAVU ŠKOLSKÝCH KNIŽNÍC NA SLOVENSKU	8
<i>Rozália Cenigová</i> Analýza stavu školských knižníc za rok 2016 a projekty na podporu čítania	9
II. PROJEKTY NA ROZVÍJANIE ČITATELSKEJ GRAMOTNOSTI	42
<i>Pavína Lišovská</i> Záložka do knihy spojuje školy a motivuje ke čtení – aktivity škol na podporu dětského čtenářství	43
<i>Darina Bačová</i> Čítanie s porozumením v aktualizáčnom vzdelávaní	49
<i>Eva Kubalová</i> Škola ako tvorivá knižnica	58
<i>Romana Rablová</i> Aktivity školního informačního centra na podporu čtenářské gramotnosti	64
<i>Martina Kamenářová</i> Čtenářská gramotnost na 2. stupni základní školy – zábavnou formou k společnému cíli	70
<i>Anna Cabuková</i> Školská knižnica ako zdroj poznania, inšpirácie a relaxu	77
<i>Jarmila Lehotayová</i> Podujatia školskej knižnice zamerané na podporu čitateľskej gramotnosti	86
Príloha č. 1 Vyhodnotenie 7. ročníka česko-slovenského projektu pre základné školy a osemročné gymnáziá <i>Záložka do knihy spája školy</i>	93
Príloha č. 2 Hodnotenie 7. ročníka česko-slovenského projektu <i>Záložka do knihy spája školy</i> základnými školami a osemročnými gymnáziami	97
Príloha č. 3 Vyhodnotenie 5. ročníka celoslovenského projektu pre stredné školy <i>Záložka do knihy spája slovenské školy</i>	181
Príloha č. 4 Hodnotenie 5. ročníka celoslovenského projektu <i>Záložka do knihy spája slovenské školy</i> strednými školami	184
Príloha č. 5 Vyhodnotenie 12. ročníka celoslovenského projektu <i>Najzaujímavejšie podujatie školskej knižnice</i> k Medzinárodnému dňu školských knižníc 24. októbra 2016	209
Príloha č. 6 Metodické usmernenie pre školské knižnice k zákonu č. 126/2015 Z. z. o knižniciach	226
Príloha č. 7 Metodický pokyn pre školské knižnice k vyhláške Ministerstva kultúry Slovenskej republiky č. 201/2016 Z. z.	248

Príloha č. 8 Fotogaléria z 11. medzinárodnej konferencie	269
---	-----

11. medzinárodná konferencia

ŠKOLSKÉ KNIŽNICE AKO INFORMAČNÉ A KULTÚRNE CENTRÁ ŠKÔL

organizovaná pod záštitou
ministra školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky
Petra Plavčana

4. mája 2017 Univerzitná knižnica v Bratislave

09.30 – 10.00	Prezentácia
10.00 – 10.20	Otvorenie medzinárodnej konferencie
10.20 – 11.00	Analýza stavu školských knižníc za rok 2016 a projekty na podporu čítania
<i>Rozália Cenigová, Slovenská pedagogická knižnica, Bratislava</i>
11.00 – 11.20	Záložka do knihy spojuje školy a motivuje ke čtení – aktivity škol na podporu dětského čtenářství
<i>Pavlna Lišovská, Knihovna Jiřího Mahena v Brně, Česká republika</i>
11.20 – 11.40	Čítanie s porozumením v aktualizačnom vzdelávaní
<i>Darina Bačová, RP Metodicko-pedagogické centrum, Bratislava</i>
11.40 – 12.00	Škola ako tvorivá knižnica
<i>Eva Kubalová, Gymnázium Jozefa Miloslava Hurbana, Čadca</i>
12.00 – 12.30	Slávnostné ocenenie víťazov celoslovenského projektu „Najzaujímavejšie podujatie školskej knižnice“ k Medzinárodnému dňu školských knižníc 24. októbra 2016
12.30 – 13.20	Obedňajšia prestávka
13.20 – 13.40	Aktivity školního informačního centra na podporu čtenářské gramotnosti
<i>Romana Rablová, Základní škola, Provoznická, Ostrava-Hrabůvka, Česká republika</i>
13.40 – 14.00	Čtenářská gramotnost na 2. stupni základní školy – zábavnou formou k společnému cíli
<i>Martina Kamenářová, Základní škola a Mateřská škola, Malešov, Česká republika</i>
14.00 – 14.20	Školská knižnica ako zdroj poznania, inšpirácie a relaxu
<i>Anna Cabuková, Základná škola, Zákopčie</i>
14.20 – 14.40	Podujatia školskej knižnice zamerané na podporu čitateľskej gramotnosti
<i>Jarmila Lehotayová, Základná škola s materskou školou, Rakovec nad Ondavou</i>
14.40 – 15.00	Diskusia a ukončenie medzinárodnej konferencie

ÚVOD

Jedenásty ročník medzinárodnej konferencie *Školské knižnice ako informačné a kultúrne centrá škôl* zorganizovala Slovenská pedagogická knižnica pod záštitou ministra školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky Petra Plavčana 4. mája 2017 v prednáškovvej sále Univerzitnej knižnice v Bratislave. Medzinárodnú konferenciu slávnostne otvoril štátny tajomník Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky Peter Krajňák, ktorý zároveň ocenil víťazov 12. ročníka celoslovenského projektu *Najzaujímavejšie podujatie školskej knižnice* k Medzinárodnému dňu školských knižníc 24. októbra 2016.

Na medzinárodnej konferencii sa zúčastnilo 108 zástupcov pedagogickej a knihovníckej verejnosti zo Slovenskej republiky i z Českej republiky.

Texty uverejnené v tomto zborníku sú rozdelené do troch častí.

Časť *Analýza stavu školských knižníc na Slovensku* prináša podrobnú analýzu stavu školských knižníc v Slovenskej republike za rok 2016, informácie o realizovaných troch projektoch na podporu čítania Slovenskou pedagogickou knižnicou a správu o činnosti metodického centra Slovenskej pedagogickej knižnice pre školské knižnice. Súčasťou analýzy sú informácie o počte škôl a školských knižníc, knižničnom фонде, používateľoch, výpožičkách, podujatiach pre používateľov, informačných technológiách, personálnom zabezpečení a financovaní školských knižníc s doplňujúcim komentárom.

V časti *Projekty na rozvíjanie čitateľskej gramotnosti* sú predstavené originálne a zároveň inšpirujúce podujatia a akcie zamerané na podporu čítania žiakov základných škôl a stredných škôl v Slovenskej republike a Českej republike. Prvé tri ocenené školské knižnice v rámci 12. ročníka celoslovenského projektu *Najzaujímavejšie podujatie školskej knižnice* k Medzinárodnému dňu školských knižníc 24. októbra 2016 podrobne popisujú nielen víťazné podujatia, ale aj všetky aktivity, ktoré pravidelne organizujú na podporu čítania žiakov vo svojich školách. Súčasťou tejto časti je aj prezentácia vzdelávacích programov určených pre učiteľov v oblasti čítania s porozumením, ktoré realizuje Metodicko-pedagogické centrum.

Obsah zborníka uzatvárajú prílohy, ako sú: vyhodnotenie troch projektov na podporu čítania metodického centra Slovenskej pedagogickej knižnice pre školské knižnice (7. ročník česko-slovenského projektu pre základné školy a osemročné gymnáziá *Záložka do knihy spája školy*, 5. ročník celoslovenského projektu pre stredné školy *Záložka do knihy spája slovenské školy*, 12. ročník celoslovenského projektu *Najzaujímavejšie podujatie školskej knižnice* k Medzinárodnému dňu školských knižníc 24. októbra 2016), najdôležitejšie metodické materiály za rok 2016 a fotogaléria z 11. medzinárodnej konferencie *Školské knižnice ako informačné a kultúrne centrá škôl*. Prvé dva projekty sú doplnené aj hodnotením samotnými zúčastnenými základnými školami, osemročnými gymnáziami a strednými školami.

Rozália Cenigová

I. Analýza stavu školských knižníc na Slovensku

ANALÝZA STAVU ŠKOLSKÝCH KNIŽNÍC ZA ROK 2016 A PROJEKTY NA PODPORU ČÍTANIA

Rozália Cenigová

Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo školstva“) v zmysle zákona č. 540/2001 Z. z. o štátnej štatistike v znení neskorších predpisov vykonáva každoročne štátne štatistické zisťovanie v oblasti školských knižníc. Štatistické zisťovanie sa riadi Programom štátnych štatistických zisťovaní, ktorý zostavuje Štatistický úrad Slovenskej republiky v súčinnosti s ministerstvom školstva na obdobie troch rokov. Štátne štatistické zisťovanie za oblasť školských knižníc je realizované prostredníctvom ročného štatistického výkazu Škol, ktoré školská knižnica (spravodajská jednotka) vyplňa prostredníctvom elektronického štatistického zisťovania ministerstva školstva. Koordináciou a zabezpečením všetkých úloh a povinností súvisiacich s výkonom štatistického zisťovania je poverené Centrum vedecko-technických informácií Slovenskej republiky (ďalej len „CVTI SR“). Zber štatistických údajov a ich schválenie vykonávajú odbory školstva okresných úradov v sídle kraja.

Základným východiskovým materiálom pre spracovanie analýzy stavu školských knižníc boli štatistické údaje, ktoré uviedli školské knižnice vo *Výkaze o školskej a akademickej knižnici Škol (MŠVVŠ SR) 10 – 01 za rok 2016* (ďalej len „štatistický výkaz“). Školské knižnice pri vyplňovaní štatistických výkazov čerpali štatistické údaje z povinných odborných evidencií a z ďalších doplňujúcich podporných evidencií, ktoré priebežne viedli počas roka 2016. Pri vypracúvaní analýzy sa vychádzalo z platných všeobecne záväzných právnych predpisov, metodických odporúčaní, interných správ a poznatkov z 239 odborných konzultácií metodického centra pre školské knižnice, ktoré je súčasťou úseku metodiky a rozvoja knižničného systému Slovenskej pedagogickej knižnice (ďalej len „metodické centrum pre školské knižnice“). Zdrojom informácií boli aj informácie z printových a elektronických médií a riadené telefonické rozhovory s vybranými školskými knižnicami.

Hneď na úvod je potrebné povedať, že analýza stavu školských knižníc za rok 2016 bola sťažená z dôvodu obmedzenej dostupnosti relevantných štatistických údajov a vysvetľujúcich informácií najmä k vykázaným negatívnym štatistickým údajom. Takisto **rozdielny počet vykázaných školských knižníc za roky 2015 a 2016 neumožňoval dostupné štatistické údaje rovnocenne porovnávať**.

Ďalej je potrebné povedať, že počas zberu štatistických údajov pri náhodnej kontrole **748 štatistických výkazov** boli metodickým centrom pre školské knižnice zistené chyby, ktorým sa dalo predísť:

- pozorným naštudovaním metodického pokynu¹ pre vyplňovanie štátneho štatistického výkazu spravodajskými jednotkami,
- vykazovaním pravdivých² štatistických údajov v štatistickom výkaze na základe priebežne vedenej odbornej evidencie spravodajskou jednotkou – školskou knižnicou.

¹ Metodický pokyn zaslalo metodické centrum pre školské knižnice 9. januára 2017 všetkým 1 542 spravodajským jednotkám a subjektom, ktoré vykonávali zber a spracovanie štatistických údajov.

² Podozrenie, že niektoré spravodajské jednotky každoročne prepisujú štatistický výkaz z predchádzajúceho obdobia alebo len niektoré údaje nepatrne pozmenia, potvrdilo aj tento rok CVTI SR po ukončení zberu štatistických údajov.

Metodické centrum pre školské knižnice kvôli skvalitneniu vedenia odborných evidencií knižničných dokumentov a ďalších povinných evidencií vypracovalo **metodické usmernenie č. 1/2017 k povinným evidenciám školskej knižnice**, ktoré upravovalo **postup pri odbornej evidencii knižničného fondu, evidencii používateľov, evidencii návštevníkov, evidencii výpožičiek, evidencii vzdelávacích a kultúrno-spoločenských podujatí a zvlášť evidencii akcií informačnej výchovy**. Metodické usmernenie 13. marca 2017 zaslalo všetkým školským knižniciam, aby viedli evidencie v súlade s platnou legislatívou.

POČET ŠKÔL A ŠKOLSKÝCH KNIŽNÍC

Podľa celkového sumáru štatistického zisťovania bolo k 31. decembru 2016 evidovaných **1 542 školských knižníc**, ktoré boli **zriadené v súlade so zákonom č. 126/2015 Z. z. o knižniciach a o zmene a doplnení zákona č. 206/2009 Z. z. o múzeách a o galériách a o ochrane predmetov kultúrnej hodnoty a zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 38/2014** (ďalej len „zákon o knižniciach“). Tieto knižnice boli ako **organizačné útvary** súčasťou 1 542 základných škôl, gymnázií, stredných odborných škôl, konzervatórií, škôl pre žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami a zároveň slúžili na informačné a dokumentačné zabezpečenie výchovy a vzdelávania a výchovno-vzdelávacích potrieb uvedených škôl (tabuľka 1).

Po šiestykrát sa **uskutočnil adresný zber štatistických údajov o školských knižniciach**, a to na základe **webového registra**, ktorý bol vytvorený z identifikačných údajov o školských knižniciach, ktoré systematicky vedie metodické centrum pre školské knižnice v **Adresári školských knižníc v Slovenskej republike**. Do webového registra mali prístup len tie základné školy, stredné školy a špeciálne školy, ktoré mali od roku 2000 do roku 2016 zriadené školské knižnice v súlade s platnou legislatívou a zároveň boli aj zaevidované v **Zozname knižníc Slovenskej republiky**, ktorý vedie Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo kultúry“). V súčasnosti existuje zhoda medzi evidovanými knižnicami v uvedenom zozname a v Adresári školských knižníc v Slovenskej republike.

V roku 2016 bolo zrušených **45 školských knižníc**. Zriaďovatelia týchto školských knižníc ako dôvod zrušenia školskej knižnice uviedli napríklad vyradenie školy ministerstvom školstva zo siete škôl a školských zariadení, zlúčenie školskej knižnice a verejnej knižnice do spoločnej obecnej knižnice alebo problémy pri vedení povinnej odbornej evidencie knižničného fondu. Medzi zrušenými školskými knižnicami bolo aj 5 školských knižníc, ktoré boli podporené z rozvojového projektu ministerstva školstva *Elektronizácia a revitalizácia školských knižníc* v rokoch 2006, 2007 a 2008.

Pri telefonických rozhovoroch sa ukázalo, že niektoré školské knižnice nevedli povinnú odbornú evidenciu knižničných dokumentov, nevykonávali revíziu knižničného fondu a nevyraďovali knižničné dokumenty ani v súlade s predchádzajúcim zákonom o knižniciach³, ktorý platil od 1. júla 2000 do 31. júna 2015. Aby predišli prípadnému sankčnému postihu (pokute) za porušenie povinností, ktoré im vyplývajú z nového zákona o knižniciach, zrušili činnosť svojej školskej knižnice.

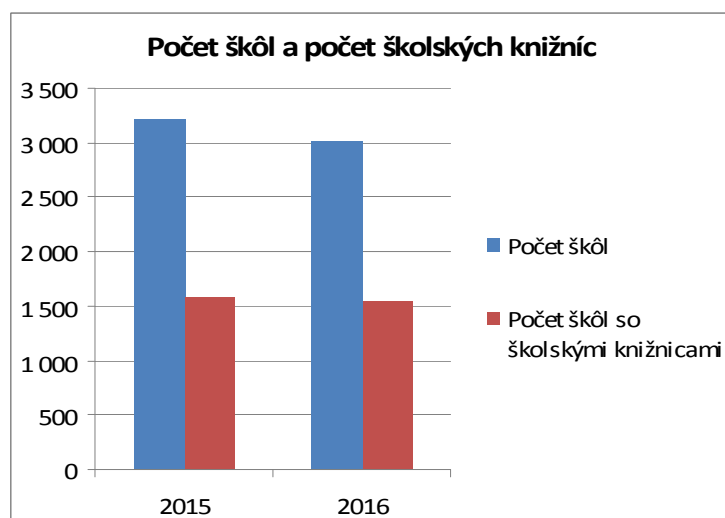
³ Zákon č. 183/2000 Z. z. o knižniciach, o doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 27/1987 Zb. o štátnej pamiatkovej starostlivosti a o zmene a doplnení zákona č. 68/1997 Z. z. o Matici slovenskej v znení neskorších predpisov.

V sledovanom období boli zriadené **3 nové školské knižnice**. V porovnaní s rokom 2015 **pribudla 1 školská knižnica**, ktorá bola **integrovaná s verejnou knižnicou**.

Tabuľka 1 Počet škôl a školských knižníc

Ukazovateľ	2015	2016	Nárast/pokles (%)
Počet škôl	3 220	3 010	-6,98
Počet škôl so školskými knižnicami	1 584	1 542	-2,72
z toho integrované s verejnou knižnicou	19	20	+5,00

Graf 1 Počet škôl a počet školských knižníc

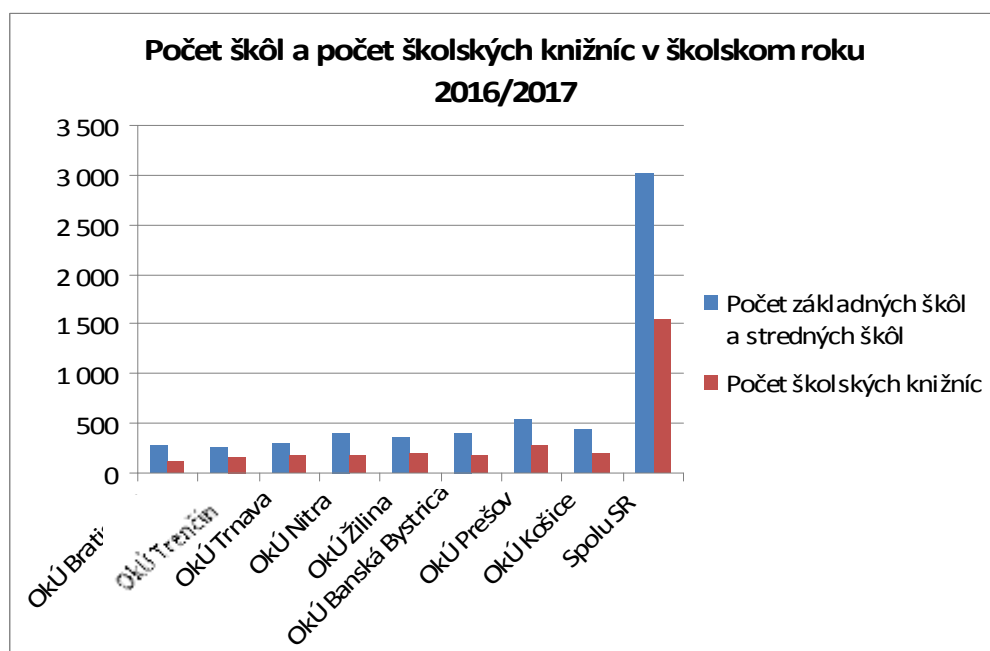

Z celkového počtu **3 010 základných škôl a stredných škôl** evidovaných v sieti škôl a školských zariadení ministerstva školstva v školskom roku 2016/2017 nemalo zriadenú školskú knižnicu **1 468 škôl**. Tieto školy využívali na informačné a dokumentačné zabezpečenie výchovno-vzdelávacieho procesu kabinetné zbierky kníh, prípadne si zapožičali informačné zdroje z verejných knižníc. V tabuľke 2 je uvedený počet škôl a počet školských knižníc v školskom roku 2015/2016 podľa údajov z okresných úradov v sídle kraja.

Tabuľka 2 Počet škôl a počet školských knižníc v školskom roku 2016/2017

Ukazovateľ	Počet základných škôl a stredných škôl	Počet školských knižníc	%
Okresný úrad Bratislava	281	128	46
Okresný úrad Trenčín	265	170	64
Okresný úrad Trnava	311	187	60
Okresný úrad Nitra	399	183	46
Okresný úrad Žilina	363	211	58
Okresný úrad Banská Bystrica	406	176	43
Okresný úrad Prešov	549	284	52
Okresný úrad Košice	436	203	47
Spolu Slovenská republika	3010	1 542	51

Graf 2 Počet škôl a počet školských knižníc v školskom roku 2016/2017

KNIŽNIČNÝ FOND

K 31. decembru 2016 školské knižnice evidovali **5 891 886 knižničných jednotiek** (tabuľka 3). Po prepočítaní uvedeného počtu knižničných jednotiek s počtom školských knižníc pripadlo na jednu školskú knižnicu približne **3 821 knižničných jednotiek**, čo je o 41 knižničných jednotiek **viac** ako v roku 2015.

Počet knižničných jednotiek po prepočítaní s celkovým počtom registrovaných používateľov a potenciálnych používateľov vyzeral približne rovnako ako v predchádzajúcom štatistickom období, a to: na **jedného registrovaného používateľa** pripadlo približne **21 zväzkov**, na **jedného potenciálneho používateľa** pripadlo **12 zväzkov**, na **jedného registrovaného používateľa z radov žiakov** pripadlo približne **24 zväzkov** a na **jedného potenciálneho používateľa z radov žiakov** pripadlo **14 zväzkov**.

Počet **titulov dochádzajúcich periodík** po prepočítaní na jednu školskú knižnicu predstavoval približne **1,5 titulu**. V porovnaní s rokom 2015 je to **nárast** približne o **pol titulu**.

Školské knižnice dopĺňali knižničné fondy najmä formou nákupu, darom, výmenou, bezodplatným prevodom a náhradou za stratený dokument. **Ročný prírastok** po prepočítaní na jedného registrovaného používateľa bol rovnaký ako v roku 2015, a to **0,35 titulu**. Uvedený ročný prírastok predstavuje približne **12 % z optimálneho ročného prírastku**. *Model školskej knižnice* totiž odporúča školským knižniciam, aby každý rok zakúpili 3 zväzky na jedného registrovaného používateľa.

Za zmienku stojí skutočnosť, že školské knižnice mohli svoj ročný prírastok knižničných jednotiek zvýšiť aj vďaka finančným prostriedkom z **Fondu na podporu umenia**. V rámci jeho Programu 6 – Pamäťové a fondové inštitúcie bol vytvorený podprogram 6.1 Knižnice,

ktorý mal ďalší podprogram 6.1.3 Akvizícia knižníc. Uvedený podprogram bol určený na dopĺňovanie knižničných fondov.

Školské knižnice vyradili zo svojich knižničných fondov **120 286 knižničných jednotiek**, a to najmä pre ich duplicitu, multiplicitu, obsahovú zastaranosť alebo fyzické poškodenie.

Na základe riadeného rozhovoru so zriaďovateľmi školských knižníc a so školskými knihovníkmi bolo zistené, že niektoré školské knižnice nevyradili knižničné jednotky v súlade s platnou legislatívou. Dôvodom bol najmä rozdiel medzi vykázaným počtom knižničných jednotiek v štatistickom výkaze za predchádzajúci kalendárny rok, prípadne v štatistických výkazoch za minulé roky a skutočným fyzickým počtom knižničných jednotiek v školskej knižnici. Viaceré školské knižnice buď evidovali knižničný fond len pomocou inventárnych zoznamov, kde im chýbali dôležité povinné identifikačné údaje o knižničných dokumentoch, ktoré predpisovala už spomínaná legislatíva, alebo nemali žiadne odborné evidencie k dispozícii.

Počet knižničných jednotiek **spracovaných automatizovane** tvoril približne **36 %** z celkového počtu evidovaných knižničných jednotiek, čo je oproti roku 2015 **nárast** približne o **2 %**.

Na základe kontroly metodického centra pre školské knižnice bolo zistené, že **395 školských knižníc**, ktoré si zakúpili automatizovaný knižnično-informačný systém v rámci rozvojového projektu ministerstva školstva *Elektronizácia a revitalizácia školských knižníc* v rokoch 2006 – 2009, 2011 a 2013, malo z celkového počtu evidovaných knižničných jednotiek k 31. 12. 2016 automatizovaným spôsobom spracovaných **90 % knižničných jednotiek** (tabuľka 4).

Je potrebné povedať, že po ukončení štatistického zberu v roku 2016 sa zistilo, že približne **72** školských knižníc z uvedeného počtu buď nespracovávalo knižničné jednotky automatizovaným spôsobom, alebo prestalo spracovávať knižničné jednotky ešte v roku 2013. Dotknuté školské knižnice boli požiadané o zaslanie stanoviska, z akého dôvodu nespracúvajú knižničné jednotky automatizovaným spôsobom a prečo nenapĺňajú ciele rozvojového projektu *Elektronizácia a revitalizácia školských knižníc*, do ktorého sa dobrovoľne zapojili. Vo svojich odpovediach najčastejšie uvádzali tieto dôvody:

- zmena riaditeľa školy, ktorý nevedel, že školská knižnica bola podporená z uvedeného rozvojového projektu,
- riaditeľ školy sa spoľahol na školského knihovníka, že automatizovaným spôsobom spracováva knižničné dokumenty,
- zmena školského knihovníka, ktorý nevie pracovať s automatizovaným knižnično-informačným systémom alebo nemá ani záujem pracovať s ním,
- školský knihovník si myslel, že má automatizovaným spôsobom spracovávať len nové knihy,
- pretrvávajúce technické problémy s počítačom.

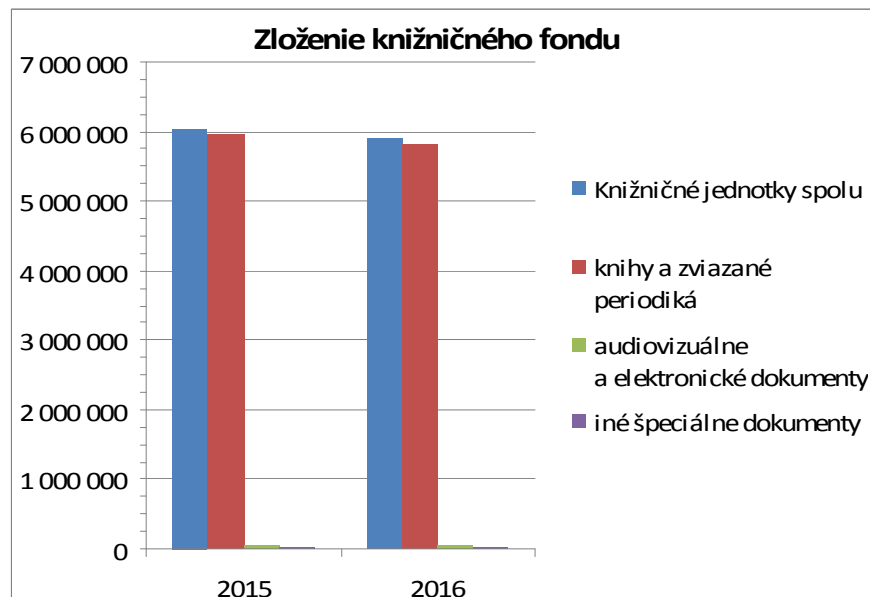
Riaditelia škôl, ktorí zodpovedajú za riadenie a činnosť dotknutých školských knižníc, sa zaviazali, že do konca roka 2016 ich školská knižnica automatizovaným spôsobom spracuje celý knižničný fond alebo aspoň väčšiu časť knižničného fondu. V roku 2017 po uzatvorení štatistického zberu sa pri kontrole štatistických výkazov uvedených škôl zistilo, že väčšina školských knižníc stanovený termín ukončenia elektronizácie školskej knižnice dodržala. Našlo sa však aj zopár školských knižníc, ktoré svoj záväzok vôbec nesplnili.

Na základe sumáru uvedených štatistických údajov sa zistilo, že z celkového počtu 1 542 školských knižníc malo **308 školských knižníc spracovaných k 31. decembru 2016 celý knižničný fond automatizovaným spôsobom**. Oproti roku 2015 je to **nárast** o 25 školských knižníc. Je potrebné poznamenať, že niekoľko desiatok školských knižníc má spracovaný knižničný fond len v elektronických programoch (napríklad v programe aScAgenda), ktoré zatiaľ nespĺňajú všetky predpísané zákonom stanovené podmienky vedenia odbornej evidencie knižničných dokumentov.

Tabuľka 3 Knižničný fond

Ukazovateľ		2015	2016	Nárast/pokles (%)
Knižničné jednotky spolu		6 046 590	5 891 886	-2,63
v tom	knihy a zviazané periodiká	5 960 074	5 808 753	-2,60
	audiovizuálne a elektronické dokumenty	57 332	54 310	-5,56
	iné špeciálne dokumenty	29 184	28 823	-1,25
Počet titulov dochádzajúcich periodík		2 098	2 268	+7,50
Ročný prírastok knižničných jednotiek		101 462	98 273	-3,25
Úbytky knižničných jednotiek		90 866	120 286	+24,46
Knižničné jednotky spracované automatizovane celkom		2 033 321	2 115 572	+3,89

Graf 3 Zloženie knižničného fondu

Tabuľka č. 4 Počet automatizovane spracovaných knižničných jednotiek v školských knižniciach, ktoré si zakúpili automatizovaný knižnično-informačný systém v rámci rozvojového projektu ministerstva školstva *Elektronizácia a revitalizácia školských knižníc*

Ukazovateľ	Počet ŠK so zakúpenými KIS	KJ spolu k 31. 12. 2016	KJ spracované automatizovane k 31. 12. 2016	%
Okresný úrad Bratislava	36	154 720	143 126	93
Okresný úrad Trenčín	52	222 630	188 072	84
Okresný úrad Trnava	36	154 695	147 575	95
Okresný úrad Nitra	53	203 346	189 699	93
Okresný úrad Žilina	83	374 896	344 590	92
Okresný úrad Banská Bystrica	27	127 316	112 567	88
Okresný úrad Prešov	71	264 905	223 439	84
Okresný úrad Košice	37	202 625	191 076	94
Spolu	395	1 705 133	1 540 144	90

POČET POUŽÍVATEĽOV

Na základe štatistických údajov (tabuľka 5) môžeme skonštatovať, že počet **registrovaných používateľov** tvoril približne **60 % z celkového počtu potenciálnych používateľov**. V porovnaní s rokom 2015 je to **nárast** približne o **1 %**. Percento **registrovaných používateľov z radov žiakov** predstavovalo približne **59 %**. Oproti predchádzajúcemu roku je to nárast o **0,55 %**.

Z celkového počtu 1 542 školských knižníc vykázalo **rovnaký počet registrovaných i potenciálnych používateľov 434 školských knižníc**. To znamená, že všetci členovia školskej komunity využívali knižnično-informačné služby, ktoré im poskytovala ich školská knižnica.

Za povšimnutie stojí skutočnosť, že podobne ako v rokoch 2014 a 2015 aj v roku 2016 **najväčší percentuálny podiel registrovaných používateľov** z celkového počtu potenciálnych používateľov z **radov žiakov** mali **školské knižnice v špeciálnych školách** (65,09 %). Druhé v poradí sú **školské knižnice v základných školách** (63,40 %) a tretie **školské knižnice v stredných školách** (49,29 %).

Takisto ako v rokoch 2014 a 2015 aj v roku 2016 mali **najväčší percentuálny podiel registrovaných používateľov** z celkového počtu potenciálnych používateľov z **radov pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov** školské knižnice v **špeciálnych školách** (75,20 %). O niečo menej mali školské knižnice v **základných školách** (74,55 %) a najmenej mali školské knižnice v **stredných školách** (64,48 %).

Školské knižnice poskytovali knižnično-informačné služby nielen pedagogickým a odborným zamestnancom a žiakom, ale aj iným používateľom, a to **nepedagogickým zamestnancom** a v prípade integrovaných školských knižníc aj **verejnosti**. Napríklad v 17 školských knižniciach, ktoré boli integrované s verejnými knižnicami, verejnosť tvorila **1,36 % z celkového počtu registrovaných používateľov**. Paradoxom je, že ďalšie 3 školské knižnice, ktoré boli integrované s verejnými knižnicami, neposkytovali svoje knižnično-informačné služby žiadnemu inému členovi mimo svojej školskej komunity. V riadenom

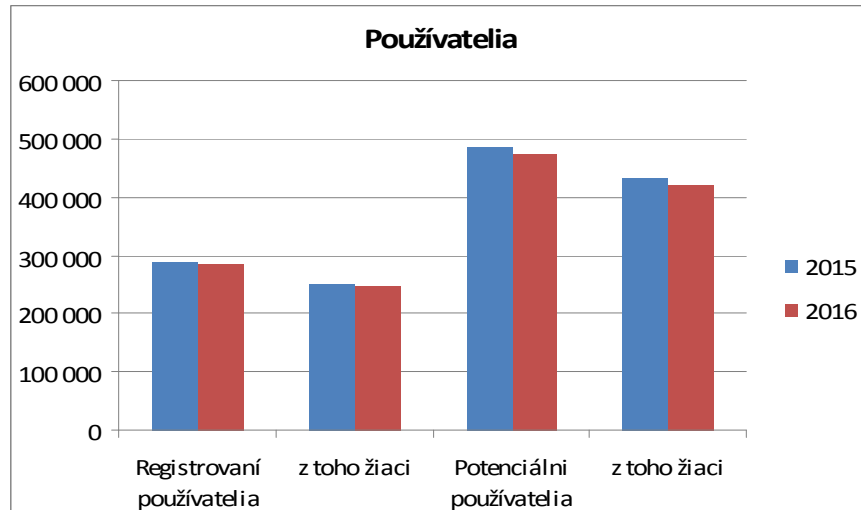
rozhovore uvádzali zriaďovatelia týchto školských knižníc ako dôvod tejto nelichotivej skutočnosti nezáujem verejnosti o služby integrovanej školskej knižnice.

Celkový počet fyzických návštev všetkých návštevníkov školských knižníc bol **1 392 194**. Ide o návštevníkov, ktorí počas celého kalendárneho roka 2016 využili knižnično-informačné služby školskej knižnice (napr. výpožičky knižničných dokumentov, prístup na internet, poskytovanie kópií informačných dokumentov, využitie multimediálneho zariadenia) alebo sa zúčastnili vzdelávacích a kultúrno-spoločenských podujatí, ktoré školská knižnica realizovala vo svojich priestoroch alebo mimo svojich priestorov (napr. v triede, aule školy, telocvični, kultúrnom dome alebo prírode). Priemerná ročná návštevnosť jednej školskej knižnice predstavovala približne 903 fyzických návštev.

Tabuľka 5 Používatelia

Ukazovateľ		2015	2016	Nárast/pokles (%)
Registrovaní používatelia		288 600	284 321	-1,50
z toho	pedagog./odborní zamestnanci	33 394	32 663	-2,24
	žiaci	251 837	247 776	-1,64
Potenciálni používatelia		486 171	474 900	-2,37
z toho	pedagog./odborní zamestnanci	47 199	45 891	-2,85
	žiaci	432 200	421 280	-2,59

Graf 4 Používatelia

VÝPOŽIČKY

Na základe spracovania štatistických údajov o počte poskytnutých výpožičiek (tabuľka 6) a po prepočítaní celkového počtu výpožičiek na **jedného registrovaného používateľa**, ktorý bol **5,13 výpožičiek**, možno skonštatovať, že tento výsledok sa oproti roku 2015 len nepatrne **znížil** (5,11 výpožičky).

Po prepočítaní výpožičiek odbornej literatúry a krásnej literatúry s počtom registrovaných používateľov z radov žiakov pripadli na **jedného žiaka približne 4 výpožičky**. Takýto výsledok bol dosiahnutý aj v rokoch 2014 a 2015.

Na základe spracovaných súhrmných štatistických výkazov uvedených druhov škôl a vykonania uvedeného prepočtu bolo zistené, že **rovnaký počet výpožičiek odbornej literatúry a krásnej literatúry na jedného registrovaného žiaka** bol dosiahnutý v školských knižniciach **základných škôl** (4 výpožičky). O niečo **menší počet výpožičiek na jedného registrovaného žiaka**, ako je uvedený priemer, vykázali zhodne školské knižnice **stredných škôl a školské knižnice špeciálnych škôl** (3 výpožičky).

Po prepočítaní výpožičiek odbornej literatúry a krásnej literatúry s počtom registrovaných používateľov z radov pedagogických a odborných zamestnancov pripadlo na **jedného pedagogického a odborného zamestnanca podobne** ako v roku 2015 približne **14 výpožičiek**.

Za povšimnutie stojí fakt, že **najväčší počet výpožičiek na jedného registrovaného pedagogického a odborného zamestnanca** pripadol v školských knižniciach **stredných škôl** (26 výpožičiek), oveľa **menší** bol v školských knižniciach **základných škôl** (8 výpožičiek) a v školských knižniciach **špeciálnych škôl** (7 výpožičiek).

Kvôli objektívnosti informácií je potrebné zdôrazniť, že **počet vykázaných výpožičiek by bol** v skutočnosti oveľa **vyšší**, ak by školskí knihovníci systematicky evidovali najmä:

- prezenčné výpožičky žiakov a učiteľov počas vyučovacích hodín v školských knižniciach,
- prezenčné výpožičky učiteľov len na jednu vyučovaciu hodinu v triede,
- prezenčné výpožičky periodík,
- absenčné výpožičky pedagogických zamestnancov, odborných zamestnancov a žiakov v pravidelných mesačných intervaloch.

Pri riadenom rozhovore so školskými knihovníkmi sa zistilo, že niektorí školskí knihovníci nevyžadujú alebo ani nechcú, aby ich používatelia v evidenciách prezenčných výpožičiek vykazovali prezenčné výpožičky periodík, a takisto, že niektorí školskí knihovníci vypožičali pedagogickým zamestnancom a odborným zamestnancom veľké množstvo kníh do ich kabinetov, pričom výpožičky nielen **nepredlžovali** v mesačných intervaloch, ale ich vôbec **ani nevykazovali** ako výpožičky v danom kalendárnom roku.

Za uvedené obdobie boli na základe sumáru štatistických údajov zistené tieto **negatívne skutočnosti**:

- 259 školských knižníc poskytlo menej ako 10 výpožičiek odbornej literatúry pedagogickým a odborným zamestnancom,
- 425 školských knižníc poskytlo menej ako 10 výpožičiek krásnej literatúry pedagogickým a odborným zamestnancom,
- 423 školských knižníc poskytlo menej ako 10 výpožičiek odbornej literatúry žiakom,
- 60 školských knižníc poskytlo menej ako 10 výpožičiek krásnej literatúry žiakom,
- 144 školských knižníc vôbec neevidovalo alebo neposkytovalo prezenčné výpožičky,
- 301 školských knižníc neposkytovalo absenčné výpožičky.

Tieto negatívne zistenia sú dôsledkom aj toho, že niektoré školské knižnice svojim používateľom sprístupnili len časť knižničného fondu alebo poskytovali knižnično-

informačné služby len v mimoriadnych prípadoch. Niektorí zriaďovatelia školských knižníc pristupovali naďalej k samotným školským knižniciam ako ku skladu kníh, čo je v rozpore so zákonom o knižniciach.

Školské knižnice poskytli v rámci medziknižničnej výpožičnej služby iným knižniciam v rámci Slovenskej republiky **26 knižničných jednotiek** a z iných knižníc v rámci Slovenskej republiky si vypožičali **32 knižničných jednotiek**.

Po prepočítaní študijných a čitateľských miest s počtom školských knižníc pripadlo na jednu školskú knižnicu podobne ako v rokoch 2014 a 2015 približne **11 študijných a čitateľských miest**.

Celková plocha školských knižníc sa oproti roku 2015 **zmenšila len minimálne**, a to o 15 cm². Po prepočítaní celkovej plochy školských knižníc v m² s počtom školských knižníc sa zistilo, že celková plocha **jednej školskej knižnice je 44,50 m²**.

Na základe tohto zistenia musíme skonštatovať, že školské knižnice stále nie sú umiestnené v optimálnych priestoroch. Pretože podľa odporúčania *Modelu školskej knižnice* by mala plocha na poskytovanie knižnično-informačných služieb zaberat' 93 m² pre používateľov školskej knižnice v škole s počtom žiakov do 249, 186 m² v škole s počtom žiakov od 250 do 500 žiakov a 279 m² v škole s počtom žiakov nad 500.

Na základe prepočtu celkového počtu prevádzkových hodín pre používateľov za týždeň s počtom školských knižníc sa ukázalo, že jedna školská knižnica poskytovala knižnično-informačné služby v priemere **5 hodín a 21 minút**. Do týchto prevádzkových hodín už mnohé školské knižnice započítali časový priestor pre pravidelné vyučovacie hodiny v školskej knižnici, ktoré sa stali pevnou súčasťou prevádzkových hodín danej školskej knižnice. Na druhej strane je potrebné uviesť, že až **259 školských knižníc** má otvorenú školskú knižnicu len **1 hodinu týždenne** (v roku 2015 to bolo 284 školských knižníc) a **486 školských knižníc** má otvorenú školskú knižnicu **2 hodiny týždenne** (v roku 2015 to bolo 502 školských knižníc).

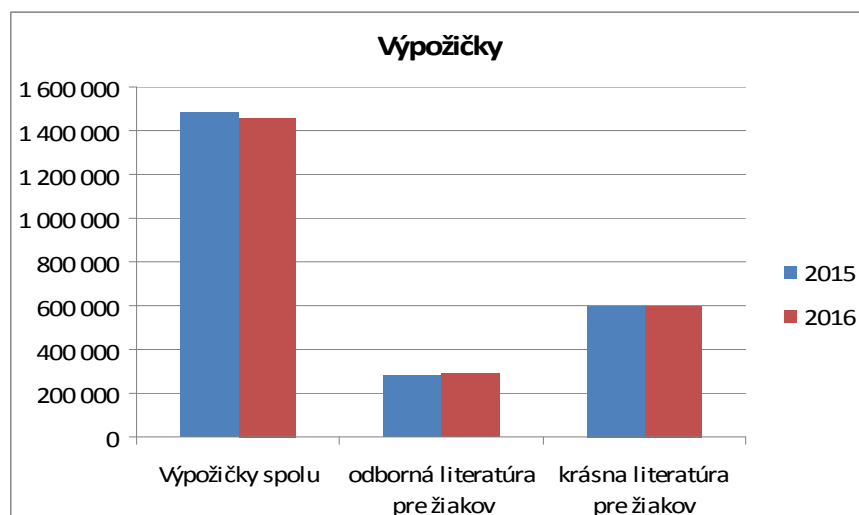
Uvedená skutočnosť je priam alarmujúca a je v rozpore s odporúčaniami *Modelu školskej knižnice*, ktorý odporúča, aby bola školská knižnica otvorená **25 hodín týždenne**, a to 5 hodín denne a minimálne dvakrát do týždňa aj v popoludňajších hodinách do 16. hodiny. V integrovaných knižniciach by sa mali knižnično-informačné služby poskytovať takisto najmenej dvakrát za týždeň, a to až do 18. hodiny.

Nad rámec odporúčania *Modelu školských knižníc* poskytovalo svoje knižnično-informačné služby **62 školských knižníc**. Tieto školské knižnice boli otvorené v rozpätí od 25 do 40 hodín týždenne, čo možno pokladať za príklad dobrej knižničnej praxe.

Tabuľka 6 Výpožičky

Ukazovateľ		2015	2016	Nárast/Pokles (%)	
Výpožičky spolu		1 486 905	1 457 360	-2,03	
z toho literatúra	pre pedagóg./odbor. zamestnancov	odborná	362 957	348 400	-4,18
		krásna	95 296	99 162	+3,90
	pre žiakov	odborná	286 082	293 506	+2,53
		krásna	596 316	599 647	+0,56
Medziknižničná výpožičná služba iným knižniciam		16	26	+38,46	
Medziknižničná výpožičná služba z iných knižníc		79	32	-146,88	
Počet študijných a čitateľských miest		16 984	16 914	-0,41	
Celková plocha knižnice v m ²		70 248	68 625	-2,37	
z toho priestory pre používateľov v m ²		64 990	65 137	+0,23	
Počet prevádzkových hodín pre používateľov za týždeň		8 013	8 037	+0,30	

Graf 5 Výpožičky

PODUJATIA PRE POUŽÍVATEĽOV

Školské knižnice popri poskytovaní knižnično-informačných služieb organizovali pre svojich používateľov aj **vzdelávacie a kultúrno-spoločenské podujatia** (tabuľka 7). Po prepočítaní počtu vzdelávacích a kultúrno-spoločenských podujatí s počtom školských knižníc sa zistilo, že každá školská knižnica zorganizovala približne **19 podujatí**. Oproti roku 2015 je to o 1 podujatie viac.

Školské knižnice v sledovanom období zorganizovali **13 654 akcií informačnej výchovy**. Po ich prepočítaní s počtom školských knižníc pripadlo na jednu školskú knižnicu približne **9 akcií informačnej výchovy**. Negatívom je, že až 624 školských knižníc nezrealizovalo

žiadnu akciu informačnej výchovy, a to ani povinné septembrové exkurzie vo svojich školských knižniciach pre žiakov prvých ročníkov základných škôl alebo stredných škôl.

Školské knižnice organizovali rôzne moderné a kreatívne knižničné **podujatia** na podporu čítania, vzdelávania a zmysluplného trávenia voľného času. Ich cieľom bolo:

- umožniť žiakom, aby pred kolektívom predviedli svoje schopnosti, vedomosti, talenty, odvahu,
- podporiť ich informačné zručnosti a prebudiť v nich túžbu po poznávaní, vedomostiach a sebazdokonaľovaní,
- upevniť v nich dôveru vo vlastné schopnosti, zábavnou formou ich pritiahnúť ku knihám a posilniť v nich zároveň aj zdravé sebedovomie,
- prehĺbiť ich vzťah k čítaniu, ktoré žiakom pomáha rozvíjať ich inteligenciu, fantáziu, predstavivosť, zlepšuje ich jazykové a komunikačné zručnosti, rozširuje ich slovnú zásobu, uspokojuje ich emocionálne potreby, zušľachtuje etické hodnoty a napomáha rozlišovať dobro od zla,
- urobiť z podujatí aj spoločenskú záležitosť, pri ktorej sa žiaci dozvedia niečo zaujímavé napríklad o knihe, o spisovateľovi, ale takisto aj sami o sebe a o druhých.
- poskytnúť informácie o školskej knižnici, jej zmysle, o knižničnom fonde a knižnično-informačných službách.

S cieľom podporiť **rozvíjanie čitateľskej gramotnosti** realizovali najmä hodiny hlasného čítania, čitateľské dielne, čitateľské maratóny, literárne a recitačné súťaže, vedomostné kvízy, besedy so spisovateľmi či inými celoslovenskými alebo regionálnymi významnými osobnosťami, žiacke besedy o prečítaných knihách, prezentácie knižničných noviniek, literárne pásma o spisovateľoch formou powerpointových prezentácií alebo literárnych medailónikov, dramatizácie rozprávok, rozprávkové dopoludnia alebo rozprávkové popoludnia, rozhlasové relácie, literárne karnevaly či literárne exkurzie a vyrábali záložky do kníh.

Redakčné tímy pri tvorbe **školských časopisov** naďalej využívali priestory svojich školských knižníc, ich informačné zdroje a komunikačné technológie. Súčasťou týchto časopisov boli často informácie o realizovaných knižničných podujatiach a rozmanitých aktivitách školskej knižnice, knižné novinky a ukážky vlastnej tvorby žiakov. Školskí knihovníci vykonávali poväčšine len jazykové a koncepcné poradenstvo.

Školské knižnice sa pri príprave rôznych foriem a metód kolektívnej práce so svojimi používateľmi inšpirovali aj celoslovenskými či medzinárodnými projektmi určenými na podporu čítania. Napríklad sa zapojili do 17. ročníka **Týždňa slovenských knižníc**, do medzinárodného podujatia **Noc s Andersenom 2016**, do celoslovenskej kampane **Les ukrytý v knihe**, do celoslovenského projektu **Čítajme si**, do celoslovenskej súťaže **Čítajme s Osmijankom – pridaj sa aj ty!** alebo do rôznych literárnych súťaží, ako sú Detská rozprávková Žilina, Hviezdoslavov Kubín, Jašíkove Kysuce, Šaliansky Matko.

PROJEKTY METODICKÉHO CENTRA PRE ŠKOLSKÉ KNIŽNICE ZAMERANÉ NA ROZVÍJANIE ČITATEĽSKEJ GRAMOTNOSTI ŽIAKOV

Metodické centrum pre školské knižnice v mesiaci október 2016 zorganizovalo **tri projekty** zamerané na rozvíjanie čitateľskej gramotnosti. Projektov sa zúčastnilo **1 401 slovenských**

a českých základných škôl a stredných škôl spolu s 182 299 žiakmi a ostatnými členmi školských komunít a vzácnymi hosťami.

Česko-slovenský projekt *Záložka do knihy spája školy*

Ako prvý v poradí pri príležitosti októbra, **Medzinárodného mesiaca školských knižníc 2016**, zorganizovala Slovenská pedagogická knižnica v spolupráci s Knižnicou Jiřího Mahena v Brne **7. ročník česko-slovenského projektu *Záložka do knihy spája školy: Čítam, čítaš, čítame***. Tento projekt bol určený pre základné školy a osemročné gymnáziá. Jeho cieľom bola podpora čítania prostredníctvom výmeny záložiek do kníh a nadviazanie kontaktov medzi českými a slovenskými školami. Žiaci mohli na záložkách ľubovoľnou technikou stvárniť určenú tému *Čítam, čítaš, čítame*. Výmenu záložiek mohli slovenské školy využiť aj na nadviazanie spolupráce, kontaktov alebo poznávanie života žiakov v Českej republike a zároveň aj v rámci prierezovej témy školského vzdelávacieho programu alebo ako súčasť školského projektu.

Do česko-slovenského projektu sa prihlásilo **915 škôl s celkovým počtom 107 001 žiakov**, z toho bolo:

- **242 českých škôl** s celkovým počtom 29 830 žiakov a
- **755 slovenských škôl** s celkovým počtom 97 688 žiakov.

Žiaci vyrábali záložky rozmanitých tvarov, rôznych veľkostí a s pomocou rozličných techník na zadanú tému počas vyučovania, v školskom klube detí, v rámci krúžkovej činnosti alebo doma podľa svojich schopností, zručností, možností a veku. Žiaci z 1. stupňa poväčšine stvárňovali na svojich záložkách buď tradičnejšie ľudové rozprávkové postavy, alebo modernejších hrdinov, či dokonca hlavných aktérov z českých kníh. Žiaci z 2. stupňa sa inšpirovali motívmi zo slovenských povestí a z dobrodružnej literatúry. Na zadnú stranu záložiek väčšinou písali citáty z kníh, názvy kníh a mená autorov, svoje poštové alebo mailové adresy, facebookové kontakty, aby mohli medzi sebou navzájom komunikovať, prípadne malé priateľské odkazy pre svojich budúcich kamarátov. Mnohé školy si spestrili výrobu záložiek hlasným čítaním rozprávok, príbehov samotnými žiakmi alebo vyučujúcimi. Dokonca veľké množstvo z nich sa 24. októbra 2016 v Medzinárodný deň školských knižníc zapojilo do aktivity, ktorú vyhlásil minister školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky Peter Plavčan, a spoločne čítali rozprávku o 9.00 hodine.

Doplňujúcim programom výroby záložiek boli často žiacke besedy o obľúbených knihách a zaujímavých kladných alebo neobľúbených záporných hrdinoch, besedy so slovenskými spisovateľmi či ilustrátormi, čitateľské besiedky s pozvanými rodičmi či starými rodičmi žiakov, hodiny tichého alebo hlasného čítania, dramatizácie rozprávok, literárne kvízy, recitačné súťaže, rozhlasové relácie s cieľom predstaviť celej školskej komunite pridelenú partnerskú školu, vyučovacie hodiny zamerané na predstavenie českého jazyka, českých najznámejších spisovateľov a čítanie ukážok z českých rozprávok.

Je vhodné zvlášť vyzdvihnúť niektoré **výnimočné doplňujúce aktivity**, ktoré zorganizovali školské knižnice na podporu čítania. Napríklad žiaci v **Základnej škole vo Vechci** začali prípravu na záložkách najskôr návštevou svojej školskej knižnice. V nej si pozerali obrázky v rozprávkových knihách a listovali v časopisoch. Následne na niekoľkých hodinách literatúry najmenším žiakom učiteľky prečítaný text stvárňovali aj dramatizovaným spôsobom. V priebehu celého mesiaca si žiaci v **Základnej škole na Nábřeží v Nových Zámkoch** prinášali do školy svoje obľúbené knihy a spoločne si z nich čítali na niektorých vyučovacích hodinách. Spolu

so svojimi vyučujúcimi navštevovali počas celého mesiaca aj svoju školskú knižnicu Trojruža. V spolupráci so školskou knihovničkou v nej dokonca zorganizovali podujatie pod názvom *Deň rodinného čítania*. Na spoločné čítanie si pozvali svojich starých rodičov. Školská knižnica v **Základnej škole na Lichardovej ulici v Žiline** v októbri zorganizovala pre svojich používateľov veľa aktivít, ktoré boli zamerané na podporu čítania. Najoriginálnejšie bolo podujatie pod názvom *Čítanie s rodičmi*, v rámci ktorého žiaci spolu so svojimi rodičmi pracovali v skupinách, v ktorých sa hrali na spisovateľov, ilustrovali príbeh alebo nahlas čítali. V rámci rozvoja dramatických a prezentačných zručností nacvičili učiteľky zo **Základnej školy v Mútnom** so žiakmi z 1. – 4. ročníka dramatizácie rozprávok O Červenej Čiapočke, Medovníkový domček a Popoluška. Uvedené dramatizácie rozprávok žiaci predstavili na čitateľskej besiedke v školskom klube detí aj svojim rodičom a ostatným príbuzným. Učiteľky v **Základnej škole na Hradnej ulici v Nových Zámkoch** zase najskôr so žiakmi navštívili svoju školskú knižnicu, kde si spoločne vybrali knihu od spisovateľa Jána Uličianskeho *Analfabeta* Negramotná. Potom si na hodinách čítania v 4. ročníku a na hodinách literatúry v 5. ročníku spestrili vyučovanie samotným čítaním uvedenej knihy. Prostredníctvom pracovného listu si vysvetlili význam slová čitateľ, pozorný čitateľ, kniha, školská knižnica, čitateľský preukaz, potreba čítania, dôležitosť komunikácie a medziľudských vzťahov. Rovnako aj učiteľky v **Základnej škole Jána Amosa Komenského v Čadci** pripravili pre svojich žiakov celé množstvo rozmanitých aktivít. Najmenším prváčikom čítali rozprávky. Spolu s druhákmi a tretiakmi čítali spoločnú knihu a žiakom z vyšších ročníkov umožnili čítať knihy podľa ich vlastného výberu. Školské knihovničky Simona Melicherová a Ľubica Kráľová dokonca zorganizovali pre žiakov aj spoločné stretnutie s ich starými rodičmi. Na tomto stretnutí si navzájom rozprávali o knihách, spoločne čítali príbehy a vytvárali záložky do kníh. Stretnutie ukončili žiaci hranými divadielkami, spevom a recitovaním básní. **Základná škola v Trenčianskej Teplej** zase pri príležitosti 45. jubilea založenia školy pozvala na svoju oslavu okrem zástupcov obce, zástupcov samosprávneho kraja a poslancov Národnej rady Slovenskej republiky aj českých pedagógov a žiakov zo svojej partnerskej školy z Uherského Ostrohu.

Väčšina škôl do balíka so záložkami pribalila školské časopisy, ročenky škôl, knihy od regionálnych autorov, rozprávkové knihy, propagačné materiály o škole alebo o obci či o meste, turistické mapy, darčkové predmety, sladkosti. Našli sa aj také školy, ktoré ku záložkám priložili fotografie žiakov, ktorí vyrábali záložky, alebo priateľské listy od školských koordinátorov alebo od samotných žiakov. Ako príklad takejto kreativity môžeme uviesť aktivitu českých žiakov zo **Základnej školy na Sklárovej ulici v Turnove**, ktorí vytvorili knihu z listov, na ktorých sa každý žiak osobne predstavil a pripojil podrobné informácie o sebe a svojich záľubách.

V niekoľkých prípadoch došlo dokonca aj k osobnému odovzdaniu záložiek pri návšteve školy zástupcom mesta či zástupcami – vyučujúcimi z partnerskej českej alebo slovenskej školy. Napríklad učiteľ Marián Lukáč zo **Základnej školy s materskou školou v Čereňanoch** vzájomnú výmenu záložiek popísal slovami: „*Hneď po oznámení výberu školy nás kontaktovala pani riaditeľka zo školy z Čiech. Po niekoľkých mailoch sme zistili, že naše školy sú si veľmi podobné. Preto nás veľmi potešilo, že sa rozhodla so svojimi kolegami pre osobnú návštevu našej školy a takisto pre osobné odovzdanie záložiek našim žiakom. Stretli sme sa s veľmi príjemnými ľuďmi a po vzájomnej výmene záložiek a ďalších darčkov sme sa dohodli, že naša spolupráca nekončí len záložkami, ale radi by sme sa naďalej stretávali, vymieňali si skúsenosti a poznatky.*“ Adriana Šterdasová zo **Základnej školy Štefana Závodníka v Pružine** hodnotila osobnú výmenu záložiek: „*Je to už tretí rok, čo sa spoločne stretávame s českou školou z Orlovej. V tomto ročníku prišli žiaci z Orlovej k nám do Pružiny.*

Spoločne sme navštívili aj jaskyňu Dupnú a náš dedinský salaš. Bol to krásne prežitý deň.“ Ľudmila Bujnová zo **Základnej školy v Plavých Vozokanoch** popisala ich výmenu záložiek takto: „*Cestovali sme do Lovinobane, aby sa uskutočnila záložková návšteva. Po osobnej výmene záložiek nám naši Lovinobania ukázali svoju školu, areál i dielne, kde sme sa zoznámili s robotmi a s ich programovaním. Sme veľmi radi, že sme vďaka tomuto projektu spoznali školu i obec, o ktorej sme dovtedy nič nevedeli.*“ Originálnym spôsobom prebehla výmena záložiek aj medzi **Základnou školou na ulici Petra Jilemnického vo Zvolene** a **Základnou školou Petra Škrabáka z Dolného Kubína**. Zvolenská škola si v rámci literárno-dejepisnej exkurzie v Oravskom múzeu P. O. Hviezdoslava vymenila záložky so svojou dolnokubínskou partnerskou školou.

Pováčšine všetky zúčastnené školy si z priateľských záložiek urobili výstavky alebo nástenky v aule školy, v priestoroch školskej knižnice, prípadne v triedach. Dokonca jedná česká **základná škola z Tábora** urobila v aule školy výstavu o slovenskej literatúre a histórii Slovenska vďaka súkromnému knižnému daru od slovenskej ústrednej metódičky pre školské knižnice. Ďalej slovenskí školskí koordinátori na webových sídlach svojich škôl uverejnili najkrajšie záložky, napísali články o priebehu projektu do svojich školských časopisov alebo regionálnych novín, či navyše prezentovali svoj projekt i v regionálnej televízii. Výnimočným spôsobom bola odprezentovaná výroba záložiek v **Základnej škole na Komenského ulici v Bánovciach nad Bebravou**. Jej školský koordinátor Anton Balažovič ju školskej i širokej verejnosti sprístupnil prostredníctvom videí na webovej stránke svojej školy. Zopár škôl si buď navzájom ocenilo knihami autorov troch najkrajších záložiek, alebo si v rámci školy vyhlásili súťaž o najkrajšie triedne záložky, pričom ich výhercovia boli ocenení knihami, diplomami a sladkosťami.

Niekoľko desiatok škôl aj tento rok darovalo svoje záložky svojim vzácnym hosťom, ktorí sa zúčastnili osláv **Medzinárodného dňa školských knižníc** 24. októbra 2016, alebo ich darovalo svojej školskej knižnici. Viaceré školy sa dohodli so svojou partnerskou školou, že zostanú v priateľskom kontakte a budú hľadať nové spôsoby spolupráce, napríklad aj v zorganizovaní vzájomných výmenných pobytov českých a slovenských žiakov alebo školských výletov do Česka, alebo naopak, na Slovensko.

Výmena záložiek tak ako po iné roky prispela opäť k nadviazaniu nových priateľských kontaktov medzi partnerskými školami, ukázala im ďalšie možnosti spolupráce v budúcnosti, podnietila rozvoj kreativity, fantázie a manuálnej zručnosti žiakov a práce s informáciami, zúšľachtila ich morálne hodnoty, zábavnou formou ich pritiahla ku knihám, podporila ich vzťah k čítaniu a posilnila ich dobrý vzťah ku školskej knižnici. Prínos stanovenej témy spočíval taktiež vo vzájomnom poznávaní českých a slovenských spisovateľov prostredníctvom odporúčaných obľúbených kníh samotnými žiakmi a ich motiváciou prečítať si práve tie kamarátove knihy. Pridanou hodnotou celého česko-slovenského projektu bolo:

- oživenie vyučovacieho procesu, podpora medzipredmetových vzťahov a rozšírenie vedomostí žiakov zo slovenského jazyka a literatúry,
- živé a výrazné zapojenie žiakov s mentálnym postihnutím, žiakov pochádzajúcich zo sociálne alebo jazykovo znevýhodneného prostredia, ktorí mimo školy nemajú prístup k čítaniu kníh.

Vyhodnotenie česko-slovenského projektu za Českú republiku je zverejnené na webovom sídle Knižnice Jiřího Mahena v Brne (www.kjm.cz). Vyhodnotenie česko-slovenského projektu za Slovenskú republiku a výber z dobrovoľného hodnotenia 437 českými a slovenskými školami spolu s fotografiami z priebehu výroby záložiek alebo s fotografiami

so samotnými najkrajšími záložkami je dostupný na webovom sídle Slovenskej pedagogickej knižnice (www.spgk.sk).

Celoslovenský projekt *Záložka do knihy spája slovenské školy*

Tento projekt zorganizovala Slovenská pedagogická knižnica pre slovenské stredné školy, takisto pri príležitosti októbra, **Medzinárodného mesiaca školských knižníc 2016**. Cieľom **5. ročníka celoslovenského projektu *Záložka do knihy spája slovenské školy: Knihy rozprávajú príbehy*** bola podpora čítania prostredníctvom výmeny záložiek do kníh, ktoré mohli žiaci vyrobiť ľubovoľnou technikou, a nadviazanie kontaktov medzi slovenskými strednými školami. Stredné školy mohli výmenu záložiek využiť aj na nadviazanie vzájomnej spolupráce, kontaktov alebo na poznávanie života žiakov v rôznych kútoch Slovenska.

Do celoslovenského projektu sa prihlásilo **160 stredných škôl s celkovým počtom 9 913 žiakov**.

Stredoškoláci vyrábali záložky rôznych tvarov a s využitím rozmanitých techník v súlade s vyhlásenou témou najčastejšie v rámci vyučovania (najmä na hodinách predmetu umenie a kultúra), záujmových krúžkov, praktických cvičení, v školskej knižnici alebo doma. Na zadnú stranu záložiek písali citáty z kníh, svoje poštové alebo mailové adresy, či kontakty na sociálne siete.

Doplňujúcim programom výroby záložiek boli často žiacke diskusie alebo besedy o prečítaných knihách, o obľúbených autoroch, besedy so slovenskými spisovateľmi, súťaže v písaní ľubovoľných príbehov. Napríklad **Obchodná akadémia na Bolečovej ulici v Nitre** zorganizovala besedu so spisovateľkou Evou Hraškovou, ktorá počas besedy žiakom predstavila aj svoju najnovšiu knihu *Sestra*. Veľké množstvo škôl výrobu záložiek alebo prezentáciu vytvorených najkrajších záložiek spojilo s oslavou **Medzinárodného dňa školských knižníc 24. októbra 2016**. Mnoho žiakov opätovne vyrobilo záložky nielen pre svojich kamarátov z pridelenej partnerskej školy, ale aj pre svojich pedagógov, pre svoju školskú knižnicu a na účely propagácie školy.

Originálny prístup k realizácii celoslovenského projektu môžeme **ilustrovať na niekoľkých príkladoch**. Napríklad žiaci v **Obchodnej akadémii v Šuranoch** vyrobili záložky počas projektového dňa, kedy celú školu zmenili na umelecký ateliér. Okrem výroby záložiek zrealizovali aj čitateľský maratón, vytvorili jesenné dekorácie a porozprávali sa o zdravej výžive. Veľmi aktívne pristúpili k oslave Medzinárodného dňa školských knižníc pedagógovia zo **Strednej odbornej školy obchodu a služieb v Novej Bani**. Pre svojich žiakov pripravili rozmanité akcie. Najzaujímavejšie z nich boli výstavka záložiek z partnerskej školy a burza kníh. Výtazok z burzy kníh venovali černošskému chlapcovi z Rwandy, ktorého žiaci majú v adopcii už šiesty rok. Adoptovali si ho prostredníctvom projektu s názvom *Adopcia srdca*, ktorí majú na starosti pallotínski misionári. Na **Obchodnej akadémii vo Veľkom Mederi** si zase pedagógovia v rámci predmetovej komisie slovenského jazyka a literatúry rozdelili medzi sebou úlohy a pri výrobe záložiek spolupracovali aj s pedagógmi z predmetovej komisie odborných predmetov. Okrem výroby záložiek zorganizovali pre žiakov aj netradičnú hodinu literatúry pri príležitosti 200. výročia narodenia J. M. Hurbanu, na ktorú pozvali docenta Júliusa Lomenčíka z Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici.

Väčšina stredných škôl do balíka so záložkami pribalila priateľské listy od školských koordinátorov, pozvánky na návštevu školy, školské časopisy, zborníky so žiackymi literárnymi prácami, propagačné materiály o škole alebo cédečka s propagáciou odborov školy, informačné materiály o regióne alebo darčkové predmety (napr. perá, šiltovky a trička s logom školy). Skoro všetky zúčastnené školy si zo svojich alebo aj z priateľských záložiek urobili nástenky alebo výstavky vo vestibule škôl. Na webových sídlach svojich škôl často uverejňovali najkrajšie záložky alebo organizovali súťaž o najkrajšiu záložku vo svojej škole. V niektorých prípadoch prebehla výmena záložiek aj formou návštevy partnerskej školy buď niekoľkými vybranými zástupcami školy, alebo vo forme exkurzie niekoľkých tried zo školy. Takúto výmenu môžeme ilustrovať na dvoch príkladoch. V prvom prípade došlo k výmene záložiek medzi **Spojenou školou v Nižnej** a **Strednou odbornou školou v Snine**. Sninská škola pozvala na priateľskú návštevu päť oravských žiakov spolu s ich vyučujúcou. Okrem školského kultúrneho podujatia im pripravila aj prehliadku svojho zemplínskeho regiónu a mesta Sniny. V druhom prípade sa osobná výmena záložiek uskutočnila medzi **Strednou odbornou školou polytechnickou z Dolného Kubína** a **Súkromnou strednou školou v Trenčíne**. Oravská škola spolu s 50 žiakmi navštívila trenčiansku školu, pozrela si jej areál a zúčastnila sa kultúrneho programu, súčasťou ktorého bolo aj slávnostné odovzdávanie cien pre tvorcov najkrajších, či najpútavejších záložiek z oboch partnerských škôl. Opäť sa viaceré školy dohodli so svojou partnerskou školou, že zostanú v priateľskom kontakte a budú hľadať ďalšie spôsoby spolupráce.

Vyhodnotenie celoslovenského projektu a výber z dobrovoľného hodnotenia 104 strednými školami spolu s fotografiami z priebehu výroby záložiek alebo s fotografiami so samotnými najkrajšími záložkami je dostupný na webovom sídle Slovenskej pedagogickej knižnice (www.spgk.sk).

Výmena záložiek aj v tomto prípade prispela k nadviazaniu nových priateľských kontaktov medzi partnerskými školami, ukázala im ďalšie možnosti spolupráce v budúcnosti, umožnila im kreatívnu formou oživiť vyučovanie, zábavnou formou pritiahla žiakov ku knihám a v mnohých prípadoch aj posilnila ich dobrý vzťah ku školskej knižnici. Pridanou hodnotou celoslovenského projektu bol:

- väčší záujem o literatúru, čítanie kníh a
- rozšírenie vedomostí žiakov aj z geografie.

Celoslovenský projekt *Najzaujímavejšie podujatie školskej knižnice*

K **Medzinárodnému dňu školských knižníc 24. októbra 2016** zorganizovala Slovenská pedagogická knižnica **12. ročník celoslovenského projektu *Najzaujímavejšie podujatie školskej knižnice*** na tému **Vzájomné učenie sa žiakov v dvojiciach alebo v malých skupinách** (Within the school – peer to peer collaborative learning). Cieľom tohto projektu bolo zábavnými formami práce s knihou podporiť u žiakov dobrý a trvalý vzťah ku knihe, školskej knižnici a k čítaniu, poznávaniu nového.

Do projektu sa prihlásilo **244 školských knižníc v základných školách a stredných školách s celkovým počtom 45 985 účastníkov podujatí**.

Po sčítaní bodov udelených jednotlivými členmi odbornej komisie bolo určené výsledné poradie zúčastnených školských knižníc.

Siedmim víťazom celoslovenského projektu (Gymnázium J. M. Hurbana, Čadca; Základná škola, Zákopčie; Základná škola s materskou školou, Rakovec nad Ondavou; Základná škola s materskou školou, Hargašova, Bratislava; Základná škola s materskou školou, Kolačkov; Základná škola, Matice slovenskej, Prešov; Základná škola s materskou školou, Spišská Teplica) venovala Slovenská pedagogická knižnica **knižné publikácie v hodnote 2 000 €** na základe ich vlastného výberu.

Zvláštnu cenu celoslovenského projektu (knihy v hodnote 150 €) venoval **Klub mladých čitateľov Albatros** (www.kmc.sk) prvej základnej škole, ktorá sa umiestnila mimo poradia víťazov (Základná škola, Nemocničná, Považská Bystrica).

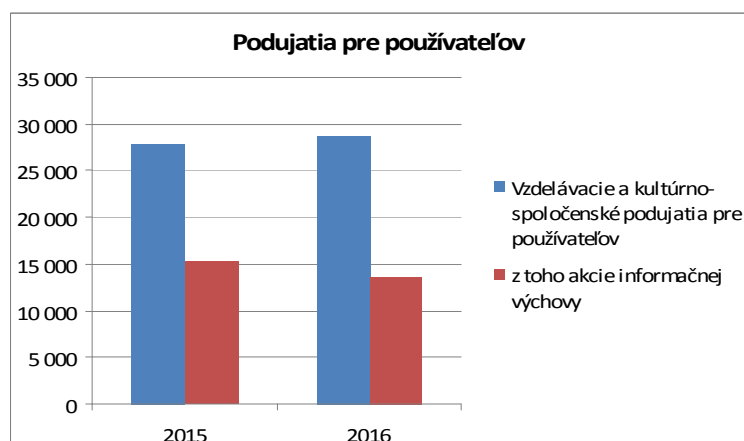
Absolútnym víťazom celoslovenského projektu sa stala **Školská knižnica Gymnázia J. M. Hurbana v Čadci**, ktorá zorganizovala podujatie pod názvom *Škola ako tvorivá knižnica*, v rámci ktorého sa žiaci v malých skupinách snažili prezentovať svoje vedomosti, schopnosti, komunikačné a organizačné zručnosti v originálne pomenovaných študovniach, ako napríklad *Goethe, Dialóg s knihou, Literatúra v žánroch, Študovňa poézie, Študovňa poviedok, U knihomol'a*, a dielňach nesúce názvy ako *Gutenberg, Pisári, Krajina kúziel a mágie, Jozef Kroner a jeho umelecký prínos a Tajomstvá medzinárodnej kuchyne*. V študovni *Dialóg s knihou* sa žiaci zamerali na prezentáciu obdobia od starovekej literatúry po klasicizmus. Vybrané ukážky pretvárali na rôzne slohové žánre, ktoré najskôr čítali ostatným spolužiakom a pozvaným hosťom a tí následne hádali pôvodné dielo a žáner. V Goetheho študovni návštevníci boli oboznámení so životom autora, jeho vzťahom k prírodným vedám, umeniu, histórii a literatúre. Dielňa pisárov zase predviedla ukážku rôznych typov písma. Napríklad klinového písma, hieroglyfov, azbuky, latinky a čínskych znakov. Záujemcom robila aj vtípné tetovanie na ruku a vizitky. V dielni *Jozef Kroner a jeho umelecký prínos* využili žiaci nielen literárne texty, ale si aj vyskúšali dramatizáciu a premietli ukážky filmov, v ktorých Jozef Kroner stvárnil rôzne postavy. Uvedené podujatie slávnostne otvorila v aule školy riaditeľka školy čítaním zo svojej obľúbenej knihy.

Hodnotenie celoslovenského projektu je dostupné na webovom sídle Slovenskej pedagogickej knižnice (www.spgk.sk).

Tabuľka 7 Podujatia pre používateľov

Ukazovateľ	2015	2016	Nárast/pokles (%)
Vzdelávacie a kultúrno-spoločenské podujatia pre používateľov	27 864	28 812	+3,29
z toho akcie informačnej výchovy	15 317	13 654	+12,18

Graf 6 Podujatia pre používateľov

INFORMAČNÉ TECHNOLOGIE

Proces elektronizácie a internetizácie školských knižníc je číselne vyjadrený v tabuľke 8. Oproti roku 2015 poväčšine všetky **sledované ukazovatele zaznamenali mierny pokles**. Dá sa predpokladať, že túto skutočnosť spôsobila pasivita zriaďovateľov školských knižníc, ktorý sa neusilovali zlepšiť stav v oblasti modernizácie technického a informačného vybavenia svojej školskej knižnice.

Na základe riadeného rozhovoru so školskými knihovníkmi sa totiž znova ukázalo, že niektorí zriaďovatelia školských knižníc nemajú záujem kúpiť nové alebo opraviť poškodené počítače v školskej knižnici, zakúpiť automatizované knižnično-informačné systémy alebo pripojiť školskú knižnicu na školský internet. Rovnako niektorí školskí knihovníci potvrdili, že nevedia využívať alebo dokonca nemajú záujem využívať automatizované knižnično-informačné systémy pri svojej knižničnej práci, lebo svoju prácu v školskej knižnici berú ako prácu navyše, ktorá im bola pridelená riaditeľom školy. Pritom ak by školskí knihovníci pri svojej práci využívali automatizovaný knižnično-informačný systém, tak by mohli celú základnú odbornú evidenciu knižničných dokumentov (prírastkový zoznam a zoznam úbytkov) a čiastočne aj väčšiu časť pomocnej evidencie (evidencia používateľov, evidencia absenčných výpožičiek, evidencia počtu návštevníkov, denná, ročná štatistika) viesť len v elektronickej podobe. V listinnej podobe by viedli len evidenciu prezenčných výpožičiek, pretože počet výpožičiek musí kvôli hodnovernosti signovať samotný používateľ. Takisto by služby automatizovaného knižnično-informačného systému mohli využiť pri revízii knižničného fondu a pri vyradovaní knižničných dokumentov.

Počet **počítačových staníc** v školských knižniciach sa znížil približne o **3 %**. Počet prístupných počítačových staníc pre používateľov školských knižníc sa znížil približne o **4 %** a počet pripojení pre týchto používateľov na školský internet sa znížil o **3 %**.

Je vhodné poznamenať, že v predchádzajúcich štatistických obdobiach na **proces elektronizácie a internetizácie** pozitívne vplýval už spomínaný rozvojový projekt ministerstva školstva *Elektronizácia a revitalizácia školských knižníc* (602 podporených školských knižníc v základných školách a v stredných školách celkovou finančnou sumou 1 899 277,35 €). V rámci tohto rozvojového projektu si podporené školské knižnice okrem

iného zakúpili aj počítače pre školských knihovníkov, počítače pre používateľov školskej knižnice a automatizovaný knižnično-informačný systém prevažne s online katalógom.

Za sledované obdobie **534 školských knižníc** v štatistickom zisťovaní uviedlo, že **vlastnia automatizovaný knižnično-informačný systém**. Pri overovaní informácií metodickým centrom pre školské knižnice sa zistilo, že z uvedeného počtu má reálne zakúpený automatizovaný knižnično-informačný systém len 461 školských knižníc. Ostatné školské knižnice vlastnia elektronické programy, ktoré zatiaľ nespĺňajú všetky predpísané zákonom stanovené podmienky vedenia odbornej evidencie knižničných dokumentov. Ako príklad môžeme uviesť elektronický program aScAgenda, s ktorou pracuje 110 školských knižníc.

Je vhodné povedať, že z celkového počtu 602 podporených školských knižníc si **400** školských knižníc zakúpilo automatizovaný knižnično-informačný systém z finančných prostriedkov ministerstva školstva. Ostatné školské knižnice si ho zakúpili z rozpočtov svojich škôl.

V školských knižniciach sa využívajú najmä tieto automatizované knižnično-informačné systémy:

- Clavius (290 školských knižníc),
- Knižničný systém pre malé a stredné knižnice (86 školských knižníc),
- Proflib (73 školských knižníc),
- Libris (5 školských knižníc).

Online katalóg malo umiestnený na internete **102 školských knižníc**. Oproti roku 2015 je to nárast o 2 online katalógy.

Reálne sprístupnilo online katalóg svojim používateľom 55 školských knižníc v základných školách, 43 školských knižníc v stredných školách a 4 školské knižnice v špeciálnych školách.

V skutočnosti by malo sprístupniť online katalóg svojim používateľom až **242 školských knižníc**, ktoré si ho zakúpili z rozvojového projektu ministerstva školstva a ktorý bol súčasťou modulov automatizovaných knižnično-informačných systémov.

V súčasnosti až **140** školských knižníc buď ešte neuviedlo do prevádzky online katalóg, alebo ukončilo jeho vystavenie z nezistených dôvodov.

V sledovanom období **143 školských knižníc** uviedlo, že má webovú stránku knižnice. Z uvedeného počtu to bolo **81** školských knižníc v základných školách, **56** školských knižníc v stredných školách a **6** školských knižníc v špeciálnych školách.

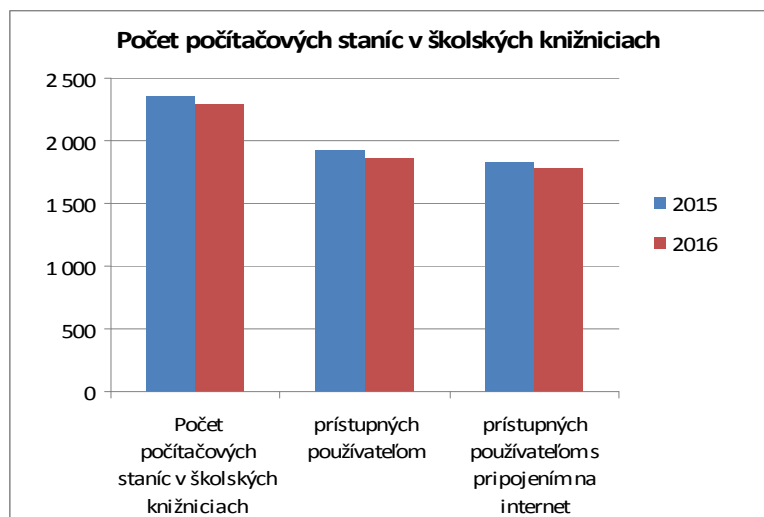
Kvôli správne mu chápaniu tohto ukazovateľa je potrebné uviesť, že webová stránka školských knižníc je súčasťou webových sídiel ich materských inštitúcií (základných škôl, stredných škôl a špeciálnych škôl).

Školské knižnice majú v rámci týchto webových sídiel umiestnený link *Školská knižnica* alebo *Knižnica*, prostredníctvom ktorého **poskytujú základné informácie** o svojej činnosti, profile svojho knižničného fondu, škále poskytovaných knižnično-informačných službách, knižných novinkách, pripravovaných alebo zrealizovaných akciách a o výpožičných hodinách.

Tabuľka 8 Informačné technológie

Ukazovateľ	2015	2016	Nárast/pokles (%)
Počet počítačových staníc v školských knižniciach	2 361	2 297	-2,78
Počet počítačových staníc prístupných používateľom	1 923	1 855	-3,66
Počet počítačových staníc prístupných používateľom s pripojením na internet	1 836	1 776	-3,38
Automatizovaný knižnično-informačný systém	537	534	-0,56
Online katalóg školskej knižnice na internete	100	102	+1,96
Webová stránka školskej knižnice	141	143	+1,40

Graf 7 Počet počítačových staníc v školských knižniciach

PERSONÁLNE ZABEZPEČENIE

Kvantitatívne ukazovatele personálneho zabezpečenia školských knižníc (tabuľka 9) poukazujú na to, že naďalej prevláda počet zamestnancov bez odborného knižničného vzdelania. Z celkového počtu zamestnancov školských knižníc bolo až **97 % školských knihovníkov** bez knižničného vzdelania a **3 %** s odborným knižničným vzdelaním. Podobné údaje boli dosiahnuté aj za predchádzajúce štatistické obdobie.

Funkciu školského knihovníka vykonávali prevažne učitelia slovenského jazyka a literatúry, popri vyučovaní, ako činnosť súvisiacu s výchovno-vzdelávacou činnosťou učiteľa, alebo vychovávatelia.

Na základe riadeného telefonického rozhovoru so školskými knihovníkmi a so zriaďovateľmi školských knižníc – riaditeľmi škôl bolo zistené, že na jednej strane odmieta určitý počet školských knihovníkov vykonávať prácu v školskej knižnici s odôvodnením, že nedostávajú **žiadne finančné ohodnotenie** za svoju prácu a že sú **plne vyťažení vyučovacími povinnosťami**. Na druhej strane samotní zriaďovatelia školských knižníc tvrdili, že využívajú dva **základné nástroje na odmeňovanie práce školského knihovníka**, a to osobný príplatok

a/alebo odmenu v súlade so zákonom č. 553/2003 Z. z. o odmeňovaní niektorých zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Zdôraznili však, že v osobnom príplatku a/alebo odmene nie je špecifikované, aká časť z osobného príplatku a/alebo odmene je vyčlenená za prácu v školskej knižnici. Z tohto dôvodu ani v štatistickom výkaze nevyčísľujú konkrétne mzdové náklady na svojho školského knihovníka.

Na základe uvedenej skutočnosti nie je možné objektívne posúdiť, aký počet zriaďovateľov školských knižníc využíva **finančné stimuly** na ocenenie práce školského knihovníka a na prehlbenie jeho motivácie.

Je potrebné zdôrazniť, že **funkciu školského knihovníka vykonáva stále veľké množstvo zaniatených učiteľov a vychovávateľov**, ktorým záleží na tom, aby si žiaci vytvorili pozitívny vzťah ku knihe, školskej knižnici a k čítaniu a aby sa vďaka čítaniu stávali z nich múdri, rozhladení, tolerantní, dobrí a kultivovaní ľudia.

Vzdelávaniu školských knihovníkov sa venuje Metodicko-pedagogické centrum v regionálnom pracovisku v Banskej Bystrici v rámci akreditovaného aktualizáčného vzdelávacieho programu **Práca v školskej knižnici**.

Školskí knihovníci využívali **odborné poradenstvo metodického centra pre školské knižnice**, ktoré za rok 2016 poskytlo 1 721 odborných konzultácií, a to formou **elektronickej pošty, telefonicky** alebo **osobnej návštevy** v školských knižniciach alebo **návštevou školských knihovníkov** v Slovenskej pedagogickej knižnici.

Odborné konzultácie boli zamerané najmä na oblasť výkonu knižničných činností, a to:

- vedenie odborných evidencií knižničného fondu (vedenie prírastkového zoznamu a zoznamu úbytkov),
- vykonanie revízie knižničného fondu,
- vyradovanie knižničných dokumentov,
- vedenie pomocných evidencií školskej knižnice,
- vyplňanie štatistických údajov o činnosti školskej knižnice za rok 2016,
- prípravu podujatí a akcií na rozvoj informačnej výchovy a čitateľskej gramotnosti.

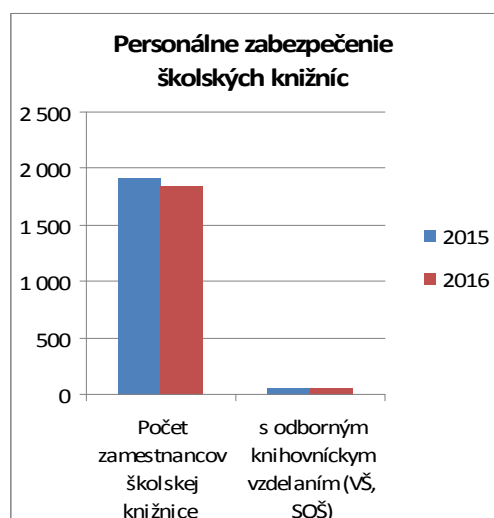
Rovnako sa odborné konzultácie týkali aj postupu pri zriadení školskej knižnice alebo pri jej zrušení, prípadne pri zlúčení školskej knižnice s obecnou knižnicou.

Počet zamestnancov školských knižníc prepočítaný na **plnú zamestnanosť** sa oproti roku 2015 znížil **približne o 7 %**.

Tabuľka 9 Personálne zabezpečenie školských knižníc

Ukazovateľ	2015	2016	Nárast/pokles (%)	
Počet zamestnancov školskej knižnice (fyzické osoby)	1 917	1 847	-3,79	
z toho	zamestnanci s VŠ a so SŠ knihovníckym vzdelaním	57	54	-5,55
Počet zamestnancov (prepočítaný stav na plnú zamestnanosť)	272,9	255,8	-6,69	

Graf 8 Personálne zabezpečenie školských knižníc

HOSPODÁRENIE ŠKOLSKÝCH KNIŽNÍC

Oproti predchádzajúcemu obdobiu bol zaznamenaný pokles najmä v dvoch sledovaných ukazovateľoch. **Celkový objem finančných prostriedkov** na činnosť školských knižníc (tabuľka 9) sa **znížil** približne o **28 %** a o **33 %** sa znížili **finančné náklady na nákup knižničného fondu**. **Mzdové náklady na školských knihovníkov** sa zvýšili o **0,42 %**.

Je potrebné však povedať, že **uvedené údaje je potrebné brať len ako orientačné**, pretože zriaďovatelia školských knižníc do celkového objemu finančných prostriedkov vynaložených na činnosť školských knižníc napríklad nezapočítali **predplatné na 2 268 titulov dochádzajúcich periodík** a všetky **mzdové náklady na školských knihovníkov** vyplatené v rámci osobného príplatku a/alebo odmeny za prácu v školskej knižnici.

Po **prepočítaní celkových finančných nákladov vynaložených na činnosť školských knižníc s počtom školských knižníc, finančných nákladov na nákup knižničného fondu s počtom školských knižníc, ďalej s počtom registrovaných používateľov** boli zistené tieto údaje:

- Celkové finančné náklady na **činnosť jednej školskej knižnice** predstavovali **511,23 €** Oproti roku 2015 je to **pokles o 123,49 €**
- Finančné náklady na **nákup knižničného fondu do jednej školskej knižnice** predstavovali **208,00 €** Oproti roku 2015 je to **pokles až o 130,95 €**
- Finančné náklady na **nákup knižničného fondu na jedného registrovaného používateľa** **1,13 €** Oproti roku 2015 je to **pokles o 0,73 €**

Je potrebné uviesť, že až **598 zriaďovateľov školských knižníc** nevyčlenilo, respektíve neuviedlo vo svojich štatistických výkazoch **žiadne finančné prostriedky na činnosť svojich školských knižníc** (pre porovnanie v roku 2015 to bolo 588 zriaďovateľov školských knižníc) a **717 zriaďovateľov školských knižníc** nevyčlenilo, respektíve neuviedlo vo svojich štatistických výkazoch **žiadne finančné prostriedky na nákup knižničného fondu** (v roku 2015 to bolo 700 zriaďovateľov školských knižníc).

Na základe spracovaných súhrnných štatistických výkazov uvedených druhov škôl a vykonania uvedeného prepočtu bolo zistené, že **žiadne finančné prostriedky na činnosť školskej knižnice nevyčlenilo**, respektíve neuviedlo vo svojich štatistických výkazoch:

- 40 % zriaďovateľov školských knižníc v stredných školách,
- 38 % zriaďovateľov školských knižníc v základných školách,
- 37 % zriaďovateľov školských knižníc v špeciálnych školách.

Žiadne finančné prostriedky na nákup knižničného fondu nevyčlenilo, respektíve neuviedlo vo svojich štatistických výkazoch:

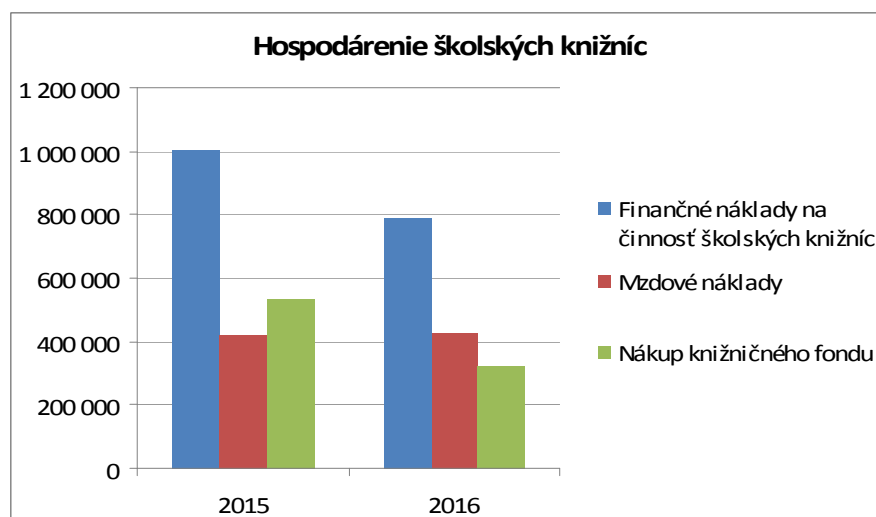
- 95 % zriaďovateľov školských knižníc v špeciálnych školách,
- 86 % zriaďovateľov školských knižníc v základných školách,
- 67 % zriaďovateľov školských knižníc v stredných školách.

Na základe uvedeného možno skonštatovať, že len približne **61 % zriaďovateľov školských knižníc** je schopných plniť si povinnosti v súlade s § 4 ods. 2 písm. e) „zabezpečiť činnosť knižnice finančne“. Finančné prostriedky na činnosť svojej školskej knižnice vyčlenili napríklad zo svojich **rozpočtov škôl** alebo získali zo **štrukturálnych fondov Európskej únie**, z **Fondu na podporu umenia**, od rôznych **nadácií**, poprípade od **Rady rodičov**.

Tabuľka 10 Hospodárenie školských knižníc

Ukazovateľ		2015	2016	Nárast/pokles (%)
Finančné náklady na činnosť školských knižníc		1 005 400	788 322	-27,54
z toho	mzdové náklady	422 285	424 073	+0,42
	nákup knižničného fondu	536 891	320 746	-67,38

Graf 9 Hospodárenie školských knižníc

ČINNOSŤ METODICKÉHO CENTRA PRE ŠKOLSKÉ KNIŽNICE

Slovenská pedagogická knižnica je poverená metodickým riadením školských knižníc v oblasti tvorby metodických materiálov a poskytovaním odborného poradenstva.

Činnosť **metodického centra pre školské knižnice zabezpečuje len jedna zamestnankyňa**, ústredná metodička pre školské knižnice.

Svoje **strategické poslanie plnilo** metodické centrum pre školské knižnice v roku 2016 viacerými **spôsobmi a formami**.

Odborné konzultácie pre školských knihovníkov

Odborná poradenská a konzultačná služba pre školských knihovníkov vo forme elektronickej pošty (1 231 konzultácií), telefonicky (479 konzultácií) a osobne (11 konzultácií), a to metodické návštevy v školských knižniciach alebo osobné návštevy školských knihovníkov v Slovenskej pedagogickej knižnici.

Priebežná aktualizácia informácií a metodických dokumentov v časti Školské knižnice v rámci webového sídla Slovenskej pedagogickej knižnice

Webové rozhranie časti *Školské knižnice* obsahuje aktuálne informácie a metodické dokumenty, ktoré sú adekvátne pre činnosť školských knižníc a ktoré uľahčujú prácu školským knihovníkom (<http://www.spgk.sk/?aktuality>).

Vypracovanie a aktualizácia metodických materiálov:

- **Metodické usmernenie č. 1/2016 k povinným evidenciám školskej knižnice**
Doplňa a upravuje postup pri povinných evidenciách (napr. pri odbornej evidencii knižničného fondu, evidencii používateľov, evidencii návštevníkov, evidencii výpožičiek, evidencii vzdelávacích a kultúrno-spoločenských podujatí a zvlášť evidencii akcií informačnej výchovy) školskej knižnici, ktorá bola zriadená v súlade so zákonom o knižniciach.
- **Metodické usmernenie č. 2/2016 k povinným evidenciám školskej knižnice**
Doplňa a upravuje postup pri povinných evidenciách školskej knižnice v súlade s vyhláškou Ministerstva kultúry Slovenskej republiky č. 201/2016 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o spôsobe vedenia odbornej evidencie knižničných dokumentov a o revízii a vyradovaní knižničného fondu v knižniciach, ktorá bola zriadená v súlade so zákonom o knižniciach. Vyhláška nadobudla účinnosť 1. júla 2016.
- **Metodický pokyn k vyhláške Ministerstva kultúry Slovenskej republiky č. 201/2016 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o spôsobe vedenia odbornej evidencie knižničných dokumentov a o revízii a vyradovaní knižničného fondu v knižniciach**
Obsahuje podrobnosti o spôsobe vedenia základnej a pomocnej odbornej evidencie, o vykonávaní revízie knižničného fondu a vyradovaní knižničných dokumentov z knižničného fondu školskej knižnice. Doplňa ho päť príloh s dôležitými vzormi pre vykonanie autorizácie prírastkového zoznamu a zoznamu úbytkov a pre vykonanie revízie knižničného fondu a vyradenie knižničných dokumentov.

- **Metodický pokyn k zberu štatistických údajov o školskej knižnici za rok 2015 a k obsahu Výkazu o školskej a akademickej knižnici Škol (MSVVS SR) 10 – 01 za rok 2015**

Obsahuje podrobnosti o zbere štatistických údajov o školskej knižnici a doplňujúce informácie k vykazovaniu štatistických údajov za oblasť knižničného fondu, používateľov, výpožičiek a služieb, doplňajúcich ukazovateľov, informačných technológií, zamestnancov knižnice, hospodárenia a siete knižníc.
- **Metodický pokyn k vykázaniu úbytkov knižničných jednotiek vo Výkaze o školskej a akademickej knižnici Škol (MŠVVŠ SR) 10 – 01 za rok 2015**

Obsahuje postup pre vykonanie kontroly pri vykonaní revízie knižničného fondu a vyradovaní knižničných dokumentov v súlade s platnou legislatívou. Metodický pokyn bol zaslaný po ukončení štatistického zberu za rok 2015 jednotlivým 147 školským knižniciam, ktoré vykázali viac ako 99 vyradených knižničných jednotiek.
- **Metodický pokyn k vykázaniu počtu titulov a exemplárov dochádzajúcich periodík a výpožičiek periodík vo Výkaze o školskej a akademickej knižnici Škol (MŠVVŠ SR) 10 – 01 za rok 2015**

Obsahuje postup pre vykonanie kontroly v pomocnej evidencii periodík, a to v počte evidovaných dochádzajúcich titulov periodík a v počte dochádzajúcich exemplárov periodík. Takisto obsahuje postup na vykonanie kontroly priebežnej evidencie výpožičiek periodík. Metodický pokyn bol zaslaný po ukončení štatistického zberu za rok 2015 jednotlivým 342 školským knižniciam, ktoré vykázali zmätočné údaje v uvedených ukazovateľoch vo výkaze.
- **Metodický pokyn k ochrane osobných údajov používateľov**

Obsahuje podrobnosti k ochrane a rozsahu spracovania osobných údajov používateľov školských knižníc v súlade s platnou legislatívou.
- **Metodický pokyn zameraný na oblasť skvalitnenia a zefektívnenia činnosti školských knižníc**

Obsahuje podrobnosti, na základe ktorých mohli zriaďovatelia škôl a zriaďovatelia školských knižníc posúdiť efektívnosť, účelnosť, hospodárnosť či perspektívu ďalšieho rozvoja a fungovania školskej knižnice a následne rozhodnúť o zachovaní činnosti školskej knižnice alebo o jej zlúčení s obecnou knižnicou, prípadne o jej zrušení.
- **Metodický pokyn pri nakladaní s knižničným fondom zrušenej školskej knižnice**

Obsahuje výber dôležitých ustanovení zo zákona o knižniciach spolu s podrobným komentárom pre zriaďovateľa zrušenej školskej knižnice ako nakladať s knižničným fondom.
- **Metodický pokyn pri zrušení školskej knižnice školy s právnou subjektivitou**

Obsahuje výber dôležitých ustanovení zo zákona o knižniciach spolu s podrobným postupom pre zriaďovateľa školskej knižnice – riaditeľa školy pri zrušení školskej knižnice.

- **Metodický pokyn pri zrušení školskej knižnice základnej školy bez právnej subjektivity**
Obsahuje výber dôležitých ustanovení zo zákona o knižniciach spolu s podrobným postupom pre zriaďovateľa školskej knižnice – obce pri zrušení školskej knižnice.
- **Metodický pokyn k uzatvoreniu povinných evidencií školskej knižnice k 31. 12. 2016 a k štátnemu štatistickému zberu informácií o školskej knižnici za rok 2016**
Obsahuje podrobnosti pri uzatvorení povinných evidencií školskej knižnice v súlade s platnými právnymi predpismi za kalendárny rok 2016 a pri štátnom štatistickom zbere informácií ministerstvom školstva o školskej knižnici za rok 2016.
- **Metodický materiál *Adresáre školských knižníc so zakúpenými knižnično-informačnými systémami z finančných prostriedkov MŠVVaŠ SR v rámci rozvojového projektu Elektronizácia a revitalizácia školských knižníc v rokoch 2006 – 2009, 2011 a 2013***
Bol vypracovaný pre odbory školstva okresných úradov v sídle kraja s cieľom dosiahnuť relevantnejšie údaje o školských knižniciach pri štatistickom zisťovaní údajov o školských knižniciach v oblasti automatizovaného spracovania knižničných jednotiek a využívání informačných technológií.
- **Metodický materiál *Webový register pre zber štatistických údajov o školskej knižnici za rok 2015***
Bol vypracovaný pre potreby CVTI SR (pracoviská Bratislava a Banská Bystrica), ktoré vykonávalo adresný zber štatistických údajov o 1 542 školských knižniciach zriadených v súlade s platnou legislatívou.
- **Metodický materiál *Kalendár vzdelávacích a kultúrno-spoločenských podujatí metodického centra Slovenskej pedagogickej knižnice pre školské knižnice***
Obsahuje prehľad o organizovaní národných a medzinárodných vzdelávacích a kultúrno-spoločenských podujatí určených na podporu čítania v základných školách, v stredných školách a v školských knižniciach v roku 2016.
- **Metodické usmernenie pre školské knižnice k zákonu č. 126/2015 Z. z. o knižniciach a o zmene a doplnení zákona č. 206/2009 Z. z. o múzeách a o galériách a o ochrane predmetov kultúrnej hodnoty a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 38/2014**
Obsahuje výber dôležitých ustanovení zo zákona o knižniciach spolu s podrobným komentárom pre sieť školských knižníc. Komentár bol aktualizovaný v súlade s vyhláškou Ministerstva kultúry Slovenskej republiky č. 201/2016 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o spôsobe vedenia odbornej evidencie knižničných dokumentov a o revízii a vyradovaní knižničného fondu v knižniciach.
- **Metodický materiál *Automatizované knižnično-informačné systémy*** – aktualizovaný
Obsahuje históriu, zloženie modulov, základné technické a komunikačné zabezpečenie, cenník pre školské knižnice a referencie o vhodných automatizovaných knižnično-informačných systémov pre školské knižnice.

- **Metodický materiál *Podujatia na podporu a rozvoj čitateľskej gramotnosti*** – aktualizovaný
Obsahuje prehľad príkladov na realizáciu rôznych foriem a metód individuálnej alebo kolektívnej práce s používateľmi školskej knižnice. Osobitne sú v ňom uvedené projekty metodického centra pre školské knižnice na podporu čitateľskej gramotnosti a zvlášť projekty iných subjektov. Uvedený materiál je vhodný aj pre základné školy a stredné školy, ktoré majú len kabinetné zbierky, pretože účasť v niektorých projektoch nie je podmienená zriadením a činnosťou školskej knižnice.
- **Propagačný leták *Štruktúra webu časti Školské knižnice v rámci Slovenskej pedagogickej knižnice*** – aktualizovaný
Obsahuje mapu webového sídla Slovenskej pedagogickej knižnice – časti *Školské knižnice*, a to rozdelenie od kategórií na najvyššej úrovni cez kategórie na nižších úrovniach až po konkrétne dokumenty.
- **Metodický materiál *Adresár regionálnych knižníc poskytujúcich metodickú pomoc pre školské knižnice*** – aktualizovaný
Obsahuje údaje o regionálnych knižniciach v rámci Slovenskej republiky, ktoré majú právo poskytnúť metodickú pomoc a poradenské služby školským knižniciam a upozorňovať ich na nedostatky v poskytovaní knižnično-informačných služieb. Samotné údaje sú rozdelené do nasledujúcich častí: názov samosprávneho kraja, názov a adresa knižnice, webové sídlo knižnice, meno kontaktnej osoby, telefónne číslo a elektronická adresa.
- **Adresár školských knižníc v Slovenskej republike** – aktualizovaný
Obsahuje základné identifikačné údaje o zriadených školských knižniciach v súlade s platnou legislatívou. V sledovanom období sa aktualizoval v mesačných intervaloch, a to na základe zaslaných formulárov (kópií) o zriadení školských knižníc a oznamov (kópií) o zrušení školských knižníc zákonným spôsobom. V mesiaci júl 2016 bol adresár doplnený o nové údaje, a to rok finančnej podpory z rozvojového projektu *Elektronizácia a revitalizácia školských knižníc*. V mesiaci september 2016 bola na základe zaslanej žiadosti 1 563 školským knižniciam vykonaná mimoriadna aktualizácia všetkých údajov uvedených v adresári. Na základe spolupráce so sekciou informatiky ministerstva školstva boli v mesiaci október 2016 z adresára vymazané školské knižnice tých základných škôl, ktoré boli k 31. 09. 2016 vyradené zo siete škôl a školských zariadení ministerstva školstva. Na základe spolupráce s ministerstvom kultúry bola v mesiacoch august a december 2016 vykonaná vzájomná kontrola zaslaných písomností zriaďovateľmi školských knižníc do **Zoznamu knižníc Slovenskej republiky** a **Adresára školských knižníc v Slovenskej republike**, a to buď vo forme oznamu o zrušení školskej knižnice v súlade s platnou legislatívou, alebo vo forme vyplneného formulára o zriadení školskej knižnice. Následne boli vykonané potrebné zmeny v oboch dokumentoch. Adresár školských knižníc v Slovenskej republike je sprístupnený verejnosti na webovom sídle Slovenskej pedagogickej knižnice www.spgk.sk, a to v časti Školské knižnice, a na informačnom portáli InfoLib, takisto v časti Školské knižnice.

Zorganizovanie 10. medzinárodnej konferencie *Školské knižnice ako informačné a kultúrne centrá škôl*

10. medzinárodná konferencia *Školské knižnice ako informačné a kultúrne centrá škôl* sa konala 12. mája 2016 pod záštitou **ministra školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej**

republiky Petra Plavčana. Zúčastnilo sa jej viac ako sto školských knihovníkov z celého Slovenska, ako aj ďalších zástupcov pedagogickej a knihovníckej verejnosti zo Slovenskej republiky i z Českej republiky (124 účastníkov). Konferencie sa zúčastnil aj zástupca ministerstva školstva. Hlavné témy medzinárodnej konferencie boli: školská knižnica ako čitateľské, študijné, informačné a internetové centrum školy, projekty na podporu rozvíjania čitateľskej gramotnosti a informačnej výchovy, prezentácia knižničných podujatí na podporu čítania žiakov v Slovenskej republike a Českej republike. Cieľom medzinárodnej konferencie bolo charakterizovať špecifiká a úskalia činnosti školských knižníc, odovzdať si praxou overené dobré skúsenosti, vzájomne sa obohatiť o nové informácie a rozvinúť užšiu spoluprácu medzi slovenskými a českými odborníkmi z pedagogickej a knihovníckej oblasti.

Príprava, realizácia a vyhodnotenie 7. ročníka česko-slovenského projektu pre základné školy a osemročné gymnáziá *Záložka do knihy spája školy*

V októbri, v Medzinárodnom mesiaci školských knižníc sa **127 518 žiakov z 997 základných škôl a osemročných gymnázií zo Slovenskej republiky a z Českej republiky** zapojilo do 7. ročníka česko-slovenského projektu *Záložka do knihy spája školy: Čítam, čítaš, čítame*. Česko-slovenský projekt zorganizovala Slovenská pedagogická knižnica v spolupráci s Knižnicou Jiřího Mahena v Brne s cieľom podporiť čítanie prostredníctvom výmeny záložiek do kníh a nadviazať kontakty medzi českými a slovenskými základnými školami a osemročnými gymnáziami. Vyhodnotenie česko-slovenského projektu je sprístupnené na webovom sídle Slovenskej pedagogickej knižnice www.spgk.sk, a to v časti *Školské knižnice*, link **Česko-slovenský projekt Záložka do knihy spája školy**.

Príprava, realizácia a vyhodnotenie 5. ročníka celoslovenského projektu pre stredné školy *Záložka do knihy spája slovenské školy*

V októbri, takisto pri príležitosti Medzinárodného mesiaca školských knižníc sa **9 313 žiakov zo 160 stredných škôl** zapojilo do 5. ročníka celoslovenského projektu *Záložka do knihy spája slovenské školy: Knihy rozprávajú príbehy*. Celoslovenský projekt zorganizovala Slovenská pedagogická knižnica s cieľom podporiť čítanie prostredníctvom výmeny záložiek do kníh a nadviazať kontakty medzi slovenskými strednými školami. Vyhodnotenie celoslovenského projektu je sprístupnené na webovom sídle Slovenskej pedagogickej knižnice www.spgk.sk, a to v časti *Školské knižnice*, link **Celoslovenský projekt Záložka do knihy spája školy**.

Príprava, realizácia a vyhodnotenie 12. ročníka celoslovenského projektu *Najzaujímavejšie podujatie školskej knižnice* k Medzinárodnému dňu školských knižníc

Pri príležitosti Medzinárodného dňa školských knižníc 24. októbra 2016 sa **244 školských knižníc** v základných školách a stredných školách s celkovým počtom **45 985 účastníkov** z radov žiakov, pedagogických zamestnancov, nepedagogických zamestnancov, rodičov a starých rodičov žiakov a ostatných členov miestnych samospráv zapojilo do 12. ročníka celoslovenského projektu *Najzaujímavejšie podujatie školskej knižnice: Vzájomné učenie sa žiakov v dvojiciach alebo v malých skupinách*. Záštitu nad celoslovenským projektom prevzal **minister školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky Peter Plavčan**. Cieľom celoslovenského projektu bolo zábavnými formami práce s knihou podporiť u žiakov dobrý a trvalý vzťah ku knihe, k školskej knižnici, čítaniu a poznávaniu nového. Víťazom celoslovenského projektu venovala Slovenská pedagogická knižnica **knižné publikácie**. Partnerom celoslovenského projektu bol aj **Klub mladých čitateľov Albatros** (www.kmc.sk). Vyhodnotenie celoslovenského projektu je sprístupnené na webovom sídle Slovenskej pedagogickej knižnice www.spgk.sk, a to v časti *Školské knižnice*, link **Najzaujímavejšie podujatie školskej knižnice**.

Príprava a realizácia celoslovenského odborného seminára zameraného na vedenie odborných evidencií a elektronizáciu školskej knižnice

Odborný seminár bol zorganizovaný v spolupráci so Štátnou vedeckou knižnicou v Banskej Bystrici pre riaditeľov škôl a školských knihovníkov 7. apríla 2016. Zúčastnilo sa ho 113 účastníkov. V rámci seminára odznela prednáška ústrednej metodičky pre školské knižnice na tému *Odborná evidencia knižničného fondu a povinné evidencie školskej knižnice*. V rámci seminára odzneli prezentácie troch knižnično-informačných systémov vhodných na prácu v školskej knižnici a jedného projektu na podporu čítania s porozumením.

Vypracovanie základných aktivít metodického centra Slovenskej pedagogickej knižnice do materiálu Rok čitateľskej gramotnosti

Materiál bol vypracovaný pre potreby ministerstva školstva pre podporu školských knižníc v Roku čitateľskej gramotnosti. Obsahoval návrhy k realizácii Roku čitateľskej gramotnosti za Slovenskú pedagogickú knižnicu.

Vyhodnotenie projektov metodického centra Slovenskej pedagogickej knižnice na podporu čitateľskej gramotnosti

Materiál bol vypracovaný pre potreby ministerstva školstva ako podklad na vyhodnotenie aktivít, ktoré realizovala Slovenská pedagogická knižnica v roku 2016 s cieľom zlepšiť úroveň čitateľskej gramotnosti v Slovenskej republike.

Vyhodnotenie plnenia Uznesenia vlády Slovenskej republiky č. 620/2014 týkajúceho sa Stratégie rozvoja slovenského knihovníctva na roky 2015 – 2020: vyhodnotenie za rok 2015

Materiál bol vypracovaný pre potreby ministerstva školstva a obsahoval vyhodnotenie plnenia strategických oblastí vyplývajúcich zo Stratégie rozvoja slovenského knihovníctva pre Slovenskú pedagogickú knižnicu za rok 2015 za sieť školských knižníc.

Prednášková činnosť

V rámci prednáškovej činnosti boli odprezentované ústrednou metodičkou pre školské knižnice **dve prednášky**. Prednášky zamerané na činnosť školských knižníc a aktivity metodického centra pre školské knižnice odzneli na:

- celoslovenskom odbornom seminári zameranom na vedenie odborných evidencií a elektronizáciu školských knižníc v Štátnej vedeckej knižnici v Banskej Bystrici na tému *Odborná evidencia knižničného fondu a povinné evidencie školskej knižnice*,
- na 10. medzinárodnej konferencii *Školské knižnice ako informačné a kultúrne centrá škôl* v Univerzitnej knižnici v Bratislave na tému *Analýza stavu školských knižníc za rok 2015 a projekty na podporu čítania*.

Publikačná činnosť

Informácie o činnosti školských knižníc, projektoch na podporu čítania žiakov základných škôl a stredných škôl a aktivitách metodického centra pre školské knižnice boli publikované v domácich periodikách (napr. *Knižnica*, *Literárny týždenník*), v zborníku (*Školské knižnice ako informačné a kultúrne centrá škôl*) a v elektronických médiách. Celkovo bolo publikovaných **12 článkov**.

Propagačná činnosť

Činnosť školských knižníc, projekty na podporu čítania žiakov základných škôl a stredných škôl a aktivity metodického centra Slovenskej pedagogickej knižnice pre školské knižnice boli propagované v **slovenských elektronických médiách** (informačný portál ministerstva

školstva, informačný portál TASR, informačný portál *InfoLib*), v **zahraničných elektronických médiách** (informačný portál Národnej knižnice Českej republiky, konkrétne elektronická konferencia *Drtna*) prostredníctvom tlačových správ a rozmanitých článkov.

Edičná činnosť

Edičná činnosť spočívala v zostavení a vydaní elektronického zborníka z **10. medzinárodnej konferencie *Školské knižnice ako informačné a kultúrne centrá škôl*** v počte 150 kusov. V máji 2016 bol zborník distribuovaný štátnym inštitúciám v súlade s platnou legislatívou a 124 účastníkom medzinárodnej konferencie. Zborník je sprístupnený aj širokej verejnosti na webovom sídle Slovenskej pedagogickej knižnice www.spgk.sk, a to v časti *Školské knižnice* vo formáte pdf.

Členstvo v pracovných komisiách

Ústredná metódička pre školské knižnice bola členkou v troch pracovných komisiách:

- ako členka komisie ministerstva školstva na **posúdenie žiadostí o poskytnutie dotácie na podporu vydávania odborných časopisov pre zamestnancov škôl a školských zariadení, časopisov pre deti, žiakov a poslucháčov škôl a školských zariadení a časopisov pre učiteľov a pedagogických zamestnancov na rok 2016**,
- ako členka expertnej skupiny ministerstva školstva zameranej na podporu čitateľskej gramotnosti (*Národná stratégia zvyšovania úrovne a kontinuálneho rozvíjania čitateľskej gramotnosti*),
- ako členka **Odbornej komisie Fondu na podporu umenia pre hodnotenie žiadostí o poskytnutie finančných prostriedkov z FPU pre Podprogram 6.1 Knižnice**.

ZHRNUTIE

Na základe analýzy vybraných štatistických ukazovateľov o 1 542 školských knižniciach za rok 2016 možno konštatovať nasledujúce **pozitívne zistenia**:

- **pretrvávajúci záujem o rozvoj čitateľskej gramotnosti a informačných schopností, zručností a návykov žiakov** (zapojenie 1 401 slovenských a českých základných škôl a stredných škôl zo Slovenskej a z Českej republiky s celkovým počtom 182 299 žiakov, pedagogických a nepedagogických zamestnancov, rodičov žiakov, zriaďovateľov škôl a iných členov miestnych komunít do projektov metodického centra pre školské knižnice organizovaných na podporu čítania),
- **pretrvávajúcu angažovanosť samotných zriaďovateľov školských knižníc a školských knihovníkov na prevádzke a činnosti svojich školských knižníc**, ktorí aktívne využívali odborné poradenstvo metodického centra pre školské knižnice (1 721 písomne evidovaných odborných konzultácií) a ktorí sa zúčastnili dvoch vzdelávacích podujatí, ktoré organizovalo metodické centrum pre školské knižnice pre školských knihovníkov a zriaďovateľov školských knižníc,
- **opodstatnenosť existencie školskej knižnice a presvedčenie väčšiny zriaďovateľov školských knižníc a školských knihovníkov**, že i napriek existencii celého množstva rôznych komunikačných prostriedkov podpora a rozvoj čitateľskej a informačnej gramotnosti pomáha žiakom rozvíjať ich myslenie a schopnosť porozumieť nielen textom, ale aj ostatným ľuďom a svetu okolo nich.

Analýza konštatuje aj **negatívne zistenia**, ktoré poukazujú na pretrvávajúce slabé miesta, ktoré sú buď výsledkom slabých stránok zriaďovateľov školských knižníc, alebo samotných školských knihovníkov. Ide napríklad o tieto zistenia:

- **nepresnosti pri vedení odbornej evidencie školskou knižnicou alebo chýbajúca odborná evidencia, nevykonávanie revízie knižničného fondu a nevyraďovanie knižničných dokumentov v súlade s platnou legislatívou.**
- niektoré školské knižnice neposkytovali alebo priebežne počas kalendárneho roka neevidovali buď žiadne **prezenčné výpožičky** (9 % školských knižníc), alebo **absenčné výpožičky** (20 % školských knižníc),
- niektoré školské knižnice mali **výrazne znížene prevádzkové – výpožičné hodiny** (17 % školských knižníc malo otvorenú školskú knižnicu jednu hodinu týždenne a 32 % školských knižníc len dve hodiny týždenne),
- **neuspokojivé priestory školských knižníc,**
- niektoré školské knižnice nerealizovali počas sledovaného obdobia žiadnu akciu zameranú na **propagáciu svojej školskej knižnice alebo na prácu s informáciami** (37 % školských knižníc),
- prevláda **nižšia úroveň zabezpečenia činnosti školských knižníc** (97 % školských knižníc je bez odborného vzdelania),
- celkový **pokles finančných prostriedkov určených na činnosť školských knižníc** (49 % školských knižníc nevyčlenilo žiadne finančné prostriedky na svoju činnosť, respektíve nevykázalo vo svojom štatistickom výkaze žiadne finančné prostriedky na svoju činnosť),
- **nezrovnalosti vo vykazovaní štatistických údajov** samotnou školskou knižnicou (niektoré školské knižnice nepostupovali pri vyplňovaní štatistického výkazu podľa spomínaného metodického pokynu, dokonca niektoré školské knižnice si ho zamieňali s dotazníkom).

ZÁVER

I napriek uvedenému je možné konštatovať, že silnou stránkou mnohých školských knižníc je ich snaha naďalej poskytovať kvalitné knižnično-informačné služby, podporovať čítanie žiakov prostredníctvom individuálnej alebo kolektívnej práce s používateľmi a aktívne zapájať do organizovaných akcií na podporu čítania nielen všetkých členov školskej komunity, ale aj širokú verejnosť, regionálne či celoslovenské printové alebo elektronické médiá. Výsledkom ich úsilia je aj čoraz väčšie zapojenie žiakov s mentálnym postihnutím, žiakov pochádzajúcich zo sociálne alebo jazykovo znevýhodneného prostredia, ktorí sa buď stretávajú s malou podporou čítania v rodine, alebo v ich domácom prostredí väčšinou absentujú knihy. Takýmto skupinám žiakov pomáha školská knižnica kompenzovať ich negatívne podmienky, vytvára im čo najpodnetnejšie prostredie na vytvorenie si pozitívneho vzťahu ku čítaniu a zároveň zvyšuje ich kvalitu života, zdravie a sebavedomie. Pridanou hodnotou živej školskej knižnice je aj skutočnosť, že výrazne prispieva aj k vytvoreniu pozitívnej klímy v škole a k dobrým medziľudským vzťahom.

Pretrvávajúcim fenoménom v praxi u časti zriaďovateľov školských knižníc je slabá znalosť knižničných právnych noriem, malá snaha zorientovať sa v problematike a prevažujúce pasívne stratégie vo vzťahu k oživeniu činnosti školskej knižnice a ku skvalitneniu poskytovania knižnično-informačných služieb.

Pri školských knižniciach integrovaných s verejnými knižnicami sa znova ukázalo, že len tie z nich dosiahli vysoké pozitívne čísla v jednotlivých ukazovateľoch štatistického zberu, ktoré získali relatívny dostatok finančných prostriedkov na svoju činnosť a prevádzku a ktoré

cielene propagovali poskytovanie knižnično-informačných služieb medzi miestnou verejnosťou.

Nádejné je však, že naplnením projektového zámeru na budovanie a zlepšenie technického vybavenia jazykových učební, **školských knižníc**, odborných učební rôzneho druhu v základných školách, ktoré vyhlásilo Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky v decembri 2016, budú vytvorené predpoklady pre ľahší prístup k efektívnym a kvalitnejším knižnično-informačným službám a zlepšeniu kľúčových kompetencií žiakov základných škôl. Školská knižnica mohla získať príspevok v maximálnej výške 52 450 €. Pre technické a technologické vybavenie školskej knižnice bol stanovený limit 6 900 €, pre akvizíciu knižničného fondu bol stanovený limit 37 500 € a pre nábytok bol stanovený limit 8 050 €.

ADRESA A E-MAIL

Mgr. Rozália Cenigová
Slovenská pedagogická knižnica
Hálova 6
851 01 Bratislava
Slovenská republika
e-mail: rozalia.cenigova@spgk.sk

II. Projekty na rozvíjanie čitateľskej gramotnosti

ZÁLOŽKA DO KNIHY SPOJUJE ŠKOLY A MOTIVUJE KE ČTENÍ – AKTIVITY ŠKOL NA PODPORU DĚTSKÉHO ČTENÁŘSTVÍ

Pavλίna Lišovská

Centrum dětského čtenářství Knihovny Jiřího Mahena v Brně zaštiťuje celou řadu akcí na podporu dětského čtenářství – připravujeme celou řadu vzdělávacích programů pro školy (v aktuální nabídce pro školní rok 2016/2017 jich máme celkem 30), pořádáme odborné semináře pro knihovníky, ale také pro studenty vysokých a vyšších odborných škol, které jsou zaměřeny na aktuální trendy v knihovnictví a literatuře, pořádáme Noc s Andersenem, autorská čtení, dílny čtení, tematické výstavy vztahující se k dětské literatuře, nejnověji připravujeme čtenářský klub, který má být jako volnočasová aktivita ve formě kroužku pro děti poprvé spuštěn u nás v knihovně v září letošního roku a mnohé další.

ČESKO-SLOVENSKÝ PROJEKT ZÁLOŽKA DO KNIHY SPOJUJE ŠKOLY

V loňském roce se naše knihovna poprvé zapojila jako partner do mezinárodního projektu *Záložka do knihy spojuje školy*, který v roce 2016 měl již svůj sedmý ročník a jenž bývá vyhlašován v měsíci říjnu při příležitosti **Mezinárodního dne školních knihoven**. Myšlenkou projektu je podpora dětského čtenářství nenásilnou formou, dále motivace ke čtení, vzájemnému sdílení zážitků ze čtení a zároveň, díky mezinárodní spolupráci škol, také výměna zkušeností, poznávání „cizího“ jazyka našeho souseda, seznamování se s kulturou a tradice či zvyky a historie navazování nových kontaktů a přátelství a v neposlední řadě také navázání dlouhodobějších spoluprací mezi českými a slovenskými školami.

Po splnění úvodních formalit, jako je vyplnění přihlášky a nahlášení základních údajů o škole a počtu přihlášených účastnících se dětí, jsou školy párovány tak, aby vznikaly česko-slovenské dvojice, pokud je to jen trochu možné, v případě nižšího počtu přihlášených českých škol jsou slovenské školy párovány mezi sebou navzájem, za což jim patří hluboká úcta, že jsou ochotné přijmout i slovenského partnera. Partnerské školy jsou vybírány tak, aby odpovídal typ školy (první stupeň základní školy, druhý stupeň základní školy, osmiletá gymnázia či školy speciální, malotřídka) a zároveň i přibližný počet dětí. Na partnerech pak je vzájemné zkontaktování se a domluvení si podrobností o tvorbě a odeslání vyhotovených žákovských prací – záložek do knih.

V roce 2016 bylo tématem projektu heslo *Čtu, čteš, čteme*, které bylo dostatečně volné, aby školy mohly zvolit svou vlastní strategii a pojetí vyráběných záložek. Do projektu se zapojilo celkem **997 českých a slovenských škol** o celkovém počtu **127 518 žáků**.

Každá ze škol pojala vytváření záložek různorodě – některé tvořily v hodinách literatury, slohu, výtvarné výchovy nebo ve školní družině, někde žáci dodělávali záložky i doma s rodiči. Třídy mladších dětí pracovaly velmi často s pohádkovými příběhy o zvířátkách, známých postavičkách z večerníčků či s pohádkami o přírodě. Starší žáci doporučovali oblíbenou či aktuálně čtenou literaturu – často se mezi doporučovanými tituly objevoval *Deník malého poseroutky* či *Harry Potter* a mnohé další. Přínos pro žáky v podobě nejen nových tipů na čtení, ale také poznávání nových lidí. Mnohé ze zapojených dětí na své vyrobené záložky připsaly kontaktní údaje (telefonní číslo, Facebookový kontakt, e-mail), aby mohly zůstat i po skončení projektu ve spojení s kamarádem z druhé země. Dalším pozitivním přínosem bylo ozvláštnění hodin, v nichž se výrobě žáci věnovali, a v neposlední řadě

mnohdy také vyzkoušení nové výtvarné techniky – objevovaly se záložky tvořené lavírovanou kresbou, vyšívané, malované technikou zentangle, skládané jako origami apod. Doprovodné akce, jež byly uspořádány při této příležitosti, dětem poskytovaly možnost podívat se do místních knihoven (nejen školních, ale i obecních a městských), setkat se s různými spisovateli či výtvarníky, hrát divadlo či poslouchat audioknihy. Aktivit bylo nepřeberné množství, ze všech zpětných vazeb níže uvádím jen několik vybraných, které dokladují nápaditost práce se žáky v rámci podpory čtenářství a lásky ke knihám.

ZAJÍMAVOSTI Z PRŮBĚHU PROJEKTU

Ze zpětných vazeb, jež po skončení projektu přišly, jsme se dozvěděli, že ohlasy učitelů i žáků k tomuto projektu jsou více než pozitivní – vítají změnu ve stereotypních školních dnech, možnost popovídat si a vyměnit zkušenosti se zahraničními kolegy či vrstevníky a obohatit své znalosti Slovenska, jeho kultury, historie a tradic, a dovednosti. V některých školách vyráběli velké skupiny, jinde menší, někde využili potenciál tohoto projektu k prohlubování osobnostní a sociální výchovy a vedli prostřednictvím něj žáky k vlastnímu sebehodnocení. Ze zajímavých pojetí a přístupů k projektu je možné uvést například následující:

- **Základní škola a Mateřská škola Řetová (Renata Jarošová)** – Naše škola se tohoto projektu zúčastnila poprvé. Děti i p. učitelky jím byly zaujaty. V jednom dni jsme uspořádaly *Záložkové dílničky*, kde děti na několika stanovištích vyráběly různé typy záložek. Poté proběhla školní výstavka. Dále pak žáci 4. a 5. roč. vymýšleli dopis, každý napsal, co by chtěl naší partnerské škole sdělit. Jejich nápady pak byly shrnuty do dopisu, který jedna žákyně přepsala.
- **Základní a Mateřská škola Krušovice (Lenka Vernerová)** – Se žáky celé školy jsme si nejprve zjistili informace o slovenské škole, prohlédli jsme si webové stránky, zjišťovali jsme rozdíly a shody například v počtu žáků, nabídce kroužků atd. Na mapě jsme měřili vzdálenost od naší školy do Vydrníka, jeho polohu. Záložky jsme vyráběli průběžně, většinou v době odpolední družiny. Menší děti spíše kreslily a skládaly, starší navlékaly korálky, odvážlivci zkoušeli vyšívat, polepovat špachtle, pracovali s drátky... Společně jsme udělali jmennou koláž všech dětí – první písmeno jména z filcu, jméno pak dopsané perem. Měli jsme rozpracované ještě knížečky...
- **Základní škola Skálova, Turnov (Lenka Konopková)** – Tvořily je v rámci výtvarné výchovy všechny tři šesté třídy a obě třídy sedmé. V rámci českého jazyka 6. C uskutečnila nápad spolužáka Ondřeje Žigy a vytvořila společnou knihu. Každý žák přispěl jedním listem, na kterém se představil.
- **Základní škola a Mateřská škola Dřísy (Ivana Vávrová)** – Prvním přípravným krokem byla beseda se spisovatelem J. Opatřilem o jeho tvorbě. Kapřík Metlík nás pak provázel při výrobě záložek, hodinách čtení a stal se oblíbeným i v MŠ. (...) Obraz s 33 kapříky Metlíky, skládané záložky s fotografiemi, záložky školáků s fotografiemi s odkazy na oblíbené knížky, knížka Kapřík Metlík ve sportovním rybníku s věnováním autora a fotografický kalendář z akcí žáků putovaly autem s našimi učiteli až na místo určení – Čereňan. Následovalo setkání s žáky, vzájemné předávání záložek. Pečlivě připravený program včetně prohlídky školy byl pro nás, učitele, milým zážitkem. (...) K projektu bylo vytvořeno také video - <https://youtu.be/Dknp-Hfsm6E>.

- **Základní škola Náměšť na Hané (Ivana Vávrová)** – Žáci měli za úkol napsat na záložku název knihy, jméno jejího autora a také ztvárnit motiv, hlavní postavu či příběh přečtené knihy. Každý z vyučujících pojal výrobu záložek jiným způsobem, takže zaujmou svojí originalitou, zvláště však ze stran dětí, z nichž některé pojaly tvorbu jako formu dopisu a sdělily budoucímu čtenáři své dojmy z četby nebo na záložku psaly kontaktní údaje. Devátáci doplnili výtvarnou stránku záložky citátem, který si v rámci tématu sami vybrali. Díky projektu byly děti nuceny zamyslet se nad svou četbou, mohly samy sebe hodnotit – čtou-li mnoho nebo málo, popřípadě co by mohly udělat pro svoji četbu děl pro děti a mládež.
- **Gymnázium Zlín (Veronika Sedláčková)** – Projekt se na naší škole účastnilo 58 studentů nižšího gymnázia. Nechali jsme se inspirovat kolážovou tvorbou Jiřího Koláře. Skupina děvčat ze sekundy se pustila do precizní práce s malými částmi textů po vzoru chiasmáže. Studentky primy zase koláží ztvárnily samy sebe, jak leží na koberečku a čtou si. Studenti sekundy se nechali vtáhnout do hry s barvami, kterou doplnili krátkým textem. Naší partnerskou školou je Gymnázium Partizánske, proto jsme spolupracovali i na projektu záložek. Od slovenských studentů jsme dostali tentokrát textilní záložky s výšivkami, aplikacemi, knoflíčky.
- **Základní škola a Mateřská škola Batelov (Jaroslava Nevěčná)** – Do projektu *Záložka do knihy spojuje školy: Čtu, čteš, čteme* se zapojilo 190 žáků naší školy. Žáci vytvářeli záložky s motivem knih, které právě četli ve škole v hodinách čtení na 1. stupni, ve čtenářských dílnách na 2. stupni, nebo sami doma. V letošním roce jsme nevytvářeli záložky jen papírové, ale 2. třída vytvářela záložky vyšívané. Žáci četli knihu o indiánech, a tak na záložky vyšívali indiánské motivy.
- **Základní škola speciální a Praktická škola Diakonie ČCE Merklín – odloučené pracoviště Sušice (Iva Fišerová)** – Náš doplňující program se uskutečňoval v rámci naší výuky – hlasité čtení, předčítání z knih, individuální čtení časopisů pro mládež, výroba záložek, psaní e-mailů na Slovensko, dopis na poštu... nestihli jsme aktuální návštěvu knihovny, doženeme to později. Při vymýšlení záložek na podporu čtení jsme především vycházeli z možností našich žáků. Ti, kteří ještě nečtou písmenka, čtou obrázky – tak ti použili jako vstupní materiál dětský časopis Sluníčko a stříhali a skládali a lepili a provlékali. Některým v začátcích čtení moc pomáhají „čtecí okénka“, tak ti vymýšleli záložky právě s okénky na písmena. Návrh záložek nám dal zabrat, neboť nejprve byla okénka na čtení pouze vystřižená, pak byla otvírací a nakonec v každé záložce bylo okének více a z některých po otevření na vás vykoukne oblíbený hrdina. A protože máme ve škole samé kluky, tak nakonec vyhrála záložka ve tvaru rakety nebo autobusu, malovaná temperami, zalaminovaná a okenice dolepené izolopou.
- **Základní a Mateřská škola Sudkov (Eva Kupková)** – Rozhodli jsme se záložky předat osobně a partnerskou školu jsme navštívili. Bylo to velmi milé a přátelské setkání. Nejenže jsme si prohlédli celou školu, ale zúčastnili jsme se soutěže žáků 2. stupně na téma knihy a literatura. Soutěž proběhla v rámci Mezinárodního dne školních knihoven. Rádi bychom se školou spolupracovali i v budoucnu. Máme domluvenou návštěvu vedení školy na jaře 2017. V té době chceme domluvit výměnný pobyt našich a slovenských žáků.
- **Základní a Mateřská škola Pohádka, Hradec Králové (Jitka Comorková)** – Výrobě záložek předcházely návštěvy knihovny, realizace projektu Čtenářské dílny,

seznámení žáků s texty ve slovenském jazyce. Žáci vyráběli záložky na základě vlastní fantazie a kreativity, každá třída různými výtvarnými technikami.

Fantazii a kreativitě záložek nebyly kladeny žádné meze, jak dokládá fotografická koláž:

Fotografie záložek (zleva shora): Církevní základní škola Kroměříž, Základní škola Kunštát, Základní škola Kardašova Řečice, Základní škola Úvaly, Základní škola Vsetín, Sychrov, Základní škola Kasejovice, Základní škola a Mateřská škola Chudenín, Základní škola Týnská Třebíč, Gymnázium Krnov

Většina škol nezůstala při odesílání balíčku se záložkami jen u přiložení osobního dopisu od koordinátorů, ale posílaly se také dopisy od dětí, dárkové předměty, propagační předměty z jejich měst (mapy, brožurky), školní časopisy, knížky od českých autorů, vyrobené knížečky s profily zapojených dětí, keramické či jiné výrobky, velkoformátové obrazy vytvořené

v rámci projektu, plakáty s představením partnerských měst, CD s hudebními nahrávkami místních skupin či s prezentacemi o škole, sladkosti pro děti a spousta dalších dárků. Některé školy se domlouvaly na přesnějším počtu zasílaných záložek, neboť výrobků od dětí měly nadbytek a nechtěly nikoho ošidit. V několika případech posisovali učitelé, že se s chutí pustili do vyrábění také oni, např. **Josef Gerda ze Základní a Mateřské školy Staré Město** napsal v hodnocení projektu následující: *„Na tomto projektu jsem jako vášnivý čtenář pracoval s radostí a motivovat děti bylo pro mne také jednodušší. (...)I já jsem si po X letech s radostí udělal, spolu s našimi dětmi, jednu záložku do knihy pro sebe.“*

Učitelé z českých škol psali také nadšeně o komunikaci s partnerskou školou a velmi je potěšily osobní dárky vytvářené přímo na míru daným školám, např. Marcela Kanisová ze Základní školy a Mateřské školy Stará Červená Voda psala: *„Letos také již z e-mailu vím, že i paní učitelky z tamní školy vyrobily jako bonus pro naše pedagogy také záložky, proto my již nyní musíme přemýšlet, jak jim tento moc milý nápad vrátit a oplatit. Nejspíš formou nějaké drobnosti na Vánoce, to se ale ještě teprve společně rozhodneme.“* Dále třeba Jaroslava Nevěčná ze Základní školy a Mateřské školy Batelov napsala s velkým nadšením toto: *„Když jsme 31. 10. dostali záložky ze Slovenska, byli jsme mile překvapeni. V zásilce byly kromě dopisu i dvě malé sovy vyrobené z přírodního materiálu.“*

Některé školy využily projekt také k vlastním následným účelům, neboť je inspiroval např. k výzdobě nově vznikající školní knihovny, jak uváděl např. Josef Gerda ze ZŠ a MŠ Staré Město: *„Shodou okolností právě zařizujeme novou dětskou knihovnu na naší škole, tak se to bude dětem opravdu hodit. Dále musím říct, že jsme se inspirovali samotnými záložkami a máme v plánu po novém roce vyzdobit zde nové dětské knihovny malbami starších žáků ve tvaru obrovských záložek do knihy s různými barevnými motivy.“* V dalších školách pak vznikaly soutěže o ty nejkrásnější výtvořky a výstavy záložek, které jsou ze strany veřejnosti velmi pozitivně hodnoceny, jak dokládá e-mail Jany Chocholáčové z Gymnázia Jana Blahoslava Ivančice: *„Projekt vždy prezentujeme také v rámci Dne otevřených dveří naší školy (letos 3. 12. 2016), kdy vystavíme nejen nástěnky s prací našich studentů na fotografiích, ale také záložky, fotografie a dárečky, které dostáváme z naší slovenské partnerské školy. Vystavované materiály mají vždy u rodičů, studentů i dalších návštěvníků školy velký úspěch a projekt je hodnocen velmi pozitivně.“*

ZÁVĚR

Na závěr bych ráda uvedla výňatek z e-mailu paní Karin Šulcové ze Základní školy a Mateřské školy Bohdalice, která svými slovy velmi výstižně shrnula poslání projektu a zviditelnila tak jeho přínos pro zapojené děti a školy: *„Spolupráce probíhala naprosto perfektně a byla pro nás velmi přínosná, protože byla nejen obohacením našich dílen čtení tvorbou záložek pro nové kamarády, ale hlavně vytvořením dětských přátelství, i když zatím jen na dálku a prostřednictvím e-mailu. Už se těším, jak si děti začnou si vyměňovat e-maily a jak si budou rozumět, ale vzhledem k tomu, že naprosto bezproblémově četly slovenskou prezentaci, tak si myslím, že se slovenštinou nebudou mít problém. Pozvala jsem děti ze ZŠ Biskupická do naší školy, pokud budou mít možnost navštívit ČR. Budeme se na ně moc těšit!“*

Na úplný závěr bych ráda touto cestou ještě jednou poděkovala všem školním koordinátorům, kteří se s nadšením a radostí zapojili do tohoto projektu, doufám, že v dalším roce budou vaše započaté spolupráce pokračovat a že se znovu do projektu *Záložka do knihy spojuje* školy zapojíte.

ADRESA A E-MAIL

Mgr. Pavlína Lišovská
Centrum dětského čtenářství
Knihovna Jiřího Mahena v Brně
Kobližná 4
601 50 Brno
Česká republika
e-mail: cdc@kjm.cz

ČÍTANIE S POROZUMENÍM V AKTUALIZAČNOM VZDELÁVANÍ

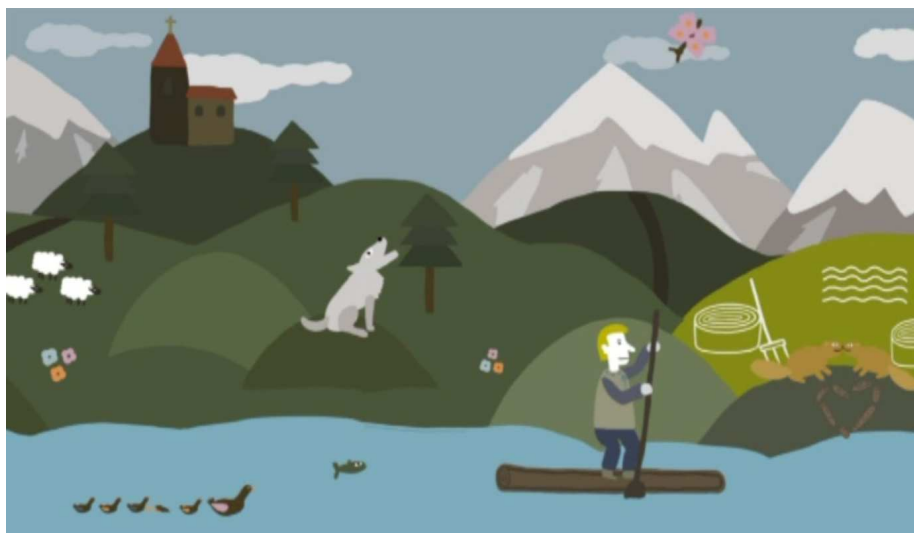
Darina Bačová

Vzdelávanie učiteľov v oblasti skvalitnenia pedagogickej praxe zameranej na rozvíjanie činností učiteľa a koordinovanie činností žiaka zameraných na čítanie s porozumením realizuje Metodicko-pedagogické centrum v rámci akreditovaných vzdelávacích programov.

A) VZDELÁVACIE PROGRAMY, V KTORÝCH JE ROZVÍJANIE PROFESIJNÝCH KOMPETENCIÍ UČITEĽOV V OBLASTI ČÍTANIA S POROZUMENÍM HLAVNÝM CIEĽOM

Vzdelávacie programy, v ktorých je rozvíjanie profesijných kompetencií učiteľov v oblasti čítania s porozumením hlavným cieľom, môžeme rozdeliť nasledovne:

- 1. vzdelávacie programy pre školské kolektívy** – sú určené pre učiteľov všetkých aprobačných predmetov nakoľko predmetná oblasť nie je len záležitosťou jazyka, ako sa často nesprávne daná problematika interpretuje,
- 2. vzdelávacie programy pre učiteľov určitej skupiny aprobačných predmetov** – napríklad spoločenskovedných predmetov,
- 3. vzdelávacie programy pre učiteľov slovenského jazyka a literatúry, resp. vyučovacích jazykov.**

(Foto: Jozef Bača)

1. Vzdelávací program pre školské kolektívy

Vzdelávací program, ktorý je v súčasnosti pripravený na proces akreditácie pod názvom **Rozvíjame čítanie s porozumením – vzdelávací program pre kolektívy učiteľov**, je určený nielen pre učiteľov I. a II. stupňa základnej školy, ale aj pre učiteľov stredných škôl. Vzdelávací program rieši oblasť čitateľskej gramotnosti ako nadpredmetovej kompetencie, zameriava sa na výber textov a tvorbu úloh s dôrazom na akceptovanie cieľov, ktoré je potrebné plniť. Súčasťou vzdelávacieho programu je aj návrh a realizácia čitateľských stratégií určených pre učiteľov rôznych aprobačných predmetov. V rámci realizácie vzdelávacieho programu sú tak učitelia vedení k spolupráci, k rozvíjaniu vzťahov medzi jednotlivými vyučovacími predmetmi, k uvedomeniu si skutočnosti, že zvýšiť úroveň čítania s porozumením je možné len vtedy, ak aktivity s daným cieľom realizuje v edukačnom procese celý kolektív učiteľov pôsobiaci na tých istých žiakov, organizujúci a facilitujúci ich prácu. Predmetný spôsob práce s textom je dôležité realizovať v edukačnej praxi preto, aby žiaci vnímali postupy ako automatické, nakoľko v budúcnosti budú často pracovať s textami, ktoré ešte dnes nie sú vytvorené, teda v tomto zmysle súčasná škola má obracať pozornosť na zautomatizovanie postupov rôznych čitateľských stratégií, ktoré vedú žiaka k preniknutiu do hĺbky textu, k jeho interpretácii, hodnoteniu a uvažovaniu nad ním.

Absolvent predmetného akreditovaného vzdelávacieho programu vie nielen vytvoriť zadania rozvíjajúce jednotlivé kognitívne procesy porozumenia textu a aplikovať vhodné čitateľské stratégie a metódy do edukačnej praxe, ale aj vie kooperovať v tíme účastníkov, resp. učiteľov svojej školy v oblasti realizácie predmetných aktivít vo vyučovacom procese komplexne.

2. Vzdelávací program pre učiteľov určitej skupiny aprobačných predmetov

Ako príklad tohto typu vzdelávania uvádzam akreditovaný vzdelávací program **Prehľbovanie kompetencií učiteľov v oblasti čitateľskej gramotnosti výberom textov zameraných na osobnostný rozvoj a etické aspekty**.

Podnetom k vytvoreniu vzdelávacieho programu boli požiadavky Štátneho vzdelávacieho programu, Pedagogicko-organizačných pokynov aj výsledky čiastkovej štúdie vzdelávacích potrieb pedagogických zamestnancov škôl za rok 2013, v ktorej autori uvádzajú nasledovné **odporúčania a vzdelávacie potreby**:

- tvorba vzdelávacích materiálov pre vyučovanie,
- téma literárny text ako východisko čitateľského zážitku,
- tvorba kontinuálneho vzdelávania s komplexnou implementáciou prvkov etickej výchovy do edukačného procesu.

Hlavným cieľom vzdelávacieho programu je rozšíriť a udržať profesijné kompetencie pedagogických zamestnancov v oblasti čitateľskej gramotnosti výberom textov a prácou s textami zameranými na osobnostný rozvoj a etické aspekty. Učiteľ si rozšíri spôsobilosť vybrať vhodný text vzhľadom na jeho štruktúru a obsah v súvislosti s cieľmi, ktoré pri práci s textom sleduje.

3. Vzdelávací program pre učiteľov slovenského jazyka a literatúry, resp. vyučovacích jazykov

Vzdelávací program **Interpretácie umeleckých textov v základných a stredných školách bol vytvorený v úzkej spolupráci s pracovníkmi Slovenskej akadémie vied**. Je určený pre

učiteľov slovenského jazyka a literatúry, pre učiteľov slovenského jazyka a slovenskej literatúry, tiež pre učiteľov slovenského jazyka a literatúry ako cudzieho jazyka. Učiteľ po absolvovaní predmetného vzdelávacieho programu vie v edukačnom procese využiť schopnosti získané počas vzdelávania z oblasti modelovej interpretácie a interaktívnej práce s umeleckým textom a vie formulovať vlastné estetické postrehy pri práci s umeleckým textom.

B) VZDELÁVACIE PROGRAMY, V KTORÝCH NIE JE ROZVÍJANIE PROFESIJNÝCH KOMPETENCIÍ UČITEĽOV V OBLASTI ČÍTANIA S POROZUMENÍM HLAVNÝM CIEĽOM

Aktivity pre učiteľov v predmetnej oblasti však sú súčasťou aj iných vzdelávacích programov, ktoré v názve neobsahujú spojenie čítanie s porozumením. Takým je napríklad vzdelávací program pod názvom **Akčný výskum – cesta skvalitňovania pedagogickej praxe**, v ktorom čítanie s porozumením **nie je hlavným, ale čiastkovým cieľom**.

Vzdelávanie je zamerané na jednotlivé fázy akčného výskumu:

- 1. vstup do akčného výskumu – definovanie odborného-metodického problému,**
- 2. vstupná diagnostika – pozorovanie a zber vstupných dát,**
- 3. vstupná diagnostika – interpretácia dát,**
- 4. hľadanie teoretického riešenia,**
- 5. výber optimálneho riešenia,**
- 6. akcia – realizácia navrhnutého riešenia,**
- 7. výstupná diagnostika a spätná väzba,**
- 8. formulovanie skúseností získaných na základe realizácie akčného výskumu.**

V rámci akčného výskumu rieši kolektív učiteľov odborný-metodický problém, ktorým môže byť **aj oblasť čítania s porozumením**. V takomto prípade sú súčasťou realizácie vzdelávacieho programu aj aktivity zamerané na formuláciu úloh na rozvíjanie nižších aj vyšších kognitívnych procesov pri práci s vecným aj umeleckým textom.

Ak teda kolektív učiteľov v prvej fáze akčného výskumu formuluje odborný-metodický problém ako nízku úroveň profesijných kompetencií učiteľov v oblasti práce s textom so zameraním na tvorbu zadaní rozvíjajúcich nižšie aj vyššie kognitívne procesy porozumenia textu, v danom prípade ďalšie fázy akčného výskumu sa zameriavajú na riešenie predmetnej problematiky. V tomto zmysle sú na predmetnú problematiku zamerané piata a šiesta fáza akčného výskumu. V úvodnej časti lektor jasne vymedzuje spojenie akčný výskum a realizuje jeho fázy tak, aby pedagogický zamestnanec – účastník akreditovaného vzdelávania naplnil hlavný cieľ vzdelávacieho programu, v ktorom sa vzdeláva.

ČÍTANIE S POROZUMENÍM – ROZVÍJANIE JEDNOTLIVÝCH PROCESOV POROZUMENIA TEXTU

V nasledujúcej časti uvádzame stručnú charakteristiku procesov porozumenia textu a krátke uvažovanie nad tvorbou zadaní zameraných na rozvíjanie jednotlivých procesov porozumenia textu ako ťažiska predmetných vzdelávacích programov.

Tabuľka 1. Procesy porozumenia textu (Bačová, Gogolová, 2016)

V rámci textu	Nad rámec textu		
Identifikovať informácie explicitne formulované v prečítanom texte	Dedukovať priame závery z prečítaného textu	Interpretovať a integrovať myšlienky a informácie z prečítaného textu	Kriticky analyzovať a hodnotiť text

CHARAKTERISTIKA PROCESOV POROZUMENIA

Charakteristika procesov porozumenia podľa Zápotočnej (2012)

V rámci textu:

- A. Identifikovať informácie explicitne v texte vyjadrené.** Je to úroveň doslovného významu, žiak reprodukuje informácie z textu, výsledkom je doslovná reprodukcia textu.

Nad rámec textu:

- B. Vyvodzovať priame závery, dedukcie.** V texte tieto informácie nie sú priamo uvedené, ale priamo z neho vyplývajú, inferencie – logické odvodenia výrokov z iných výrokov v texte, ktoré sú jednoznačné, čitateľ ich realizuje automaticky. Hoci ide o informácie nad rámec textu, čitateľ má dojem, že to tam bolo napísané a čítal to „medzi riadkami“.
- C. Interpretovať text a integrovať ho, konštruovať význam nad rámec textu.** Integrácia a syntéza s predchádzajúcimi vedomosťami a skúsenosťami, poznatkami, názormi. Správnosť úloh v rámci daného procesu ovplyvňuje: rovnaká kultúra, tie isté kultúrne základy a východiská, rovnaké edukačné prostredie, kladenie otázok a formulácia zadaní – či sú žiaci na danú formuláciu zadaní zvyknutí.
- D. Skúmať a hodnotiť obsah textu z hľadiska použitých jazykových prostriedkov.** Uplatňovať kritickú analýzu a hodnotenie textu z hľadiska obsahu a formy, čitateľ hodnotí, čo bolo cieľom textu.

Identifikácia procesu porozumenia textu, ktorý daná úloha rozvíja, je jedným z problémov pri formulácii zadaní. Dôležitou súčasťou zadania úlohy je pokynové sloveso, ktoré sa vyskytuje

najčastejšie v jej úvode. Použitie konkrétneho pokynového slovesa však nezaručuje, že daná úloha bude rozvíjať určitý proces porozumenia textu. Pokynové slovesá nachádzame častokrát spracované v prehľadných tabuľkách zoradené v stĺpcoch podľa kognitívnych úrovní. To isté sloveso môžeme však nájsť aj v dvoch alebo troch stĺpcoch, čo svedčí o tom, že pri formulácii zadaní zameraných na jednotlivé procesy porozumenia textu nemôžeme zohľadňovať len sloveso (ako sa to často v praxi deje), ale je nutné uvažovať nad obsahom celého zadania a aj nad tým, ktoré myšlienkové procesy žiak využíva pri riešení zadania.

Ako príklad problémového určenia procesu porozumenia textu, ktorý riešením úlohy žiak rozvíja, vidíme aj dve rovnaké úlohy s rôznymi distraktormi a v prípade otvorenej úlohy aj s rôznymi správnymi odpoveďami.

Napríklad zadania:

- vytvorte nadpis textu,
- usporiadajte vety podľa časovej následnosti,
- vytvorte otázku k textu,
- vyjadrite jednou vetou obsah textu.

V daných prípadoch môžu byť zadania otvorenými úlohami, pri ktorých bez konkrétneho vyriešenia úlohy nemôžeme jednoznačne určiť, ktorý proces porozumenia textu rozvíjajú. Nie je to jasné z formulácie obsahu úlohy, ale určíme to až na základe riešenia danej úlohy. Na základe krátkeho diskurzu, ktorý je odrazom uvažovania nad zaraďovaním úloh k jednotlivým procesom porozumenia textu, môžeme konštatovať, že žiakov treba viesť k hľadaniu logických súvislostí medzi prvkami v texte, k uvažovaniu nad textom a preniknutiu do jeho myšlienkového hĺbky.

Metodicko-pedagogické centrum vydalo pre vedenie školy zborník príspevkov pod názvom **Vedenie školy ako koordinátor rozvoja čitateľskej gramotnosti**, ktorý obsahuje 16 príspevkov (k dispozícii je na webovej stránke MPC).

ZOZNAM AKREDITOVANÝCH VZDELÁVACÍCH PROGRAMOV

V tabuľke uvádzame prehľadne **aktuálny zoznam akreditovaných vzdelávacích programov**, ktoré boli vytvorené pracovníkmi Metodicko-pedagogického centra.

Čitateľská gramotnosť				
Por. č.	Názov programu	Číslo akreditácie	Garant	Vyučovacia predmet alebo vzdelávacia oblasť
1	Rozvíjanie predčitateľskej gramotnosti v materskej škole	1076/2013-KV	PaedDr. Eva Bruteničová	predprimárne vzdelávanie
2	Aplikácia moderných vyučovacích metód a koncepcií vo vyučovaní predmetu slovenský jazyk a literatúra	1257/2013-KV	Mgr. Dagmar Čtvrtníčková	slovenský jazyk a literatúra
3	Interpretácia literárnych textov ako	1306/2013-KV	PhDr. Ingrid Nosková, PhD.	slovenský jazyk a literatúra

	čitateľský stimul			
4	Rozvoj čitateľskej gramotnosti prácou s písomnými prameňmi na základnej a strednej škole	1311/2013-KV	PaedDr. Mária Onušková, PaedDr. Darina Bačová	SJ a literatúra, DEJ, ETV, výchova umením, umenie a kultúra, regionálna výchova, GEO, OBN, náboženstvo/náboženská výchova.
5	Prehlbovanie kompetencií učiteľov v oblasti čitateľskej gramotnosti výberom textov zameraných na osobnostný rozvoj a etické aspekty	1362/2014-KV	PaedDr. Darina Bačová, PaedDr. Mária Onušková	ETV, DEJ, OBN, náboženstvo/náboženská výchova, SJ a literatúra, regionálna výchova, mediálna výchova, umenie a kultúra
6	Rozvoj čitateľskej gramotnosti v primárnom vzdelávaní - hravým čítaním k porozumeniu textu	1441/2014-KV	Mgr. Teľana Ustohalová	primárne vzdelávanie-
7	Tvorba testových úloh na čítanie s porozumením v primárnom vzdelávaní	1468/2015 - KV	PhDr. Ingrid Nosková, PhD.	primárne vzdelávanie-
8	Metodika rozvoja čitateľskej gramotnosti na hodinách slovenského jazyka a literatúry	1489/2015-KV	PhDr. Ingrid Nosková, PhD.	slovenský jazyk a literatúra
9	Rozvoj čitateľskej gramotnosti na základných školách s vyučovacím jazykom maďarským	0811/2012-KV	Mgr. Zuzana Vargová	maďarský jazyk a literatúra, umenie a kultúra, OBN, DEJ na školách s vyučovacím jazykom maďarským.
10	Rozvíjanie čitateľskej gramotnosti žiakov v školách s vyučujúcim jazykom maďarským	1252/2013-KV	PaedDr. Rózsa Skabela	slovenský jazyk a slovenská literatúra-
11	Rozvíjanie komunikačných schopností na školách s vyučovacím jazykom maďarským	1320/2013-KV	Mgr. Szilárd Fecsó	maďarský jazyk ako materinský jazyk
12	Interpretácie umeleckých textov v základných a stredných školách- VP vytvorený v úzkej spolupráci s pracovníkmi SAV	1745/2017-KV	PaedDr. Darina Bačová v spolupráci s pracovníkmi SAV	slovenský jazyk a literatúra, slovenský jazyk a slovenská literatúra, slovenský jazyk a literatúra ako cudzí jazyk

V rámci činnosti Metodicko-pedagogického centra boli **realizované semináre pre učiteľov** slovenského jazyka a literatúry, etickej výchovy a dejepisu, na ktorých bola venovaná pozornosť aj atestačným prácam zameraným na prácu s textom a rozvíjanie čítania

s porozumením. Vysoko hodnotíme didaktickú analýzu vyučovacích jednotiek spracovanú učiteľmi najčastejšie slovenského jazyka a literatúry, ale aj iných aprobačných predmetov, v ktorých nájdeme cenné inšpirácie pre skvalitnenie edukačného procesu. Inšpiratívne sú nielen postupy, zadania úloh, či čitateľské stratégie, ale aj vybrané texty, ktoré motivujú žiakov k čítaniu.

Učitelia kontinuálneho vzdelávania publikujú skúsenosti z realizácie vzdelávacích programov v **Pedagogických rozhľadoch** – časopis Metodicko-pedagogického centra. Na problematiku bolo zamerané jeho štvrté číslo v roku 2016.

MOTIVÁCIA ŽIAKOV K ČÍTANIU S POROZUMENÍM VYUŽITÍM VIDEOSEKVENCIÍ V EDUKAČNOM PROCESE

(Foto: Jozef Bača)

Využívať alebo nevyužívať videosekvencie v edukačnom procese v súčasnosti? Na položenú otázku väčšina učiteľov základných a stredných škôl odpovie jednoznačne áno predovšetkým na základe poznania osobnosti súčasného žiaka, jeho záujmov. Využitie modernej techniky má však svoje kladné i záporné stránky. **Ak uvažujeme nad využitím videosekvencií hlbšie, kladieme si otázky:**

- Čo je výhodou práce s videosekvenciami?
- Ktoré skutočnosti by mohli mať negatívne dopady na efektívnosť a kvalitu vyučovacieho procesu, v ktorom videosekvencie využívame?
- Ktoré ciele sledujeme používaním videosekvencií v rámci konkrétnej vyučovacej jednotky?
- Aký časový úsek vzhľadom na dĺžku celej vyučovacej jednotky má trvať sledovanie predmetnej videosekvencie?

Ak diskutujeme s učiteľmi, ktorí kladú dôraz počas organizovania vyučovacej jednotky na aktivitu žiaka a oni skutočne sú len v pozícii facilitátora, z ich pohľadu je dôležité, aby žiak bol počas vyučovacej jednotky aktívny.

Pracovali sme s videosekvenciami k básni Mor ho! Najkratšia trvala 1minútu a 30 sekúnd, najdlhšia 6 minút. Vzhľadom na to, že videosekvencie boli tvorené od začiatku s cieľom edukácie, tvorcovia akceptovali odporúčania didaktikov a dodržali čas požadovaného trvania jednotlivých edukačných videosekvencií v súvislosti s predmetným obsahom, ktorý je v súlade so Štátnym vzdelávacím programom. Argumentom súhlasného názoru na využívanie videosekvencií v edukačnom procese z pohľadu motivácie žiakov k čítaniu je, že súčasná generácia vníma obrazové spracovanie ako súčasť života. Niektorí vyčítajú predmetným metódam s využitím videosekvencií potláčanie tvorivosti a predstavivosti žiakov. Na toto tvrdenie môžeme reagovať z rôznych uhlov pohľadu, záleží na tom, aký postup učiteľ zvolí.

Učiteľ pri vedení žiakov môže postupovať nasledovne:

- 1. najskôr žiak prečíta text, vyjadří sa k nemu, diskutuje o ňom a následne sleduje videosekvenciu s predmetným zameraním,**
- 2. najskôr žiak sleduje videosekvenciu, potom prečíta text, porovná obidve spracovania daného obsahu, diskutuje o nich, vyjadruje sa k nim.**

Učiteľ je odborníkom, didaktikom, ktorý vyberá efektívny postup na základe predchádzajúcej pedagogickej diagnostiky žiakov a vzhľadom na ciele, ktoré danými metodickými postupmi pri realizácii vyučovacej jednotky sleduje. Treba podotknúť, že báseň Mor ho! bola vydaná v roku 1864, teda videosekvencia by mohla byť (a už v realizovaných prípadoch bola) motiváciou k prečítaniu literárneho diela, ktoré má viac ako 150 rokov, teda aj vyjadrenia v ňom sú pre dnešného mladého čitateľa ťažšie a náročnejšie zrozumiteľné. Ako sme už naznačili v predchádzajúcej časti, niektorí odborníci vyčítajú metódam s využitím videosekvencií nedostatok v oblasti rozvoja tvorivosti žiakov.

Argumentovať môžeme tiež nasledovne:

- 1. Videosekvencia obsahuje len časť textu básne, motivuje žiaka k prečítaniu celej básne (pri prvom sledovaní môžeme využiť len časť videosekvencie v trvaní 1 minúty).**
- 2. K samotnej videosekvencii učiteľ vytvorí otázky, ktoré podnecujú tvorivosť žiakov, čo sme v podstate realizovali pri využití konkrétnej videosekvencie k básni Mor ho! v edukačnej praxi.**
- 3. Postupovať môže učiteľ aj tak, že najskôr žiaci text prečítajú, žiaci riešia zadania, ktoré podnecujú ich tvorivosť a následne sledujú videosekvenciu, porovnávajú, uvažujú, diskutujú.**

V každom prípade na základe edukačnej praxe môžeme konštatovať, že využitie predmetnej videosekvencie podnietilo motiváciu žiakov k prečítaniu predmetnej básne, ale aj ich aktivitu a pri využití správnych metodických postupov aj tvorivosť. Celkovú efektivitu využitia videosekvencie v rámci vyučovacej jednotky ovplyvňujú zadania úloh k nej a metodické postupy, ktoré učiteľ využije, či sú zamerané len na zapamätanie textu, nižšie myšlienkové operácie alebo na rozvoj kritického myslenia žiakov, rozvoj vyšších kognitívnych procesov myslenia žiakov.

Na základe spomenutého tvrdíme, že opäť tu zohráva dôležitú úlohu učiteľ, jeho tvorivosť, rozhladenosť a odbornosť v oblasti predmetovej didaktiky. Na záver jednoznačne konštatujeme, že opäť vstupuje do popredia osobnosť učiteľa, **tvorivý učiteľ rozvíja tvorivosť žiaka.**

POUŽITÁ LITERATÚRA

BAČA, J. – BAČOVÁ, D. Využitie videosekvencií v edukačnom procese a tvorba metódik k videosekvenciám. In Sborník z mezinárodní vědecké konference ICOLLE 2016, 8. ročník mezinárodní vědecké konference celoživotního vzdělávání 13. – 14. 9. 2016, Křtiny. Brno: Mendelova univerzita v Brně, Institut celoživotního vzdělávání Mendelovy univerzity v Brně, 2016, ISBN: 978-80-7509-431-5

BAČOVÁ, D. – GOGOLOVÁ, D. Formulácia zadaní úloh rozvíjajúcich jednotlivé procesy čítania s porozumením a aplikačných úloh. In Sborník z mezinárodní vědecké konference ICOLLE 2016, 8. ročník mezinárodní vědecké konference celoživotního vzdělávání 13. – 14. 9. 2016, Křtiny. Brno: Mendelova univerzita v Brně, Institut celoživotního vzdělávání Mendelovy univerzity v Brně, 2016, ISBN: 978-80-7509-431-5

BAČOVÁ, D. – GOGOLOVÁ, D. Význam pedagogickej diagnostiky pre výchovno-vzdelávací proces. In Sborník z mezinárodní vědecké konference ICOLLE 2013, 5. ročník mezinárodní vědecké konference celoživotního vzdělávání 17. – 18. 9. 2013, Křtiny. Brno: Mendelova univerzita v Brně, Institut celoživotního vzdělávání Mendelovy univerzity v Brně, 2013, ISBN: 978-80-7375-825-7

BAČOVÁ, D. – GOGOLOVÁ, D. Niektoré aktivizujúce metódy a čitateľské stratégie efektívneho učenia sa pedagogických zamestnancov. In Sborník z mezinárodní vědecké konference ICOLLE 2015, 15. – 16. 9. 2015, Křtiny. Brno: Mendelova univerzita v Brně, Institut celoživotního vzdělávání Mendelovy univerzity v Brně, 2015, ISBN: 978-80-7509-287-8

BAČOVÁ, D. – ILIEVOVÁ, Z. Využitie čitateľských stratégií vo vyučovaní slovenčiny ako cudzieho jazyka od žiakov po seniorov. In Zborník príspevkov z konferencie s medzinárodnou účasťou Slovenčina ako cudzí jazyk 23. – 24. 11. 2015 Bratislava. Bratislava: Univerzita Komenského v Bratislave, Centrum ďalšieho vzdelávania, Ústav jazykovej a odbornej prípravy cudzincov a krajanov, 2015, ISBN 978-80-223-3983-4

BAČOVÁ, D., ONUŠKOVÁ, M. 2015. *Rozvoj čitateľskej gramotnosti prácou s textami zameranými na osobnostný rozvoj a etické aspekty*. Bratislava: MPC, 2015. 44 s. ISBN 978-80-565-1108-4

ZÁPOŤOČNÁ, O.: 2012. *Čitateľská gramotnosť a jej rozvoj v primárnom vzdelávaní*. Bratislava: Veda, 2012. ISBN 978-80-224-1281-0.

ADRESA A E-MAIL

PaedDr. Darina Bačová
Metodicko-pedagogické centrum
Regionálne pracovisko Bratislava
Ševčenkova 11
850 05 Bratislava
Slovenská republika
e-mail: darina.bacova@mpc-edu.sk

ŠKOLA AKO TVORIVÁ KNIŽNICA

Eva Kubalová

Školská knižnica Gymnázia Jozefa Miloslava Hurbana v Čadci prešla veľkou zmenou vďaka rozvojovému projektu Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky *Elektronizácia a revitalizácia školských knižníc 2009*. O tomto roku zaznamenávame množstvo tvorivých aktivít. Školská knižnica získala nové esteticky upravené priestory. V tom istom roku bolo ocenené aj knižničné podujatie *Radosť z kníh* (3. miesto) v rámci 5. ročníka celoslovenského projektu *Najzaujímavejšie podujatie školskej knižnice*, ktorého organizátorom je Slovenská pedagogická knižnica. Tradične sa zapájame do celoslovenského projektu *Záložka do knihy spája slovenské školy*. Pravidelne organizujeme besedy s odborníkmi, súťaže v prednese umeleckej poézie a prózy, popoludnia s dobrou knihou. Žiaci prežili noc v školskej knižnici. Takisto pracujú na vlastnej literárnej tvorbe, pripravujú časopis GONg. Spolupracujeme so všetkými kultúrnymi organizáciami v okrese a ponúkame priestor na netradičné podujatia.

Tento školský rok bol pre školskú knižnicu zvlášť výnimočný. Veľký priestor sme venovali aktivitám k 200. výročiu narodenia Jozefa Miloslava Hurbana. Vyhlásili sme literárnu súťaž pod názvom *List Hurbanovi*, organizovali sme vedomostné súťaže, získavali informácie na tvorbu referátov, projektov, zorganizovali besedu s historikom Slovenskej akadémie vied, pracovali na dramatizáciách literárnej tvorby autora, čítali sme víťazné listy. Všetko sme zúročili na slávnostnej akadémii 29. marca, ktorá dostala názov *Život zvoniaci činom v retrospektíve gymnazistov*.

Školská knižnica minulý rok získala veľký úspech zorganizovaním podujatia pod názvom **Škola ako tvorivá knižnica**, ktorým sme sa tradične zapojili do 12. ročníka celoslovenského projektu **Najzaujímavejšie podujatie školskej knižnice k Medzinárodnému dňu školských knižníc 24. októbra 2016**. Cieľom podujatia bolo netradičnými formami práce s knihou podporiť u žiakov dobrý a trvalý vzťah ku knihe, školskej knižnici a k čítaniu, poznávaniu nového. Využiť vzájomné učenie sa žiakov v dvojiciach alebo v malých skupinách, stimulovať tvorivosť a rozvíjať čitateľskú gramotnosť.

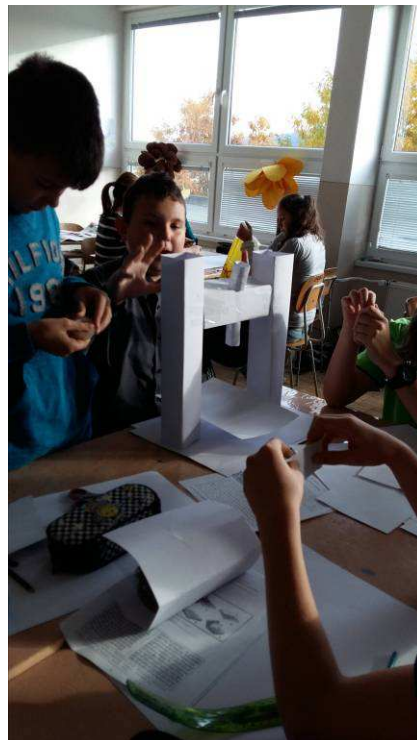
Obhjava projektov o knihe

Gymnázium sa naozaj zmenilo na improvizovanú, ale originálnu, kultúrno-informačnú a vzdelávaciu *Tvorivú knižnicu*. Veľkorysý priestor auly školy slúžil ako **Veľká študovňa** a jednotlivé triedy sa zmenili na **čítarne, menšie študovne, knižné oddelenia, tvorivé dielne**.

Originálne študovne boli výsledkom tvorivej spolupráce žiakov v jednotlivých triedach alebo v niektorých prípadoch inšpiráciu ponúkol samotný učiteľ. **V jednej študovni bolo niekoľko malých skupín**, ktoré sa navzájom obohacovali, dopĺňali poznatkami, pracovali s tvorivými úlohami, dramatizovali texty, vytvárali zmysluplné projekty, využívali zábavné formy učenia sa a pripravovali sa na prezentáciu študovne v druhej polovici vyučovania. Vedúci študovne mal prezenčnú listinu, do ktorej mohli návštevníci napísať svoje hodnotenie pri odchode.

Okrem skupinovej práce sa využívalo **projektové vyučovanie na tému Kniha**. Výsledkom štvorhodinovej práce bol posterový projekt, ktorý tvorcovia verejne prezentovali a ďalšie hodiny obhajovali vo *Veľkej študovni* pred pozvanými hosťami a žiakmi.

Na výber sme mali **Gutenbergovu dielňu**, kde sme získali predstavu o prvom tlačiarenskom stroji. Žiaci vytvorili 3D model tlačiarne, zároveň predstavil titulnú stranu prvej knihy – Biblie. Ďalšie skupiny spracovali iný pohľad na jeho objav. Pripravili pozvánku na uvedenie kníhtlače. V centre pozornosti bol aj knižný červík, ktorý sa tešil na novú knihu a dobrodružstvá s tým spojené. Malá skupina sa venovala tvorbe reklamy a reklamného plagátu. Hlavným mottom bolo: „*Tlačená kniha – srdce, rozum dvíha.*“ Zaujímavý bol pohľad aj na kníhtlač z pozície pisárov, ktorí protestovali proti zavedeniu kníhtlače, pretože prišli o prácu. Žiaci vytvorili zoznam argumentov, prečo je opisovanie kníh lepšie ako kníhtlač.

Gutenbergova dielňa

V študovni **Dialóg s knihou** žiaci vybrané ukážky z literatúry pretvárali na rôzne slohové žánre, ktoré čítali žiakom a divákovi a tí hádali pôvodné dielo a žáner. Dielňa čítania skončila kvízom. Podobne bola koncipovaná študovňa **Literatúra v žánroch** alebo **Študovňa poézie a Študovňa poviedok**.

Žiaci Prímy nám predstavili v priestoroch školskej knižnice **Knižnicu hier a dobrodružstiev**. Prváci sa v študovni vrátili do detstva prostredníctvom rozprávky **Kde bolo, tam bolo**. Absurdnej drámy sa venovala zábavnou formou študovňa **Čakáreň**, v ktorej sa okrem čítania polemizovalo na tému, či vie dnešná mládež čakať a či sa oplatí čakať na dobrú knihu alebo dobrý herecký výkon.

Netradične pôsobila **Goetheho študovňa**, v ktorej sme spoznávali život autora, jeho vzťah k prírodným vedám, umeniu, histórii a literatúre. Iba tí, ktorí navštívili toto oddelenie, vedia, čo je to Goetheho strom, akú farbu odráža osvetlený banán alebo aký bol skutočný Wertherov príbeh, ktorý si poskladali, keď splnili všetky čitateľské úlohy. Vytvoriť v dielni **nemecký časopis** tiež nebolo jednoduché, ale Kvarta očividne s tým nemala problém. **Shakespeareova študovňa** ponúkla zážitkovou formou tradičné a netradičné spracovanie autorovho majstrovského diela. Dôsledne a veľmi pútavo bola pripravená učebňa **Jozef Króner a jeho umelecký prínos**, v ktorej využili nielen literárne texty, ale aj dramatizáciu a filmové ukážky. **Kniha verzus film** alebo učebňa pod názvom **Stratení medzi svetmi** bola ukážkou ozajstného záujmu o literatúru a umenie. Filmové adaptácie úspešných knižných bestsellerov s čítaním v nádherných maskách získali výborné hodnotenie. Prekvapením bol projekt **Vtipní až za hrob**. Žiaci hľadali a prezentovali epitafy známych osobností. Žiaci vraj aktuálne reagovali na blížiac sa sviatky Dušičiek.

Knižnica hier a dobrodružstiev

Knihe ako takej sa venovali druháci v študovni **Výrobný cyklus knihy** a priblížili nám dlhú cestu vzniku knihy, ktorá začína výrubom stromov, spracovaním papiera až do finálnej podoby knihy. Sympatické bolo, že nezabudli na recykláciu papiera a priniesli si do učebne aj pakobylky. Tretiaci pracovali v učebni **Všetko o papieri očami chemika** a štvrtáci prispeli analýzou farieb v učebni **Svet farieb v knihe** očami chemika. Dozvedeli sa o zložení tlačiarenských farieb, technikách tlače, aplikáciách farieb, svietiacich písmenách a pod.

Dielňa pisárov nám predstavila rôzne typy písma – klinové, hieroglyfy, azbuka, latinka, čínske písmo. Prekvapilo nás čítanie vietnamsky alebo tetovanie na ruku a tvorba vizitiek pre záujemcov. **Študovňa historických dokumentov** si pripravila štúdium, prepisovanie listín a tiež zaujímavé čítanie s porozumením.

Dielňa pisárov

Aj v učebni informatiky sa tvorivo pracovalo. **Čitateľský workshop** bol obohatený o prácu s ďalšími médiami – fotoaparát, kamera, tablety, tieňohra. Ďalšia skupina skladala **Legoboty**, snažila sa dôsledne prečítať návod a naprogramovať chod robotov, čo sa im naozaj podarilo a výsledný efekt prezentovali vo veľkej učebni v aule školy.

Fantastickej literatúre sa venovala špeciálne pripravená učebňa **Svet fantázie**. Tajomná učebňa **Krajina kúziel a mágie** zase sľubovala, že sa naučíme základy anatómie a bylinárstva. **Oceán písmen a more príbehov** bola nápaditá, strašidelná a veľmi kreatívna učebňa, v ktorej sme sa ponorili opäť do sveta fantasy a dobrodružnej literatúry.

Názov učebne **Tajomstvá medzinárodnej kuchyne** prezrádza, že sme sa niečo zaujímavé dozvedeli o špecialitách svetových kuchýň: slovenskej, ruskej, talianskej, gréckej, francúzskej a anglickej. K dispozícii, samozrejme, boli projekty, prezentácie, kuchárske knihy a príjemným vyhladávaným bonusom bola ochutnávka jedál. Zaujala aj tvorba jedálnička so zdravými jedlami pre školskú jedáleň podľa určenej normy.

Študovňa **U Knihomol'a** bola dokonalo vizuálne a efektne pripravená. Ponúkala okolo 200 slovenských a anglických kníh rozličných žánrov, ktoré priniesli žiaci. Veľmi vyhladávaný bol relaxačný čitateľský kútik, v ktorom ste si mohli oddýchnuť s dobrou knihou v ruke.

Študovňa u knihomola

Čitateľský kútik

Na **podporu a rozvoj čitateľskej gramotnosti** sme v rámci uvedeného podujatia využili nasledujúce **aktivity**:

- hlasné čítanie,
- tiché čítanie, vzájomné čítanie (v dvojiciach, v skupine) ,
- čítanie s porozumením,
- kvíz,
- tvorba otázok a odpovedí,
- interpretácie textov,
- slovné a písomné hodnotenie,
- tvorba a prezentácia posterových projektov,
- tvorba časopisu,
- tvorba vizitiek,
- kaligrafia,
- dramatizácia,
- porovnanie čitateľského zážitku a filmového spracovania,
- mediálne spracovanie textov,
- vlastná tvorba epitafov, básní, príbehov, rozprávok,
- čítanie umeleckých a vecných textov.

Podujatie *Škola ako tvorivá knižnica* využívala okrem skupinovej a projektovej práce množstvo netradičných foriem, ktoré boli špeciálne vytvorené pre jednotlivé učebne. Jednoznačne musíme konštatovať, že podujatie zanechalo hlboký dojem, veľké emócie, neuveriteľné nadšenie zo vzájomnej spolupráce a radosť z poznávania.

ADRESA A E-MAIL

Mgr. Eva Kubalová
Gymnázium Jozefa Miloslava Hurbana
17. novembra 1296
022 01 Čadca
Slovenská republika
e-mail: kubalovaeva16@gmail.com

AKTIVITY ŠKOLNÍHO INFORMAČNÍHO CENTRA NA PODPORU ČTENÁŘSKÉ GRAMOTNOSTI

Romana Ráblová

Základní škola Ostrava – Hrabůvka je příspěvkovou organizací, mající padesát sedm letou tradici. Nachází se v Moravskoslezském kraji, v městském obvodu Ostrava – Jih. Její **Školní informační centrum** (dále jen „ŠIC“) s profesionální obsluhou je v provozu od školního roku 2009/2010. Jedná se o multimediálně vybavenou učebnu s variabilním nábytkem, který umožňuje malé dispoziční změny prostoru. Její součástí je školní knihovna, která nabízí fond beletrie pro společné čtení ve výuce, naučnou literaturu, CD, DVD, interaktivní učebnice, periodika, tematické kufříky a společenské hry. Fond školní knihovny je evidován v automatizovaném knihovním systému Clavius. Beletrie je stavěna abecedně s čtenářským určením. Naučná literatura je řazena podle MDT, s tím rozdílem, že názvy oborů jsou převedeny na názvy vyučovacích předmětů pro jednodušší orientaci (5 Přírodní vědy = Matematika, Fyzika, Chemie, Přírodopis). Pro velký zájem o absenční půjčování knih, byla v loňském roce zavedena tato služba. Žáci tedy mají možnost využívat fond nejen v prostorách školy, ale i zapůjčit si domů vybrané tituly označené etiketou **Půjč si mě domů**.

V rámci podpory čtenářství a inkluzivního vzdělávání je fond beletrie určený pro společné čtení v hodinách zpracován do sad materiálů ve dvou úrovních náročnosti tak, aby je mohli využívat i žáci se specifickými potřebami učení. Jedná se o sady materiálů obsahujících metodiku pro učitele, pracovní listy a jejich správné řešení. Pro žáky mající problémy se čtením jsou zde navíc k dispozici **pohádkové sešity** s upraveným textem a označené etiketou **Aby čtení nebolelo**.

Podpořit zájem o čtení pomáhají také **tematické kufříky**, obsahující knihy, didaktické pomůcky a hry na dané téma. Umožňují čtenáři vnímat čtení všemi smysly. Tematické seskupení navíc psychologicky působí, protože vše je na jednom místě, namísto pro čtenáře složitějšího vyhledávání tématu roztroušeného na policích. Kufříky lze využívat při výuce pro skupinovou práci. Pro ilustraci – **kufřík na téma *Lidské tělo*** může pedagog využít například při výuce o smyslovém vnímání. Žáky rozdělí do skupin, přičemž mezi ně rozdělí obsah kufříku a každá z nich si procvičuje některý ze smyslů.

Tematický kufřík Lidské tělo

Při hře s názvem *Slepá bába* si žáci procvičí hmat tím, že vkládají poslepu předměty do výřezů nebo se pokouší po hmatu poznat, o jaký předmět se jedná. Další skupina pracuje s titulem *Pojďte si hrát na lékaře*, jehož součástí je fonendoskop umožňující jim procvičit si sluchové vnímání. Žáci mají za úkol si poslechnout tlukot srdce, tep, jaké zvuky vydáváme při polykání apod. Karetní hra s názvem *Moje smysly* pomáhá žákům poznat jednotlivé smysly. Přiřazují k sobě, co můžeme kterým smyslem vnímat.

V dopoledních hodinách sem žáci s učiteli docházejí na **tematické besedy a knihovnické lekce** vedené knihovníkem. Žáci se v rámci literárních besed seznamují zábavnou formou s autory, s literárními žánry a knižními tituly. Mezi nejoblíbenější **besedy** patří beseda **Pipi a její kamarádi**, kdy si Pipi Dlouhá punčocha, hrdinka knihy švédské spisovatelky, Astrid Lindgrenové povídá s nejmenšími žáky o tom, jak si ji jednoho dne vymyslela dcera této slavné spisovatelky, když byla zrovna nemocná a musela ležet celé dny v posteli. Děti zkouší Pipi napodobovat tak, že si navzájem mění bačkůrky, aby měly na každé noze jinou. Při představování se Pipi si vymýšlejí legrační jména. Na mapě ukazují, kde se nachází Švédsko a kde Česká republika. Pipi s nimi na oplátku po celou dobu žertuje a předvádí jim, jakou má sílu, když uzvedne i koně nad hlavu. Představuje dětem i svou ochočenou opičku Pana Nilsona a kamarády Tomíka a Aničku. Pro starší žáky je připravena beseda k válečné literatuře pod názvem *Válka očima dětí*, kdy si představujeme zejména deníkovou tvorbu a povídáme si, jak toto těžké období prožívali jejich vrstevníci. Beseda je zpestřena o promítání dokumentu *Krátký život Anny Frankové*. Pokaždé jde poznat, že téma žáky natolik oslovilo a motivovalo ke čtení, protože z regálů zmiznou všechny tituly, o kterých jsme hovořili.

Beseda Pipi a její kamarádi

Z tematických besed je každoročně velký zájem o besedy k Velikonocům a Vánocům. Povídáme si o tom, jak se tyto svátky slavily o století zpátky a jak je slaví lidé ve světě. Nechybí ani praktické ukázky některých tradičních zvyků nebo ochutnávky typických pokrmů. Další ze zajímavých tematických besed nesla název ***Kolik jazyků umíš, tolikrát jsi člověkem***. Žáci 1. i 2. stupně měli možnost nahlédnout do historie i současnosti vývoje jazyků a do oblasti verbální a neverbální komunikace. Povídali jsme si o Evropském dni jazyků a vyzkoušeli si z audio ukázek odhadnout, o jaký jazyk se jedná. Seznámili jsme se s poselstvím Světového dne pozdravů a předvedli si, jak se lidé zdraví v různých částech světa. Ukázali jsme si, že se cizí jazyky dají učit zábavně díky novým didaktickým pomůckám, jakými jsou

například slovníček ve formě motanice, elektronické výukové hry nebo jazykového pexesa. Představili jsme si časopis pro vícejazyčné děti a multikulturní výchovu Kamarádi a dvojjazyčné knihy se zrcadlovým textem. Na závěr žáci ve skupinkách vyplňovali pracovní list, který ověřil, kolik si toho z hodiny zapamatovali.

Učitelé docházejí se žáky do ŠIC také na **hodiny čtení**. Kde jinde je ve škole podnětnější prostředí ke čtení než ve školní knihovně, přímo mezi knihami. Nejlépe se čte vleže, na kobercích mezi regály nebo v sedacích vacích.

Hodina čtení

Prostřednictvím **knihovnických lekcí** se žáci učí pracovat s informacemi, vyhledávat informační zdroje jak na regále, tak i v on-line katalogu knihovny. Začínáme s nimi už od těch nejmenších žáčků, kterým je určena lekce nesoucí název **V knihovně jsem jako doma**, při níž si povídáme o knihovně a knihách, nechybí ani praktický úkol. Součástí lekce je i vtipná pohádka O Lišákovi, který měl rád knihy, tento příběh nejen pobaví, ale i zopakuje, co jsme se dozvěděli. Na konci lekce si žáčci mohou prošmejdít školní knihovnu a prohlédnout knihy, časopisy nebo tematické kufříky. Nejčastěji se při takové lekci pracuje ve skupinách, aby se zapojili všichni. Každá skupina dostane hromádku knih a časopisů, ze které má podle společných znaků utvořit tři. Žáci tak mají sami přijít na to, že fond knihovny dělíme na beletrii – tedy knihy, které čteme pro zábavu, na naučnou literaturu a na periodika. Poté část skupiny hledá knihy ze seznamu na regále a část je vyhledává v on-line katalogu knihovny. Asi největší problém dělá žákům formulování svého dotazu neboli tvorba klíčových slov. Lekce s názvem **Referát krok za krokem** žákům objasňuje, jaký má smysl dělat referáty o knihách nebo na zadané téma. Lekce je vždy rozdělena na teoretickou a praktickou část. V té praktické si žáci donesou vlastní oblíbenou knihu a do cvičného formuláře vepisují všechny důležité údaje, které by měl referát obsahovat. Nakonec následuje samotná prezentace referátu a výběr ukázky. Nezbytnou součástí **informačních lekcí** je informování žáků o bezpečném brouzdání po internetu a užívání sociálních sítí. Právě sociálním sítím se věnuje informační lekce **Lapeni v síti**. Žáci se opět stávají aktivními účastníky, nikoliv jen posluchači. Na úvod lekce hrajeme hru s klubkem, kdy na základě pozitivních odpovědí postupně rozmotávají klubko a křížem krážem se chytají provázku, až nakonec vytvoří síť, což je navede k tomu, jaké téma budeme probírat. Následně si povídáme o jedné z největších a v současné době u mládeže nejpoblárnější sociální síti, o Facebooku.

Každý pak obdrží pracovní list, tvářící se jako fiktivní sociální síť a mají za úkol se na tuto přihlásit. Na závěr rozebíráme, jakých chyb se při přihlašování dopustili.

Vyzkoušeli jsme také začlenit do výuky dvě arteterapeutické metody, a to **biblioterapii** a **muzikoterapii**. Hodiny probíhaly ve spolupráci knihovníka a speciálního pedagoga. Biblioterapie využívá jako léčebného prostředku knihu. Formou krátkých, emočně zabarvených příběhů jsme dětem postupně představily nejdůležitější emoce, jako jsou radost, strach, smutek a tréma, se kterými se v každodenním životě setkáváme a každý vypořádáváme po svém. Poté následovala diskuze, při které děti navrhovaly řešení, jak danou emoci co nejlépe zvládnout. Prostřednictvím muzikoterapie, využívající jako léčebný prostředek hudební nástroje, si děti vyzkoušeli své pocity vyjádřit pomocí různých hudebních nástrojů nebo naslouchali a popisovali, jak na ně ta či ona hudba působí. Na závěr se naučili několik relaxačních technik pomáhajících lépe zvládat stresové situace.

Zájem o četbu podporujeme také **besedami s autory, s ilustrátory nebo s herci**. Jednou z takových nejzajímavějších bylo scénické čtení **LiStOVáNí**. Cílem tohoto představení je představit čtenářům všech generací zajímavé knižní tituly kreativním způsobem, a to propojením literatury a divadelního představení. Klíčovou rekvizitou představení je kniha, kterou disponují všichni herci. Neméně důležitou součástí představení je interakce s diváky, kdy spolu účinkující a herci během představení komunikují a nezdá se, že se některý z řad diváků dočasně stává členem hereckého souboru. Pomyslnou třešničkou na dortu pro diváky školou povinné je to, že se tak osobně setkají s populárními herci, známými z televizních obrazovek, z filmových pláten nebo z divadelních prken. Naši žáci měli možnost nafotit se s hercem, Lukášem Hejlíkem a zároveň s ním udělat rozhovor pro školní časopis.

V odpoledních hodinách je ŠIC zázemím pro **zájmové kroužky a otevřeno široké veřejnosti**.

Podpoře čtenářství se věnujeme i ve volném čase, a to ve **Čtenářském klubu** nebo formou **volnočasových akcí**. Od ledna 2017 se v ŠIC pravidelně každé pondělí schází Čtenářský klub. Cílem činnosti tohoto klubu je vytvořit u dětí formou zábavných aktivit kladný vztah ke knize a pomoci jim zlepšit jejich čtenářské dovednosti. Na každé schůzce si povídáme o domácí četbě, děti si navzájem představují a doporučují k četbě své rozečtené či přečtené knihy. Nechybí ani společné hlasité čtení vybraného titulu, se kterým následně pracujeme. K práci s textem využíváme jako pomůcku **Čtenářské kostky**, učící čtenáře formou hry čtenářským strategiím. Jedná se o sadu šesti dřevěných, barevně rozlišených kostek, obsahujících celkem třicet šest různých otázek, jež si čtenář před čtením, v průběhu čtení a po čtení může položit. Žlutou barvou jsou označeny dvě kostky, kterými se hází před čtením. Jejich otázky pomáhají s přípravou na čtení těmito otázkami: „Kdo knihu napsal.“, „Kdo knihu ilustroval.“, „Podívej se na název. O čem asi příběh bude?“ aj. Zelenou barvou jsou označeny další dvě kostky a používají se v průběhu čtení. Nabízejí další otázky k přemýšlení nad textem, například: „Najdi v textu slova, která neznáš.“, „Jak myslíš, že příběh skončí?“, „Kde se příběh odehrává?“ aj. Poslední dvě kostky jsou označeny oranžovou barvou a slouží ke shrnutí četby otázkami typu: „Jaké ponaučení si můžeš z příběhu odnést?“, „Převyprávěj příběh, který jsi četl/a.“, „Navrhni jiný konec příběhu.“ aj. Tyto kostky lze zakoupit na: <https://122017.myshoptet.com/ctenarske-pomucky/ctenarske-kostky/>.

Dále děti trénují čtení s porozuměním prostřednictvím pracovních listů a nechybí ani oblíbená výtvarná dílna a diskuze k problému, který prožívá hlavní hrdina čteného příběhu. Pro odpočinkové aktivity využíváme například Story Cubes (Příběhy z kostek) a nejrůznější hry

při kterých děti také čtou, aniž by si to uvědomovaly. Každý člen klubu má svou čtenářskou složku, do které si zakládá vypracované úkoly. Žáci si dokonce při jedné schůzce vyzkoušeli, jak rozumí slovenštině. Četli jsme společně titul *Analfabeta Negramotná* od Jána Uličianského a jedním z úkolů bylo vypsát z ukázky textu v originálu slova, kterým nerozumí a poté je vyhledat ve slovensko-českém slovníku a přeložit do češtiny.

Čtenářský klub

U příležitosti **Mezinárodního měsíce školních knihoven** se ŠIC zapojilo do celostátní soutěže na téma **Roald Dahl**, vyhlášené Klubem školních knihoven Svazu knihovníků a informačních pracovníků České republiky. Pro žáky byla připravena řada akcí na toto téma, a to nejen v rámci výuky, ale i ve volném čase. Jednou z volnočasových akcí bylo **Zábavné odpoledne s Roaldem Dahlem**. O tom, že je tento autor u dětských čtenářů oblíbený, svědčí velký zájem o účast na akci. Na účastníky zde čekalo celkem pět stanovišť představujících zábavnou formou pět autorových knih pro děti. V rámci výuky se žáci 3. a 4. třídy zúčastnili besedy s názvem **Roald Dahl – příběhy psané tužkou**, aby se seznámili se zajímavým životem a tvorbou tohoto autora pro děti.

Zábavné odpoledne s Roaldem Dahlem

Dále byla vyhlášena školní výtvarná soutěž s názvem **Staň se Willy Wonkou a vyhraž!**, kde bylo úkolem soutěžících vymyslet novou příchuť čokolády a navrhnout jí lákavý obal, aby se dobře prodávala.

Každoročně se účastníme celostátní akce na podporu čtení **Noc s Andersenem**. Ta letošní byla věnována u nás populárnímu komiksu Čtyřlístek. Během této noci si vyzkoušeli dovednosti, ve kterých čtyři komiksové hrdinové – Fifinka, Bobík, Pind'a a Myšpulín vynikají. Prvním stanovištěm bylo **Prostřeno u Bobíka**. Z přinesených dobrot připravených ochotnými rodiči jsme si udělali švédský stůl a celý večer, ale ještě i ráno se občerstvovali, zaháněli hlad a hlavně chuť. Poté následovala přehlídka kostýmů a soutěž o ten nejlepší. Jak je čtenářům tohoto komiksu známo, Fifinka je skvělá kuchařka, která umí dokonce připravit i mamuta na kmíně, takže druhým stanovištěm byla právě **Fifinčina kuchyně**, kde se děti naučily péct pizza šneky. Strouhalo se, krájelo se, mazalo, rolovalo a peklo. Výsledek vypadal a voněl stejně lákavě, jako i chutnal. Celý večer se soutěžilo na téma Čtyřlístek, připraven byl vědomostní kvíz s názvem Co všechno (ne)víš o Čtyřlístku?, skládání puzzle, doplňování chybějícího textu do bublin, poznávání komiksových hrdinů poslepu a řada dalších. Aby se děti po náročných soutěžích protáhly, čekala na ně **Pind'ova tělocvična** a v ní rozmanité sportovní náčiní, jako jsou balanční kameny, obruč, činky, švihadlo a jiné. Po protažení těla jsme se odebrali k dalšímu stanovišti, a to do **Myšpulínovy laboratoře**. Děti měly za úkol vyrobit z dostupných součástí podle vlastní fantazie vynálezy, pojmenovat je a popsat k čemu slouží. Nejočekávanější disciplínou byla **Pind'ova půlnoční stezka odvahy po setmělé škole**. Ti, kteří ji zvládli, obdrželi za statečnost medaili a sladkou odměnu. Pak už jen zbývalo přeměnit naši školní knihovnu na místo ke spaní, zachumlat se do spacích pytlů a užít si promítání filmu Čtyřlístek ve službách krále.

Žáci si mají možnost několikrát ročně objednat knihy za zvýhodněné ceny z katalogů nakladatelství Albatros a Mladá fronta, jelikož je škola členem Klubu mladých čtenářů jmenovaných nakladatelství a knihovník jejich důvěrníkem.

Školní informační centrum se stalo neoddelitelnou součástí školy, je využíváno k nejrůznějším aktivitám a díky němu jsou podpořeni v četbě i žáci ze sociálně slabších rodin, protože půjčování knih domů je zde bezplatné.

ADRESA A E-MAIL

Bc. Romana Rábllová
Školní informační centrum
Základní škola
Provaznická 64
700 30 Ostrava – Hrabůvka
Česká republika
e-mail: rablovar@seznam.cz

ČTENÁŘSKÁ GRAMOTNOST NA 2. STUPNI ZÁKLADNÍ ŠKOLY ZÁBAVNOU FORMOU K SPOLEČNÉMU CÍLI

Martina Kamenářová

Čtenářská gramotnost na druhém stupni základní školy je docela oříškem. V současné době všeobecně čtou děti méně než předešlé generace, a o pubertálních tohle neradostné tvrzení platí dvojnásob. Stejná situace byla i v naší základní škole. Rozhodly jsme se s kolegyněmi této výzvě čelit a vymyslely celoroční projekt **Klub knihomolů aneb školní rok s knížkou**. Mladší žáci na prvním stupni mají projekt čtenářské gramotnosti vypracovaný od pasování prvňáčků na čtenáře až do pátého ročníku, kdy projekt končí Kláním císařů. Děti se rozečetly, ale přišel přechod na druhý stupeň, literatura se z hravé soutěživosti, na kterou děti slyší, smrškla na „povinnou“ četbu a čtenářství uvadalo.

KLUB KNIHOMOLŮ ANEB ŠKOLNÍ ROK S KNÍŽKOU

Klub knihomolů aneb školní rok s knížkou rozvíjí nejen čtenářskou gramotnost u dětí, ale i jejich všeobecnou kulturní úroveň. Žáci se celý rok snaží získat co nejvíce knihobodíků v různých oblastech, tyto knihobodíky jsou jednou měsíčně sčítány a vyvrcholí slavnostním vyhlášením vítězů na Úřadě městyse Malešov za přítomnosti pana starosty.

Jednotlivé třídy byly seznámeny s projektem v knihovně (obecní knihovna je umístěna v budově školy), žáci si založili své listy a co bylo nejdůležitější – odcházeli s vypůjčenou knížkou.

Seznámení s knihobodíky

A jak lze knihobodíky získat:

- Za každých 100 stran beletrie je přidělen 1 knihobodík.
- Pokud žák přečte odbornou knihu z jakékoli vzdělávací oblasti (zeměpis, dějepis, fyzika, chemie...) dostane nejen bodíky za přečtené stránky, ale ještě 2 bodíky za odborný předmět.
- V rámci cizích jazyků lze knihobodík získat za práci s cizojazyčným textem.
- Pokud přečtenou knihu zpracuje žák formou referátu, může obdržet 0 (staženo z internetu) – 3 (úroveň slohové práce) knihobodíky, když si navíc připraví ICT prezentaci, čeká jej další 1 bodík.
- Žák si aktivně vede čtenářský deník, který komise učitelů hodnotí za každé pololetí, možnost získání až 3 knihobodíků.
- Na škole máme aktivní Novinářský kroužek, kdo pracuje v redakci časopisu Kecka, obdrží až 2 knihobodíky za každé pololetí.
- Knihobodík lze získat i za docházku do jakékoli knihovny.
- Účastní-li se žák olympiády v českém jazyce, či recitační soutěže, opět může získat knihobodík za každé postupové kolo (třídní, školní, okresní...)
- Hodnotí se i jakýkoli kulturní zážitek (návštěva divadla, kina, koncertu, výstavy...), stačí jen napsat recenzi a přiložit vstupenku.
- A na závěr, pokud se žákovi podaří získat knihobodíky ze všech výše uvedených možností, získá dalších 9 prémiových knihobodíků.

Základní škola a Mateřská škola Malešov KLUB KNIHOMOLŮ ANEB ŠKOLNÍ ROK S KNÍŽKOU projekt na rozvoj čtenářské gramotnosti na 2. stupni			
Knihomol/ka jméno: _____ třída: _____ 2016/2017			
Bodované aktivity projektu – počet knihobodíků (Kb)		udělené knihobodíky	za bodování zodpovídá
1. 	Přečtu knihu (beletrii) v rozsahu do 100 stran ... 1Kb 100 – 200 ... 2Kb 200 – 300 ... 3Kb 300 – 400 ... 4Kb 400 – 500 ... 5Kb		

	nad 500 stran ...6Kb		
2. 	Přečtu odbornou literaturu (inspirace: doporučený seznam knih) 1 – 6 Kb (viz. bod 1.) + prémiové 2 Kb za každou vzdělávací oblast		učitelé odborných předmětů
3. 	Přečtu a porozumím textu (doprovodné úkoly, práce se slovníkem) v cizím jazyce: v angličtině, němčině, ruštině... pracuji s textem mimo výuku 1 Kb za každý text		učitelé jazykáři
4. 	Zpracuji a prezentuji referát o přečtené knize 0 – 3 Kb za referát připravím si prezentaci s využitím ICT – 1 Kb		
5. 	Vedu si čtenářský deník hodnocení čtenářského deníku 2x za školní rok (za 1. a 2. pololetí) 0 – 3 Kb/pololetí		komise
6. 	Aktivně pracuji v redakčním semináři časopisu Kecka hodnocení 2x za pololetí 1 – 3 Kb/pololetí		
7. 	Navštívuji školní knihovnu či jinou veřejnou knihovnu 1 Kb		
8. 	Zúčastním se literární/recitační soutěže, olympiády v českém jazyce 1 Kb za školní kolo (následně za účast v každém postupovém kole 1 Kb)		
9. 	Mám kulturní zážitek (návštěva divadla, kina, koncertu, výstavy) – školní i mimoškolní kulturní zážitek 1 kulturní akce 1 Kb		
10. 	Za splněnou jednu aktivitu v jednotlivých oblastech 1 – 9 Kb		komise
Σ	 CELKEM knihobodíků		komise

Projekt si žádá spolupráci všech členů pedagogického sboru, neboť zabíhá daleko za hodiny českého jazyka a literatury. Malešovská základní škola je malou školou vesnického typu s rodinnou atmosférou, a to je určitě jeden z důvodů, proč se projekt setkal s příznivým ohlasem u ostatních kolegů.

V průběhu školního roku se knihobodíky nejen sčítají, ale snažíme s žáky o knížkách diskutovat, opakují se třídní návštěvy v knihovně. Žáci získávají pocit, že číst si, chodit do knihovny, půjčovat si knížky, mluvit o nich, doporučovat je spolužákům – to vše je činnost, která může být zábavná a docela fajn. Ostatně nás učitele, také moc baví.

Ta knížka je opravdu zajímavá

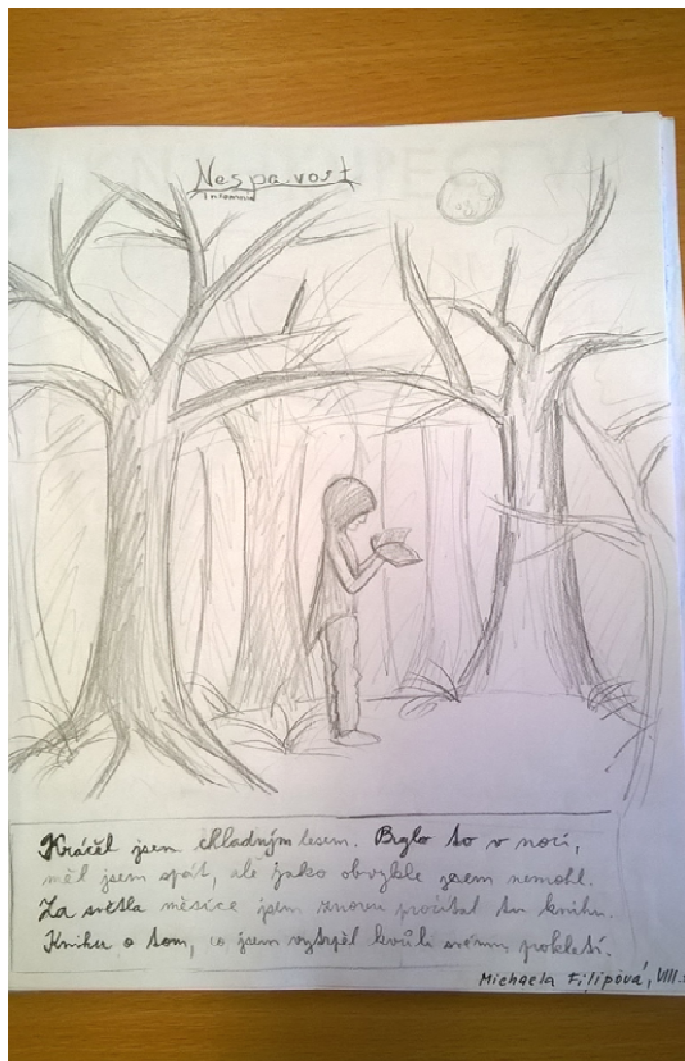
SLAVNOST KNIHY

V letošním školním roce jsme zahájili, jak pevně doufáme, novou tradici a to projektový den SLAVNOST KNIHY. Tento projekt je rovněž zaměřen na rozvoj čtenářské gramotnosti, tentokrát od 1. až do 9. třídy. Slavnost byla zahájena představením scénického čtení Listování s knihou Gorila a já, švédské autorky Fridy Nilsson v tělocvičně školy. Dojemný příběh adoptované holčičky, byl v adventním čase velmi působivý.

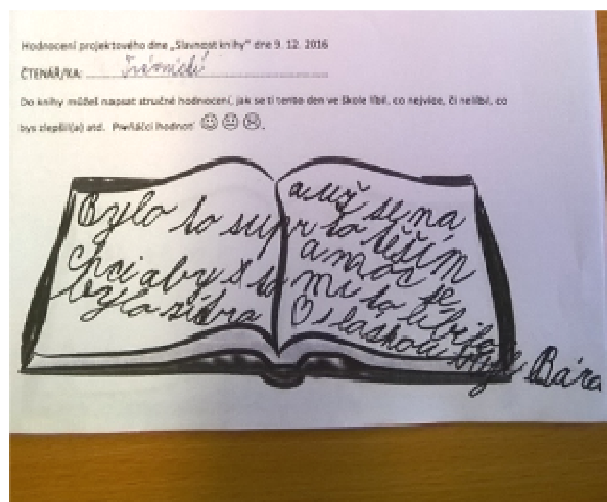
Listování – Gorila a já

Projektový den pokračoval nejrůznějšími dílničkami, ve kterých byly namíchány děti různých ročníků v rámci 1. a 2. stupně. Mladší i starší děti kreslily logo pro tento den, starší vymýšlely reklamu pro svou oblíbenou knihu. Žáci na 2. stupni se stávali spisovateli, řešili knihovnické šifry podle indicií přímo v knihovně. S velkou odezvou se setkala i aktivita vymýšlení reklamy na oblíbenou knihu.

Reklama na knížku

Mladší žáci hráli knižní tichou poštu – jedna skupinka napsala příběh na námět známé ilustrace, druhá skupina měla za úkol podle obrázku napsat příběh a takto se vystřídaly čtyři skupinky. Děti hrály pohádkové aktivity a zamýšlely se nad právě zhlédnutým příběhem malé Jonny a její „Gorily“. Děti postupně během dne vystřídaly všechny aktivity a na závěr dne vyjádřily, jak se jim projektový den líbil. Měli jsme všichni velkou radost, neboť v hodnocení převládalo těšení na další Slavnost knihy. Vyvrcholením krásného dne byl živý knižní řetěz před budovou školy, do kterého se zapojili i někteří obyvatelé obce se svou oblíbenou knížkou.

Hodnocení Slavnosti knihy

Vyvrcholením krásného dne byl živý knižní řetěz před budovou školy, do kterého se zapojili i někteří obyvatelé obce se svou oblíbenou knížkou.

Knižního řetězce se účastnili malí i velcí

Krásnou třešinkou na dortu se stal Almanach Slavnosti knihy, ve kterém si děti čtou, vzpomínají na pěkné zážitky s knížkou a hlavně se těší na příští školní rok, který přinese nový báječný den s literaturou.

Základní škola a Mateřská škola Malešov, okres Kutná Hora

Slavnost knihy

1. ročník

Projektový den na rozvoj čtenářské gramotnosti

9. 12. 2016

Almanach – úvodní strana

ADRESA A E-MAIL

Mgr. Martina Kamenářová

Základní škola a Mateřská škola

Žižkovo nám. 107

285 41 Malešov

Česká republika

e-mail: martinakamenarova@seznam.cz

ŠKOLSKÁ KNIŽNICA AKO ZDROJ POZNANIA, INŠPIRÁCIE A RELAXU

Anna Cabuková

Prichádzam z malebnej kysuckej dediny Zákopčie, ktorá v tomto roku oslávi 355. výročie prvej písomnej zmienky o obci. Aj budova našej školy má už svoje roky. Avšak duch vzdelávania, ktorý v nej vládne je stále mladý a ako sa hovorí ide s dobou. To sa týka aj našej školskej knižnice. Tá bola podľa zápisu v školskej kronike neoddeliteľnou súčasťou školy už od jej otvorenia v roku 1956. A vždy sa aktívne podieľala na rozvoji výchovy a vzdelávania. Bola mimoriadnym zdrojom poznania a informácií nielen pre žiakov, ale aj pre ich rodičov v dobe, keď nebol internet, ba aj televízia bola vzácnosťou, pretože televízny signál nepokryl našu obec. Túto úlohu sa snažíme plniť aj v dnes s využitím všetkých v súčasnosti dostupných výtvarných techník.

Rok 2009 bol pre našu školskú knižnicu v tomto smere prelomový. Pri rekonštrukcii budovy sme vytvorili nové priestory pre školskú knižnicu. Kúpili sa nové regály, vytvoril sa čitateľský kútik, kde môžu žiaci relaxovať, spracovávať informácie, vytvárať projekty, súťažiť. Podarilo sa nám totiž uspieť v rozvojovom projekte Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky *Elektronizácia a revitalizácia školských knižníc 2009* a získať 3 300 €. Evidenciu absenčných výpožičiek a iné odborné evidencie knižničných dokumentov odvtedy uľahčuje školskej knihovníčke automatizovaný knižnično-informačný systém Clavius. Používatelia majú k dispozícii druhý počítač, ktorý je napojený na internet, multifunkčné zariadenie s kopírkou, tlačiarňou a skenerom. Knižničný fond sme v roku 2009 rozšírili o 156 nových knižných dokumentov. Školská knižnica sa tak stala modernejšou a atraktívnejšou pre všetkých.

Knižničný fond sa však snažíme dopĺňať pravidelne a neustále. **Využívame na to nielen rozpočet školy, ale aj rôzne granty a projekty.** Napríklad rozvojový projekt *Botanika hrou*, granty Žilinského samosprávneho kraja *Dajme odpadu druhú šancu* a *Vráťme deťom knihu* a rôzne dary od sponzorov. V súčasnosti má naša školská knižnica 2 991 knižných dokumentov. Najviac je zastúpená detská krásna a odborná literatúra, ktorá je k dispozícii našim 147 žiakom. Svoje si však v našej školskej knižnici nájdu aj 15 pedagógovia.

V priebehu školského roka knihy nielen vypožičiavame, ale organizovaním rôznych podujatí a celoškolských projektov pri ktorých využívame aj knihy zo školskej knižnice, sa snažíme priviesť žiakov k pravidelnému čítaniu, ktoré im aj v dnešnej pretechnizovanej dobe dokáže otvoriť nové obzory, pomôže pri ich sebazvedávaní a zmysluplnom trávení voľného času. Školskú knižnicu pravidelne využívame na výchovno-vzdelávací proces. Konajú sa v nej klasické i netradičné vyučovacie hodiny a podujatia zamerané na rozvoj čitateľskej gramotnosti s využitím knižničného fondu.

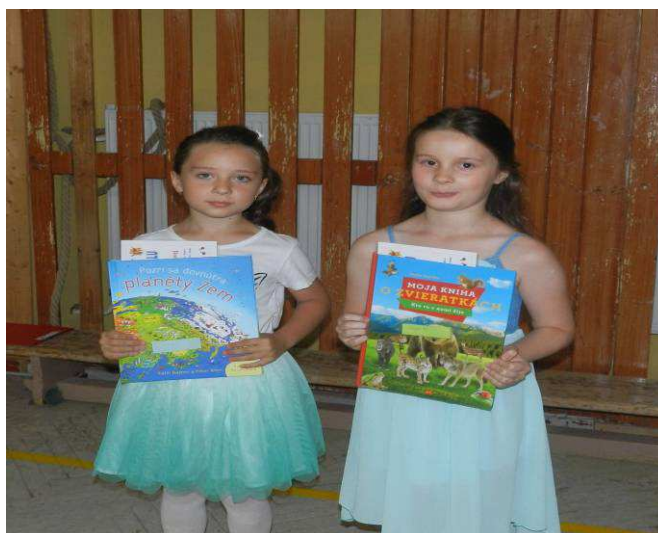
PODUJATIA ZAMERANÉ NA ROZVOJ ČITATELSKEJ GRAMOTNOSTI

Súťaž o najlepšieho čitateľa

Súťaž o najlepšieho čitateľa je celoročnou súťažou, nad ktorou prevzala záštitu naša riaditeľka školy. Súťaž sa mesačne vyhodnocuje na nástenke, ktorá sa nachádza v školskej knižnici. Najlepší čitateľa sú na konci školského roku odmenení zaujímavým knižným titulom.

Čítame radi

Najlepšie čitateľky v školskom roku 2015/2016

Česko-slovenský projekt *Záložka do knihy spája školy*

Do medzinárodného projektu *Záložka do knihy spája školy* sa zapája pravidelne celá škola. Záložky sú vytvárané rôznymi technikami a majú rôzne tvary. Inšpiráciu nachádzajú žiaci v knihách o výtvarných technikách a pri čítaní beletrie. Stalo sa už tradíciou, že okrem záložiek pripája každá trieda pre družobnú triedu aj sprievodný list o sebe. Vytvorilo sa tak nejedno korešpondenčné priateľstvo, ktoré pretrváva dodnes.

Naše záložky pre neznámych kamarátov

Ktorú si vyberiem?

Vytvor svoju knihu

V rámci celoškolského projektu *Dajme odpadu druhu šancu*, počas ktorého sa snažíme zvýšiť environmentálne povedomie a upevniť zručnosti a návyky pri separovaní odpadu, žiaci vyrábali ručný papier, ktorý následne ručne zviazali do knihy. Aby kniha splnila svoj účel, bola opatrená víťaznými literárnymi prácami zo školskej literárnej súťaže *Moje rodisko Zákopčie*.

Vyrábame ručný papier

Hotová kniha

Recitačné súťaže a tvorba kultúrnych programov

Pred konaním **recitačných súťaží** a prípravy **kultúrnych programov pre dôchodcov** či ku **Dňu rodiny** žiaci prichádzajú do školskej knižnice, kde spoločne hľadáme vhodné texty ušité na telo pre každého jednotlivca.

Slovník zákopčianskych slov

Naša obec nemá nárečie v pravom slova zmysle. Napriek tomu máme množstvo slov, ktoré nie sú spisovné. Sú to prevzaté, prispôsobené a skomolené slová z cudzích jazykov (hlavne čeština, nemčina, francúzština a maďarčina) nakoľko v minulosti obyvatelia našej obce často migrovali za prácou. Keďže patríme medzi obce, kde bolo rozvinuté drotárstvo, veľa slov pochádza aj z takzvanej krpovštiny – jazyka, ktorým sa drotári dorozumievali medzi sebou. Pred niekoľkými rokmi sme začali vytvárať **ilustrovaný slovník týchto slov**. Priebežne ho za pomoci žiakov, ich rodičov a hlavne starých rodičov dopĺňame a inovujeme.

furt	stále
gabaj	spi
gace	nohavice
ganek	veranda
gudo	prasa
hanten	ten
harmuna	harmonika
hlanit'	plytvať'
hrebík	klinec
hybaj	pod'

Príklad zo Slovníka zákopčianskych slov

Putovanie v čase

O tom ako sa menili knihy a učebnice v priebehu rokov si deti pozreli na výstave kníh v školskej knižnici. Našli tu rôzne vydania z jedného titulu. Medzi najstaršie patrí Detvan od Andreja Sládkoviča z roku 1952 a Nevedkove dobrodružstvá z roku 1957. Najviac vydaní (až päť vydaní) máme z knihy Pipi Dlhá Pančucha od Astrid Lindgrenovej. Kým staršie vydania uvedenej knihy mali viac textu a málo ilustrácií, tie najnovšie sú farebné s mnohými

obrázkami. Pri učebniciach videli, ako sa menil text v závislosti od roku vydania a nových poznatkov (napr. Čítanka pre 1. ročník z roku 1968, Zoológia pre 6. ročník z roku 1966).

Čítam, čítaš, čítate

Pravidelnými a aktívnymi návštevníkmi školskej knižnice sú žiaci zo školského klubu detí. Školskú knižnicu využívajú počas relaxačnej činnosti, kedy si čítajú spoločne alebo aj jednotlivito, počúvajú rozprávky, ktoré im rozpráva vychovávateľka, hrajú tu divadielko, vytvárajú leporelo, prezerajú encyklopédie, riešia aj rôzne hlavolamy a zábavné literárne úlohy. Školskú knižnicu využívajú aj pri príprave na vyučovanie a pri tvorbe rôznych projektových úloh.

Aký je to vták?

Tajmná rozprávka

Celoslovenský projekt *Najzaujímavejšie podujatie školskej knižnice*

Každoročne v októbri sa zúčastňujeme celoslovenského projektu *Najzaujímavejšie podujatie školskej knižnice*, ktorý organizuje Slovenská pedagogická knižnica k **Medzinárodnému dňu školských knižníc**. Vyhlásená téma pre oslavu Medzinárodného dňa školských knižníc 24. októbra 2016 **Vzájomné učenie sa žiakov v dvojiciach alebo v malých skupinách** (Within the school – peer to peer collaborative learning), oslovila nielen učiteľov, ale najmä žiakov našej školy. Po dohode na pedagogickej rade sme sa rozhodli zamerať na rovesnícke vzdelávanie. Chceli sme využiť potenciál našich žiakov, aby ukázali nielen svoju šikovnosť ale aj fantáziu, spolupatričnosť, zmysel pre zodpovednosť a spravodlivosť.

Na deň „D“ sme sa začali pripravovať už od začiatku mesiaca. Po dohode v pedagogickom zbore sme spolu so žiakmi pripravili niekoľko aktivít, ktoré sa navzájom prelínali a nadväzovali na seba. Ráno 24. októbra 2016 privítala žiakov relácia v školskom rozhlase, ktorú si pripravili žiaci šiesteho ročníka. Stručne všetkých oboznámili s významom **Medzinárodného dňa školských knižníc**, vyhlásenou témou a popriali im príjemný deň pri rôznych aktivitách, ktoré boli pre nich pripravené.

Aktivity, ktoré boli pre žiakov pripravené, sa niesli v duchu vyhlásenej témy **Vzájomné učenie sa žiakov v dvojiciach alebo v malých skupinách**. Naša školská knižnica pridala len heslo – citát od filozofa Senecu: „*Neučíme sa pre školu, ale pre život.*“

Celodenné dianie bolo rozdelené do dvoch blokov:

Blok 1. Sami sebe, ale aj druhým

Dobrovoľníci z vyšších ročníkov (7, 8, 9) si pod vedením svojich pedagógov pripravili pre mladších spolužiakov (2, 3, 4, 5) rôzne témy z biológie, literatúry, geografie, matematiky

a chémie, tieto spracovali a rôznymi formami sa snažili o to, aby danú tému mladší žiaci pochopili a naučili sa niečo nové.

a) Endemity – zázračné zvieratá (tučniak, netopier, ľava, ľadový medveď)

Žiaci 8. ročníka si tretíakov rozdelili do skupín podľa jednotlivých zvierat. Rozptýlení po triede si najskôr prečítali o danom zvierati v encyklopédii, odpovedali na otázky, následne vyplňovali tajničku, dopĺňali slová do textu a do pripraveného obrázku nakreslili päť charakteristických znakov. Na záver spoločne vymysleli príbeh, v ktorom vystupovali všetky spomenuté zvieratá.

b) Legendy, povesti Slovenska

Vo štvrtom ročníku si v skupinkách čítali z kníh Povesti z Liptova a Javornícke rozprávky, príbehy Kriváň, Kysuca a Zbojník Jánošík. Následne pracovali s textom – prerozprávali text svojimi slovami, dokončili príbeh podľa seba, odpovedali na otázky z deja, vyplnili tajničku. Na záver si o miestach príbehu prečítali z encyklopédie, našli ich v atlase a doplnili do slepej mapy Slovenska.

c) Hókus-pokus

Deviatci si pre piatok pripravili zašifrovaný výrok M. Twaina: „Človek, ktorý nečíta knihy, nemá žiadnu výhodu oproti tomu, kto nevie čítať.“ Na začiatku si dvojice žiakov vylosovali stanovište, na ktorom začali lúštiť šifry a riešiť úlohy. Napríklad boli použité šifry: neviditeľné písmo, dva druhy Morseovej abecedy, štvorcovka, zlomky, obrázková mriežka, krížovka, čínske písmo, posunutá a otočená abeceda, pravítková. Z rozšifrovaných slov museli správne poskladať spomenutý výrok.

d) Zvieratá v hlavnej úlohe

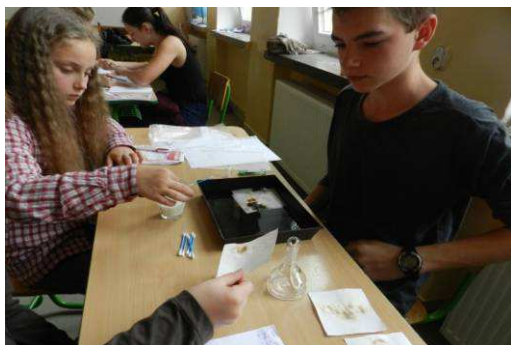
Druhákovi v učení pomáhali siedmci. V skupinkách si najskôr čítali príbehy o zvieratách. Spoločne potom riešili osemsmierky, presmyčky, hádali hádanky, tvorili rýmovačky, dopĺňali rým do pripraveného textu, priradzovali dvojice – správne spojenie dvojíc – nakreslený obrázok a slovo (škaredé, obrázok kačiatko), ktoré tvorili názov rozprávky alebo knihy.

Endemity

Dedko repku zasadil

Neviditeľné písmo

Posunutá abeceda

e) Dedko repku zasadil

Šiestaci sa rozhodli naučiť niečo nové malých kamarátov z materskej škôlky. Nacvičili pre nich divadielko Dedko repku zasadil. Ich "herecký výkon" deti odmenili búrlivým potleskom. Následne si deti rozobrali do skupiniek a každá skupinka si nacvičila hereckú etudu. Na záver škôlkari naučili šiestakov tanček „Ide vláčik...“.

f) Zápis do školskej knižnice

Aj pre prváčikov bolo pripravené prekvapenie. Navštívila ich Snehulienka a jej kamaráti trpaslíci (žiaci zo školského klubu detí), ktorí ich previedli rozprávkovým kráľovstvom. Spoločne s nimi riešili úlohy, ktoré si vyťahovali z čarodejného vreca (napr. dopĺňali názvy rozprávok, spájali rozprávkové postavy, skladali rozprávkové puzzle, zahráli sa rozprávkové maxipexeso a v názve rozprávok farebne krúžkovali písmená, ktoré sa doteraz naučili). Nakoniec ich trpaslíci naučili tanečné kreácie na slová piesne Pec nám spadla. Potom sa presunuli do školskej knižnice. Tu im ukázali, ako sa knihy vyberajú a prezerajú, ako sa správne ukladajú do políc. Školská knihovníčka ich zapísala za používateľov školskej knižnice a rozprávkoví kamaráti im zase pomohli vybrať zaujímavú knihu, ktorú si následne požičali. Aby sa im lepšie čítalo, každý dostal originálnu záložku, ktorú pre nich vyrobili deti v školskom klube.

Prváci a „trpaslíci“ v akcii

Blok 2. Plníme si sny

Blok besied, kde sa naši žiaci dozvedeli, ako sa nevzdávať a s trpezlivosťou a svojím úsilím dosiahnuť vytýčený cieľ a ako to, čo sa kdekoľvek a kedykoľvek naučia, využiť v živote.

a) Beseda s Klárou Bernátovou

Deviatakom prišla o svojom splnenom sne porozprávať naša bývalá žiačka Klára Bernátová, študentka politológie na Univerzite Mateja Bela v Banskej Bystrici. Vždy veľmi rada čítala a najviac ju oslovili knihy zo života detí. Keď dočítala knihu Chalúpka strýčka Toma, rozhodla sa vo svojom živote pomáhať trpiacim deťom. Dobrovoľníctvu sa venuje už päť rokov v rámci najväčšej ľudsko-právnej organizácii na svete Amnesty International. Ľuďom na úteku, teda utečencom a utečenkám, pomáha už vyše roka na rôznych miestach Európy. Takmer tri mesiace strávila v utečeneckom centre v Taliansku, kde mala na starosti skupinu detí z Eritrey. Neskôr chodievala ako terénna pracovníčka do táborov v Grécku a Macedónsku a momentálne má v rámci projektu Spoločne pre ľudí na úteku, ktorý organizuje združenie Animus Apertus, na starosti zásobovanie a voľno-časové aktivity v dvoch táboroch na srbsko-maďarských hraniciach. V rámci projektu uskutočňuje aj neformálne vzdelávanie k ľudským právam na základných a stredných školách. Pre našich žiakov pripravila hravé workshopové aktivity na priblíženie utečeneckej problematiky, na ktorých bolo deťom vysvetlené, prečo ľudia vo svete opúšťajú svoje domovy a ako takýto útek vyzerá. Následne urobila aktivitu s balónmi, ktorá znázorňovala možnosti riešenia tohto aktuálneho celosvetového problému.

b) Beseda s Ivanou Magátovou

Ivana Magátová, ďalšia naša bývalá žiačka, porozprávala piatakom o svojom sne poznávať nové krajiny. Usilovne sa učila angličtinu a následne vďaka výmennému študijnému pobytu navštívila USA. V meste Derry niekoľko mesiacov študovala na Pinkerton Academy. Naši žiaci si pozreli pútavú prezentáciu z jej pobytu o systéme vzdelávania a trávení voľných chvíľ. Spoločne si potom v praxi vyskúšali „americkú angličtinu“.

c) Beseda s Alžbetou Horeckou, Michalom Horeckým a Milanom Lechanom

Siedmáci privítali medzi sebou Alžbetu Horeckú, žiačku 9. ročníka Základnej školy Hany Zelinovej vo Vrútkach. Alžbeta je zrejme naša najmladšia súčasná spisovateľka, ktorej ako 14-ročnej vyšla kniha Živel menom Viola. Ide o román zo školského prostredia s prvkami sci-fi a fantasy. Mladá autorka rozprávala o tom, ako sa dostala k fantasy literatúre a písaniu kníh. S Alžbetou prišli aj spisovatelia Michal Horecký a Milan Lechan. Tí našim žiakom porozprávali nielen o svojom písaní, ale aj o vydávaní kníh v súčasnosti. Nakoniec žiaci vo dvojiciach tvorili krátke príbehy zo života.

Aktivity s Klárou Bernátovou

Beseda so spisovateľmi

Tento deň nám opäť ukázal, aká **veľká môže byť detská fantázia, že vedomosti sa dajú získavať a rozširovať rôznymi spôsobmi, len treba nájsť ten správny kľúč k detskej duši.** My sme sa ho pokúsili nájsť. Po skončení podujatia sa žiaci rozchádzali domov nielen s novými poznatkami a nadobudnutými zručnosťami, ale aj s predsavzatím zlepšiť sa v učení, čítaní, správaní.

Veľmi nás potešilo, keď naše podujatie **odborná komisia 12. ročníka celoslovenského projektu *Najzaujímavejšie podujatie školskej knižnice* k Medzinárodnému dňu školských knižníc 24. októbra 2016** ocenila ako druhé najlepšie podujatie spomedzi všetkých súťažiach. Za finančnú výhru 400 € sme opäť rozšírili knižný fond o nové tituly a svojou činnosťou a aktivitami pripravovanými pre našich žiakov sa snažíme o to, aby čítanie dobrej knihy bol ustavičný dialóg, pri ktorom sa kniha prihovára a duša čitateľov odpovedá.

ADRESA A E-MAIL

Anna Cabuková
Základná škola
Stred 957
023 11 Zákopčie
Slovenská republika
e-mail: annacabukova@centrum.sk

PODUJATIA ŠKOLSKEJ KNIŽNICE ZAMARANÉ NA PODPORU ČITATELSKEJ GRAMOTNOSTI

Jarmila Lehotayová

Základná škola s materskou školou v Rakovci nad Ondavou poskytuje už 49. školský rok predprimárne, primárne a nižšie sekundárne vzdelanie pre deti prevažne zo susedných obcí Rakovec nad Ondavou, Moravany, Nižný Hrušov. Sídli v okrese Michalovce v Košickom kraji. V školskom roku 2016/2017 školu navštevuje 184 žiakov. Škola sídli v miestnom parku. V daných podmienkach sa formuje ako škola rodinného typu, rešpektuje a využíva prvky regionálnej a environmentálnej výchovy. Žiaci tak prirodzenou cestou získavajú pocit hrdosti a učia sa, kam patria a prečo majú byť pyšní na to, odkiaľ pochádzajú.

V roku 2016 prešla naša školská knižnica rozsiahlou rekonštrukciou. Na **slávnostnom znovuotvorení zrekonštruovanej školskej knižnice** sa dňa 28. februára 2016 zúčastnil vtedajší predseda Národnej rady Slovenskej republiky **Peter Pellegrini**. Z projektu Fondu na podporu umenia **Rozprávko v knižnici** bol v roku 2016 rozšírený knižničný fond o nové knižné tituly pre žiakov, čitateľov našej školskej knižnice v hodnote 1100 €.

V roku 2017 sa vďaka realizácii projektu z nadácie SPP **Po stopách Rákocziho** súčasťou školskej knižnice stane aj regionálna izba. Priestor školskej knižnice sa tak rozšíri nielen o miestnosť s moderným technickým zariadením (interaktívny projektor, notebook), ale vytvoríme v nej aj živú učebnú pomôcku pre žiakov o živote našich predkov, tradíciách, remeslách, miestnosť na organizovanie besied a workshopov pre žiakov a širokú verejnosť.

Slávnostné znovu otvorenie školskej knižnice dňa 28.02.2016

Hlavným cieľom školskej knižnice, ktorá sa v roku 2004 zlúčila s obecnou knižnicou je, aby si žiaci vytvorili pozitívny vzťah ku knihe, školskej knižnici a k čítaniu. Aby sa vďaka čítaniu zo žiakov stávali múdri, rozhladení a tolerantní ľudia, ľudia s bohatým citovým životom.

Naša školská knižnica pripravuje počas celého školského roka rôzne aktivity pre žiakov, pedagógov i čitateľskú verejnosť. Je neodmysliteľnou súčasťou edukačného procesu, **plní viacero úloh**:

- rozširuje vedomosti žiakov o nové informácie a fakty,
- vytvára trvalý záujem o knihy a čítanie,
- učí žiakov pracovať s informáciami z rôznych zdrojov,
- rozvíja schopnosti a návyky žiakov získavať informácie vo forme samoštúdia,
- rozvíja komunikačné zručnosti a čitateľskú gramotnosť žiakov.

Beseda pre verejnosť s Jozefom Banášom 1. marca 2016

Zrekonštruované priestory školskej knižnice

PODUJATIA ŠKOLSKEJ KNIŽNICE ZAMERANÉ NA PODPORU ČITATELSKEJ GRAMOTNOSTI

Podujatia školskej knižnice zamerané na podporu čitateľskej gramotnosti:

- **Besedy so spisovateľmi, regionálnymi autormi, významnými osobnosťami spoločenského života.**
 - beseda pre žiakov 1. stupňa základnej školy s G. Futovou,
 - beseda pre žiakov 2. stupňa základnej školy s A. Garbinskou,
 - beseda o regionálnej povesti s V. Čurmovou,
 - beseda pre verejnosť s J. Banášom,
 - beseda pre žiakov i verejnosť *Po stopách Rákócziho a kuruckých vojsk*,
 - beseda pre žiakov 2. stupňa s p. Gorásom *Obnova hradu nad Vinným*,
 - beseda pre žiakov 1. stupňa s pamätníkmi obce *Život v minulosti a dnes*,
 - beseda spojená s výstavou pre žiakov a verejnosť (klienti DSS Rakovec nad Ondavou) o knihe *Objav poklad Zemplína*.
- **Recitačné súťaže** – školské kolá recitačných súťaží Hviezdoslavov Kubín, Šaliasky Maľko, Jazykový kvet a iné.
- **Výstavy kníh spojené s burzou kníh.**
- **Spolupráca s Knižnicou G. Zvonického Michalovce.**
- **Čítania pre klientov Domova sociálnych služieb Rakovec nad Ondavou.**
- **Realizácia čitateľského maratónu *Čítajme si*.**
- **Realizácia česko-slovenského projektu *Záložka do knihy spája školy*.**
- **Realizácia celoslovenského projektu *Najzaujímavejšie podujatie školskej knižnice*.**
- **Popoludnia s rozprávkou v Školskom klube detí.**
- **Dramatizácie rozprávok pre žiakov materskej školy a 1. stupňa základnej školy.**
- **Tvorivé skupiny s autormi – žiakmi vo vlastnej literárnej tvorbe.**
- **Spoločné čítania detí a starých rodičov.**
- Zrealizované hodiny tvorivého písania, regionálnej výchovy, literárnej výchovy, čítania, dejepisu.

Dramatizácie rozprávky Trojruža

Všetky tieto **moderné a kreatívne aktivity zamerané na podporu čitateľskej gramotnosti sme organizovali s cieľom:**

- umožniť žiakom, aby pred kolektívom predviedli svoje schopnosti, vedomosti, talent, odvahu,
- podporiť informačné zručnosti a prebudiť v nich túžbu po poznávaní, vedomostiach a sebzdokonaľovaní,
- upevniť u žiakov dôveru vo vlastné schopnosti, zábavnou formou žiakov pritiahnúť ku knihám a posilniť v nich zároveň aj zdravé sebavedomie,
- prehľbiť vzťah k čítaniu, ktoré žiakom pomáha rozvíjať inteligenciu, fantáziu, predstavivosť, zlepšiť jazykové a komunikačné zručnosti, rozšíriť slovnú zásobu, uspokojovať emocionálne potreby, zúšľacht'ovať etické hodnoty, rozlišovať dobro od zla,
- poskytnúť informácie o školskej knižnici, jej zmysle, knižnično-informačných službách a o knižničnom fonde.

Priestory školskej knižnice, jej knižničný fond, či informačné a komunikačné technológie, využíva už 16. rok aj redakčný tím pri tvorbe školského časopisu **Školopovinnáčik**. Súčasťou jednotlivých čísel časopisu boli vždy informácie o realizovaných knižničných podujatiach a aktivitách knižnice, knižné novinky a ukážky vlastnej tvorby žiakov. Školská knihovnička vykonávala dohľad v oblasti jazykového a koncepčného poradenstva.

CELOSLOVENSKÝ PROJEKT NAJZAUJÍMAVEJŠIE PODUJATIE ŠKOLSKEJ KNIŽNICE K MEDZINÁRODNÉMU DŇU ŠKOLSKÝCH KNIŽNÍC

Už niekoľko rokov sa zapájame do celoslovenského projektu **Najzaujímavejšie podujatie školskej knižnice v rámci Medzinárodného dňa školských knižníc**. Školský rok 2016/2017 bol pre nás veľmi úspešný, vytvorili sme **Kalendár literárnych postáv na rok 2017** a získali sme v rámci Slovenska 3. miesto a 300 € na nákup kníh do školskej knižnice.

Už od polovice septembra, keď sme sa dozvedeli tému **Vzájomné učenie sa žiakov v dvojiciach alebo v malých skupinách**, sme rozmýšľali, ako zrealizujeme tento deň, aby bol iný, nezvyčajný, výnimočný pre žiakov, učiteľov, rodičov i hostí. Pomôckou pre nás bolo aj to, že tento školský rok je **Rokom čitateľskej gramotnosti**. Rozhodli sme sa vytvoriť nevšedný, zaujímavý, nový **Kalendár literárnych postáv na rok 2017**.

Vyučujúce slovenského jazyka a literatúry spolu s vedúcou školskej knižnice a koordinátorkou aktivity vybrali literárne diela prevažne od slovenských spisovateľov, z ktorých sme čítali ukážky, hlavné postavy sme charakterizovali, opísali, nakreslili a spoločne sme všetci vytvorili výnimočný kalendár literárnych postáv. Strany kalendára majú veľkosť A2. Jednotlivé triedy zadané témy literárne aj výtvarne spracovali. Samozrejme, mnohé fakty o literárnom diele, o spisovateľovi, o hlavnej postave si museli žiaci naštudovať už skôr pri štúdiu v školskej knižnici alebo za pomoci internetu. „Super“ bolo podľa žiakov to, že mohli hľadať potrebné informácie nielen v školskej knižnici, ale aj na internete. Využili sme tablety získané z projektu **Elektronizácia vzdelávacieho systému regionálneho školstva** tabletovú triedu. Školská knižnica sa stala opäť centrom čítania, bádania, vzdelávania.

Tento deň sme začali aktivitou **Spoločné čítanie**, ktorú vyhlásilo Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky. Začali sme čítať o 9.00 v školskej knižnici a jednotlivých triedach našej základnej školy. Čítali žiaci, pozvaní hostia i rodičia. Potešilo

nás, že pozvaní hostia prišli, čítali i počúvali, ako čítajú naši mladší či starší žiaci. Naším najvzácnejším hosťom bol starosta obce Rakovec nad Ondavou, MVDr. P. Olejník, zamestnankyne obecného zastupiteľstva, rodičia našich žiakov a skupina klientov z Domova sociálnych služieb z Rakovca nad Ondavou. Keďže niektorí klienti majú rôzny hendikep, napríklad čítajú pomalšie, nechceli zostať zahanbení, snažili sa, nevidiaca pani nám zarecitovala báseň. Bol to nádherný moment, ktorý nám skoro vyrazil dych. Boli sme im vďační za túto výnimočnú chvíľu. Po spoločnom čítaní žiaci pracovali v skupinách vo svojich triedach. Rodičia, ktorí nakukli do tried, boli nadšení z toho, ako rýchlo žiaci za pomoci slovníkov, encyklopédií, tabletov a internetu nájdu potrebné informácie. Potvrdilo sa nám, že tablet je moderná učebná pomôcka. Práca žiakom, ktorí boli rozdelení do skupín, išla veľmi dobre, lebo v triedach vládla priateľská pracovná atmosféra, každý žiak v skupine vedel, čo robí, skupiny medzi sebou spolupracovali, každý chcel priložiť ruku k dielu, splniť zadanú úlohu, veď išlo o spoločný výsledok. V triedach boli aj výstavy obľúbených kníh, ktoré si žiaci do školy priniesli. Žiaci sa v jednotlivých triedach veľmi snažili, aby sa prejavili v čo najlepšom svetle. Prekvapením pre žiakov bolo aj to, že klienti z Domova sociálnych služieb z Rakovca nad Ondavou si na mnohé literárne postavy pamätali zo svojich školských čias.

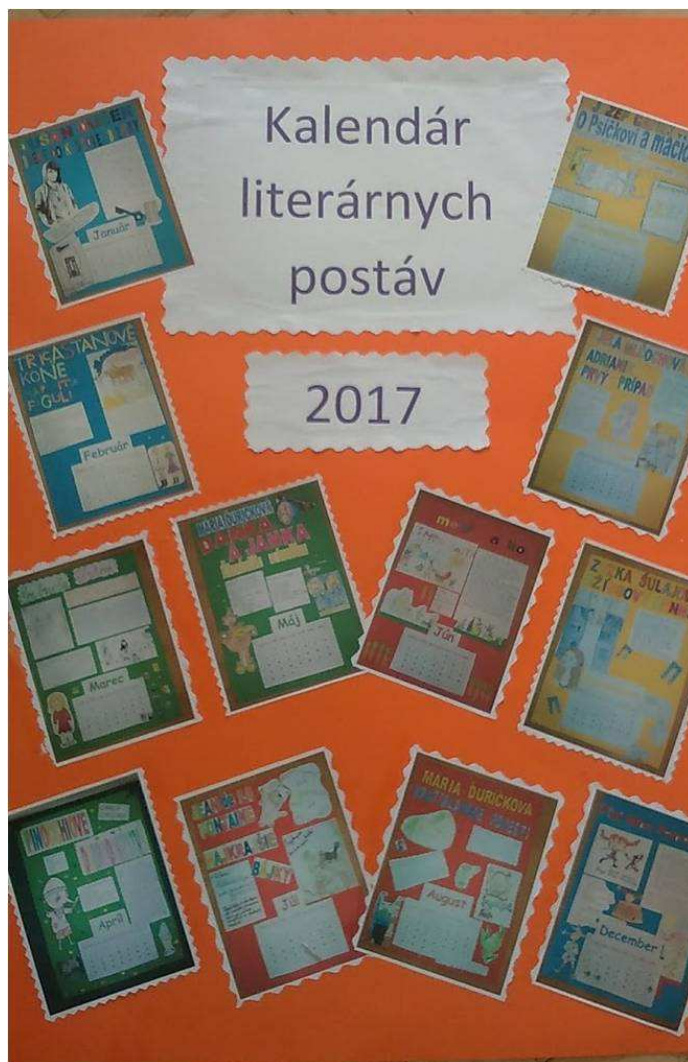

Spoločné čítanie Najzaujímavejšie podujatie školskej knižnice 24. októbra 2016

Práca prebiehala tak, že žiaci najprv spoločne čítali ukážky z literárnych diel, potom sa rozdelili do skupín a plnili zadané úlohy. Prvá skupina žiakov kreslila literárnu postavu, druhá skupina žiakov charakterizovala alebo opísala literárnu postavu, tretia skupina žiakov hľadala nezvyčajne fakty o autorovi alebo o knihe, štvrtá skupina kreslila obal knihy, ktorá sa čítala. Spoločne sme všetci spoznávali charakterové vlastnosti hlavného hrdinu alebo hrdinky, s ktorými sme sa stotožnili, veď byť milý, smelý, odvážny, nebojácny, dobrosrdečný je aktuálne vždy a hlavne dnes, keď vôkol nás číha nezáujem, neochota, ľahostajnosť. Či už žiaci realizovali výtvarnú, alebo literárnu úlohu, výsledok bol fantastický, nová učebná pomôcka vytvorená vlastnými silami. Veľkosť A2, typ – *Kalendár literárnych postáv na rok 2017* aj s prehľadom jednotlivých mesiacov.

V jednotlivých triedach sme čítali a pracovali s týmito knihami:

- 1.A – Danka a Janka
- 2.A – O psíčkovi a mačičke
- 3.A – Pipi Dlhá Pančucha, Smelý zajko
- 4.A – Pinocchio
- 5.A – Dunajské povesti – Kôň so zelenou hrivou
- 6.A – Adrianin prvý prípad, Bájky (Lev a komár, Lev a myš)
- 7.A – Poškoláci
- 8.A – Tri gaštanové kone
- 9.A – Dvere do kľúčovej dierky, Džínsový denník

Kalendár literárnych postáv 2017

Prváci sa prejavili skôr výtvarne, knihu Márie Ďuríčkovej im pomohla spoznať triedna učiteľka. Ostatní žiaci 2. – 9. roč. chceli všetko robiť sami. Väčšina žiakov našej základnej školy bola snaživá, aktívna a tvorivá. Našlo sa zopár žiakov, ktorým sa na začiatku nechcelo robiť nič, ale pomaly, pomaly sa aj oni zapojili do aktivít. Učili sme sa hravou formou, čítali

sme s porozumením, s nadšením sme navštívili školskú knižnicu. Všetko bolo spontánne, detské a hravé. Na našu aktivitu sa prišli pozrieť aj predškoláci z našej materskej školy.

Vytvorili sme 12 nezvyčajných charakteristík literárnych postavách, 12 strán, ktoré sú súčasťou kalendára na rok 2017.

Čo je fantastické? Vytvorili sme novú učebnú pomôcku, v ktorej môžu listovať starší aj mladší žiaci našej základnej školy, hostia, ktorí našu školskú knižnicu navštívia. Tento kalendár je iný, nový, výnimočný.

Prečo? Obsahuje ilustrácie, opisy alebo charakteristiky literárnych postáv, ktoré sú jedinečné.

ZÁVER

Vždy sa tešíme spolu so žiakmi na nové a zaujímavé aktivity súvisiace s čítaním, s interpretáciou literárnych diel, lebo veríme v hlboký význam a zmysel našej práce. Poznávaním nového, nepoznaného rozširujeme obzory našich žiakov, motivujeme k čítaniu, k návšteve školskej knižnice, učíme žiakov dobro šíriť vôkol seba, vytvárame svet lepší a krajší. Žiaci pomocou kníh a čítania rozvíjajú svoje poznanie, na ktorom môžu neskôr v živote stavať.

Silnou stránkou našej školskej knižnice je snaha poskytovať kvalitné knižnično-informačné služby, podporovať čítanie žiakov prostredníctvom individuálnej alebo skupinovej formy práce s používateľmi, aktívne sa zapájať do organizovaných akcií na podporu čítania a rozvoja čitateľskej gramotnosti nielen všetkých členov školskej komunity, počnúc žiakmi a končiac pedagogickými zamestnancami, ale aj širokú verejnosť. Živá školská knižnica prispieva aj k vytvoreniu pozitívnej klímy v škole. Čítanie pre potešenie zvyšuje kvalitu života a zdravia, buduje dobré medziľudské vzťahy, znižuje stres a zvyšuje sebavedomie.

ADRESA A E-MAIL

PaedDr. Jarmila Lehotayová
Základná škola s materskou školou
Rakovec nad Ondavou 2
072 03 Rakovec nad Ondavou
Slovenská republika
e-mail: skola@zsrakovec.edu.sk

Príloha č. 1 Vyhodnotenie 7. ročníka česko-slovenského projektu pre základné školy a osemročné gymnáziá *Záložka do knihy spája školy*

Vyhodnotenie
7. ročníka česko-slovenského projektu
pre základné školy a osemročné gymnáziá

Záložka do knihy spája školy: Čítam, čítaš, čítame

Slovenská pedagogická knižnica v Bratislave v spolupráci s Knižnicou Jiřího Mahena v Brne vyhlásili pri príležitosti októbra ako **Medzinárodného mesiaca školských knižníc 2016** pre základné školy a osemročné gymnáziá 7. ročník česko-slovenského projektu ***Záložka do knihy spája školy: Čítam, čítaš, čítame.***

Cieľ česko-slovenského projektu

Cieľom česko-slovenského projektu bolo nadviazanie kontaktov medzi českými a slovenskými základnými školami a osemročnými gymnáziami a podpora čítania prostredníctvom výmeny záložiek do kníh. Žiaci vyrobili záložku do knihy, na ktorej ľubovoľnou technikou stvárnilí tému česko-slovenského projektu *Čítam, čítaš, čítame*, a vymenili si ju s partnerskou školou z Českej republiky, respektíve zo Slovenskej republiky. Výmenu záložiek využili školy k nadviazaniu spolupráce, kontaktov alebo poznávaniu života žiakov v Českej republike a v Slovenskej republike a zároveň aj ako prierezovú tému do Školského vzdelávacieho programu alebo ako súčasť školského projektu.

Priebeh česko-slovenského projektu

Slovenské školy, ktoré sa chceli zúčastniť projektu, vyplnili do 25. septembra 2016 elektronickú prihlášku zverejnenú na webovom sídle Slovenskej pedagogickej knižnice. Na základe spracovaných údajov z elektronických prihlášok z Českej republiky a zo Slovenskej republiky vytvorila Slovenská pedagogická knižnica **492 partnerských dvojíc** s prihliadnutím na druh a typ školy a počet prihlásených žiakov. Z uvedeného počtu bolo 242 partnerských dvojíc vytvorených medzi českými a slovenskými školami a 256 partnerských dvojíc medzi samotnými slovenskými školami, a to z dôvodu nízkeho počtu prihlásených českých škôl. V dňoch 1. až 2. októbra 2016 zaslala Slovenská pedagogická knižnica kontaktné údaje každej partnerskej dvojici spolu s podrobnými pokynmi o realizácii česko-slovenského projektu. Zúčastnené partnerské dvojice informovala o tom, že vzájomná komunikácia, výmena záložiek i nadväzovanie priateľských kontaktov bude len v ich pôsobnosti. Termín ukončenia výmeny záložiek bol stanovený na 31. október 2016.

Vyhodnotenie česko-slovenského projektu za Slovenskú republiku

Do projektu sa prihlásilo **997 škôl s celkovým počtom 127 518 žiakov**, z toho bolo **242 českých škôl** s celkovým počtom 29 830 žiakov a **755 slovenských škôl** s celkovým počtom 97 688 žiakov.

Slovenská pedagogická knižnica poďakovala 24. októbra 2016 každej zúčastnenej českej i slovenskej škole za aktívnu účasť v projekte. Slovenské školy vyzvala na dobrovoľné

vyhodnotenie česko-slovenského projektu a pripojenie fotografií z priebehu výroby záložiek alebo fotografií najkrajších záložiek.

Vyhodnotenie česko-slovenského projektu za Českú republiku bude zverejnené na webovom sídle Knižnice Jiřího Mahena v Brne (www.kjm.cz).

Výber z dobrovoľného hodnotenia projektu 437 českými a slovenskými školami spolu s fotografiami z priebehu výroby záložiek alebo s fotografiami so samotnými najkrajšími záložkami je dostupný na tejto webovej adrese:

www.spgk.sk/swift_data/source/2016/Projekt_Zalozka_ZS_osemrocne_gymnazia_Hodnoteni_e_2016kompr.pdf

Výroba záložiek

Žiaci vyrábali záložky rozmanitých tvarov, rôznych veľkostí a s pomocou rozličných techník na určenú tohoročnú tému *Čítam, čítaš, čítame* počas vyučovania, v školskom klube detí, v rámci krúžkovej činnosti alebo doma podľa svojich schopností, zručností, možností a veku. Žiaci z 1. stupňa poväčšine stvárnil na svojich záložkách buď tradičnejšie ľudové rozprávkové postavy, napríklad z kníh Červená Čiapočka, Maľko a Kubko, alebo modernejších hrdinov, napríklad z kníh Miňony, Autá, či dokonca hlavných aktérov z českých kníh, napríklad Rozprávky o psíčkovi a mačičke, Mach a Šebestová. Žiaci z 2. stupňa sa zase nechali inšpirovať motívmi zo slovenských povestí a z dobrodružnej literatúry. Na zadnú stranu záložiek väčšinou písali citáty z kníh, názov knihy a meno autora, svoje poštové alebo mailové adresy, facebookové kontakty, aby mohli medzi sebou navzájom komunikovať, prípadne malý priateľský odkaz pre svojho budúceho kamaráta. Mnohé školy si spestrili výrobu záložiek hlasným čítaním rozprávok, príbehov samotnými žiakmi alebo vyučujúcimi. Dokonca veľké množstvo z nich sa 24. októbra 2016 v Medzinárodny deň školských knižníc zapojilo do aktivity, ktorú vyhlásil minister školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky Peter Plavčan, a spoločne čítali rozprávku o 9.00 hodine

Doplňujúcim programom výroby záložiek boli často žiacke besedy o obľúbených knihách a zaujímavých kladných alebo neobľúbených záporných hrdinoch, besedy so slovenskými spisovateľmi či ilustrátormi, čitateľské besiedky s pozvanými rodičmi či starými rodičmi žiakov, hodiny tichého alebo hlasného čítania, dramatizácie rozprávok, literárne kvízy, recitačné súťaže, rozhlasové relácie s cieľom predstaviť celej školskej komunite pridelenú partnerskú školu, vyučovacie hodiny zamerané na predstavenie českého jazyka, českých najznámejších spisovateľov a čítanie ukážok z českých rozprávok.

Výmena záložiek

Väčšina škôl do balíka so záložkami pribalila školské časopisy, ročenky škôl, knihy od regionálnych autorov, rozprávkové knihy, propagačné materiály o škole alebo o obci či o meste, turistické mapy, darčekové predmety, sladkosti. Našli sa aj také školy, ktoré ku záložkám priložili fotografie žiakov, ktorí vyrábali záložky, alebo priateľské listy od školských koordinátorov alebo od samotných žiakov. V niekoľkých prípadoch došlo dokonca

k osobnému odovzdaniu záložiek pri návšteve školy zástupcom mesta či zástupcami – vyučujúcimi z partnerskej českej alebo slovenskej školy. Poväčšine všetky zúčastnené školy si z priateľských záložiek urobili výstavky alebo nástenky v aule školy, v priestoroch školskej knižnice, prípadne v triedach. Ďalej na webových sídlach svojich škôl uverejnili najkrajšie záložky či napísali články o priebehu projektu do svojich školských časopisov alebo regionálnych novín. Zopár škôl si buď navzájom ocenilo knihami autorov troch najkrajších záložiek, alebo si v rámci školy vyhlásili súťaž o najkrajšie triedne záložky, pričom ich výhercovia boli ocenení knihami, diplomami a sladkosťami. Niekoľko desiatok škôl aj tento rok darovalo svoje záložky svojim vzácnym hosťom, ktorí sa zúčastnili osláv Medzinárodného dňa školských knižníc 24. októbra 2016, alebo ich darovalo svojej školskej knižnici. Viaceré školy sa dohodli so svojou partnerskou školou, že zostanú v priateľskom kontakte a budú hľadať nové spôsoby spolupráce, napríklad aj v zorganizovaní vzájomných výmenných pobytov českých a slovenských žiakov alebo školských výletov do Česka, alebo naopak, na Slovensko.

Prínos česko-slovenského projektu

Výmena záložiek prispela k nadviazaniu nových priateľských kontaktov medzi partnerskými školami, otvorila im ďalšie možnosti spolupráce, u žiakov podporila rozvoj ich kreativity, fantázie, manuálnej zručnosti, zúšľachtila ich morálne hodnoty, zábavnou formou ich pritiahla ku knihám, podporila ich vzťah k čítaniu a veľakrát posilnila aj ich dobrý vzťah ku školskej knižnici. Prínos stanovenej témy spočíval taktiež vo vzájomnom poznávaní českých a slovenských spisovateľov prostredníctvom odporúčaných obľúbených kníh samotnými žiakmi a ich motiváciou prečítať si práve tie kamarátove. Pridanou hodnotou celého česko-slovenského projektu bolo oživenie vyučovacieho procesu, podpora medzipredmetných vzťahov, rozšírenie vedomostí žiakov zo slovenského jazyka a literatúry, vlastivedy. Rovnako aj živé a výrazné zapojenie žiakov s mentálnym postihnutím, žiakov pochádzajúcich zo sociálne alebo jazykovo znevýhodneného prostredia, ktorí mimo školy nemajú prístup k čítaniu kníh.

Vyjadrenia niektorých pedagogických zamestnancov z Českej republiky a zo Slovenskej republiky

„Chcela by som vám poďakovať za dlhoročnú starostlivosť o nadväzovanie krásnych vzťahov medzi našimi žiakmi.“

Zdenka Michelová, Základná škola a Materská škola, Kunštát, Česká republika

„Tento projekt nám každý rok prináša veľa radosti. Navzájom sa inšpirujeme a spoznávame nové mestá a obce. Ďakujeme za tento obohacujúci projekt.“

Zuzana Kováčiková, Základná škola Dominika Tatarku, Plevník-Drienové

„Všimli sme si, že výroba záložiek vytvorila v triedach pozitívnu atmosféru. Žiaci sa viac zhovárali, ale hlavne sa zabávali. Medzinárodný projekt je výbornou myšlienkou, ktorý začiatok školského roka spríjemňuje... Ďakujem organizátorovi projektu za skvelú myšlienku!“

Daniela Sláviková, Základná škola s materskou školou, Červeník

„Do projektu sa zapájame každý rok a každý rok nám práca na záložkách prináša nové a nové príjemné pocity, skvelé zážitky a hodne krásnych chvíľ.“

Lena Šuvadová, Základná škola s materskou školou, Komenského, Dolný Kubín

„Na záver projektu sme zorganizovali v triedach besedu o knihách, kde každý prezentoval knižku, ktorú prečítal za posledný mesiac. Bol to obohacujúci čas a mnohých žiakov knihy spolužiakov ovplyvnili natolko, že sa rozhodli siahnuť po nich.“

Lenka Horáková, Základná škola Štefana Mnoheľa, Poprad

„Našu školu navštevujú žiaci s diagnostikovaným mentálnym postihnutím, pochádzajúci zo sociálne znevýhodneného prostredia, ktorí mimo školy nemajú prístup k literatúre a čítaniu kníh. Preto rozvíjaniu lásky ku knihám a literatúre venujeme omnoho viac času.“

Elena Krkošková, Špeciálna základná škola, Obrancov mieru, Detva

Pod'akovanie

Naše úprimné pod'akovanie patrí opäť **všetkým**, ktorí sa podieľali na príprave, propagácii, realizácii a hodnotení česko-slovenského projektu v Českej republike a Slovenskej republike.

Ďakujeme aj **českým a slovenským pedagogickým zamestnancom i nepedagogickým zamestnancom** za ich vzácny čas a úsilie, ktoré venovali príprave a realizácii projektu.

Osobitne im ďakujeme za koordináciu projektu na ich školách, za usmerňovanie žiakov počas výroby záložiek, za sprostredkovanie výmeny záložiek a za vzájomnú korektnú a priateľskú komunikáciu. Taktiež im ďakujeme za možnosť vytvorenia priateľských vzťahov medzi školami, za podporu samotného čítania literatúry a rovnako i za upevňovanie zmyslu pre dobro a krásu u žiakov. **Oprávnene im patrí naša vd'aka, obdiv a úcta.**

Naša vd'aka patrí aj **českým a slovenským žiakom** základných škôl a osemročných gymnázií za to, že sa opäť stali nezvyčajnými poslami priateľstva a dobrosrdečnosti a využili svoj talent, elán a svoje schopnosti na ušľachtilý cieľ.

Špeciálne pod'akovanie

Zvlášť chceme pod'akovať všetkým **slovenským školám**, ktoré s pokorou prijali za svojho partnera v česko-slovenskom projekte pridelenú slovenskú školu.

Pod'akovanie českému partnerovi

Srdečná vd'aka patrí **zástupcom Knižnice Jiřího Mahena v Brne** za možnosť spoločne zrealizovať 7. ročník česko-slovenského projektu. Menovite ďakujeme riaditeľke knižnice Ing. Libuši Nivnickej za jej veľkorysosť podporiť čítanie a vytváranie priateľských vzťahov medzi českými a slovenskými základnými školami a osemročnými gymnáziami. Ďakujeme aj koordinátorke projektu v Českej republike Mgr. Pavlíne Lišovskej za jej profesionálny a ľudský vklad do tohto česko-slovenského projektu.

Vypracovala

Mgr. Rozália Cenigová, ústredná metódička pre školské knižnice a odborný garant česko-slovenského projektu (28. 11. 2016)

Slovenská pedagogická knižnica, Hálova 6, 851 01 Bratislava

Tel.: 02/68 20 86 10, e-mail: rozalia.cenigova@spgk.sk, www.spgk.sk

Organizátori:

Príloha č. 2 Hodnotenie 7. ročníka česko-slovenského projektu *Záložka do knihy spája školy základnými školami a osemročnými gymnáziami*

Hodnotenie
7. ročníka česko-slovenského projektu
Záložka do knihy spája školy: Čítam, čítaš, čítame
základnými školami a osemročnými gymnáziami

(výber zo 437 hodnotení)

Čestní hostia z Českej republiky

„Myslím si, že tvoření i navázání partnerství mezi našimi školami se zdařilo. Děkujeme za pěkný nápad. Krom záložek posíláme do Čadce také knihu, kterou vytvořili šestáci. Přišli s nápadem, že každý do ní vloží list, ve kterém se blíže představí.“

Lenka Konopková, ZŠ Skálova, Turnov

„Obraz s 33 kapříky Metlíky, skládané záložky s fotografiemi, záložky školáků s fotografiemi s odkazy na oblíbené knížky, knížka Kapřík Metlík ve sportovním rybníku s věnováním autora a fotografický kalendář z akcí žáků putovaly autem s našimi učiteli až na místo určení – Čereňan. Následovalo setkání s žáky, vzájemné předávání záložek. Pečlivě připravený program včetně prohlídky školy byl pro nás, učitele, milým zážitkem. Zvláštní byla skutečnost, že při hovoru jsme pouze souhlasně pokyvovali hlavou. Ve všech problémech, starostech i radostech jsme se shodli.“

Ivana Vávrová, ZŠ a MŠ, Dřísy

„Obdrželi sme veľmi hezké záložky ze Slovenska a se slovenskou školou si vyměnili také dopis a několik mailů... Slovenským dětem jsme spolu se záložkami zaslali i knihu, kterou napsali žáci druhého stupě a podařilo se ji v nakladatelství Paseka vydat...“

Michaela Fišarová, ZŠ a MŠ Antonína Čermáka, Praha

„Moc děkujeme naši slovenští kamarádi za vaše díla. Nejprve jsme z nich vytvořili nástěnku, aby celá škola mohla obdivovat naši spolupráci a pak jsme záložky rozdali mezi děti. Moc se jim líbila slovenština, které rozuměli-nerozuměli. Děkujeme za příjemnou spolupráci.“

Kamila Nováková, ZŠ, Vojnovičova, Ústí nad Labem

„Chtěla bych Vám poděkovat za dlouholetou péči o navazování hezkých vztahů mezi našimi dětmi...“

Zdena Michelová, ZŠ a MŠ, Brněnská, Kunštát

„I letos se nám celý projekt velmi líbil... Také jsme si vypravovali o Slovensku, o zvycích, jazyku, společné historii. Záložky od našich kamarádů jsou překrásné. Děti si je ihned rozebraly a založily si je do školních knížek. Vždy, když jdeme číst z knížek, záložky si zálibně prohlížejí.“

Lucie Miřátská, ZŠ a MŠ, Chotusice

Slovenská republika

„Žiaci záložky tvorili na hodinách slovenského jazyka, pri čítaní a počúvaní rozprávok. Mnohí na zadnej strane záložky uviedli i svoje meno, aby kamaráti z partnerskej školy vedeli, kto pre nich záložku vytvoril... Celý projekt sme podporili čitateľskou súťažou a besedou s autorom, ktorý píše povesti z okolia Považia.“

Stanislava Michalíková, Spojená škola, Športovcov, Púchov

„Projekt nám pripravil nezabudnuteľné zážitky a veľa radosti. Naša školská knižnica, ktorú sme renovovali cez letné prázdniny, praskala vo švíkoch. Žiakom nechýbala kreativita, fantázia i tvorivosť. Veľmi sme sa tešili, že naše záložky poputovali do našej partnerskej družobnej školy v Horní Bříze. Ďakujeme v mene všetkých žiakov i pedagogického zboru.“

Anna Rudová, Základná škola s materskou školou V. Mináča, Klenovec

„Hneď po oznámení výberu školy nás kontaktovala pani riaditeľka zo školy z Čiech. Po niekoľkých mailoch sme zistili, že naše školy sú si veľmi podobné. Preto nás veľmi potešilo, že sa rozhodli pre osobnú návštevu našej školy a takisto osobné odovzdanie záložiek našim žiakom. Stretli sme sa teda s veľmi príjemnými ľuďmi a po vzájomnej výmene záložiek a ďalších darčiekov sme sa dohodli, že naša spolupráca neskončí len záložkami, ale radi by sme sa stretávali, vymieňali si ďalšie skúsenosti, poznatky.“

Marián Lukáč, Základná škola s materskou školou, Školská, Čereňany

„Vážená pani Cenigová, váš projekt Záložka do knihy spája školy má krásnu myšlienku. Nielen žiaci, ale aj učitelia sme nadšení. Veľmi pekne vám ďakujeme a tešíme sa, ako sa zapojíme do 8. ročníka.“

Jana Poláčková, Základná škola, Kráľová nad Váhom

„Po siedmykrát sa malí aj veľkí žiaci zapojili do tohto milého projektu. Ďakujeme za možnosť nájsť si v zahraničí kamarátov! Naša družba s českou školou J. A. Purkyně v Libochoviciach nekončí len výmenou záložiek, ale už druhým rokom pokračuje prostredníctvom eTwinningu spoluprácou na spoločných projektoch.“

Renáta Titková, Základná škola, Škultétyho, Nitra

„Žiakov veľmi motivovala zvedavosť – pre koho sú záložky a, samozrejme, aj zvedavosť od koho záložky dostanú. Tvorbe záložiek sme venovali čas nielen na vyučovaní čítania, kde sme si aj vysvetlili význam záložky v knižke (ktorá stráži stranu, kde sme skončili s čítaním), ale aj počas výtvarnej výchovy a pobytu v školskej knižnici, ktorú máme pre žiakov otvorenú každú stredu popoludní. V nej sa okrem čítania kníh a požičavaniu kníh venujeme aj rôznym čitateľským aktivitám.“

Monika Fintorová, Základná škola Jána Kupeckého, Pezinok

„Chceli by sme Vám poďakovať za tento úžasný projekt. Žiaci majú z neho obrovskú radosť...“

Monika Šimonová, Základná škola, Žakovce

„Počas Medzinárodného dňa školských knižníc v rámci aktivity vyhlásenej ministrom školstva Čítame spolu sme odovzdali našim žiakom záložky a sprievodný list z českej partnerskej školy. Súčasne sme im poslali naše záložky s krátkym listom... Verím, že tento zaujímavý projekt bude pokračovať aj budúci školský rok.“

Jarmila Zacharová, Základná škola s materskou školou, Chocholná-Velčice

„... k záložkám sme pribalili aj náš školský časopis. Záložky sme vyrábali na pracovnej a výtvarnej výchove i školskom klube. Ako sprievodné podujatie k projektu sme zorganizovali návštevu školskej knižnice a týždeň hlasného čítania.“

Margita Jurčovičová, Spojená škola, Komenského, Pezinok

„Žiaci sa neuspokojili s tým, čo už mali prečítané. Pred zhotovením záložiek navštevovali školskú knižnicu, hľadali tú správnu knihu, spoločne si čítali rozprávky, príbehy a hľadali motívy pre svoje záložky. Až potom záložky výtvarne spracovali. Výsledkom ich práce boli záložkové lienky, húsenice, zajačiky, rozprávkové postavy...“

Magdaléna Forgáčová, Základná škola s materskou školou, Dlhá nad Oravou

„Výroba záložiek bola pre nás zábava, hra a zároveň prekvapenie a očakávanie, či potešia budúcich kamarátov. Ako motív záložky sme si vybrali nášho obľúbeného hrdinu a tým je Harry Potter. Máme k nemu veľmi blízko, keďže prekladateľka tejto knihy je rodáčkou z nášho mesta...“

Andrea Majtánová, Základná škola, Stará Turá

„V tomto mesiaci sme si vyrábali plagát ku prečítanej knihe a 24. októbra sa zapojila celá škola do Medzinárodného dňa školských knižníc. V pondelok sme prišli oblečení ako obľúbené literárne postavy. Tento deň sme oslavovali s knhami.“

Martina Gazdíková, Základná škola s materskou školou, Hladovka

„Zrakovo postihnutí žiaci, deti s narušenou komunikačnou schopnosťou a mentálne postihnutí žiaci sa pri výrobe záložiek inšpirovali rozprávkami. Pre ich motivovanie sme použili hlavne rozprávky slovenských autorov...“

Eva Halášová, Spojená škola internátna, Námestie Štefana Kluberta, Levoča

„Naši žiaci vyrobili záložky nielen pre spolužiakov z pridelenej kysuckej školy, ale aj pre školskú burzu, na ktorej by záložky predali a získané peniaze odovzdali útulku zvierat v našom meste.“

Jarmila Lučanská, Základná škola, Dr. D. Fischera, Kežmarok

„... úprimné poďakovanie patrí vám za to, že sme mali opäť možnosť zapojiť sa do projektu, ktorý je už niekoľko rokov súčasťou školského života našich žiakov, za možnosť urobiť niekomu radosť a aj možnosť byť obdarovaní. Žiaci s radosťou vymýšľali, tvorili a realizovali svoje malé dielka, tvorili malí nulťáčikovia i veľkí deviataci, tvorili sme všetci s nadšením a zo srdca.“

Ružena Kočíšová, Základná škola, Bystrany

„Práca na záložkách, ktoré sme vyrábali pre našu partnerskú školu, nám priniesla veľa krásnych a radosných chvíľ. Veríme, že záložky sa našim kamarátom zo Sihelného budú páčiť a objavia sa v rozčítaných knihách veľkých i malých čitateľov.“

Štefánia Eleková, Cirkevná základná škola sv. Jána Bosca, Lučenec

„Po spoločnom uvažovaní so žiakmi sme si v našej školskej knižnici vybrali knihu od známeho slovenského autora Jána Uličianskeho Analfabela Negramotná. Na hodinách čítania a na

hodinách literatúry sme si spestrili vyučovanie nielen samotným čítaním uvedenej knihy, ale sme si prostredníctvom pracovného listu zdôvodnili význam slova čitateľ, pozorný čitateľ, kniha, knižnica, čitateľský preukaz a potrebu čítania, dôležitosť komunikácie a medziľudských vzťahov.“

Viktória Bednáriková, Základná škola, Hradná, Nové Zámky

„Náš obľúbený projekt sme v tomto roku obuli do túlavých krpcov Mateja Hrebendu. Nielen preto, že sme oslávili 220. výročie jeho narodenia, ale hlavne ako vzor pre našich žiakov. Matej ťažko zrakovo postihnutý sa naučil čítať a dokonca aj tvoril, písal básne a piesne. Daromne neposedával, putoval, pomáhal študentom, komunikoval so známymi osobnosťami kultúrneho života. Taký bol a takého sme sprostredkovane uviedli medzi našich žiakov.“

Mária Režnická, Základná škola, Matice slovenskej, Prešov

„Parafrázou na tému projektu bola technika prišívania malých gombíkov, mincí, korálok, ktoré symbolizujú drobné spomienky na všetky prečítané knihy v našom živote.“

Nadežda Bujnová, Gymnázium, Komenského, Partizánske

„Opäť skvelo vybratá téma projektu, ktorá poukazuje na nutnosť a dôležitosť čítania. Aká pravda, aká múdrosť, aká krása, aký pôžitok. Čítať a čítať. My, učitelia, si uvedomujeme, že máme väčšiu šancu svojho čitateľa vychovávať, ovplyvňovať a viesť ho na ceste k dobrej knihe. Knihe, ktorá obsahuje morálne posolstvo, šíri úctu k iným ľuďom, zvieratám, prírode. Knihe, ktorá dieťa zaujme, ponúkne zmysluplnú zábavu a rozvíja dobrý vkus a zmysel pre humor, formuje optimistický postoj k životu.“

Danka Sálusová, Základná škola s materskou školou, Liptovská Teplá

„Do tohto projektu sa zapojili žiaci zo sociálne znevýhodneného a málo podnetného prostredia. Sú to žiaci s mentálnym postihnutím, ktorí navštevujú 1. – 9. ročník špeciálnej základnej školy. Čítali sme veľa rozprávok a rôzne dobrodružné príbehy. Myšlienka urobiť radosť niekomu inému, ich veľmi zaujala. Záložky žiaci zhotovovali s nadšením a láskou...“

Anna Harmanová, Špeciálna základná škola, Krompachy

„Naši žiaci usilovne pracovali počas celého mesiaca na nových záložkách do kníh. Záložky sa im vydarili. preto sme ich odoslali viac, ako bolo dohodnuté. Tešíme sa na ďalší ročník tohto projektu.“

Miroslava Švehlová, Základná škola s materskou školou, Košeca

„... do balíčka sme okrem záložiek pridali aj ručne vyrobené svietniky, škatuľky a jesenné ikebany. Určite sa zapojíme do ďalšieho ročníka. S našou partnerskou školou budeme udržiavať mailové i facebookové kontakty.“

Patrícia Móriová, Základná škola s materskou školou, Horné Saliby

„Žiaci radi opäť siahli po svojej obľúbenej knihe, ktorú majú doma alebo si ju požičali zo školskej knižnice a predstavili ju svojim spolužiakom. Potom sa s nadšením a elánom pustili do práce... Často sa žiaci zamýšľali aj nad tým, prečo je práve táto kniha ich obľúbenou a prečo by ju odporúčali aj svojim spolužiakom. Žiaci si nenútene, hrou oprášili svoje vedomosti o literárnych autoroch a ich tvorbe.“

Dana Volčková, Základná škola s materskou školou, Rakovec nad Ondavou

„Každá záložka, ktorá bola vyrobená, poputuje žiakovi do ZŠ Horní v Brne a možno aj odkaz na nej pre kamaráta nielen poteší, no najmä ozvláštni strany v obľúbenej knihe...“

Lenka Brodňanová, Súkromná základná škola, Oravská cesta, Žilina

„Mali sme besedu o obľúbených knihách, ktoré si žiaci mohli pozrieť a zobrať so sebou do tried na hodiny čítania a literatúry, kde si ich mali prečítať a pokúsiť sa vysvetliť, v čom ich kniha zaujala a aké informácie z nej získali...“

Mária Beňová, Spojená škola internátna, Stará Ľubovňa

„Naši žiaci sa pri výrobe záložiek inšpirovali svojou obľúbenou knihou a tiež knihami zo školskej knižnice. Na podporu čítania robíme akcie Chutná kniha, na ktorých žiaci musia čítať s porozumením, aby porozumeli vybranému receptu, ktorý potom ako trieda zrealizujú. Po ukončení projektu máme výstavku produktov spojenú s ochutnávkou. Ďalej robíme Noc v škole, tzv. nočné čítanie, pri ktorom žiaci plnia rôzne zábavné úlohy, zbierajú indície a skladajú heslo.“

Erika Mišovicová, Základná škola s materskou školou, Čavoj

„Pri tvorbe a maľovaní záložiek sa žiaci inšpirovali knihami od slovenských aj zahraničných autorov. Po prečítaní úryvku sa pustili do výroby záložiek. Tým starším stačila ich vlastná fantázia, tým mladším pomohli vyučujúce vhodnou predlohou a maketou. Tvorba záložiek žiakov tak zaujala, že niektorí vyrobili aj dve. Keďže najmladší prváčikovia ešte nevedia čítať, žiaci štvrtého ročníka im ochotne a radi prečítali rozprávku...“

Tatiana Solnicová, Základná škola, Lehota

„Potešilo nás, že z partnerskej školy sme dostali aj propagačné materiály o ich kraji a každý žiak, ktorý vyrábala záložku, dostal mapu mesta Děčín. Tieto materiály využijeme na hodinách geografie.“

Erika Cipovová Základná škola, Lehota pod Vtáčnikom

„V rámci vyučovania a záujmových útvarov sme sa pri dobrej atmosfére pustili do tvorenia záložiek a siahli aj po dobrej knihe a spoločne sme si ju prečítali. Všetkým žiakom sa realizácia projektu veľmi páčila.“

Ivana Vagaská, Cirkevná základná škola s materskou školou sv. Faustíny, Bardejov

„Záložky zaslané žiakmi partnerskej školy si žiaci rozdelili a teraz ich aktívne používajú ako pomôcku na hodinách čítania. Ďakujem za možnosť zapojiť sa do projektu, ktorého organizácia bola od začiatku do konca zvládnutá výborne...“

Mária Greňová, Spojená škola internátna, Partizánska, Spišské Vlachy

„Rozhodli sme sa vyrobiť záložky s antistresovými omaľovánkami, pretože ich žiaci radi vyfarbujú. Na rub záložky napísali názov svojej obľúbenej knihy a svoje meno. Záložky vyrábali na vyučovaní, na hodinách čítania. Žiaci si mali priniesť svoju obľúbenú knihu, z ktorej každý prečítal úryvok. Myslíme si, že sa projekt vydaril a tešíme sa na ďalší ročník.“

Dana Rosolová, Základná škola, Lastomír

„Výrobe záložiek predchádzalo to, že žiaci na hodinách slovenského jazyka a literatúry čítali úryvky zo svojich obľúbených kníh, ktoré mali prevažne rozprávkový a dobrodružný charakter. Na zadnú stranu záložiek žiaci napísali meno autora a názov knihy.“

Simona Straková, Súkromná základná škola, Trieda SNP, Košice

„Zložky so svojou partnerskou školou sme si vymenili v Oravskom múzeu P. O. Hviezdoslava v Dolnom Kubíne. Návštevu múzea sme mali naplánovanú počas našej literárno-dejepisnej exkurzie na Oravu.“

Martina Kupcová, Základná škola, P. Jilemnického, Zvolen

„Žiaci sa do prípravy pustili s chuťou a pripravovali ich na rôznych hodinách. Niektorí ich pripravovali aj doma. Pri ich výrobe používali rôzny materiál a ľubovoľné techniky...“

Anna Lažová, Spojená škola, Centrálna, Svidník

„Naši žiaci tradične okrem samotných záložiek posielajú svojim kamarátom z partnerskej školy materiály o svojej obci, knihu regionálnych povestí, monografiu o obci, sprievodné listy...“

Judita Karáseková, Základná škola s materskou školou, Kalinovo

„Dôležité je, že žiaci vďaka projektu čítali knižky a zážitky z prečítaných príbehov premenili na pekné výtvarné práce. Na niektoré záložky sa ako edukačná pomôcka okrem kresby dostala i malá násobilka. Teší nás kreativita našich žiakov i žiakov partnerskej školy. Ďakujeme za možnosť zapojiť sa do projektu.“

Bea Sabová, Základná škola s materskou školou Samuela Timona, Trenčianska Turná

„Tento projekt je pre nás veľkým prínosom, či už v nadviazaní nových kontaktov, ale hlavne v šírení myšlienky, že dobrá kniha je súčasťou nielen školského života, ale aj toho každodenného.“

Marta Juriková, Základná škola, Ruskov

„... najkrajšie záložky sme odmenili peknými vecnými cenami. Vybrané záložky sme aj s darčekom (ceruzkami, perami, farbičkami a sladkosťami) poslali do našej partnerskej školy do Plešivca. Veríme, že naše záložky potešia žiakov z tejto školy, a zároveň sa tešíme aj na ich pekné záložky. Veľmi pekne vám ďakujeme za pozvánku do tohto projektu a tešíme sa na ďalšiu spoluprácu.“

Andrea Tóthová, Základná škola s materskou školou, Dubník

„Znovu sme prečítali množstvo kníh a tému projektu sme premenili do podoby záložiek, ktoré sme poslali svojej partnerskej škole... Okrem záložiek sme do balíka pribalili aj naše propagačné materiály o škole, publikácie, ktoré vyšli pri príležitosti výročia školy a najnovšie číslo nášho nového školského časopisu XY.“

Helena Duffeková, Gymnázium, Alejová, Košice

„Žiaci kreslili svoje obľúbené literárne postavičky, vymýšľali krátke básničky alebo písali na svoje záložky zaujímavé citáty o knihách. Vytvorili sme 467 záložiek, z ktorých sme si v školskej knižnici nainštalovali výstavku, ocenili sme aj najšikovnejších autorov a zároveň vyhodnotili triedy podľa ich zapojenia sa do projektu.“

Emília Šupšáková, Základná škola, Komenského, Svidník

„Do balíčka so záložkami sme pribalili pohľadnicu a perá s názvom obce, voňavý vankúšik a záložku pre pani učiteľku z pedigu...“

Vladimíra Kubašová, Základná škola K. Bieleka, Lovčica-Trubín

„Do balíčka so záložkami sme vložili aj niekoľko exemplárov školského časopisu, aby sme sa navzájom lepšie spoznali. Aj my sme dostali okrem záložiek drobné darčeky. V Medzinárodny deň školských knižníc sme sa zapojili aj do akcie Čítame spolu...“

Eleonóra Mátéová, Základná škola Györgya Dénesa s VJM, Plešivec

„Práca na záložkách nám priniesla hrejivý pocit a krásne chvíle. Už sa tešíme, keď sa naše záložky objavia v rozčítaných knihách našej partnerskej školy a priatelia zažijú ten zázračný pocit vzrušenia a krásy nad novou záložkou. Týmto záložka splní to, k čomu je určená. Za všetkých žiakov ďakujem za vyhlásenie projektu, my sme si to poriadne užili.“

Andrea Bajtošová, Základná škola s materskou školou, Hrabušice

„Žiaci čítali knihy a na hodinách výtvarnej výchovy a pracovného vyučovania vyrábali záložky prevažne ku knihám, ktoré mali práve rozčítané. Prváci mali pasovanie za čitateľa v školskej knižnici, kde spoločne s triednou učiteľkou predstavovali knihu, ktorú im číta. Do projektu sa zapojili aj niektorí rodičia prvákov a spoločne doma vyrobili záložku ku knihe, ktorú čítajú svojim deťom.“

Jaroslava Števcíková, Základná škola, Šrobárová, Prešov

„... naši žiaci sa stretli s regionálnou spisovateľkou Zdenkou Lacikovou, ktorá im priblížila vlastnú tvorbu a prácu na svojich textoch. V ďalších dňoch sme si prečítali úryvky z viacerých knižiek pre deti a mládež. Následne sme sa pustili do tvorby pekných záložiek, ktoré sme zaslali našej partnerskej škole...“

Hana Blažeková, Základná škola, Školská, Holíč

„V rámci Dní mesta Soběslav 2016 si primátori družobných miest Sabinov a Soběslav dohodli družbu i v rámci tohto projektu. Partnermi sa stala naša škola a ZŠ Komenského Soběslav v Českej republike.“

Antónia Iľkivová, Základná škola, Ul. 17. novembra, Sabinov

„V triedach menších žiakov na prvom stupni predchádzalo výrobe záložiek čítanie ľubovoľnej detskej rozprávky podľa výberu žiakov v triede. Následne sa žiaci pod vedením triednych učiteľov pustili do dramatizácie prečítanej rozprávky. Keď načerpali inšpiráciu a kopec nápadov, mohli sa pustiť do výroby záložiek pre kamarátov z českej školy...“

Martina Vrancová, Základná škola s materskou školou, Jelšava

„... bol som prekvapený, že napriek tomu, že sme sa do projektu zapojili po štvrtýkrát, žiakov záložkový projekt neomrzelo a už sa tešia na tému toho budúcoročného.“

Radoslav Sunitra, Základná škola s materskou školou Štefana Ďurovčíka, Palín

„Tak ako každý rok, aj tento rok nám výroba a výmena záložiek priniesla nové zážitky, poznatky, kamarátstva. S partnerskou školou bola komunikácia výborná. Navzájom sme si okrem záložiek zaslali aj listy s pozdravom a informácie v podobe letákov, kníh o našich obciach. Už teraz sa tešíme na ďalší rok, kedy sa opäť zapojíme do nášho obľúbeného projektu!“

Lenka Ujjobbágyová, Základná škola, Skároš

„... tiež sme si na našej škole urobili anketu a najkrajšie záložky a celý projekt chceme opätovne zverejniť v našom školskom časopise a na webovej stránke našej školy...“

Daniela Bytčanková, Základná škola, Lichardova, Žilina

„Naším kamarátom z Českej republiky sme napísali aj pár slov o našej školskej knižnici, o knihách a o sebe. Poslali sme so záložkami aj sladkú odmenu. Veríme, že záložky budú našim novým kamarátom dlho a dobre slúžiť a že všetci získame prostredníctvom tejto výmeny väčšiu chuť čítať.“

Lubica Karliková, Základná škola s materskou školou, Krajné

„Všimli sme si, že výroba záložiek vytvorila v triedach pozitívnu atmosféru, žiaci sa viac zhovárali, ale hlavne zabávali sa. Medzinárodný projekt je výbornou myšlienkou, ktorý začiatok školského roka spríjemňuje... Ďakujeme organizátorom projektu za skvelú myšlienku!“

Daniela Sláviková, Základná škola s materskou školou Červeník

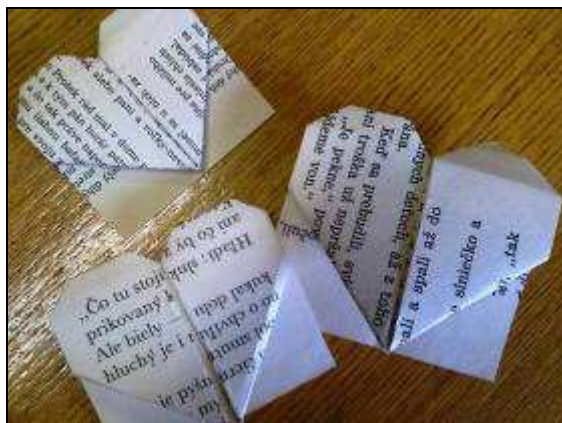
„Na podporu čítania si žiaci v rámci činnosti školského klubu čítali rôzne príbehy, rozprávky...“

Jana Pelachová, Základná škola Janka Kráľa, Liptovský Mikuláš

„Vaše projekty sú v podmienkach našej školy už tradíciou. Naši žiaci majú záujem o čítanie a tvorivé aktivity, a preto sa pravidelne zapájame i do projektu Najzaujímavejšie podujatie školskej knižnice. Každý rok žiaci netrpezlivo čakajú na zadanú tému a vymýšľajú, ako ju čo najoriginálnejšie vystihnúť...“

Jana Uličná, Súkromná spojená škola, Starozagorská, Košice

„Pri príležitosti osláv 45. jubilea našej školy nás okrem iných významných hostí navštívili aj pedagógovia a žiaci z partnerskej školy z Uherského Ostrohu. K výmene záložiek teda došlo osobne...“

Ida Králiková, Základná škola, J. Braneckého, Trenčianska Teplá

„Pri tvorbe záložiek sme si čítali rozprávky a kúsok z nich sme pribalili aj na naše záložky. To aby sa naši českí kamaráti pocvičili v našom ľubozvučnom jazyku. Do balíčka so záložkami sme priložili brožúrku o našej škole... Na oplátku sme zase od nich dostali kalendár na rok 2017.“

Helena Prokayová, Základná škola Adely Ostrolúckej, Budča

„Pri práci so záložkami sa naši žiaci inšpirovali najmä rozprávkami, v ktorých vždy zvíťazí dobro nad zlom. Na podporu čítania sme zorganizovali hodinu hlasného čítania, exkurziu do školskej knižnice a hodinu informačnej výchovy.“

Andrea Malík, Spojená škola, Šaľa

„Tešíme sa už na 8. ročník projektu, pretože bez kníh a ich múdrotí sme všetci, deti i dospelí, ochudobnení o veľa nových a zaujímavých poznatkov...“

Iveta Lenická, Základná škola Jána Domastu, Cabaj-Čápor

„Čítali sme rozprávky, k čomu nás inšpiroval názov našej partnerskej školy – ZŠ Pavla Dobšinského v Rimavskej Soboty. Zhotovili sme 240 záložiek, ktoré putovali k žiakom do Rimavskej Soboty. Zo záložiek od nich naši žiaci vybrali tri, ktoré sa im najviac páčili a tým žiakom pošleme knihu.“

Veronika Čitáryová, Základná škola, Benkova, Nitra

„Na hodinách čítania a literatúry sme sa so žiakmi porozprávali o potrebe čítania a kníh. Žiaci si do školy priniesli svoje najobľúbenejšie knižky, s ktorými oboznámili aj svojich spolužiakov. Navštívili aj školskú knižnicu, kde si mohli vypožičať knihy, ktoré ich zaujali.“
Kornélia Heinrichová, Československej armády, Moldava nad Bodvou

„Pri výrobe záložiek som žiakom v školskom klube navrhla 15 minút pravidelného čítania kníh, vždy o tom istom čase. Žiaci môj návrh s nadšením prijali. A naozaj každý deň čítame z vlastných prinesených kníh alebo z kníh zo školskej knižnice.“
Alena Babicová Hudecová, Základná škola s materskou školou, Sverepec

„Do nášho slovníka pribudol nový termín – záložkovanie. Synonymum kamarátstva, objavovania nových literárnych hrdinov, tvorivosti, fantázie, radosti z vlastnoručne vyrobených kúskov...“

Soňa Škulová, Základná škola Ivana Bukovčana, Bratislava

„Práca na záložkách nám priniesla veľa pekných chvíľ a radosti. Žiaci na záložkách pracovali s veľkou radosťou a úsilím. Záložky od našich slovenských kamarátov sa objavili v rozčítaných knihách malých i veľkých čitateľov. A tým záložka plní to, k čomu je určená. A ja dúfam, že takú istú radosť žiakom prinesie každá prečítaná kniha.“

Helena Boháčiková, Spojená škola sv. Jozefa internátna, Turzovka

„Žiaci s obľubou navštevujú našu školskú knižnicu. Niektorí žiaci nevedia ešte čítať, ale knihy si čítame spoločne, s rodičmi, poprípade podľa obrázkov vymýšľame vlastný dej... Ďakujeme za možnosť zapojiť sa do projektu, ktorý spája školy a vytvára nové priateľstvá.“

Anna Badíková, Základná škola s materskou školou Gaštanová, Žilina

„Pred samotnou výrobou záložiek sme sa my, slovenčínárky, dohodli, že venujeme časť hodín literatúry motivácii žiakov. Diskutovalo sa o čítaní, o prečítaných knihách, hrdinoch, ktorí nejakým spôsobom žiaka oslovili, o knihe vôbec. Odporučili sme žiakom, aby tú svoju obľúbenú knihu predstavili svojim spolužiakom a povedali, čo v nej bolo zaujímavé a prečo si ju majú iní prečítať.“

Darina Čulková, Základná škola, Bidovce

„Zapojením žiakov do projektu sme odštartovali aktivity (napr. čítanie doma, v ŠKD), ktoré zároveň podporujú a rozširujú náš školský projektový týždeň Čitateľský maratón. Znamená to, že sme nielen čítali, ale aj aktívne počúvali, reprodukovali, tvorivo písali a deti z ŠKD aj hrali rozprávky.“

Janete Simonová, Základná škola, Kanianka

„Projekt oživil vyučovanie niektorých vyučovacích predmetov (napr. výtvarnej výchovy, literárnej výchovy). Žiaci pracovali s nadšením a spoločne s učiteľmi sa rozhodli zapojiť do projektu aj na budúci školský rok.“

Jana Adamová, Základná škola s materskou školou, Tušická Nová Ves

„Snažili sme sa vytvoriť také záložky, ktoré sa budú páčiť žiakom našej partnerskej školy zo Zlatníkov. Na každú záložku sa podpísal ten žiak, ktorý ju vytvoril a uviedol aj ročník, ktorý navštevuje. Niektorí uviedli na seba aj kontakt, aby mohli nadviazať nové kamarátstvo...“

Marcela Blašková, Základná škola s materskou školou, Sokolovce

„...v rámci rozvoja dramatických a prezentačných zručností sme so žiakmi 1. – 4. ročníkov nacvičili tri dramatizácie: O Červenej Čiapočke, Medovníkový domček, Popoluška. Žiaci sa s nacvičenými dramatizáciami predstavili svojim rodičom a ostatným príbuzným na čitateľskej besiedke v školskom klube.“

Jana Kováčová, Základná škola, Mučín

„Najprv nápad, potom šikovné ruky a záložky sú na svete. Na ich výrobu sme použili už použitý papier.“

Tatiana Rohál'ová, Základná škola s materskou školou, Šarišské Michal'any

„Zaujímavou inšpiráciou pre niektorých žiakov bola aj návšteva našej školskej knižnice, ktorú žiaci zobrazovali v podobe kníh uložených na policičkách. Iných žiakov inšpirovalo čítanie rôznych kníh, ktoré sme si v rámci Medzinárodného dňa školských knižníc čítali aj nahlas v každej triede.“

Veronika Mojsejová, Základná škola, J. Švermu, Michalovce

„V stredu 26. októbra sa spoločenská miestnosť s krásnou výstavkou záložiek stala kráľovstvom pre žiakov z 1. stupňa. Postupne si chodili výstavku prezrieť a potom nasledovali literárne hodiny, ktoré si pripravili vyučujúce pre jednotlivé ročníky. Spoločným úvodom bola prezentácia o knihách, ktorá motivovala žiakov k čítaniu a vnímaniu knihy ako priateľa, od ktorého sa možno veľa naučiť.“

Silvia Adamcová, Základná škola s materskou školou, Zavar

„Počas vyučovacích hodín sme súťažili medzi ročníkmi v hlasnom čítaní. Doma sme zapájali rodičov i starých rodičov, aby čítali s deťmi. Po prečítaní knihy Trojruža žiaci v rámci besedy tvorili denníky, kde si svoje poznatky zapisovali a kreslili, čo sa im najviac páčilo...“

Dagmar Coraničová, Základná škola, Brekov

„Inšpiráciu hľadali žiaci nielen v klasických rozprávkach, tradičných príbehoch pre mladých, ale siahli aj po kultových príbehoch zo sveta sci-fi, vedy a techniky. Záložku zdobí okrem ilustrácie aj názov knihy alebo príbehu... Tešíme sa na ďalší ročník projektu.“

Eva Belanská, Základná škola, Štúrova, Myjava

„Tvorbe záložiek sa žiaci tento rok venovali hlavne doma. Na hodinách slovenského jazyka sme však o to viac čítali, rozprávali sme sa o knihách, o kladných a záporných hrdinoch, dopĺňali si informácie o niektorých literárnych žánroch.“

Andrea Kukučková, Základná škola, Fraňa Kráľ'a, Žarnovica

„Väčšť žiaci na záložky napísali aj názov a meno autora svojej obľúbenej knihy, aby tak kamarátom z partnerskej školy posunuli námet na čítanie vhodnej a veku primeranej knihy... Veríme, že zapojením našich žiakov do projektu podporíme ich záujem o čítanie kníh.“

Andrea Paučulová, Základná škola, Trieda SNP, Banská Bystrica

„Naši žiaci radi čítajú, často navštevujú našu školskú knižnicu. Počas vytvárania záložiek si vzájomne predstavovali svoju obľúbenú knižku alebo tú, ktoré práve čítali...“

Milota Kelčíková, Základná škola Janka Matúšku, Kohútov sad, Dolný Kubín

„Vďaka tomuto projektu sme si mohli s družobnou školou navzájom vymeniť nielen záložky, ktoré si žiaci dajú do kníh, ale aj predstaviť miesto, odkiaľ pochádzame. Môže to byť do budúcnosti aj dobrý typ na školský výlet.“

Katarína Lorencová, Základná škola s materskou školou, Nová Bystrica-Vychylovka

„Žiaci si svoje obľúbené knihy priniesli do školy alebo si ich vypožičali z našej školskej knižnice. Spolužiakom o nej porozprávali a aspoň kúsok prečítali. Na zadnú stranu záložky uvádzali autora a názov knihy.“

Zuzana Sihlovcová, Základná škola s materskou školou, Lutiše

„Prvostupniari robili záložky nielen v školskom klube so svojimi vychovávateľkami, ale aj na hodinách čítania. Druhostupniari zasa na hodinách literárnej výchovy, výtvarnom krúžku alebo doma vo svojom voľnom čase. Motivovali sa nielen čítanými knihami, ale aj ilustráciami či výrokmi o knihách.“

Anna Čapistráková, Základná škola s materskou školou, Svinná

„Okrem výmeny záložiek sme si navzájom vymenili aj skúsenosti z dlhoročnej práce pedagógov. Našej partnerskej škole sme do balíčka so záložkami pribalili milý pozdrav v podobe otvorenej knihy od našich žiakov a vlastnoručne vyrobené vianočné svietniky, ktoré symbolizujú vzájomnú spoluprácu a priateľstvo...“

Anna Hajníková, Špeciálna základná škola, Třebíčska 16, Humenné

„Knihy sú i naďalej najlepším priateľom človeka v akomkoľvek veku. Žiaci sa tešia z vyrobených záložiek, ale aj zo záložiek, ktoré sme získali od partnerskej školy ZŠ Milana Mravca z Rakovej. Ďakujeme všetkým...“

Ingrida Jakubičková, Základná škola, Tulipánová, Nitra

„Poďakovanie patrí aj organizátorom, teda vám za nápad i realizáciu takého zaujímavého a prínosného projektu. Želáme vám veľa vydarených projektov a nápadov.“

Blanka Potočná, Základná škola, Potočná, Trenčín

„Príjemne nás prekvapil a veľmi potešil e-mail od pani Plachej organizátorky projektu z našej partnerskej školy v Liberci: Nikdy jsme nedostali tak krásné záložky, nikdy nebyly

zabaleny s takovou láskou. Jste excelentní ukázka toho, jak se projekt má dělat, zodpovědně, účelně, pro jeho pravý smysl. Jestli jsem obdivovala krásu Vaší krajiny, musím obdivovat i práci vašich lidí a jejich zodpovědnost. Děkuji za naše kolegyně a Krompachy budou vždy spojené vzpomínkou na výjimečně zdařilý projekt.“

Lucia Mikulová, Základná škola s materskou školou, Maurerova, Krompachy

„S partnerskou školou sme nadviazali úspešnú spoluprácu a dokonca sme sa dohodli, že aj na budúci rok si budeme vymieňať záložky spolu. A tešíme sa na ďalšie prehĺbenie našej spolupráce...“

Zuzana Pracharová, Gymnázium, Pezinok

„Veľmi sa teším, že naša škola sa rozhodla zapojiť sa do tohto krásneho a užitočného projektu. Bola som milo prekvapená, koľko žiakov našej školy číta knihy vo svojom voľnom čase a nesiahne iba po literatúre povinného čítania... Ku každej záložke sme pripojili aj list, ktorý obsahoval okrem kontaktných údajov žiakov i krátky obsah ich obľúbených knižiek. Verím, že záložky potešili žiakov našej partnerskej školy a budeme s nimi aj naďalej v kontakte. Už sa tešíme na ďalší ročník projektu.“

Beáta Gyóri, Základná škola Károlya Szemerényiho s VJM, Tvrdošovce

„Chcela by som sa Vám v mene našich žiakov poďakovať za realizáciu zmysluplného a hodnotného projektu a možnosť nadviazať nové priateľstvá.“
Eva Szórádová, Základná škola, Fatranská, Nitra

„Tento projekt nás oslovil hlavne z dôvodu vzájomnej komunikácie medzi školami a kvôli podpore čitateľskej gramotnosti... Záložky sme tvorili na hodinách výtvarnej výchovy, slovenského jazyka či v školských kluboch.“
Lenka Dupajová, Základná škola, Lehnice

„Pri potulkách po stopách literárnych hrdinov navštívili naši žiaci viacero knižníc od školskej knižnice, obecnej knižnice až po regionálnu knižnicu v Dolnom Kubíne, kde ich privítal sám pán riaditeľ historik Peter Huba...“

Zdenka Valeková, Základná škola s materskou školou, Liesek

„V rámci Medzinárodného mesiaca školských knižníc sa aj naša školská knižnica podieľa rôznymi aktivitami na rozvoji záujmu o čítanie u našich žiakov. Tento rok sa niesol v duchu rozprávok a spomienky na nášho rozprávkara Pavla Dobšinského. Žiaci vyrábali záložky na hodinách výtvarnej výchovy...“

Martina Oravcová, Základná škola Pavla Dobšinského, Rimavská Sobota

„Predstava, že robia záložky pre svojich nových kamarátov, vyvolala v nich veľkú zodpovednosť za svoje výtvary. Vyučovacie hodiny sa menili na malé tvorivé dielne, kde bolo cítiť srdečnosť, zodpovednosť, súťaživosť aj nevyzvedané otázky (aké záložky nám pošlú naši kamaráti)...“

Viera Šuličová, Základná škola, Sečovská Polianka

„Do projektu sme sa zapojili prvýkrát, ale určite v ňom budeme pokračovať aj v budúcom roku. Záložky sme vyrábali na hodinách literatúry a výtvarnej výchovy, žiakom sa ich výroba veľmi páčila a väčšina z nich na ne napísala aj svoj kontakt. Spolupráca s našou nitrianskou partnerskou školou nás veľmi obohatila a bola pre nás inšpirujúca.“

Mária Ovšonková, Základná škola, Komenského, Bardejov

„Mnohými aktivitami sa snažíme u žiakov rozvíjať kladný vzťah k čítaniu, ku knihám, v ktorých je ukrytá múdrosť, poučenie a zábava. Vyhotovením záložiek do knihy sa u detí rozvíja kreativita, fantázia, estetické cítenie a buduje sa priateľstvo medzi deťmi z iných škôl.“

Darina Kučerová, Základná škola, Rozmarínová, Komárno

„Na záložky sme vybrali citáty z kníh, ktoré mali motivovať žiakov k čítaniu. Tento projekt nám každý rok prináša veľa radosti. Navzájom sa inšpirujeme a spoznávame nové mestá a obce. Ďakujeme za tento obohacujúci projekt.“

Zuzana Kováčiková, Základná škola Dominika Tatarku, Plevník-Drienové

„Pri prvotnom oboznámení sa s projektom sme sa so žiakmi dohodli, že sa budeme pridrižovať prvej časti Čítam... To znamená, že žiaci si doniesli svoje knihy, ktoré momentálne čítali a podľa ich obsahu vytvárali záložky. Ďakujeme za spoluprácu a už teraz sa tešíme na ďalší ročník projektu.“

Anna Cárachová, Základná škola s materskou školou, Litovská Lúžna

„S radosťou sa zapájame do tohto projektu, je obohatením nielen pre nás učiteľov, ale hlavne pre žiakov...“

Erika Komlóšiová, Základná škola sv. Jozefa Kalazanského, Nitra

„Spolupráca s partnerskou školou počas projektu bola výborná, odovzdali sme si navzájom priateľský zoznamovací list, kontaktné údaje a nakoniec aj záložky s prianím objavenia krásy a múdrosti v knihách... Naša účasť bola pre našich žiakov veľkým prínosom a plánujeme sa zúčastniť aj v ďalšom ročníku.“

Janka Ferencová, Základná škola P. K. Hostinského, Gemerská Poloma

„K tvorbe záložiek naši žiaci pristupovali veľmi kreatívne. Využívali rôzne materiály. Niektoré záložky doplnili názvami obľúbených kníh alebo peknými myšlienkami...“

Kristína Tirpáková, Základná škola, Ľubotín

„Doplňujúcim programom realizácie projektu boli návštevy žiakov v školskej knižnici, starší žiaci čítali rozprávky mladším žiakom, dramatizácie rozprávok a príbehov, pre najmenších

bábkové divadlo obľúbenej rozprávky v školskom klube. Práca na záložkách žiakov veľmi bavila, prejavili veľa tvorivosti a fantázie, čím sa spestrilo vyučovanie. Ďakujeme za pekný projekt, ktorý podporuje u žiakov vzťah k čítaniu.“

Jarmila Kyselicová, Základná škola s materskou Pavla Demitru, Dubnica nad Váhom

„Žiaci si nosili svoje obľúbené knihy a na hodinách literatúry čítali veselé či hrôzostrašné príbehy... V rámci projektu sme na našej škole vyhlásili aj súťaž o najkrajšie záložky v rámci jednotlivých tried. Víťazi boli odmenení sladkou odmenou a pamätným diplomom.“

Ľubomíra Šubová, Základná škola s materskou školou, Slovanská, Púchov

„Na čitateľských popoludniach v školskom klube vychovávateľky čítali žiakom zaujímavé rozprávky a tak ich motivovali k vytvoreniu záložiek. Starší žiaci si zase na hodinách slovenského jazyka a literatúry a výtvarnej výchovy spríjemňovali výrobu záložiek zaujímavými tipmi na dobré čítanie.“

Eva Timárová, Základná škola Júlie Bilčíkovej, Budkovce

„Výrobu záložiek sprevádzali rôzne iné akcie. Napríklad spoločné čítanie rozprávok, súťaž v školskej knižnici a kvíz... Okrem záložiek sme pribalili sprievodný list, ktorý napísali žiaci, propagačný materiál obce, pohľadnicu obce a sladké prekvapenie, cukríky.“

Gabriela Arvaiová, Základná škola, Vojčice

„Žiaci už vedeli, že v tomto ročníku si môžu vybrať ľubovoľnú knihu, príbeh, čo im je najbližšie a tiež si môžu zvoliť výtvarnú techniku na tvorbu záložky. Tešili sa najmä na balíček s partnerskými záložkami. Pri ich prezeraní sme sa dozvedeli, čo čítali žiaci v Čavoji...“

Soňa Laurová, Základná škola, Divín

„Žiakov nadchla myšlienka, že svojou záložkou môžu potešiť niekoho, koho zatiaľ nepoznajú. Možno vďaka tomuto projektu získajú nových priateľov z partnerskej školy. V niektorých triedach žiaci napísali pre svojich kamarátov do partnerskej školy sprievodné listy, kde predstavili svoju triedu.“

Erika Gajdošová, Základná škola Viliama Záborského, Vrábľe

„S napätím sme očakávali zásielku so záložkami od partnerskej školy. V zásielke okrem spomínaných záložiek boli priložené aj dve knižné publikácie a jedno CD. Tešíme sa na ďalšiu spoluprácu.“

Alica Repková, Základná škola s materskou školou, Brzotín

„Každý čitateľ si pri návšteve školskej knižnice odnesie so sebou nielen zaujímavú knižku, ale aj veselú záložku. Tieto budú sprevádzať našich čitateľov pri besedách, predstavovaní nových knižiek, ilustrovaní obľúbených príbehov.“

Miriám Kasášová, Základná škola, Janka Alexyho, Zvolen

„Všimli sme si, že niektorí z nich záložku používajú v učebniciach, takže určite budú mať svoje využitie. Fotky z výroby záložiek a stručné zhrnutie sme zachytili i na nástenke v priestoroch školy.“

Michaela Zenková, Gymnázium M. R. Štefánika, Nové Mesto nad Váhom

„Projekt je veľmi dobrou motiváciou, ako viesť deti k čítaniu. Tiež sa dozvieme aj veľa nového o školách, o ktorých sme dovtedy nepočuli. Ďakujeme, že takéto projekty organizujete.“

Anna Michalicová, Základná škola s materskou školou, Cerová

„Keďže téma nám bola jasná a zrozumiteľná a naši žiaci sú intenzívne vedení k láske ku knihám a k čítaniu pravidelnými návštevami školskej knižnice, s chuťou a tvorivosťou sa všetci pustili do práce na záložkách... Práca na projekte bola obohacujúca a tvorivá a radi sa do tohto projektu zapojíme aj v budúcich ročníkoch.“

Martina Dianová, Základná škola, Saratovská, Levice

„Druháci na podporu čítania celý október čítali rozprávkové knižky (doma), raz do týždňa sa spolu s pani učiteľkou rozprávali o prečítaných knihách a príhodách hlavných hrdinov. V čítaní pokračujú aj v mesiaci november...“

Daniela Koňuchová, Základná škola, Ladce

„Žiaci priniesli do školy knihy, ktoré sú ich najobľúbenejšie a z tých sme si čítali ukážky... Partnerskej škole sme do balíka pribalili aj nové knihy pre najmenších a brožúru o meste Piešťany.“

Lenka Kaffelová, Základná škola, Mojmírova, Piešťany

„Naši žiaci si tento projekt obľúbili. Radi čítajú, pozerajú rozprávky, maľujú omaľovánky, zapájajú sa do kvízov a za pomoci učiteľov vyrábajú záložky. Najviac sa ale tešia na ich výmenu s partnerskou školou. To je to, čo ich motivuje a naplňa do ďalšej práce.“

Magdaléna Koniarová, Špeciálna základná škola, Rovníková, Košice

„Projekt sme realizovali v rámci súťaže o najkrajšiu záložku do knihy, ktorú mali žiaci vyrobiť spoločne so svojimi rodičmi. Pri vyhodnocovaní záložiek sme zohľadňovali nápad, techniku stvárnenia témy, použitý materiál, prevedenie. V každom ročníku sme ocenili dvoch žiakov a odmenili ich vecnými cenami a diplomom...“

Lenka Uhrinová, Základná škola, Kokošovce

„Spolupráca s pridelenou partnerskou školou, aj vďaka milej koordinátorke prebiehala, dovoľím si povedať, na rodinnej úrovni. Partnerstvo budeme udržiavať aj v blízkej budúcnosti, čoskoro im zašleme vianočný pozdrav, ktorým obdarujeme každoročne našich najmilších.“

Marcela Timková, Základná škola, Vtáčkovce

„Pri výrobe záložiek sme zapojili všetkých žiakov a motivovali sme ich rozprávkami a príbehmi z kníh...“

Vanda Krošláková, Základná škola, Horovce

„Pri výrobe záložiek sme sa inšpirovali z rozprávkových kníh, ale najviac rozprávkami o zvieratkách. Počas vytváraní záložiek sme v školskej knižnici uskutočnili aj podujatie Popoludnie s rozprávkou...“

Anna Eliášová, Základná škola, Jaklovce

„Naši žiaci vyrábali záložky nielen na triednických hodinách, ale aj doma. Inšpirovali sa práve čítanými knihami a postavičkami z obľúbených príbehov. Darované záložky, ktoré zostali, máme uložené v školskej knižnici a sú k dispozícii ktorémukoľvek čitateľovi.“

Dajána Špegárová, Základná škola s materskou školou, Poproč

„Na našej škole sa dokonca uskutočnilo i hlasovanie o najkrajšie záložky. Na prvom i druhom stupni boli odmenené. Žiaci boli nadšení zo záložiek od partnerskej školy, veľmi sa im páčili a ešte stále ich majú. Potešili ich aj citáty na knihách.“

Lucia Kulifayová, Základná škola s materskou školou, Cádruva, Bratislava

„Začiatok školského roka sa už druhý rok v našej škole niesol v znamení záložiek. Po skúsenosti z minulého roku, keď sa do projektu zapojili dve triedy, rozhodli sa aj ďalšie triedy zapojiť do tohto projektu. Je to úžasná myšlienka, ako vzbudiť záujem o čítanie v spojení s nadviazaním kontaktov s inou školou na Slovensku alebo v Českej republike a možnosť prezentovania sa školy.“

Iveta Kečková, Základná škola, Vagonárska, Poprad

„Do projektu sme tohto roku zapojili nielen všetkých žiakov našej školy, ale aj ich rodičov. Počas októbra enormne vzrástla návštevnosť našej školskej knižnice, v ktorej žiaci hľadali predovšetkým inšpiráciu...“

Viera Varchol'aková, Základná škola s materskou školou, Stakčín

„O projekte sa mohli žiaci dozvedieť aj z nástenky vo vestibule školy a na tejto nástenke sme projekt aj vyhodnotili. Najkrajšie záložky sme dokonca odmenili.“

Gabriela Leláková, Základná škola s materskou školou, Fintice

„Žiaci alebo učitelia pri výrobe záložiek čítali prevažne rozprávky a dobrodružné príbehy, robili výstavy kníh...“

Alena Grešílková, Základná škola s materskou školou, Bukovce

„Z českej partnerskej školy sme dostali okrem iného aj knihu Dášenska, čili život štěněte od Karla Čapka. Z tejto knihy sa podujala čítať príbehy naša pani učiteľka starším žiakom, aby sa zoznámili aj s českým jazykom.“

Jarmila Gondeková, Základná škola s materskou školou, Olcava

„Teší nás, že takýto projekt vznikol a že sa mu darí, o čom svedčí počet škôl a žiakov, ktorí sa do neho počas jeho trvania zapojili.“

Iveta Arvajovičová, Základná škola, Ďumbierska, Banská Bystrica

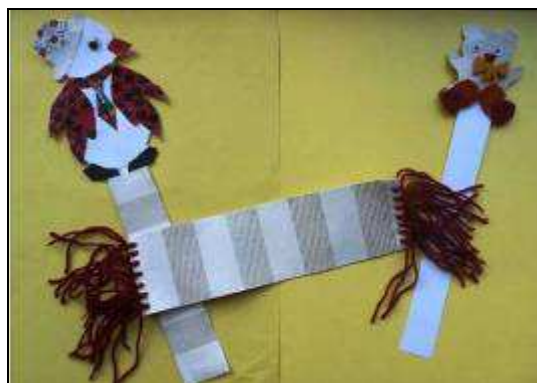
„Keďže je tento školský rok vyhlásený za Rok čitateľskej gramotnosti, strenutie so starými rodičmi pri spoločnom čítaní kníh bolo pre všetkých obohacujúcim zážitkom. Starí rodičia si zároveň mohli popozerať záložky, ktoré vytvorili naši žiaci pre kamarátov z partnerskej školy.“

Simona Melicherová, Základná škola Jána Amosa Komenského, Čadca

„Aj tento rok sa naša škola zapojila do tohto skvelého projektu s vynikajúcou myšlienkou spájania škôl, ktorá zároveň motivuje žiakov k záujmu o knihy a čítanie. Tento rok bola našou partnerskou školou Špeciálna základná škola Chrudim. Komunikácia s koordinátorkou partnerskej školy bola veľmi príjemná a priateľská...“

Lubomíra Prečuchová, Špeciálna základná škola, Čierny Balog

„V mesiaci október na vyučovacích hodinách pracovné vyučovanie, výtvarná výchova a rozvíjanie komunikačnej schopnosti žiaci s pomocou pedagógov s nadšením a s radosťou zhotovovali zaujímavé záložky.“

Sylvia Bognárová, Špeciálna základná škola, Zlaté Klasy

„Záložky boli doplnené úryvkami z diel svetovej literatúry. Sprievodnou aktivitou k projektu bolo v rámci Noci v škole čítanie Ezopových bájok najmladšími žiakmi gymnázia.“

Mariana Masnicová, Gymnázium, Tvrdošín

„Veríme, že naša spolupráca s českou partnerskou školou potrvá aj v tomto školskom roku a že rovnako vyvrcholí vzájomnými návštevami. Celý projekt je jednou krásnou myšlienkou nielen k propagácii čítania, ale najmä k rozvíjaniu priateľstiev. Preto sme sa zapojili. Ved' s knihami a priateľmi je život hodnotnejší a bohatší.“

Lenka Horáková, Základná škola Štefana Mnoheľa, Dlhé hony, Poprad

„Žiaci pracovali na záložkách s radosťou a s nadšením kreslili aj hrdinov z prečítaných kníh. Do balíčka sme pribalili aj list a srdečné pozvanie na návštevu k nám. Záložky od žiakov z našej partnerskej školy boli nádherné a nám neostáva nič iné, len sa tešiť na ďalší ročník.“
Zuzana Tongel'ová, Základná škola Teodora Jozefa Moussona, Michalovce

„Hlavným ťažiskom podpory čítania v rámci projektu boli hodiny tichého a hlasného čítania, dramatizácie príbehov a besedy o prečítaných knihách... Chceme vám poďakovať za to, že aj v tomto roku sme sa mohli zapojiť do vášho projektu.“
Martina Laczková, Základná škola, Mierová, Želiezovce

„Žiaci čerpali námety z rozprávok, ktoré im čítali učiteľky na hodinách slovenského jazyka a literatúry. Starší žiaci čítali rozprávky i v školskom rozhlase. Vzbudil sa tak záujem nielen o tvorbu záložiek, ale aj o samotné rozprávky.“
Silvia Hrabíková, Základná škola s materskou školou, Tuhrina

„Vznikli veľmi pekné pomôcky na čítanie, s ktorými sa niektorým žiakom veru aj ťažko lúčilo...“

Alexandra Mrižová, Základná škola, Tribečská, Topoľčany

„Ďakujeme organizátorom za príležitosť spojiť aj takýmto spôsobom príjemné – tvorba záložiek – s užitočným – pritiahnúť žiakov k čítaniu. Prajeme všetkým pekné hodiny v školských knižniciach a množstvo čitateľov.“

Vladimíra Klučková, Základná škola, Sľažany

„Mladší žiaci napísali na záložky tému projektu a nakreslili pekné kresbičky...“

Magdaléna Jenčová, Základná škola, Slovenská Kajňa

„Naši žiaci – mladí čitatelia sa veľmi potešili, že sa opäť budú môcť realizovať a prostredníctvom záložky do knižky imaginárne spojiť s kamarátom z iného mesta...“
Slávka Zakutánská, Cirkevná ZŠ s MŠ sv. Petra a Pavla, Belá nad Cirochou

„Každý výrobe záložky predchádzalo čítanie kníh, beseda o prečítanej knihe, rozprávke či nejakom príbehu. Každého žiaka v prečítanej knihe či v príbehu zaujalo niečo iné, čo sa snažili vyjadriť vo svojich záložkách... Projekt bol pre nás prínosom, vzbudzuje u našich žiakov záujem o knihu, ktorá je pre náš život stále dôležitá.“

Anna Brezinová, Základná škola, Východná

„Popri výrobe záložiek sme na škole realizovali posedenia v školskej knižnici, kde prebiehali nielen hodiny čítania, ale aj prezentácie žiakov o svojich obľúbených knihách a literárnych hrdinoch. Žiaci mali možnosť vzájomne si vymeniť svoje knihy a zistiť tak viac informácií o svojich spolužiakoch podľa toho, čo najradšej čítajú.“

Zuzana Paľová, Základná škola s materskou školou, Krčava

„V rámci doplňujúcich aktivít sme zrealizovali návštevu školskej knižnice, kde sme získali informácie o tvorbe našich regionálnych autorov, doplnené hlasným čítaním príbehov z ich kníh. Žiaci prezentovali prečítané knihy s následnou besedou o nich. Zamerali sme sa aj na prípravu do recitačných súťaží žánrovo zameraných na rozprávku a povesť.“

Erika Drozdová, Základná škola, Fábryho, Košice

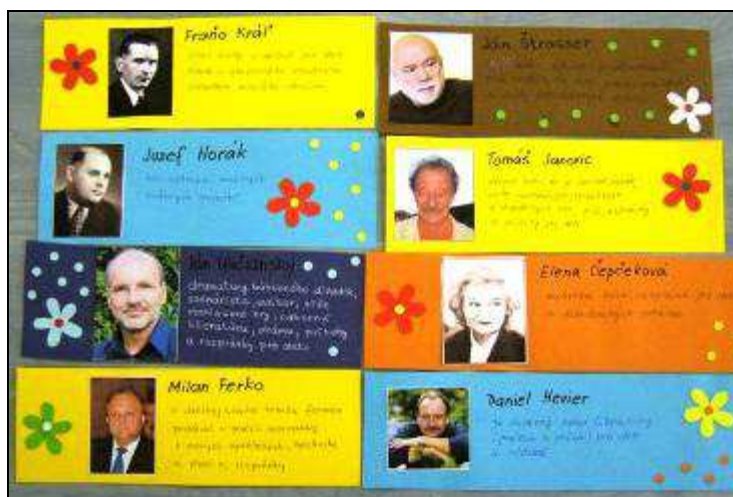
„V rámci roka venovaného čitateľskej gramotnosti sa aj vyučujúci slovenského jazyka a literatúry zapojili do projektu a so žiakmi na hodinách spomínali známych spisovateľov, významné knihy a pod. Žiaci absolvovali aj návštevu školskej knižnice a obecnej knižnice, kde si mohli listovať v knihách a hľadať v nich taktiež námety na vytvorenie záložiek.“

Mária Kandová, Základná škola s materskou školou, Veľký Lipník

„Pri výrobe záložiek sme si hodiny slovenského jazyka a literatúry spríjemnili čítaním rozprávkových kníh...“

Svetlana Godlová, Základná škola Chminianske Jakubovany

„Tento projekt je úžasný v tom, že sme si jeho prostredníctvom našli partnerskú školu, s ktorou spolupracujeme aj na vlastných projektoch. Niekoľkokrát sme sa už stretli na pôde oboch škôl a žiaci sa vzájomne spriatelili.“

Danica Janišová, Základná škola, Bukovina, Turzovka

„Hospitalizované deti na detskom oddelení v Leviciach opäť prežívali príjemné a tvorivé chvíle, rozvíjali svoju kreativitu, fantáziu a manuálne zručnosti pri výrobe záložiek vďaka vášmu projektu. Sme radi, že sme sa do projektu mohli zapojiť a tak získať priateľské vzťahy s partnerskou školou a u našich detí tak podporiť vzťah k čítaniu a rozvíjať čitateľskú gramotnosť.“

Martina Kubenová, Základná škola s MŠ pri zdravotníckom zariadení Levice

„Počas realizácie tohto projektu si žiaci rozvíjali nielen čitateľské zručnosti, ale nenásilnou formou si osvojovali aj český jazyk a upevňovalo sa u nich prosociálne správanie.“
Marta Šišmišová, Základná škola, Školská, Bánovce nad Bebravou

„Veríme, že naše záložky potešili žiakov tejto školy, spríjemnili a uľahčili im čítanie ich obľúbených knižiek.“
Vladimíra Kováčová, Základná škola, Hranovnica

„Za všetkých žiakov i pedagógov našej školy vám chcem veľmi pekne poďakovať za vydarený výber našej partnerskej školy a zaželať vám veľa pozitívnej energie a elánu pri organizovaní takýchto úspešných podujatí, ktorých sa kedykoľvek radi zúčastníme.“
Dana Dedičová, Základná škola s materskou školou J. A. Komenského, Lednica

„Napriek tomu, že mnohí žiaci našej školy nemajú doma ani jednu knihu, veľmi radi čítajú knižky a navštevujú školskú knižnicu. Keďže sú stálymi a aktívnymi čitateľmi našej školskej knižnice, o nápady nebola núdza. Každý chcel niečo vytvoriť. Po spoločnom čítaní sa žiaci s chuťou pustili do výroby záložiek.“

Miroslava Hrabovská, Základná škola, Šumiac

„Kamarátom z partnerskej školy sme pribalili aj knihu o našom meste, ktorú vyrábali tretiaci v rámci projektu Spoznaj svoje mesto. Sú v nej informácie o slávnych rodákoch, regionálne recepty, obrázky, hádanky, osemsmierky aj tajničky.“

Dana Tisová, Základná škola, Ulica mieru, Bytča

„Po doručení zásielky od našej partnerskej školy sme zostali v nemom úžase. Veľmi nás potešil pozdrav od koordinátorky projektu, ktorá sa k nám v liste veľmi milo prihovorila. Taktiež nás veľmi potešili darčeky od nich. Poslali nám čísla ich školského časopisu Žabiak, magnetky, listy od žiakov a neposlednom rade veľmi, veľmi pekné záložky. Strašne nás to potešilo a sme radi, že sme sa spriatelili pomocou záložiek s touto školou.“

Magdaléna Frtúsová, Základná škola, Veľký Ďur

„Do projektu sme sa zapojili prvýkrát. Bola to pre nás nová skvelá skúsenosť a už teraz sa tešíme na nový ročník, do ktorého pôjdeme znovu s nadšením...“

Viera Tóthová, Základná škola, Haličská cesta, Lučenec

„Do projektu sme sa zapojili po prvýkrát. Naši žiaci boli prácou na záložkách veľmi nadšení. Navštevovali aj školskú knižnicu, kde si pozerali obrázky v rozprávkových knihách a listovali v časopisoch. Na hodinách literatúry najmenším žiakom – v prípravnom a prvom ročníku im pani učiteľky pripravili predstavenie, dramatizovali čítaný text...“

Ľudmila Struňáková, Základná škola, Školská, Veheč

„Všetci zúčastnení prejavili veľkú ochotu a radosť tvoriť niečo pre iných, obdarovať iných žiakov záložkou. Išlo o netradičné spestrenie vyučovacieho procesu, ako na základnej, tak na strednej škole. Našou snahou je rozvíjať u žiakov ich čitateľské zručnosti, vzbudiť záujem o knihy a naďalej spolupracovať s danými školami.“

Božena Stašová, Spojená škola, J. Fabiniho, Spišská Nová Ves

„Niektoré triedy vypracovali pre našu partnerskú školu aj zaujímavé prezentácie o sebe, škole a obci (napr. plagát o prečítaných knihách, plagát o škole, výtvarné práce s ilustráciami k prečítaným knihám, elektronickú prezentáciu o obci, plán obce, maketu školy). Do balíka so záložkami sme vložili aj upomienkové predmety propagujúce našu školu.“

Anna Šufliarská, Základná škola s MŠ Terézie Vansovej, Zvolenská Slatina

„Žiaci navštívili školskú knižnicu a pozvali rodičov na spoločné čítanie rozprávok. Do výroby záložiek sa zapojili žiaci v ŠKD.“

Erika Bartošová, Základná škola s materskou školou, Školská, Pavlovce nad Uhom

„Cestovali sme do Lovinobane, aby sa uskutočnila záložková návšteva. Sme veľmi radi, že sme vďaka tomuto projektu spoznali školu a obec, o ktorej sme doteraz nič nevedeli. Veríme, že tak ako záložky od našich kamarátov z Lovinobane potešili nás, tak aj záložky našich žiakov potešili a budú ich sprevádzať pri čítaní kníh.“

Ludmila Bujnová, Základná škola, Plavé Vozokany

„Žiaci našej školy ilustrovali knihy, ktoré najradšej čítali, napr.: Mach a Šebestová, Rozprávky o psíčkovi a mačičke, Rozprávka o Červenej čiapočke a zlom vlkovi, Matko a Kubko, Večerníčkové rozprávky... Tešíme sa na ďalší ročník projektu.“

Ludmila Hanáková, Základná škola, Pugačevova, Humenné

„Všetkým záložkám, ktoré nám naša partnerská škola poslala, sme sa veľmi potešili. Spolupráca medzi školami bola výborná a pre budúcnosť je aj veľkým prínosom vzájomná komunikácia. Zo spolupráce sme sa tešili nielen my, ale aj partnerská škola. Ďakujeme.“

Jana Pitoňaková, Základná škola s MŠ sv. Cyrila a Metoda, Stará Ľubovňa

„Do projektu sa zapojili všetci žiaci našej školy. Do balíčka sme spolu so záložkami zaslali aj časopisy z našej školy, ktoré pravidelne vydávame. Dúfame, že spolupráca s partnerskou školou bude pokračovať aj pri iných príležitostiach.“

Zuzana Jánošová, Spojená škola, Valová, Piešťany

„Verím, že projekt duševne obohatil učiteľov aj žiakov oboch škôl. Dúfam, že aj vďaka tomuto projektu budú žiaci častejšie tráviť voľný čas čítaním kníh a snád' vznikne nejedno aspoň virtuálne priateľstvo, na počiatku ktorého bola malá záložka do knihy.“

Mária Korčáková, Základná škola, Pankúchova, Bratislava

„... bol to milý a zaujímavý projekt a nemusela som žiakov do tohto projektu nejako nútiť. Sami vyvíjali aktivitu... Počas práce na záložkách som žiakom čítala knižku Medové príbehy

od L. B. Šebejkovej. A dokonca si žiaci vyrobili záložky i pre seba a využívame ich v našich učebniciach.“

Lenka Mráziková, Základná škola s materskou školou, Častkovce

„Výroba záložiek bola taktiež spojená s programom v rámci Medzinárodného dňa školských knižníc, ktorú sme si na našej škole pripomenuli aktivitou Čítame spolu. V školskej knižnici i triedach si navzájom starší a mladší žiaci čítali rozprávky...“

Alena Mičková, Základná škola, V. Javorku, Žilina

„Naši žiaci si dali na výrobe záložiek naozaj záležať, veď chceli svojich kamarátov potešiť. Okrem toho, že sme si vymenili záložky, snažili sme sa o vzájomné zblíženie prostredníctvom listov a fotografií.“

Anna Žibeková, Základná škola s materskou školou, Lomná

„Okrem záložiek žiaci vyrobili aj malý plagát o zaujímavostiach Svrčinovca, napísali pohľadnicu s pozdravom a želaním, aby sa kamarátom záložky páčili. Do balíčka sme pribalili informačné brožúrky a DVD.“

Emília Behúňová, Základná škola, Ústredie, Svrčinovec

„V tento jesenný čas sme sa venovali aj aktivitám zameraných na vytvorenie pozitívnych vzťahov s rodičmi a starými rodičmi pod názvom Popoludnia s knižkou kamarátkou, pričom sa žiaci a spolu s ich rodinnými príslušníkmi venovali aj tvorbe záložiek.“

Monika Brtková, Základná škola s materskou školou, Likavka

„Popri práci sme sa rozprávali o prečítaných knihách a o tom, čo všetko nám knihy môžu dať... Všetky darované záložky máme teraz vystavené vo vestibule našej školy, kde čakajú na svojich nových majiteľov. Veríme, že záložka poteší a spríjemní čítanie každému žiakovi u nás. Už teraz sa tešíme a určite sa zapojíme do ďalšieho ročníka projektu.“

Lenka Kurbelová, Cirkevná základná škola sv. Cyrila a Metoda, Sered'

„Zložky s darčekmi aj s listom a fotografiami o našej škole a obci sme zaslali našej partnerskej škole z Kladerub a čakali na odpoveď. Naši noví kamaráti vyrobili pre nás zložky, z ktorých sme mali veľkú radosť. Tie sú teraz súčasťou našich kníh. Navzájom sme si sľúbili, že si budeme písať a posilať fotografie z nášho školského života.“

Alena Ujcová, Základná škola, Paňovce

„Počas zapojenia sa do projektu si žiaci na všetkých vyučovacích hodinách rozvíjali čitateľskú gramotnosť. Na hodinách slovenského jazyka a literatúry sme realizovali čitateľské dni V krajine s obľúbenými knihami, počas ktorých žiaci tvorili svoje vlastné príbehy, čítali si obľúbené rozprávky a rovesnícky vzdelávali svojich spolužiakov. Hodiny dejepisu spestrili čítania z dejepisných čítaniek o historických udalostiach a významných osobnostiach.“

Zuzana Grellová, Základná škola s materskou školou Karola Kuffnera, Sládkovičovo

„Okrem toho, že sme vyrábali záložky do kníh, mali sme aj ďalšie podporné aktivity k čítaniu. Napríklad návštevu čitateľského kútika spojenú s čítaním kníh, alebo nám prišla čítať rozprávku stará mama. Veľmi nás potešili záložky našej partnerskej školy a žiakom sa veľmi páčila aj prezentácia o ich obci.“

Adriána Kiseľová, Základná škola, Záhorská Ves

„... najprv nám mailom dorazil sprievodný list aj s fotografiami školy a o niekoľko dní dorazili i záložky. Naši žiaci z nich mali veľkú radosť. Sprievodný list sme vytlačili a do každej zúčastnenej triedy sme zavesili na nástenku jednu kópiu. Takto máme na čo spomínať a zároveň sa už tešíme na ďalšie zaujímavé projekty, do ktorých sa spolu s našimi žiakmi zapojíme.“

Kristína Pániková, Základná škola s materskou školou, Ružindol

„... záložiek sme vyrobili veľa. Naším kamarátom sme poslali tie najkrajšie. A nás veľmi potešil balík so zaujímavými záložkami od našich kamarátov z Tábora. Všetky záložky sme využili a pomáhajú nám pri čítaní v šlabikári a čítanke. Ďakujeme za nové priateľstvá a vynikajúcu spoluprácu. Tešíme sa na ďalšie pokračovanie projektu.“

Zuzana Petíková, Základná škola, Nábrežná, Nové Zámky

„V októbri bolo v našej škole niekoľko akcií, ktoré boli zamerané na podporu čítania. Žiakom 1. stupňa čítali triedni učitelia úryvky z kníh pri výrobe záložiek. Veľmi sa im páčila kniha Mach a Šebestová, preto sa rozhodli vyrobiť záložky, ktoré mali podobu hlavných postáv tejto knihy...“

Sylvia Benčová, Základná škola s materskou školou, Lemešany

„S našou partnerskou školou sme si záložky vymenili a radosť z nich bola u žiakov obojstranná. Vymenili sme si aj propagačné materiály o našich školách, dokonca sme dostali aj tričko s logom žilinskej školy. V našej škole sa uskutočnila prezentácia záložiek na nástenke vo vestibule.“

Martina Kropuchová Ferčáková, Cirkevná základná škola sv. Gorazda, Prešov

„Týždeň aktivít venovaný projektu sme začali tvorivými dielňami, kde šikovné ruky našich žiakov s nadšením vyrobili záložky do knihy pre priateľov z partnerskej školy. Vyrobené záložky žiaci odprezentovali účastníkom sprievodného podujatia Moja najmilšia kniha, ktoré každoročne organizujeme pri príležitosti Medzinárodného dňa školských knižníc.“

Viera Vasková, Základná škola, Čaňa

„Záložky sme doplnili menom autora, názvom kníh, opisom naj príbehov, či citátmi z kníh a o knihách. Každý sa rozhodol stvárniť tému po svojom. Farebne, nápadito, pútavo. Tak, aby sa priateľom z Čiech zapáčila natolko, že v nich rozdúcha iskierku zvedavosti vypátrať tú slovenskú knihu a prečítať si ju.“

Blanka Hanuľová, Základná škola, Zemplínska Teplica

„Cieľ projektu bol splnený vzájomnou výmenou záložiek, odoslaním fotografií z realizácie a nadviazaním priateľských vzťahov medzi školami. Doručené záložky vyučujúce slovenského

jazyka a literatúry rozdelili medzi žiakov s dôrazom na formovanie kladného vzťahu ku knihám a motiváciou k čítaniu.“

Monika Barteková, Základná škola, Devínska, Nové Zámky

„Výrobu záložiek sme začali sme návštevou našej školskej knižnice a rozhovorom o knihách... Možno sa so svojou partnerskou školou stretne, možno výmena našich materiálov nám pomôže objaviť nielen ďalších ľudí, ktorí radi čítajú, ale aj ďalšie pekné miesta, kam sa určite oplatí vybrať na výlet.“

Zuzana Poláčková, Základná škola s materskou školou Kráľovnej Pokoja, Haligovce

„Tradične už niekoľko rokov začíname školský rok výrobou záložiek. Táto aktivita nám opätovne prináša tvorivé nadšenie, radosť i napätie. Malí, väčší i tí najväčší, teda všetci, usilovne vyrábame záložky, usporiadame výstavku a potom sa tešíme na ich výmenu s partnerskou školou. Ďakujeme za možnosť aj takto si rozvíjať svoje čitateľské schopnosti a zároveň sa výtvarne realizovať. Je to, jednoducho, super!“

Gabriela, Jahodová, Základná škola, Nábřežie mládeže, Nitra

„Výrobe záložiek predchádzal spoločný rozhovor o knihách, výber rozprávky, ktorú majú žiaci najradšej a samotné čítanie. Motív na záložku si žiaci vybrali sami podľa vlastného uváženia a vkusu. O výrobu záložiek bol veľký záujem...“

Valéria Gogová, Základná škola, Zámotov

„Okrem konkrétnych prečítaných kníh sme sa nechali inšpirovať aj výroky slávnych osobností, pre ktoré boli práve knihy chlebom života a zanechali nám hlboké myšlienky, ktoré nás nútia neustále premýšľať, objavovať, tvoriť.“

Nikola Varcholíková, Základná škola, Kúpeľná, Prešov

„Najväčším ocenením našej práce bolo, keď nám česká partnerská škola napísala: Tak krásne a pečlivo vyrobené záložky jsme ještě neměly... Žiaci používajú záložky od českých kamarátov pri čítaní na literárnej výchove aj pri doplnkovom čítaní a stále sa s nimi vytešujú.“

Eva Javorská, Základná škola s materskou školou M. R. Štefánik, Budimír

„Naša škola sa do tohto projektu zapojila prvýkrát, a to s cieľom pripomenúť žiakom dôležitosť existencie kníh i čítania. Záložka bola vhodným predmetom na pripomenutie si faktu, že knihy existujú a mali by byť súčasťou nášho života.“

Eva Pasnišinová, Základná škola, Gemerská, Košice

„Starší, aj tí najmladší žiaci na prvom stupni našej školy sa s chuťou pustili poznávať tajomstvá knižných hrdinov o ktorých počúvali a čítali rozprávky, príbehy na spoločných ranných sedeniach v triedach na koberci. S veľkou chuťou a elánom sa potom pustili do práce. Výroba záložiek vytvorila v triedach pozitívnu atmosféru.“

Daniela Novotná, Základná škola, Komenského, Smižany

„Naši žiaci sa veľmi potešili záložkám od českých kamarátov. Súčasťou balíčka bol aj list, kde sme sa dozvedeli niečo viac o partnerskej škole. Celé podujatie bolo pre žiakov zaujímavé a inšpiratívne.“

Anna Šeniglová, Základná škola, Malé Leváre

„S našou partnerskou školou sme sa dohodli na knižných odmenách pre autorov troch záložiek, ktoré vyberala žiacka porota. Verte, nebolo to ľahké. Už dnes však všetci vieme, že do ďalšieho ročníka tohto projektu sa zapojíme s radosťou tvoriť a vyrábať opäť nové a nové záložky, ktoré budú prinášať radosť novým čitateľom.“

Ingrid Kršjaková Základná škola s materskou školou, Tajovského, Poprad

„Naša spolupráca s českou partnerskou školou, verím, týmto krásnym projektom nekončí. Dohodli sme sa na ďalšej spolupráci a možno sa aj vzájomne navštívime. Ďakujeme vám, že ste autorkou takejto milej aktivity. A už teraz viem, že bude súčasťou každého školského roka na našej škole.“

Jana Slušná, Základná škola, Čajkov

„S výberom slovenskej partnerskej školy sme boli mimoriadne spokojní. Išlo nielen o knižné projektové partnerstvo, ale aj v spolupráci bola cítiť úprimnosť, srdečnosť a priateľskosť. Touto cestou chceme našej partnerskej škole vyjadriť poďakovanie, ako aj vám za ďalší rozmer, ktorý so sebou tento projekt prináša, a to rozvíjanie nielen knižných, ale najmä medziľudských vzťahov.“

Marcela Straková, Základná škola, Kysak

„S českou školou sa nám dobre spolupracovalo. Žiaci s radosťou očakávali zásielku z Čiech a boli potešení zo záložiek, ktoré dostali, a taktiež z materiálov, ktoré boli pre nich priložené.“

Mária Pješčáková, Základná škola Grundschule, Kežmarok

„Žiaci sa s nadšením pustili do výroby záložiek. Ako námet sme si vybrali, slovenské ľudové motívy... Čítame radi a pravidelne navštevujeme našu knižnicu Nezábudka. Celý projekt sme si užili a určite sa zapojíme aj budúci rok.“

Ingrid Lapárová, Základná škola, Slobody, Košice

„V každej triede máme knihy pre deti rôzneho veku. Naši žiaci vedia, že keď si urobia svoju prácu, môžu si z poličky vybrať akúkoľvek knihu, sadnúť si na koberec a listovať si v nej a čítať si. Jasné, že nulťáci a prváci ešte čítať nevedia, ale aj takto sa vytvára vzťah k čítaniu a k samotným knihám“.

Monika Podolinská, Základná škola, v Muránska Dlhá Lúka

„Počas vyučovacích hodín slovenského jazyka, krúžkov, či v ŠKD, žiaci čítali príbehy zo svojich obľúbených kníh svojim spolužiakom. S partnerskou školou chceme udržiavať kontakt i naďalej, určite si dohodneme návštevu, športové, kultúrne a iné milé podujatia.“

Iveta Červeňáková, Základná škola s materskou školou, Zalužice

„Na podporu vytvárania pozitívneho vzťahu k umeniu, literatúre, ku knihám a k samotnému čítaniu a tvorivej činnosti je v našej škole realizovaná záujmová činnosť – čitateľsko-redaktorský krúžok, počas ktorého ožívajú literárne postavy, čarovný svet rozprávok i fantázia a kreativita.“

Marta Bartová, Základná škola s materskou školou, Liešťany

„Zorganizovali sme aj niekoľko sprievodných akcií zameraných na podporu čítania. Žiaci so zánietením vyrábali záložky a keďže vedeli, že pcestujú do zahraničia, niekoľko z nich vyzdobili našimi porekadlami a prísloviami, aby si aj žiaci v Čechách mohli vychutnať krásu našej spisovnej slovenčiny. Radi sa aj v budúcnosti do projektu zapojíme.“

Zuzana Auxtová, Základná škola s materskou školou, MPČĽ, Brezno

„Projekt bol pre nás prínosom tak v nadviazaní nových kontaktov, ako aj v podpore myšlienky, že kniha je pre náš život stále dôležitá. Táto myšlienka bola motiváciou a hnacím motorom realizácie celého projektu. Ďakujeme Slovenskej pedagogickej knižnici za možnosť zapojiť sa do projektu, ktorý žiakov viac priblížil ku knihám, k novým kamarátom i priateľstvám.“

Klára Szabó, Základná škola s materskou školou Z. Móricza s VJM, Orechová Potôň

„K záložkám sme pribalili aj informačné letáky o našej obci a Matúšovom kráľovstve. Záložky z partnerskej školy sme vystavili v školskej knižnici, kde si ich mohli žiaci pozrieť a následne si ich vybrať na pamiatku. Zároveň prebiehali na škole akcie v rámci celoslovenského projektu Najzaujímavejšie podujatie školskej knižnice k Medzinárodnému dňu školských knižníc, a to Na panstve Matúša Čáka a Noc v knižnici.“

Miriám Hanzlíková, Základná škola s materskou školou, Podolie

„Ďakujeme, že sme sa mohli aj v tomto školskom roku zapojiť do projektu. K výrobe záložiek nás motivovali naše obľúbené knihy, napr. od G. Futovej alebo rôzne knihy o zvieratkách, čarodejníkoch či futbalistoch. Na záložku sme napísali aj zaujímavý a poučný citát z knihy.“
Helena Repaská, Základná škola s materskou školou, Nálepkovo

„Počas tvorby záložiek sme navštevovali školskú knižnicu, čítali sme si z vybraných kníh a tvorili ilustrácie. Hlavnou sprievodnou akciou bola Rozprávková noc, v rámci ktorej žiaci mali možnosť vidieť zdramatizovanú povesť o Kláštore sv. Kataríny Alexandrijskej, tzv. Katarínky, ktorú nám predviedli dobrovoľníci, ktorí sa podieľajú na jeho záchrane. V aktivitách zameraných na podporu čítania budeme pokračovať počas celého školského roka.“

Anna Dzurenková, Základná škola s materskou školou, Dechtice

„Každý žiak na záložke stručne predstavil svoju obľúbenú knižku (alebo autora) a doplnil ju malou kresbou. Kamarátom do Čiech sme pribalili aj časopis Slniečko a pre každého pero a obecný časopis Lipovec, do ktorého prispievajú aj naši žiaci... Česká škola poslala záložky po zástupcovi mesta, ktorý bol práve na Slovensku.“

Eva Šumichrastová, Základná škola s materskou školou Václava Mitúcha, Horné Srnie

„S partnerskou školou sme sa dohodli na vzájomnej výmene záložiek a na osobnom stretnutí. Partnerská škola nie je totiž ďaleko od našej. Na návšteve sme sa rozprávali o našich školách a o tom, ako sa nám pracovalo na záložkách. Na pamiatku sme pridelenej škole venovali brožúru a šálku s logom našej školy.“

Katarína Túryová, Základná škola, Jelka

„Žiaci pracovali s chuťou a neznámym kamarátom zo Základnej školy v Bohdanovciach poslali so záložkami aj sprievodné listy, v ktorých priblížili svoju školu, triedu a záujmy.“
Anna Cabuková, Základná škola, Zákopčie

„Veľmi sa tešíme z ďalšieho skvelého ročníka projektu. Je to pre nás už malý rituál na začiatku školského roka, kedy sme zvedavé, čo žiaci cez prázdniny prečítali, prípadne, čo práve čítajú. Vyučovacia hodina, kedy žiaci záložky vytvárajú, je vždy príjemná. Žiaci medzi sebou debatujú, ale nie v duchu vyrušovania, ale vyzdvihujú svoju knihu nad spolužiakovou knihou. Veríme, že po aktívnej a kritickej výmene názorov sa navzájom inšpirovali do ďalšieho čítania.“

Miriama Pastoreková, Gymnázium Jána Papánka, Bratislava

„... chcela by som vám poďakovať za to, že ste nám prideliť výbornú školu na spoluprácu. Táto spolupráca nás veľmi obohatila a chceme v nej naďalej pokračovať. Tradícia spolupráce slovenských škôl s českými má totiž veľký potenciál, ktorý chceme aj my rozvinúť.“

Dimana Ivanová, Gymnázium, Malacky

Vypracovala

Mgr. Rozália Cenigová, ústredná metodička pre školské knižnice a odborný garant česko-slovenského projektu (25. 11. 2016)

Slovenská pedagogická knižnica, Hálova 6, 851 01 Bratislava

Tel.: 02/68 20 86 10

E-mail: rozalia.cenigova@spgk.sk

www.spgk.sk

Príloha č. 3 Vyhodnotenie 5. ročníka celoslovenského projektu pre stredné školy *Záložka do knihy spája slovenské školy*

Vyhodnotenie
5. ročníka celoslovenského projektu
pre stredné školy

Záložka do knihy spája slovenské školy:
Knihy rozprávajú príbehy

Slovenská pedagogická knižnica v Bratislave vyhlásila pri príležitosti októbra ako **Medzinárodného mesiaca školských knižníc 2016** pre stredné školy **5. ročník celoslovenského projektu *Záložka do knihy spája slovenské školy: Knihy rozprávajú príbehy***

Cieľ celoslovenského projektu

Cieľom celoslovenského projektu bolo nadviazanie kontaktov medzi slovenskými strednými školami a podpora čítania prostredníctvom výmeny záložiek do kníh, ktoré žiaci vyrobili ľubovoľnou technikou na určenú tému *Knihy rozprávajú príbehy*. Výmenu záložiek mohli školy využiť aj k nadviazaniu vzájomnej spolupráce, kontaktov alebo poznávaniu života žiakov v rôznych kútoch Slovenska.

Priebeh celoslovenského projektu

Stredné školy, ktoré sa chceli zúčastniť celoslovenského projektu, vyplnili do 30. septembra 2016 elektronickú prihlášku, ktorá bola zverejnená na webovom sídle Slovenskej pedagogickej knižnice. Na základe spracovaných údajov z elektronických prihlášok Slovenská pedagogická knižnica vytvorila partnerské dvojice medzi strednými školami s prihliadnutím na typ školy a počet prihlásených žiakov. V priebehu 4. októbra 2016 zaslala Slovenská pedagogická knižnica kontaktné údaje každej partnerskej dvojici spolu s podrobnými pokynmi o realizácii celoslovenského projektu. Zúčastnené partnerské dvojice informovala o tom, že vzájomná komunikácia, výmena záložiek i nadviazovanie priateľských kontaktov bude len v ich pôsobnosti. Termín ukončenia výmeny záložiek bol stanovený na 31. október 2016.

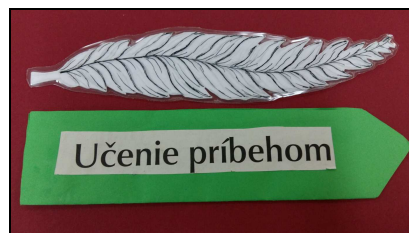
Vyhodnotenie celoslovenského projektu

Do projektu sa prihlásilo **160 stredných škôl s celkovým počtom 9 313 žiakov**.

Slovenská pedagogická knižnica 24. októbra 2016 osobne poďakovala každej zúčastnenej strednej škole za aktívnu účasť v celoslovenskom projekte a vyzvala ju na jeho dobrovoľné vyhodnotenie a pripojenie fotografií z priebehu výroby záložiek alebo fotografií najkrajších záložiek.

Výber z dobrovoľného hodnotenia celoslovenského projektu 104 strednými školami spolu s fotografiami z priebehu výroby záložiek alebo s fotografiami so samotnými najkrajšími záložkami je dostupný na tejto webovej adrese:

http://www.spgk.sk/swift_data/source/2016/Projekt_Zalozka_Stredne_skoly_Hodnotenie_2016%20kompr.pdf

Výroba záložiek

Žiaci vyrábali záložky rôznych tvarov a s využitím rozmanitých techník na tému *Knihy rozprávajú príbehy* najčastejšie v rámci vyučovania, záujmových krúžkov, praktických cvičení, v školskej knižnici alebo doma. Na zadnú stranu záložiek písali citáty z kníh, svoje poštové alebo mailové adresy, či kontakty na sociálne siete.

Doplňujúcim programom výroby záložiek boli poväčšine žiacke diskusie alebo besedy o prečítaných knihách, o obľúbených autoroch, súťaže v písaní ľubovoľných príbehov. Veľké množstvo škôl výrobu záložiek alebo prezentáciu vytvorených najkrajších záložiek spojilo s oslavou Medzinárodného dňa školských knižníc 24. októbra 2016. Mnoho žiakov vyrobilo záložky nielen pre svojich kamarátov z pridelenej partnerskej školy, ale aj pre svojich pedagógov, pre svoju školskú knižnicu a na účely propagácie školy.

Výmena záložiek

Väčšina stredných škôl do balíka so záložkami pribalila priateľské listy od školských koordinátorov, pozvánky na návštevu školy, školské časopisy, zborníky so žiackymi literárnymi prácami, propagačné materiály o škole, o regióne alebo darčkové predmety (napr. perá, šiltovky a tričká s logom školy). Skoro všetky zúčastnené školy si zo svojich alebo aj z priateľských záložiek urobili nástenky alebo výstavky vo vestibule škôl. Na webových sídlach svojich škôl často uverejňovali najkrajšie záložky alebo organizovali súťaž o najkrajšiu záložku vo svojej škole. V niektorých prípadoch prebehla výmena záložiek aj formou návštevy partnerskej školy buď niekoľkými vybranými zástupcami školy, alebo vo forme exkurzie niekoľkých tried zo školy. Viaceré školy sa dohodli so svojou partnerskou školou, že zostanú v priateľskom kontakte a budú hľadať ďalšie spôsoby spolupráce.

Vyjadrenia niektorých pedagogických zamestnancov

„Pri projekte sme zaznamenali zvýšený záujem žiakov o čítanie, a to nielen odporúčanej literatúry. Jeden žiak prečíta niečo zaujímavé, v triede sa spustí čitateľská lavína a na seminároch zo slovenského jazyka o dielach potom o knihe spoločne diskutujeme. Takže aj záložky určite nájdu svoje uplatnenie...“

Iveta Reháková, Gymnázium Jána Baltazára Magina, Vrbové

„Projekt, v rámci ktorého sme spojili čítanie s kreativitou, bol veľkým prínosom pre všetkých, keďže tento rok sa kladie veľký dôraz na čitateľskú gramotnosť. Vytvorené záložky sme využili na besedách a vyučovacích hodinách slovenského jazyka v školskej knižnici. V priebehu týchto vyučovacích hodín žiaci oboznamovali spolužiakov so svojimi obľúbenými knihami a zároveň rozprávali o tom, ako pracovali na záložkách, čo na nich znázornili a takýmto spôsobom motivovali ostatných žiakov k prečítaniu svojej obľúbenej knihy.“

Mariana Klamárová, Gymnázium arm. gen. L. Svobodu, Humenné

„Celý projekt hodnotím kladne. V rámci tvorby záložiek si druháci zopakovali učivo z prvého ročníka, a to z literatúry a z jazykovej zložky. Do práce zapojili nielen svoju zručnosť, fantáziu, ale aj poriadny kus svojej čitateľskej gramotnosti, aby žiakom partnerskej školy

sprostredkovali informácie o autorovi či diele preberanom na hodinách slovenského jazyka a literatúry v predchádzajúcom ročníku.“

Marcel Krajňák, Hotelová akadémia Otta Brucknera, Kežmarok

„Tohoročná téma ponúkla žiakom široký priestor využiť predstavu a fantáziu a sklbiť ju s vedomosťami a poznatkami o literárnych dielach. Vyrobené záložky našich žiakov ponúkali bohatú pestrosť príbehov.“

Daniela Stieranková, Spojená škola, Nivy, Šaľa

„Projekt bol zameraný nielen na podporu čitateľskej gramotnosti, ale aj na interaktívnu komunikáciu medzi dvoma školami. Ďakujeme za možnosť zapojenia sa do tejto akcie.“

Marcel Papp, Súkromné bilingválne gymnázium, Galanta

Prínos celoslovenského projektu

Výmena záložiek opäť prispela k nadviazaniu nových priateľských kontaktov medzi partnerskými školami. Ukázala im aj ďalšie možnosti spolupráce. Rovnako im umožnila kreatívnu formou oživiť vyučovanie, zábavnou formou pritiahnúť žiakov ku knihám a prehĺbiť ich dobrý vzťah ku školskej knižnici. Pridanou hodnotou celoslovenského projektu bol väčší záujem o literatúru, o čítanie kníh a rozšírenie vedomostí žiakov z geografie.

Pod'akovanie

Naše pod'akovanie patrí **všetkým**, ktorí sa podieľali na príprave, propagácii, realizácii a hodnotení projektu.

Ďakujeme všetkým **pedagogickým zamestnancom** za ich ústretovosť, voľný čas a úsilie, ktoré venovali príprave, realizácii a vyhodnoteniu projektu na svojich školách. Osobitne im ďakujeme za všetky aktivity, ktoré realizovali na podporu čítania u žiakov svojich škôl. Takisto im ďakujeme za prijatie pridelenej partnerskej školy. **Oprávnene im patrí náš obdiv, úcta a vďaka.**

Naša vďaka patrí aj **žiakom** stredných škôl za to, že sa opäť stali nezvyčajnými poslami priateľstva a dobrosrdečnosti a využili svoj elán a svoje nadanie na ušľachtilý cieľ.

Vypracovala

Mgr. Rozália Cenigová, ústredná metodička pre školské knižnice a odborný garant celoslovenského projektu (29. 11. 2016)

Slovenská pedagogická knižnica, Hálova 6, 851 01 Bratislava

Tel.: 02/68 20 86 10, e-mail: rozalia.cenigova@spgk.sk, www.spgk.sk

Organizátori:

 SLOVENSKÁ
PEDAGOGICKÁ
KNIŽNICA

 MINISTERSTVO
ŠKOLSTVA, VEDY,
VÝSKUMU A ŠPORTU
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Príloha č. 4 Hodnotenie 5. ročníka celoslovenského projektu *Záložka do knihy spája slovenské školy* strednými školami

Hodnotenie
5. ročníka celoslovenského projektu
Záložka do knihy spája slovenské školy: Knihy rozprávajú príbehy
strednými školami

(výber zo 104 hodnotení)

„Záložka má niekoľko príbehov. Príbeh tvorcu, príbeh tvorivého procesu, príbeh prijímateľa, aj príbeh knihy. Záložky žiakov boli robené s láskou pre všetkých, ktorí pocit lásky poznajú a ktorí pocit lásky a radosti vedia rozdávať.“

Eva Kubalová, Gymnázium Jozefa Miloslava Hurbana, Čadca

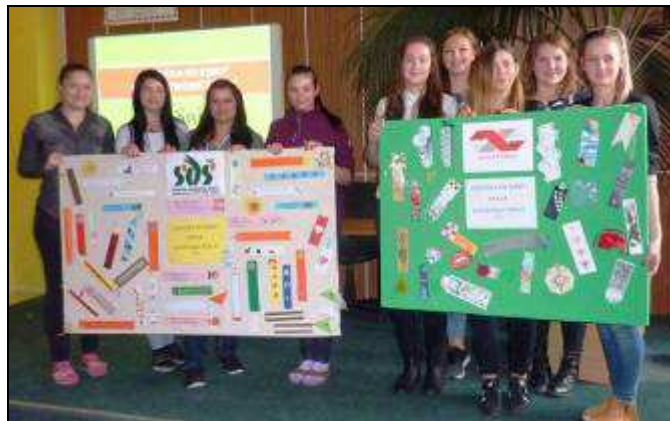
„Žiaci 1. ročníka vyrábali záložky do kníh rôznych tvarov a motívov počas vyučovacích hodín dejepisu. Pri ich výrobe sa inšpirovali starovekými literárnymi dielami z oblasti Mezopotámie, Egypta, Grécka a Rímskej ríše. Výtvarné stvárnenie známych literárnych diel podporilo aktívnu prácu s informáciami a prispelo k rozvoju kreativity, fantázie a manuálnych zručností žiakov...“

Peter Majer, Súkromná stredná umelecká škola, Háľkova, Žilina

„Aby myšlienka projektu bola naplnená, pozvali sme našich partnerov k nám. Pozvanie prijalo päť žiakov s učiteľkou zo Spojenej školy v Nižnej. Počas dvoch dní naši vzácní hostia spoznali školu, časť nášho regiónu a mesto Snina... Sme radi, že sme sa zapojili do projektu a chceme sa vám poďakovať za krásnu myšlienku, na základe ktorej sme mali možnosť spoznať sa so žiakmi z inej školy na opačnom konci Slovenska.“

Iveta Gičová, Stredná odborná škola, Snina

„Žiaci, ktorí sa zúčastnili priateľskej návštevy v Strednej odbornej škole v Snine, si pripravili prezentáciu o tomto kraji, o svojich zážitkoch a napokon prebehla samotná výmena záložiek, ktoré žiačky priniesli od nových kamarátov z východu.“

Monika Barčáková, Spojená škola, Hattalova, Nižná

„A tento rok sa nám podarilo splniť cieľ celoslovenského projektu, pretože sme nadviazali priateľstvá medzi mnohými žiakmi z oboch škôl.“

Oľga Pechová, Stredná odborná škola, Cintorínska, Nitra

„Po pridelení partnerskej školy SOŠ poľnohospodárstva a služieb na vidieku Žilina sa žiaci škôl navzájom skontaktovali. Žiaci našej školy zaslali partnerskej škole aj prezentáciu o škole. Pri príprave záložiek vynalozili žiaci aktivitu, kreativitu, nápaditosť, projekt spojený s čítaním sa im páčil.“

Alena Procházková, Stredná odborná škola obchodu a služieb, Budovateľská, Komárno

„Vytváranie záložiek bolo zaujímavým spretrením úvodu do vyučovania literatúry a podporilo rozvoj kreativity, fantázie i manuálnej zručnosti. Pridanou hodnotou zapojenia sa do projektu bolo, že výroba záložiek priamo viedla žiakov k čítaniu príbehov. Každý žiak si vylosoval svoj príbeh pre dušu, ktorý si prečítal a následne o ňom porozprával spolužiakom. Nasledovala diskusia o jednotlivých príbehoch a ich ľudskom poslanstve.“

Andrea Krajčovičová, Stredná odborná škola obchodu a služieb, Prievidza

„Výroba záložiek bola oživením vyučovacích hodín a čo je najpodstatnejšie, v tomto školskom roku bola aj dôležitým motivačným prvkom, keďže tento školský rok je venovaný Čitateľskej gramotnosti. Pri tvorbe záložiek žiaci využili svoju fantáziu a tvorivosť, kombinovali rôznorodé materiáli ako drôt, textil a papier. Potešením nám bola i veľmi dobrá komunikácia s partnerskou školou.“

Stanislava Šutáková, Súkromná stredná odborná škola, Biela voda, Kežmarok

„Na základe tohto projektu dochádza k tvorivému opakovaniu rôznych literárnych diel či autorov. Žiaci kreslia, maľujú, vyrábajú svoje záložky a zároveň si fixujú už známe učivo, prípadne mnohí žiaci prinášajú aj nové informácie o autorovi či diele. Tento projekt prispieva aj k vytvoreniu príjemnej a pozitívnej atmosfére pri práci žiakov. Už teraz sa tešíme na ďalší ročník.“

Monika Trinkovičová, Stredná umelecká škola, Vodárenská, Prešov

„Záložky sme vyrábali na hodinách slovenského jazyka a snažili sme sa do nich ukryť posolstvo z knihy, ktorú žiaci prečítali alebo poznali z hodín slovenského jazyka. Riadili sme sa názvom projektu a preto sme do záložiek napísali krátky veršík, ktoré danú knihu vystihuje, ako napríklad: Nikto ma už nie je hoden, pomyslel si Holden (J. D. Salinger: Kto chytá v žite).“

Slavomíra Gáborová, Stredná odborná škola obchodu a služieb, Nová Baňa

„Záložky mnohí vyrobili z rôznych materiálov. Pripomenuli si aj pekné citáty a literárnych hrdinov. Pri výrobe záložiek žiaci prejavili fantáziu, kreativitu a zručnosť. Aj najviac ich povzbudil fakt, že záložky potupujú do partnerskej školy a tie, ktoré dostanú, zas poputujú do nemocníc ako malý darček pacientom.“

Beata Habánová, Stredná zdravotnícka škola, Strečnianska, Bratislava

„Aj tento školský rok sme netrpezlivo očakávali mesiac október i to, akú zaujímavú tému budú mať nové záložky. So zápalom a nadšením sme sa so žiakmi pustili do ich tvorby. Opäť zapracovala ich kreativita pri interpretovaní prečítaných diel a pretavovaní do nových záložiek. A znovu sme týmto podnetným podujatím urobili krok k ďalšiemu prehlbovaniu čitateľskej gramotnosti zaujímavou a pútavou formou. Tešíme sa opäť o rok!“

Eleonóra Kopecká, Stredná odborná škola polytechnická, Novozámocká, Nitra

„Žiaci si prečítali knihy aj z našej školskej knižnice a potom si podľa príbehu, ktorý ich oslovil v knihe, navrhli svoje záložky. Počas prác sme sa veľa rozprávali o knihách, o spoločenskej situácii a o prečítaných príbehoch. Prežili sme príjemné tri týždne v školskej knižnici.“

Oľga Majlingová, Spojená škola, Kremnička, Banská Bystrica

„Pri tvorbe záložiek museli žiaci do práce zapojiť svoju zručnosť, fantáziu a aj poriadny kus svojej čitateľskej gramotnosti, aby žiakom z partnerskej školy sprostredkovali informácie o danej téme z jazykovej oblasti alebo autorovi či diele preberanom na hodinách SJL v predchádzajúcom ročníku.“

Marcel Krajňák, Hotelová akadémia Otta Brucknera, Kežmarok

„Počas realizácie projektu žiaci využili svoju invenciu, vkus, šikovnosť a zároveň rozvíjali estetické a emocionálne cítenie. Celú akciu sprevádzala dobrá nálada, pohoda. Do tvorby záložiek sme aj tentoraz zapojili žiakov, ktorí postupujú podľa individuálneho výchovno-vzdelávacieho plánu, aby sme aj im pomohli rozvíjať ich kreativitu a zručnosti. Zároveň sme mohli inšpirovať takouto činnosťou budúcich sociálno-výchovných pracovníkov pri organizácii animátorských aktivít s klientmi.“

Eva Šofranková, Spojená škola, Štefánikova, Bardejov

„... fotodokumentácia o priebehu projektu bola publikovaná na stránke sociálnej siete facebook našej školy a taktiež na webovej stránke našej školy. Tešíme sa na budúci projekt.“

Katarína Tocciová, Stredná zdravotnícka škola, Záhradnícka, Bratislava

„Žiaci pri vyhotovovaní záložiek použili rozličné výtvarné techniky (napr. kresba, maľba, vymývaná farebná klovatína, práca s farbou na sklo, škrobenie papiera, lepenie, batikovanie...), háčkovanie, skladanie rohových záložiek, textilné práce.“

Iveta Tóthová, Stredná odborná škola, A. Dubčeka, Vranov nad Topľou

„Do projektu sme sa prihlásili prvýkrát a hneď naši žiaci prejavili veľký záujem o tvorbu záložiek. Záložky vyrábali na hodinách spoločensko-kultúrneho krúžku alebo doma...“

Elena Krajčová, Stredná odborná škola potravinárska, Topoľčany

„Žiaci tvorili záložky nielen počas vyučovania, ale aj doma s cieľom spríjemniť čítanie obľúbenej knihy svojmu kamarátovi z partnerskej školy...“

Silvia Melišová, Stredná odborná škola poľnohospodárstva a služieb na vidieku, Žilina

„Žiačky organizačnej zložky Obchodná akadémia vytvorili pútavý nástenný panel so záložkami a informačným materiálom o partnerskej škole. Panel sme umiestnili vo vestibule školy, kde si ho budú môcť pozrieť všetci žiaci i návštevníci školy.“

Daniela Stieranková, Spojená škola, Nivy, Šaľa

„V projekte naši žiaci našli hlbší zmysel. Poslúžil im nielen na podporu čítania, ale umožnil im aj nadviazať kontakty s vylosovanou kysuckou partnerskou školou. Najkrajšie záložky našich kamarátov z Čadca nám už zobia vestibul školy, ostatné sú okrasou kníh žiakov, ktorí sa projektu zúčastnili.“

Jarmila Franková, Obchodná akadémia, Nevädzová, Bratislava

„Počas projektového dňa sa celá škola zmenila na umelecký ateliér. Podarilo sa nám zrealizovať deň zdravej výživy, tvorbu jesenných dekorácií, čitateľský maratón a, samozrejme, nechýbala tvorba záložiek. Všetci žiaci školy usilovne pracovali a výsledkom bola pekná výzdoba, krásne záložky a príjemne strávený deň pedagógov a žiakov.“

Jana Tóthová, Obchodná akadémia, Šurany

„I keď išlo len o priateľský projekt – veľmi zaň ďakujeme. A možno práve preto. Veď je to skvelá možnosť, ako žiaci získajú nových priateľov, s ktorými si budú vymieňať skúsenosti a poznatky o zmysluplných veciach. Tí naši sa veľmi tešia záložkám i novým kontaktom.“

Iveta Reháková, Gymnázium Jána Baltazára Magina, Vrbové

„... bolo veľmi potešujúce pozorovať žiakov, ako sa zhostili práce. Vymýšľali techniky, motívy a s radosťou hľadali citáty, ktoré vpisovali na rubovú stranu záložky. Veľmi sa tešili aj na záložky z partnerskej školy.“

Alena Koroľová, Súkromná stredná odborná škola, Revúca

„Rozhodli sme sa, že najkrajšie záložky budú ocenené vecnými cenami školskou koordinátorkou projektu...“

Dana Weisová, Gymnázium sv. Jána Zlatoústeho, Humenné

„Záložky boli vystavené v školskej knižnici, špeciálne zarámované a žiaci si ich počas vypožičiavania kníh alebo počas prestávok mohli prezerat', resp. sa nimi inšpirovať. Celý projekt bol súčasťou dvoch sprievodných podujatí, a to verejnej Čítačky vlastnej tvorby žiakov a Karnevalu literárnych postáv...“

Anežka Richtariková, Gymnázium sv. Moniky, Prešov

„Snahou žiakov bolo vytvoriť záložky, ktoré budú nielen funkčné, ale aj nápadité, záložky, ktoré potešia nielen oči, ale svojím odkazom aj dušu človeka. Či už to bol citát, veršík, vtíp alebo kresba... Žiaci tento projekt prijali ako príjemné spestrenie vyučovania a my veríme, že v nich podnietil aj túžbu akúkoľvek knihu si aj prečítať.“

Jana Semjonová, Stredná priemyselná škola, Snina

„Téma projektu inšpirovala všetkých našich žiakov k tvorbe zaujímavých čitateľských pomôcok... Diskusie na tému najkrajšieho príbehu sprevádzali každú hodinu umenia a kultúry.“

Jana Ščipová, Gymnázium Juraja Fándlyho, Šaľa

„Do tohto projektu sme zapojení od jeho začiatku. Zaujal nás, lebo aj stredoškóľáci sa môžu vrátiť k rozmanitým výtvarným aktivitám, na ktoré boli zvyknutí ešte zo základných škôl. Zároveň je to príležitosť nadviazať kontakty či už na úrovni individuálnej, alebo celoškolskej, a podporiť záujem o čítanie... Ďakujeme za pekný a prínosný projekt.“

Emília Černeková, Obchodná akadémia D. M. Janotu, Čadca

„Naši žiaci využili množstvo výtvarných techník. V procese tvorby sa zahĺbili do literatúry, vyhľadávali citáty z literárnych diel, ako aj myšlienky významných ľudí. Posilnili sa medzipredmetové vzťahy a pochopili vzájomný vplyv umenia a literatúry... Dovoľte, aby som v mene našej školy vyjadrila uznanie tvorcom a organizátorom projektu, ktorý zvyšuje čitateľskú gramotnosť žiakov a zároveň umožňuje nadviazať kontakty medzi školami.“

Alica Balogová, Stredná odborná škola, Tornaľa

„Nakoľko sme záložiek urobili veľa, zvyšné sme darovali pracovníčkam Zemplínskej knižnice Gorazda Zvonického v Michalovciach, aby ich venovali svojim čitateľom pre potešenie oka i čitateľského ducha... Tešíme sa na ďalší ročník.“

Marta Onderková, Obchodná akadémia, Michalovce

„Žiaci účasť v projekte prijali s nadšením a pripravili záložky nielen pre kamarátov z pridelenej partnerskej školy, ale aj na centrálnu nástenku školy. Doplnujúcim programom výroby záložiek boli žiacke diskusie a besedy o prečítaných knihách. Začiatkom októbra sa uskutočnila aj beseda so spisovateľkou Evou Hraškovou.“

Jana Chlebcová, Obchodná akadémia, Nitra

„Do projektu sa naša škola zapojila po konzultácii so žiakmi tretieho ročníka, odboru grafik digitálnych médií, ktorí sa na svojich odborných predmetoch venujú aj graficky zaujímavému zhotoveniu rôznych plagátov, reklám, posterov a podobne. Žiakov myšlienka tohto projektu okamžite zaujala... Spolu so záložkami sme do balíka pridali prospekty o našej škole, školský časopis, darčeky pre učiteľov a sprievodný list.“

Daša Tomaníková, Stredná odborná škola strojnícka, Považská Bystrica

„Žiaci popustili uzdu fantázii, využili rozmanité techniky a materiály a vytvorili zaujímavé záložky čiastočne využívajúc citáty z obľúbenej knihy. Podujatie zamerané na podporu čítania a nadväzovanie kontaktov medzi strednými školami sme doplnili besedou pre žiakov 2. ročníka o obľúbených knihách.“

Iveta Maliariková, Stredná priemyselná škola, Myjava

„Záložka do knihy spája školy je projekt, do ktorého sa zapájame od jeho vzniku. Má už pevné miesto medzi aktivitami žiakov na našej škole. Žiaci vyhotovujú záložky celý október a potom ich v Medzinárodny deň školských knižníc vystavujeme v školskej knižnici.“

Gabriela Zavadská, Stredná zdravotnícka škola, Humenné

„Vďaka vášmu projektu sme so žiakmi prežili veľa zábavných a kreatívnych chvíľ pri tvorbe záložiek do kníh... Ďakujeme vám za oživenie a spestrenie školských chvíľ a zároveň za získanie partnera v podobe inej strednej školy.“

Katarína Goodspeed, Pedagogická a sociálna akadémia, Lučenec

„Projekt považujem za zaujímavý a prínosný pre jednotlivé zúčastnené školy. My sme si vymieňali záložky so strednou školou v Prešove. Žiaci boli veľmi zvedaví na to, aké záložky urobia ich rovesníci, aj na to, aké knihy čítajú...“

Zuzana Chovanová, Súkromná stredná umelecká škola, Zvolen

„Výroba záložiek priniesla do vyučovania veľa kreativity a vítanú zmenu. Spestrením pre nás boli aj hodiny strávené v školskej knižnici, kde sa veľmi radi stretávame. Sme veľmi radi, že sme touto cestou mohli spoznať nových priateľov a ich školu. Dúfame, že ukončením projektu sa naša spolupráca neskončí a v budúcnosti nájdeme ďalšie možnosti na spoločné aktivity.“

Lýdia Repel'ová, Stredná odborná škola technická, Prešov

„Výroba záložiek bola oživením života v priestoroch školskej knižnice a žiaci povolili uzdu fantázií a ukázali svoju umeleckú dušu. Najkrajším posolstvom tejto akcie usporiadanej na výzvu Slovenskej pedagogickej knižnice je to, že žiaci pri tvorbe záložiek debatujú o obľúbených knihách a prejavujú záujem o knihy a čítanie vôbec, čím sa zvyšuje čitateľská gramotnosť našej mládeže.“

Magdaléna Gašová, Stredná odborná škola stavebná, Žilina

„Na hodinách slovenského jazyka a etiky sme si rozobrali zaujímavé citáty a myšlienky známych osobností, taktiež si porozprávali o tom, aký vzťah majú mladí ľudia ku knihám v súčasnosti – v dobe počítačov a informatiky a prečo je potrebné nestratiť kontakt s knihou.“

Anna Drizgová, Obchodná akadémia, Veľká okružná, Žilina

„Okrem výroby záložiek sme zorganizovali pre žiakov aj netradičnú hodinu literatúry pri príležitosti 200. výročia narodenia J. M. Hurbana, na ktorú k nám zavítal doc. Juraj Lomenčík. K uvedenému výročiu máme zhotovené aj viaceré nástenky a niektoré hodiny literatúry realizujeme v školskej knižnici alebo mestskej knižnici.“

Monika Vargová, Obchodná akadémia, Veľký Meder

„Ďakujeme organizátorom projektu za možnosť zapojenia sa do neho a budeme očakávať ďalšie sprievodné podujatia pri príležitosti Roku čitateľskej gramotnosti.“

Marcel Papp, Súkromné bilingválne gymnázium, Galanta

„Na túto prácu sa žiaci tešili. Inšpirácie hľadali predovšetkým v knihách. Na záložky usilovne vypisovali citáty... Tešíme sa na ďalší ročník projektu.“

Tatiana Abrinková, Obchodná akadémia, Trebišov

„Žiaci vyrobili pozoruhodné záložky a dokázali tak, že mladí ľudia sú zruční a kreatívni vo svojej tvorbe. V našich priestoroch sme urobili výstavku záložiek, ktorá bola prezentovaná aj v rámci Medzinárodného dňa školských knižníc, spojenej s exkurziou do školskej knižnice a sladkou odmenou. S našou partnerskou školou sa nám dobre komunikovalo. Tešíme sa na ďalší projekt.“

Miroslava Šujanská, Spojená škola, Nábřežná, Kysucké Nové Mesto

„Naša škola sa do projektu zapojila prvý raz. Hotelová akadémia má špecifické zameranie. Žiakov s estetickým cítením a výtvarným talentom nie je u nás veľa, ale o to viac si vážime tých, ktorí sa nebáli prejaviť svoje schopnosti a vyrobili záložky pre žiakov z partnerskej školy.“

Jana Kamasová, Hotelová akadémia Ľ. Wintera, Piešťany

„Obsahové zameranie projektu priviedlo žiakov do školskej knižnice, ktorí v nej hľadali príbehy pre motív záložky. Do akej miery tento projekt motivuje žiakov k čítaniu, ukáže až budúcnosť.“

Katarína Ružičková, Stredná zdravotnícka škola, Dolný Kubín

„Tento školský rok sme sa rozhodli nepodceňovať motivačnú fázu projektu a v septembri sme u nás na besede privítali spisovateľku Zuzku Šulajovú. Jej Džínsový denník bol inšpiráciou pre mnohé dievčatá. Šulajomániu sme využili nielen pri zhotovovaní záložky, ale aj na hodinách angličtiny pri písaní slohovej práce na tému Kniha, ktorú som nedávno čítal.“

Zuzana Tomková, Hotelová akadémia, Prešov

„Zhotovovaniu záložiek predchádzala spoločná návšteva regionálnej knižnice. Svojimi výtvormi sa pochválili aj na stránkach školského časopisu Akademik a potešili našu partnerskú školu OA na Račianskej ulici v Bratislave. Ich záložky teraz zdobia učebnice našich žiakov.“

Helena Jarošincová, Obchodná akadémia, Inovecká, Topoľčany

„Našich žiakov zaujala výroba záložiek, na ktorých mohli vyjadriť pocity a zážitky z kníh, ktoré už čítali. Niektorí žiaci využili pri tvorbe záložiek konkrétne citáty z kníh, ktoré im utkveli v pamäti, iní kreslili priamo príbehy z knižiek.“

Oľga Ilenčíková, Stredná odborná škola obchodu a služieb, Nové Mesto nad Váhom

„Odovzdanie záložiek prebehlo formou návštevy našich päťdesiatich žiakov v Súkromnej strednej odbornej škole v Trenčíne. Odovzdanie záložiek bolo spojené s prehliadkou školy a privítacím zábavným programom. Program vyvrcholil slávnostným odovzdávaním cien pre tvorcov najkrajších či najpútavejších záložiek.“

Jana Partlová, Stredná odborná škola polytechnická, Jelšavská, Dolný Kubín

„Je veľkým prínosom, že žiaci absolvovali oveľa viac vyučovacích hodín slovenského jazyka v školskej knižnici ako po minulé roky. V priebehu týchto vyučovacích hodín oboznamovali spolužiakov so svojimi obľúbenými knihami a zároveň rozprávali, ako pracovali na záložkách, čo na nich znázornili a tak motivovali ostatných žiakov k prečítaniu svojej obľúbenej knihy.“
Mariana Klamárová, Gymnázium arm. gen. L. Svobodu, Humenné

„Žiaci mali možnosť spoznávať knihy, ktoré prečítali ich rovesníci, spolužiaci. Čítali sa zaujímavé úryvky z kníh a diskutovalo sa o význame textu, o poslanstve jednotlivých kníh. Mnohí žiaci prejavili pri výrobe záložiek aj výtvarný talent. Myslím si, že projekt má veľký význam pre podporu čítania a rozvoj čitateľskej gramotnosti a podporuje aj rozvoj priateľstiev medzi žiakmi škôl.“
Miroslava Mikundová, Obchodná akadémia, Ružomberok

„Ďakujeme za inšpiratívny projekt...“
Marta Milatová, Gymnázium, Topoľčany

„Aj tento rok sa naša škola zapojila do projektu. Našou snahou bol návrat do detstva. Inšpirovala nás rozprávka *Pásli ovce valasi*, ktorú si žiaci obľúbili na hodinách slovenského jazyka...“

Valéria Geľová, Spojená škola internátna, Snina

„Srdečné poďakovanie patrí vám, že ste nám umožnili aspoň na chvíľu sa zastaviť a robiť aj takéto zaujímavé činnosti, akými sú určite záložky do kníh, pretože budú slúžiť ako nádherná pomôcka pri spoznávaní zaujímavých príbehov.“

Janka Dzvóniková, Stredná odborná škola, Moldava nad Bodrou

„Prvé mesiace nového školského roka už tradične patria celoslovenskému projektu... Na našej škole sa do projektu zapojilo 80 žiakov, ktorí zároveň svojimi záložkami bojovali o zaujímavé ceny. Spomedzi žiackych prác sme vybrali tri najkrajšie záložky a žiakov odmenil náš riaditeľ školy.“

Katarína Kurjaková, Stredná odborná škola technická, Námestovo

„V jeseni záložkoví literárni hrdinovia opustili priestory našej školy a vydali sa na cestu Slovenskou poštou do Nových Zámkov. Zaujímavé záložky žiakov 1. – 4. ročníka SOŠ hotelových služieb a obchodu putovali do zošitov, učebníc, kníh... košíckých prvákov – dopravákov. Máme radosť z nového záložkového priateľstva.“

Anna Kal'avská, Stredná priemyselná škola dopravná, Košice

„Piaty ročník tohto projektu sa nám naozaj vydaril. Žiaci vytvorili krásne záložky, prečítali pritom zopár kníh, porozprávali sa o nich, a tak sa posunuli v čitateľskej gramotnosti o krok vpred. Už sa tešíme na ďalší ročník tohto skvelého projektu.“

Anna Krkošková, Stredná odborná škola obchodu a služieb, Čadca

„Projekt bol realizovaný počas vyučovania, žiaci svoje záložky vyrábali na hodinách výtvarných techník a ručných prác, pričom sa inšpirovali prevažne svojimi obľúbenými knihami, ktorých názvy uvádzali na zadnú stranu záložiek. Mimoriadne šikovní žiaci si pripravili k svojim záložkám aj prezentácie, ktorými nám chceli priblížiť svoje obľúbené knihy. Tie boli následne odprezentované na hodinách slovenského jazyka a literatúry.“

Lenka Pažitná, Súkromná stredná odborná škola, Prievidza

„Takmer pravidelným projektom, do ktorého sa naša škola zapája, je aj tento projekt. U nás pri minimálnom počte dievčat pri zhotovovaní záložiek zvíťazila chlpská tvorivosť a preto ich návrhy vynikli prostredníctvom rôznych grafických počítačových programov.“

Marta Greňová, Stredná priemyselná škola elektrotechnická, Košice

„Výroba záložiek bola súčasťou vyučovania viacerých predmetov, napr. odborná prax – aranžovanie, ale najviac záložiek sa vyrobilo na predmete slovenský jazyk a literatúra. Niektorí žiaci robili svoje záložky doma... Sme veľmi radi, že môžeme byť súčasťou takého projektu, preto sa ho každý rok zúčastňujeme.“

Alena Masaryková, Stredná odborná škola, Námestie sv. Martina, Holíč

Vypracovala

Mgr. Rozália Cenigová, ústredná metodička pre školské knižnice a odborný garant česko-slovenského projektu (24. 11. 2016)

Slovenská pedagogická knižnica, Hálova 6, 851 01 Bratislava

Tel.: 02/68 20 86 10

E-mail: rozalia.cenigova@spgk.sk

www.spgk.sk

Príloha č. 5 Vyhodnotenie 12. ročníka celoslovenského projektu
Najzaujímavejšie podujatie školskej knižnice
k Medzinárodnému dňu školských knižníc 24. októbra 2016

Vyhodnotenie
12. ročníka celoslovenského projektu
„Najzaujímavejšie podujatie školskej knižnice“
k Medzinárodnému dňu školských knižníc
24. októbra 2016

Celoslovenský projekt sa konal pod záštitou
ministra školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky
Petra Plavčana

Dňa 30. augusta 2016 vyhlásila Slovenská pedagogická knižnica v Bratislave 12. ročník celoslovenského projektu „Najzaujímavejšie podujatie školskej knižnice“ k Medzinárodnému dňu školských knižníc 24. októbra 2016 na tému **Vzájomné učenie sa žiakov v dvojiciach alebo v malých skupinách** (Within the school – peer to peer collaborative learning).

Cieľ celoslovenského projektu

Cieľom celoslovenského projektu bolo zábavnými formami práce s knihou podporiť u žiakov dobrý a trvalý vzťah ku knihe, školskej knižnici a k čítaniu, poznávaniu nového.

Propagácia celoslovenského projektu

Celoslovenský projekt propagovala Slovenská pedagogická knižnica, vyššie územné celky, školské úrady a okresné úrady v sídle kraja – odbory školstva, informačný portál Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky a informačný portál InfoLib.

Priebeh celoslovenského projektu

Školská knižnica, ktorá sa chcela zúčastniť celoslovenského projektu, bola povinná:

- vyplniť do 17. októbra 2016 elektronickú prihlášku, ktorá bola dostupná na webovom sídle Slovenskej pedagogickej knižnice,
- zorganizovať podujatie k Medzinárodnému dňu školských knižníc práve dňa **24. októbra 2016**,
- poslať stručný popis podujatia v rozsahu 3 – 5 strán textu vo formáte Word poštou najneskôr do 31. októbra 2016 na poštovú adresu **Slovenskej pedagogickej knižnice** (stačila poštová pečiatka z 31. októbra 2016) spolu s predpísanými povinnými údajmi,
- prihlásiť do celoslovenského projektu len jedno podujatie.

Odporúčanie

Školským knižniciam sa odporúčalo, aby na svoje podujatie pozvali rodičov žiakov, zriaďovateľa školy, predstaviteľov miestnej samosprávy, poprípade iných členov miestnej komunity.

Vyhodnotenie celoslovenského projektu

Do celoslovenského projektu sa prihlásilo **244 školských knižníc v základných školách a stredných školách s celkovým počtom 45 985 účastníkov podujatí.**

Kritériá hodnotenia celoslovenského projektu

Odborná porota, zložená zo zástupcu vyhlasovateľa celoslovenského projektu a dvoch zástupcov školských knižníc, nehodnotila podujatie 16 školským knižniciam. Dôvodom ich vyradenia z hodnotiaceho kola boli formálne chyby (nesplnenie povinnej elektronickej registrácie podujatia a odoslanie popisu podujatia po uzatvorení celoslovenského projektu). Do hodnotiaceho kola celoslovenského projektu postúpilo 228 školských knižníc.

Odborná komisia hodnotila podujatia v troch kategóriách. V kategórii A hodnotila, či bolo **podujatie v súlade s vyhlásenou témou Vzájomné učenie sa žiakov v dvojiciach alebo v malých skupinách**, a to hodnotiacimi známkami v škále od 0 bodov do 20 bodov. V kategórii B hodnotila **originalitu a vtipnosť realizovaného podujatia**, a to hodnotiacimi známkami v škále od 0 bodov do 20 bodov. V kategórii C hodnotila **úroveň popisu podujatia po formálnej stránke – úplnosť povinných údajov**, a to hodnotiacimi známkami v škále od 0 bodov do 10 bodov.

Po sčítaní bodov udelených jednotlivými členmi odbornej komisie bolo určené výsledné poradie zúčastnených školských knižníc.

Cena celoslovenského projektu

Víťazom celoslovenského projektu venovala Slovenská pedagogická knižnica **knižné publikácie v celkovej sume 2 000 €** do ich školských knižníc.

Víťazi celoslovenského projektu

1. miesto – Gymnázium J. M. Hurbana, Čadca

Školská knižnica zorganizovala podujatie pod názvom Škola ako tvorivá knižnica, v rámci ktorého sa žiaci v malých skupinách snažili prezentovať svoje vedomosti, schopnosti a komunikačné a organizačné zručnosti v originálne pomenovaných študovniach, ako napríklad Goethe, Dialóg s knihou, Literatúra v žánroch, Študovňa poézie, Študovňa poviedok, U knihomol'a, a dielňach nesúce názvy ako Gutenberg, Pisári, Krajina kúziel a mágie, Jozef Kroner a jeho umelecký prínos a Tajomstvá medzinárodnej kuchyne. V študovni Dialóg s knihou sa žiaci zamerali na prezentáciu obdobia od starovekej literatúry po klasicizmus. Vybrané ukážky pretvárali na rôzne slohové žánre, ktoré najskôr čítali ostatným spolužiakom a pozvaným hosťom a tí následne hádali pôvodné dielo a žáner. V Goetheho študovni návštevníci boli oboznámení so životom autora, jeho vzťahom k prírodným vedám, umeniu, histórii a literatúre. Dielňa pisárov zase predviedla ukážku rôznych typov písma. Napríklad klinového písma, hieroglyfov, azbuky, latinky a čínskych znakov. Záujemcom robila aj vtipné tetovanie na ruku a vizitky. V dielni Jozef Kroner a jeho umelecký prínos využili žiaci nielen literárne texty, ale vyskúšali si aj dramatizáciu a premietli ukážky filmov, v ktorých Jozef Kroner stvárnil rôzne postavy. Uvedené podujatie slávnostne otvorila v aule školy riaditeľka školy čítaním zo svojej obľúbenej knihy.

2. miesto – Základná škola, Zákopčie

Školská knižnica zorganizovala podujatie pod názvom Neučíme sa pre školu, ale pre život. V rámci uvedeného podujatia sa zamerala na rovesnícke vzdelávanie žiakov s cieľom využiť

ich vedomosti, šikovnosť, fantáziu, spolupatričnosť, zmysel pre zodpovednosť a spravodlivosť. Aktivity boli rozdelené do dvoch blokov. V prvom bloku nazvanom *Sami sebe*, ale aj druhým si starší žiaci pripravili pre mladších žiakov päť vyučovacích hodín na témy: *Endemity – zázračné zvieratá*, *Legendy a povesti Slovenska*, *Hókus-pokus*, *Zvieratá v hlavnej úlohe*, *Dedko repku zasadil*. V druhom bloku nazvanom *Plníme si sny* nasledovali tri besedy, na ktorých sa žiaci dozvedeli, ako sa nevzdávať a vďaka svojmu úsiliu dosiahnuť vždy svoj vytýčený cieľ, a ako to, čo sa kdekoľvek a kedykoľvek naučia, využiť v živote. Išlo napríklad o besedy s bývalými žiačkami – dobrovoľníčkou z *Amnesty International*, ďalej študentkou z výmenného študijného pobytu v USA a so spisovateľmi Alžbetou Horeckou, Michalom Horeckým a Milanom Lechanom. Na záver tohto bloku žiaci v dvojiciach písali krátke príbehy na ľubovoľnú tému.

3. miesto – Základná škola s materskou školou, Rakovec nad Ondavou

Školská knižnica zorganizovala podujatie pod názvom *Kalendár literárnych postáv na rok 2017*. Uvedené podujatie začalo o 9.00 hodine spoločným čítaním žiakov, rodičov žiakov a ostatných vzácnych hostí v školskej knižnici a v jednotlivých triedach. Po spoločnom čítaní sa žiaci rozdelili do skupín, v ktorých plnili zadané úlohy s cieľom vytvoriť dvanásť kalendárnych mesiacov formou plagátov. Napríklad prvá skupina žiakov kreslila literárnu postavu, druhá skupina žiakov písala charakteristiku literárnej postavy, tretia skupina žiakov hľadala nezvyčajné fakty o autorovi alebo o knihe v školskej knižnici alebo na internete. Každý plagát bol venovaný inému slovenskému spisovateľovi, ktorého vopred vybrali vyučujúce slovenského jazyka a literatúry spolu so školskou knihovničkou. Uvedený kalendár budú zároveň využívať ako učebnú pomôcku na hodinách literatúry.

4. miesto – Základná škola s materskou školou, Hargašova, Bratislava

Školská knižnica zorganizovala podujatie pod názvom *My sme spisovatelia, čitatelia, ilustrátori, vedci a kreatívci prostredníctvom piatich základných stanovíšť*. Na každom stanovíšti mladší žiaci s pomocou starších žiakov robili rôzne zaujímavé a tvorivé úlohy, ktoré boli spojené so zábavnými formami práce s knihami, ilustráciami či s vymýšľaním rôznych básní a príbehov. Napríklad na stanovíšti *Spisovatelia* žiaci vymýšľali a písali krátke príbehy alebo básne na vylosované témy. Na stanovíšti *Čitatelia* vybraní žiaci zase čítali rôzne príbehy a rozprávky. Po prečítanom úryvku vždy nasledoval malý kvíz otázok. Na stanovíšti *Ilustrátori* si žiaci vybrali príslovia, porekadlá alebo pranostiky a pomocou ilustrácie ich ľubovoľnou technikou znázorňovali. Na stanovíšti *Kreatívci* žiaci tvorili krátke správy, vtipné oznamy či veselé básničky pomocou vystrihovania textov zo starých novín, časopisov a letákov. Na stanovíšti *Vedci* sa zo žiakov stali malí vedci, ktorí mali za úlohu pripraviť prezentáciu na tému *Ako vzniká kniha*.

5. miesto – Základná škola s materskou školou, Kolačkov

Školská knižnica zorganizovala podujatie pod názvom *Knihy, Ty a ja na motívy rozprávky Snehulienka a sedem trpaslíkov*. Podujatie sa začalo o 9.00 hodine spoločným čítaním v rómskej osade a pred budovou školy s cieľom, aby si žiaci a ich rodičia uvedomili, že knihy je potrebné čítať, lebo sa im bude ľahšie žiť. Po dočítaní rozprávky boli žiaci rozdelení do skupín podľa ich vekového zloženia, individuálnych schopností a vedomostí. Následne jednotlivé skupiny navštevovali sedem stanovíšť pomenovaných podľa trpaslíkov (*Vedko, Plaško, Dudroš, Hapčí, Spachtoš, Šťastko a Kýblik*) a vykonávali rôzne aktivity pod patronátom poverenej učiteľky – trpaslíka. Zámerom realizovaných aktivít bolo hravou formou podporiť u žiakov dobrý a trvalý vzťah ku knihe, školskej knižnici a k čítaniu.

6. miesto – Základná škola, Matice slovenskej, Prešov

Školská knižnica zorganizovala podujatie na tému *Vzájomné učenie sa žiakov v dvojiciach alebo v malých skupinách*, v rámci ktorého pripravila veľa rozmanitých aktivít pre všetkých žiakov školy. Napríklad žiaci na základe prečítaných povestí a pozretí powerpointových prezentácií o hradoch nachádzajúcich sa v Prešovskom kraji robili triedne projekty o svojich obľúbených hradoch vo forme plagátu. Potom si jednotlivé triedy pozreli prezentáciu o Gutenbergovej kníhtlačí, ktorá bola vytvorená v duchu stredovekých dielní. Pokračovali výrobou obalov na knihy, pričom použili rôzne materiály. Ďalej sa mladší žiaci zúčastnili súťaže *Dobre vedieť* a starší žiaci zase súťaže *Čo ja viem*. V oboch využili svoje vedomosti z histórie hradov, písma, poznatky o známych osobnostiach slovenských dejín a literatúry. Žiaci ôsmeho a deviatego ročníka sa zúčastnili v školskej knižnici besedy s primátorkou mesta Prešov Andreou Turčanovou. Spoločne sa rozprávali o knihách, histórii i súčasných problémoch ich mesta. Celé podujatie bolo ukončené v telocvični, kde všetci žiaci z hotových plagátov – projektov o hradoch z Prešovského kraja – vytvorili tvar srdca, čím chceli zdôrazniť, že knihy ostanú navždy v ich srdciach.

7. miesto – Základná škola s materskou školou, Spišská Teplica

Školská knižnica zorganizovala podujatie pod názvom *Náš samosprávny kraj*, v rámci ktorého si jednotlivé ročníky pripravili rôzne aktivity a zaujímavé prezentácie s využitím všetkých informačných zdrojov zo školskej knižnice. Napríklad trojčlenné skupiny žiakov zo štvrtého ročníka si pripravili plagáty, na ktorých prezentovali históriu, kultúrne pamiatky a súčasnosť miest – Prešova, Popradu, Bardejova, Kežmarku a Levoče. Obsah jednotlivých plagátov prezentovali pred pozvanými hosťami. Žiaci zo šiesteho ročníka sa zase zamerali na prezentáciu slávnych osobností svojej obce Spišská Teplica. Svoju aktivitu začali besedou s významnou osobnosťou ich obce – majsterkou športu v biatlone Editou Kálovcovou. Po besede sa rozišli po obci a svojim spoluobčanom rozprávali o slávnych rodákoch.

Zvláštna cena celoslovenského projektu

Klub mladých čitateľov Albatros (www.kmc.sk) venoval **Základnej škole, Nemocničná, Považská Bystrica** ako prvej základnej škole mimo poradia víťazov **knihy v sume 150 €** do jej školskej knižnice.

Školská knižnica zorganizovala podujatie pod názvom *Učíme sa spolu*, v rámci ktorého zrealizovala mnoho zaujímavých aktivít, ktorých cieľom bolo prehĺbiť dobrý vzťah žiakov k čítaniu, ku knihám, školskej knižnici a zdokonaľiť ich čitateľské zručnosti, naučiť ich vzájomne spolupracovať pri učení a pri prezentácii informácií. Ako príklad možno uviesť dve aktivity, a to *Literárnu cestu* a *Knižnú ochutnávku*. V rámci prvej aktivity žiaci spolu s pedagógmi vyzdobili priestory vedúce do školskej knižnice rôznymi plagátmi, referátmi a ilustráciami z prečítaných kníh. V rámci druhej aktivity žiaci z tretieho ročníka navštevovali jednotlivé triedy a čítali úryvky zo svojich obľúbených kníh s cieľom prilákať ostaných žiakov do školskej knižnice.

Pod'akovanie školským knižniciam

Naše pod'akovanie patrí **všetkým**, ktorí sa podieľali na príprave, propagácii a realizácii osláv **Medzinárodného dňa školských knižníc 24. októbra 2016** vo svojich základných školách a stredných školách.

Všetkým **oceneným školským knižniciam** úprimne gratulujeme.

Špeciálne poďakovanie

Osobitne ďakujeme **ministrovi školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky Petrovi Plavčanovi** za prevzatie záštity nad 12. ročníkom celoslovenského projektu „Najzaujímavejšie podujatie školskej knižnice“.

Veľkú vďaku vyjadrujeme aj **partnerovi celoslovenského projektu**, a to **Klubu mladých čitateľov Albatros** (www.kmc.sk).

Hodnotiacia tabuľka

Poradové číslo	Číslo podujatia	Názov a sídlo školy	Počet bodov
1	15	Gymnázium J. M. Hurbana 17. novembra 1296 022 01 Čadca	150
2	106	Základná škola Stred 957 023 11 Zákopčie	146
3	155	Základná škola s materskou školou Rakovec nad Ondavou 2 072 03 Rakovec nad Ondavou	143
4	148	Základná škola s materskou školou Hargašova 5 841 06 Bratislava	140
5	47	Základná škola s materskou školou Kolačkov 31 065 11 Kolačkov	138
6	70	Základná škola Matice slovenskej 13 080 01 Prešov	136
7	114	Základná škola s materskou školou Školská 311 059 34 Spišská Teplica	133
8	32	Základná škola Nemocničná 987/2 017 01 Považská Bystrica	130
9	28	Základná škola Ivana Bukovčana 3 841 07 Bratislava	128
10	185	Základná škola Májové námestie 1 080 01 Prešov	127
11	83	Súkromná základná škola Oravská cesta 11 010 01 Žilina	125
12	8	Základná škola s materskou školou Stará Bystrica 680 023 04 Stará Bystrica	124
13	100	Základná škola Okružná 17 071 01 Michalovce	123
14	61	Základná škola Bukovina 305 023 54 Turzovka	120
14	168	Základná škola s MŠ Rudinská 115 023 31 Rudinská	120

15	33	Základná škola s materskou školou Makov 264 023 56 Makov	119
15	140	Základná škola Školská 535/5 059 07 Lendak	119
16	40	Základná škola Teodora Jozefa Moussona Moussona 4 071 01 Michalovce	118
16	113	Základná škola s MŠ SUT Veľké Rovné 302 013 62 Veľké Rovné	118
16	136	Základná škola s MŠ J. A. Komenského Lednica 350 020 63 Lednica	118
16	174	Základná škola Pugačevova 1381/7 066 01 Humenné	118
16	188	Základná škola Vyhne 111 966 02 Vyhne	118
17	97	Základná škola Hlavná 17 072 64 Podhorod'	117
18	101	Základná škola Pankúchova 4 851 04 Bratislava	116
18	123	Základná škola Štefana Závodníka Pružina 408 018 22 Pružina	116
19	38	Základná škola Sibírska 42 080 11 Prešov	115
19	48	Základná škola s materskou školou Podzávoz 2739 022 01 Čadca	115
19	56	Základná škola J. A. Komenského Nám. B. Bartóka 497/20 932 01 Veľký Meder	115
19	62	Základná škola s materskou školou Komenského 279/32 026 01 Dolný Kubín	115
19	105	Gymnázium Martina Hattalu Železničiarov 278 028 01 Trstená	115
19	107	Základná škola s MŠ E. A. Cernana Ústredie 316 023 55 Vysoká nad Kysucou	115
19	137	Základná škola s materskou školou SNP 5 956 41 Uhrovec	115
20	63	Základná škola Námestie mládeže 587/17 960 01 Zvolen	114
20	110	Základná škola Jána Bakossa Bakossova 5 974 01 Banská Bystrica	114
21	2	Pedagogická a sociálna akadémia Komenského 12 984 18 Lučenec	113

21	85	Spojená škola J. Fabiniho 3 052 01 Spišská Nová Ves	113
21	109	Základná škola s materskou školou Školská 35 976 97 Nemecká	113
21	150	Základná škola s materskou školou Hviezdoslavova 38 956 17 Solčany	113
21	240	Gymnázium Angely Merici Hviezdoslavova 10 917 01 Trnava	113
22	42	Stredná umelecká škola Vodárenská 3 080 01 Prešov	112
22	44	Základná škola Sľažany 122 951 71 Sľažany	112
22	108	Základná škola s materskou školou Vitanová 90 027 12 Vitanová	112
22	158	Základná škola s materskou školou Svinná 131 913 24 Svinná	112
22	171	Spojená škola Štúrova 231/123 061 01 Spišská Stará Ves	112
23	43	Spojená škola Ul. M. R. Štefánika 1 038 61 Vrútky	111
23	79	Základná škola Vtáčkovce 1 044 47 Vtáčkovce	111
23	86	Základná škola Lipová 13 052 01 Spišská Nová Ves	111
23	134	Spojená škola Pod Kalváriou 941 955 01 Topoľčany	111
23	164	Základná škola Krymská 071 01 Michalovce	111
24	27	Základná škola Ladislava Balleka E. B. Lukáča 6 936 01 Šahy	110
24	59	Základná škola Gorazdova 1174/2 020 01 Púchov	110
24	74	Základná škola s materskou školou Hlavná 804 916 22 Podolie	110
24	156	Spojená škola Centrálna 464 089 01 Svidník	110
24	187	ZŠ s MŠ M. R. Štefánika Budimír 11 044 43 Budimír	110
24	221	ZŠ Valentína Beniaka s MŠ Školská 186/13 956 33 Chynorany	110

24	225	Základná škola G. Bethlena 41 940 01 Nové Zámky	110
25	20	Stredná odborná škola technická Družstevná 1737 066 01 Humenné	109
25	143	Základná škola s materskou školou a ŠJ Osloboditeľov 494 067 83 Kamenica nad Cirochou	109
25	160	Základná škola Ružindol 3 919 61 Ružindol	109
25	163	Základná škola Školská 255/6 053 14 Spišský Štvrtok	109
25	192	Základná škola s materskou školou Imre Madácha 3 991 02 Dolná Strehová	109
26	80	Základná škola s materskou školou Tulčík 116 082 13 Tulčík	108
26	84	Škola pre mimoriadne nadané deti a Gymnázium Teplická 7 831 02 Bratislava	108
26	103	Základná škola Bidovce 209 044 45 Bidovce	108
26	112	Základná škola s materskou školou Brvnište 388 018 12 Brvnište	108
26	118	Základná škola Školská 94 044 11 Trstené pri Hornáde	108
26	154	Základná škola Rohožník 399 906 38 Rohožník	108
26	226	Základná škola s MŠ Štefana Žáryho Družstevná 201 976 33 Poniky	108
27	39	KSŠ sv. Vincenta de Paul Saratovská 87 934 05 Levice	107
27	121	Spojená škola Moravské Lieskové 252 916 42 Moravské Lieskové	107
27	125	SOŠ masmediálnych a informačných štúdií Kadnárova 7 834 14 Bratislava	107
27	135	Gymnázium Školská 26 952 01 Vráble	107
27	147	Základná škola s materskou školou Česká 10 831 03 Bratislava	107
27	173	Základná škola Ľ. Kossutha 56 077 01 Kráľovský Chlmec	107
27	191	Základná škola J. Branckého 130/15 914 01 Trenčianska Teplá	107

28	6	Základná škola Škultétyho 2326/11 955 01 Topoľčany	106
28	16	Špeciálna základná škola s MŠ internátna Mičurova 364/1 014 01 Bytča	106
28	139	ZŠ Jozefa Horáka Ul. Pavla Dobšinského 17 969 22 Banská Štiavnica	106
28	142	Základná škola Konštantínova 1751/64 091 01 Stropkov	106
28	167	ZŠ s MŠ K. Rapoša Pionierska 4 977 01 Brezno	106
29	65	Základná škola Športovcov 372/21 958 04 Partizánske	105
29	98	Základná škola s materskou školou SNP 19 013 03 Krasňany	105
29	119	Základná škola Šarfická 301 900 82 Blatné	105
29	152	Základná škola Medňanská 514/5 019 01 Ilava	105
29	169	Základná škola Školská 285 908 43 Čáry	105
29	212	Gymnázium arm. gen. L. Svobodu Komenského 4 066 01 Humenné	105
30	93	Základná škola s materskou školou Hlavná 113/68 082 67 Terňa	104
30	120	SOŠ polytechnická Novozámocká 220 949 05 Nitra	104
30	122	Gymnázium Mikuláša Kováča Mládežnícka 51 974 04 Banská Bystrica	104
30	138	Základná škola Školská 757 946 14 Zemianska Olča	104
30	146	Základná škola Školská 526/53 972 51 Handlová	104
30	153	Základná škola Alžbetin Dvor 81 900 42 Miloslavov	104
30	159	ZŠ s MŠ Ondreja Štefku M. R. Štefánika 432 013 03 Varín	104
30	170	Základná škola P. Jilemnického 1813/1 960 01 Zvolen	104
30	181	Základná škola Devínska 12 940 63 Nové Zámky	104

30	223	Základná škola s materskou školou Udiča 248 018 01 Udiča	104
31	18	Spojená škola internátna Ľ. Stárka 12 911 05 Trenčín	103
31	25	Základná škola s materskou školou Lutiše 65 013 05 Lutiše	103
31	30	Základná škola Jedľové Kostolany 75 951 96 Jedľové Kostolany	103
31	124	Základná škola s materskou školou kpt. Nálepku 43 941 01 Bánov	103
31	149	Základná škola Janka Matúšku Kohútov sad 1752/4 026 01 Dolný Kubín	103
31	184	Obchodná akadémia Komenského 1 066 01 Humenné	103
31	215	Špeciálna základná škola Kováčska 12 053 42 Gelnica	103
31	222	Spojená škola Matúškova 1631 026 01 Dolný Kubín	103
31	229	Stredná priemyselná škola Petófiho 2 945 50 Komárno	103
31	236	CZŠ Žofie Bosniakovej Námestie hrdinov 6 942 01 Šurany	103
32	116	Základná škola Čaklov 495 094 25 Čaklov	102
32	128	SPŠ dopravná Hlavná 113 040 01 Košice	102
32	129	Základná škola s materskou školou SNP 412 067 61 Stakčín	102
32	193	Základná škola Ul. Jána Majku 695 925 63 Dolná Streda	102
33	7	Základná škola s materskou školou Školská 243/1 018 64 Košeca	101
33	17	Základná škola J. Alexyho 1941/1 960 01 Zvolen	101
33	49	ZŠ M. R. Štefánika Haličská cesta 1191/8 984 03 Lučenec	101
33	95	Základná škola Kudlovska 11 066 01 Humenné	101
33	96	Základná škola Pod lesíkom 19 082 22 Šarišské Michaľany	101

33	130	SPŠE Komenského 44 040 01 Košice	101
33	131	ZŠ Petra Škrabáka Martina Hattalu 2151 026 01 Dolný Kubín	101
33	166	Základná škola s materskou školou Banská Belá 315 966 15 Banská Belá	101
33	172	Spojená škola Medvedzie 133/1 027 44 Tvrdošín	101
33	204	Gymnázium Jesenského 2243 024 04 Kysucké Nové Mesto	101
33	206	ZŠ Jaroslava Simana Októbrova 16 976 46 Valaská	101
34	3	Základná škola Sadová 620 905 01 Senica	100
34	4	Spojená škola SNP 15 083 01 Sabinov	100
34	11	Základná škola Poľný Kesov 69 951 15 Poľný Kesov	100
34	77	Základná škola Školská 212/19 059 92 Huncovce	100
34	132	Základná škola Kúpeľná 2 080 01 Prešov	100
34	175	Základná škola Holčíkovce 44 094 05 Holčíkovce	100
34	189	Základná škola s MŠ kráľa Svätopluka Mierové námestie 10 925 51 Šintava	100
35	60	Základná škola Jana Amosa Komenského Komenského 50 020 01 Púchov	99
35	94	Základná škola Jána Drdoša Vígľaš 436 962 02 Vígľaš	99
35	104	Základná škola Sitniarska 32 974 11 Banská Bystrica	99
35	227	Základná škola s materskou školou Nová Bystrica-Vychylovka 687 023 05 Nová Bystrica	99
36	29	Základná škola s materskou školou 925 84 Vlčany 1547	98
36	41	Základná škola Modranská cesta 946 34 Bátorove Kosihy	98
36	55	Spojená škola internátna Palárikova 1602/1 069 01 Snina	98

36	111	Základná škola Martinská 20 010 08 Žilina	98
36	196	Základná škola s materskou školou Kostolná 18 962 71 Hontianske Moravce	98
37	12	Súkromná ZŠ DSA Rozkvet 2047 017 01 Považská Bystrica	97
37	26	Základná škola P. Jilemnického 1035/2 960 01 Zvolen	97
37	53	Základná škola s materskou školou Lokca 71 029 01 Lokca	97
37	102	CZŠ s MŠ sv. Petra a Pavla Komenského 64/17 067 81 Belá nad Cirochou	97
37	194	Základná škola Bernolákova ul. 1061 093 01 Vranov nad Topľou	97
37	202	Základná škola s materskou školou Železničná 245 049 16 Jelšava	97
37	210	Základná škola s materskou školou Oravská Polhora 130 029 47 Oravská Polhora	97
38	23	SOŠ hotelových služieb a obchodu Zdravotnícka 3 940 01 Nové Zámky	96
38	88	Základná škola s VJM M. Hunyadiho 1256/16 077 01 Kráľovský Chlmec	96
38	99	Základná škola Obchodná 5 078 01 Sečovce	96
38	144	Základná škola s materskou školou Krušetnica 83 029 54 Krušetnica	96
38	197	Základná škola s MŠ J. S. Neresnického Školská 3 962 61 Dobrá Niva	96
38	200	Základná škola nár. um. L. Podjavorinskej s MŠ Bzince pod Javorinou 346 916 11 Bzince pod Javorinou	96
38	224	Základná škola s materskou školou Hurbanov rad 147 906 06 Vrbovce	96
39	73	Gymnázium Bernolákova 37 942 01 Šurany	95
40	37	SOŠ Jozefa Szakkayho Grešákova 1 040 01 Košice	94
40	71	Základná škola Sasinkova 530/2 908 48 Kopčany	94
40	117	Základná škola Bajkalská 29 080 01 Prešov	94

40	133	ZŠ s MŠ Kráľovnej Pokoja Haligovce 24 065 34 Haligovce	94
40	203	Základná škola s materskou školou Školská 397 908 76 Lakšárska Nová Ves	94
40	238	Základná škola Kysak 210 044 81 Kysak	94
41	34	Základná škola Nobelovo námestie 6 851 01 Bratislava	93
41	57	ZŠ J. A. Komenského Komenského 7 050 01 Revúca	93
41	64	Hotelová akadémia Jána Andraščíka Pod Vinbargom 3 085 01 Bardejov	93
41	126	Základná škola Škultétyho 1 949 11 Nitra	93
41	157	Gymnázium Komenského 32 075 01 Trebišov	93
41	205	Základná škola s materskou školou Dlhá nad Oravou 110 027 55 Dlhá nad Oravou	93
42	31	ZŠ s MŠ Juraja Holčeka H. Holčeka 583/18 941 43 Dolný Ohaj	92
42	195	Súkromné gymnázium Oravská 11 010 01 Žilina	92
42	232	Základná škola Chminianske Jakubovany 21 082 33 Chminianske Jakubovany	92
43	5	Gymnázium L. Novomeského Tomášikova 2 827 29 Bratislava	91
43	46	Gymnázium Hlínská 29 011 80 Žilina	91
43	67	Základná škola Nám. 4. apríla 16 900 33 Marianka	91
43	89	Základná škola Partizánska 6 957 01 Bánovce nad Bebravou	91
43	190	Základná škola s materskou školou Skačany 539 958 53 Skačany	91
43	199	Základná škola Kráľovohoľská 413 976 71 Šumiac	91
44	22	Základná škola Školská 235/10 017 01 Považská Bystrica	90
44	66	Základná škola Vajanského 2844/47 984 01 Lučenec	90

44	78	Základná škola J. F. Rimavského Nábřežie Rimavy 457 981 01 Hnúšťa	90
44	92	Základná škola s materskou školou J. Nižnanského 1 919 27 Brestovany	90
45	24	Základná škola Školská 1123/29 957 01 Bánovce nad Bebravou	89
45	54	SOŠ strojnica Športová 1326 024 01 Kysucké Nové Mesto	89
45	69	Základná škola Ul. P. J. Šafárika 3 971 01 Prievidza	89
45	228	Stredná zdravotnícka škola Lipová 32 066 83 Humenné	89
45	230	Cirkevná základná škola sv. Jána Bosca Masarykova 9 984 01 Lučenec	89
46	72	Gymnázium Františka Švantnera Bernolákovo 9 968 01 Nová Baňa	88
46	115	Základná škola Energetikov 242/39 971 01 Prievidza	88
46	179	Základná škola Haniska 290 044 67 Haniska	88
46	182	Spojená škola sv. Jána Bosca Trenčianska 66/28 018 51 Nová Dubnica	88
46	233	Stredná priemyselná škola stavebná Veľká okružná 25 010 01 Žilina	88
47	13	Špeciálna základná škola Za parkom 966 990 01 Veľký Krtíš	86
47	21	Základná škola Školská 14 956 18 Bošany	86
47	50	Stredná zdravotnícka škola Vrbická 632 031 01 Liptovský Mikuláš	86
47	52	Základná škola s materskou školou Námestie Kubinyiho 42/6 984 01 Lučenec	86
47	145	Základná škola Tribečská 1653/22 955 01 Topoľčany	86
47	209	Základná škola Gašpara Haina 37 054 01 Levoča	86
48	82	Základná škola Zlatníky 62 956 37 Zlatníky	85
49	14	Spojená škola internátna Tovarnícka 1632 955 01 Topoľčany	84

49	58	Spojená škola Štefánikova 64 085 01 Bardejov	84
49	162	Základná škola Lesnícka 1 080 05 Prešov	84
49	243	Spojená škola Kremnička 10 974 05 Banská Bystrica	84
50	36	Spojená škola internátna Námestie Štefana Kluberta 2 054 01 Levoča	83
50	45	Základná škola s materskou školou Mútne 224 029 63 Mútne	83
50	81	Základná škola s materskou školou Pionierska 697 908 45 Gbely	83
50	127	Základná škola Hlavná 225 951 34 Báb	83
50	141	Základná škola Mostná 3 940 58 Nové Zámky	83
50	165	Základná škola Jána Zemana Školská 6 968 01 Nová Baňa	83
50	178	Obchodná akadémia Mládežnícka 158/5 926 01 Sereď	83
51	87	SOŠ obchodu a služieb Lomonosovova 2797/6 918 54 Trnava	82
51	91	ZŠ s MŠ Jána Smreka 913 05 Melčice-Lieskové	82
51	237	Základná škola Benkova 34 949 11 Nitra	82
52	176	Základná škola s materskou školou Školská 3 044 24 Poproč	80
52	208	Súkromná spojená škola Starozagorská 8 040 23 Košice	80
53	35	Odborné učilište internátne Námestie sv. Ladislava 1791/14 951 15 Mojmírovce	79
53	68	Súkromná stredná odborná škola pedagogická Tovarnícka 1641 955 01 Topoľčany	79
53	151	ZŠI pre žiakov s NKS 975 01 Brezolupy	79
53	239	Obchodná akadémia Inovecká 2041 955 94 Topoľčany	79
54	19	Základná škola s materskou školou Mikušovce 16 018 57 Mikušovce	78
54	183	Stredná odborná škola Košícká 20 080 01 Prešov	78

55	90	Základná škola Školská 289 951 95 Obyce	77
55	186	Základná škola Komenského 1962/8 075 01 Trebišov	77
55	201	ZŠ Bélu Bartóka s VJM Bratislavská 622/38 932 01 Veľký Meder	77
55	231	Základná škola Eduarda Schreibera Schreiberova 372 020 61 Lednické Rovne	77
56	51	Stredná odborná škola Pruské 294 018 52 Pruské	76
56	180	Gymnázium Školská 027 44 Tvrdošín	76
57	177	Gymnázium M. R. Štefánika Slnečná 2 931 01 Šamorín	74
57	207	ZŠ Sándora Petőfiho s VJM Kamenín 494 943 57 Kamenín	74
58	198	Gymnázium sv. Moniky Tarasa Ševčenka 1 080 01 Prešov	73
58	211	Základná škola s materskou školou Kolta 245 941 33 Kolta	73
59	1	Základná škola s materskou školou Župkov 18 966 71 Župkov	71
60	161	Športové gymnázium Trieda SNP 104 040 11 Košice	68
	9	Základná škola Školská 1 906 32 Jablonica	Nehodnotené
	10	Základná škola J. A. Komenského Nová cesta 9 941 10 Tvrdošovce	Nehodnotené
	75	SOŠ obchodu a služieb Ul. Z. Kodálya 765 924 47 Galanta	Nehodnotené
	76	Spojená škola Krátka 11 927 01 Šaľa	Nehodnotené
	213	Základná škola s VJM Školská 8 946 55 Pribeta	Nehodnotené
	214	Základná škola Nevádzová 821 01 Bratislava 2	Nehodnotené
	216	Stredná odborná škola Jarmočná 108 064 01 Stará Ľubovňa	Nehodnotené
	217	Základná škola Novozámocká 300 951 12 Ivanka pri Nitre	Nehodnotené

218	Základná škola s materskou školou Spartakovská 5 917 10 Trnava	Nehodnotené
219	Gymnázium Ul. 1. mája 8 901 01 Malacky	Nehodnotené
220	Základná škola Juh 1054 093 36 Vranov nad Topľou	Nehodnotené
234	Základná škola Slovenských partizánov 1133/53 017 01 Považská Bystrica	Nehodnotené
235	Základná škola Gessayova 2 851 03 Bratislava	Nehodnotené
241	Základná škola Mierové námestie 255/27 972 51 Handlová	Nehodnotené
242	Evanjelická spojená škola Námestie legionárov 3 080 01 Prešov	Nehodnotené
244	Základná škola s materskou školou Školská 5 956 21 Jacovce	Nehodnotené

Vypracovala:

Mgr. Rozália Cenigová, ústredná metodička pre školské knižnice a odborný garant celoslovenského projektu (24. 11. 2016)

Slovenská pedagogická knižnica, Hálova 6, 851 01 Bratislava

E-mail: rozalia.cenigova@spgk.sk

Tel.: 02/68 20 86 10

Organizátori:

Partner:

Príloha č. 6 Metodické usmernenie pre školské knižnice k zákonu č. 126/2015 Z. z. o knižniciach a o zmene a doplnení zákona č. 206/2009 Z. z. o múzeách a o galériách a o ochrane predmetov kultúrnej hodnoty a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 38/2014 Z. z.

**Metodické usmernenie pre školské knižnice
k zákonu č. 126/2015 Z. z. o knižniciach
a o zmene a doplnení zákona č. 206/2009 Z. z. o múzeách a o galériách a o ochrane
predmetov kultúrnej hodnoty a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990
Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 38/2014 Z. z.**

Výber dôležitých ustanovení
*(metodické vysvetlivky sú umiestnené vždy priamo
za citovaným textom zákona odlišným typom písma)*

Národná rada Slovenskej republiky sa uzniesla na tomto zákone:

Čl. 1

**§ 1
Predmet úpravy**

(1) Tento zákon upravuje zriaďovanie a zakladanie knižníc, práva a povinnosti knižníc, práva a povinnosti zriaďovateľov knižníc a zakladateľov knižníc, knižničný systém Slovenskej republiky (ďalej len „knižničný systém“), rozsah a vykonávanie odborných knižničných činností, vyhlasovanie, evidenciu, ochranu, sprístupňovanie, dovoz a vývoz historického knižničného dokumentu a historického knižničného fondu.

(2) Tento zákon sa vzťahuje na

a) knižnice, ktoré poskytujú knižnično-informačné služby používateľom a sú evidované v Zozname knižníc Slovenskej republiky (ďalej len „zoznam knižníc“),

Komentár

Školská knižnica zriadená pred 1. júlom 2015 sa považuje za knižnicu zriadenú podľa tohto zákona. Je evidovaná v Zozname knižníc Slovenskej republiky, ktorý vedie Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky, a v Adresári školských knižníc v Slovenskej republike, ktorý vedie metodické centrum Slovenskej pedagogickej knižnice pre školské knižnice.

**§ 2
Vymedzenie základných pojmov**

(1) Knižnica je kultúrna, informačná a vzdelávacia inštitúcia, ktorá dopĺňa, odborne eviduje, spracováva, uchováva, ochraňuje, využíva a sprístupňuje svoj knižničný fond, poskytuje knižnično-informačné služby, napomáha uspokojovať kultúrne, informačné, vedecko-výskumné, vzdelávacie potreby používateľov a podporuje ich celoživotné vzdelávanie, informačnú gramotnosť, tvorivý osobný rozvoj a jazykovú rozmanitosť.

(2) Knižničný dokument je samostatne odborne evidovaná, spracovaná, uchovávaná, ochraňovaná a sprístupňovaná jednotka knižničného fondu bez ohľadu na jeho obsah a formu. Knižničným dokumentom je aj samostatný digitálny dokument, ktorým je elektronická kniha alebo elektronická periodická publikácia, ktorý zdigitalizovala knižnica alebo tento dokument získala v digitálnej forme prostredníctvom trvalého prístupového práva.

(3) Knižničný fond je súbor všetkých knižničných dokumentov, účelovo vybraných, sústavne doplňovaných, uchovávaných, ochraňovaných a sprístupňovaných používateľovi.

(4) Elektronický informačný zdroj je súbor elektronicke uchovávaných bibliografických záznamov alebo obsahov elektronických dokumentov vrátane ich úplných textov, obrázkov a zvukov so spoločným používateľským rozhraním a softvérom na vyhľadávanie a manipuláciu s údajmi. Sprístupňovanie elektronického informačného zdroja sa realizuje prostredníctvom internetu.

(5) Elektronická zbierka je súbor zdrojov v elektronickej podobe, napríklad digitálne dokumenty, elektronické informačné zdroje, počítačové súbory a elektronické katalógy.

(6) Slovacikálny dokument je knižničný dokument, ktorý sa podľa autorstva, jazyka, miesta vydania alebo obsahu týka Slovenska alebo Slovákov.

(7) Súborný katalóg knižníc je katalóg združujúci bibliografické a lokalizačné záznamy o knižničných dokumentoch, ktoré sa nachádzajú v knižničných fondoch viacerých knižníc.

(8) Historický knižničný dokument je samostatný dokument a historický knižničný fond je súbor dokumentov vyhlásených Ministerstvom kultúry Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“) za historický knižničný dokument alebo za historický knižničný fond podľa § 21 okrem archívnych dokumentov upravených osobitným predpisom.¹⁾ Historický knižničný dokument a historický knižničný fond nemusí byť súčasťou knižničného fondu.

Komentár

Historický dokument má buď osobitnú kultúrnu historickú hodnotu (je to najmä vzácny rukopis, stará a vzácna tlač do roku 1830, slovacikálny dokument alebo fond do roku 1918 a významný slovacikálny dokument alebo fond bez časového ohraničenia), alebo priamy vzťah k významným osobnostiam alebo historickým udalostiam.

(9) Špecializovaný knižničný fond je knižničný fond knižničných dokumentov určitého zamerania z hľadiska obsahu, formy, druhu, pôvodu alebo využitia.

(10) Konzervačný fond je súbor všetkých knižničných dokumentov získaných a trvalo uchovávaných knižnicou, ako právnickou osobou určenou podľa osobitného predpisu,²⁾ ktoré knižnica trvalo uchováva pre budúce generácie ako súčasť národného kultúrneho dedičstva.

(11) Odborné knižničné činnosti sú doplňovanie knižničného fondu, odborná evidencia a spracovanie knižničných dokumentov, revízia knižničného fondu, vyradovanie knižničného fondu, organizácia, uchovávanie a ochrana knižničného fondu a poskytovanie knižnično-informačných služieb.

¹⁾ § 2 ods. 2, § 9 až 15 zákona č. 395/2002 Z. z. o archívoch a registratúrach a o doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 216/2007 Z. z.

²⁾ § 3 až 5 zákona č. 212/1997 Z. z. o povinných výtlačkoch periodických publikácií, neperiodických publikácií a rozmnoženín audiovizuálnych diel v znení neskorších predpisov.

§ 3

Zriadovanie knižnice a zakladanie knižnice

- (1) Knižnicu ako právnickú osobu podľa osobitného predpisu³⁾ môže zriadiť
- a) ústredný orgán štátnej správy,
 - b) samosprávny kraj,
 - c) obec.
- (2) Knižnicu ako právnickú osobu podľa osobitného predpisu⁴⁾ môže založiť alebo zriadiť iná právnická osoba.
- (3) Právnická osoba môže zriadiť knižnicu aj ako svoj organizačný útvar.

Komentár

Základná škola, gymnázium, stredná odborná škola, konzervatórium alebo škola pre žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami môže zriadiť školskú knižnicu ako svoj organizačný útvar. V prípade, že základná škola nemá právnu subjektivitu, môže školskú knižnicu ako organizačnú súčasť základnej školy zriadiť zriaďovateľ základnej školy (obec).

§ 4

Práva a povinnosti zriaďovateľa knižnice alebo zakladateľa knižnice

- (1) Zriaďovateľ knižnice alebo zakladateľ knižnice je oprávnený
- a) zriadiť alebo založiť, zrušiť alebo zlúčiť knižnicu s inou knižnicou vo svojej zriaďovateľskej pôsobnosti,

Komentár

Školskú knižnicu **zriaďuje** škola. Ak škola nemá právnu subjektivitu, školskú knižnicu zriaďuje zriaďovateľ školy (obec).

Školskú knižnicu **zrušuje** škola. Ak škola má právnu subjektivitu, musí na pedagogickej rade rozhodnúť o zrušení školskej knižnice. Dôvod zrušenia musí byť uvedený v zápisnici zo zasadnutia pedagogickej rady. Škola je povinná písomne informovať listom Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky do 60 dní od vzniku tejto skutočnosti. Zriaďovateľovi školskej knižnice sa odporúča, aby o tejto skutočnosti písomne informoval listom aj metodické centrum Slovenskej pedagogickej knižnice pre školské knižnice. Následne Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky vyradí danú školskú knižnicu zo Zoznamu knižníc Slovenskej republiky a metodické centrum Slovenskej pedagogickej knižnice pre školské knižnice ju vyradí z Adresára školských knižníc v Slovenskej republike. Ak škola nemá právnu subjektivitu, o zrušení školskej knižnice rozhodne obecné zastupiteľstvo na svojom zasadnutí. Obec je povinná písomne informovať listom Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky do 60 dní od vzniku tejto skutočnosti. Odporúča sa, aby obec o tejto skutočnosti písomne informovala listom aj metodické centrum Slovenskej pedagogickej knižnice pre školské knižnice.

Zriaďovateľ obecnej knižnice (obec) môže **zlúčiť** školskú knižnicu s obecnou knižnicou (verejnou knižnicou).

³⁾ § 21 zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

⁴⁾ Napríklad Občiansky zákonník, § 5 zákona č. 213/1997 Z. z. o neziskových organizáciách poskytujúcich všeobecne prospešné služby v znení zákona č. 35/2002 Z. z., § 15 zákona č. 133/2002 Z. z. o Slovenskej akadémii vied v znení zákona č. 40/2011 Z. z.

Zriaďovateľ obecnej knižnice (obec/obecné zastupiteľstvo) následne rozhodne:

- **či školská knižnica bude plniť aj funkciu obecnej knižnice,**
(Knižničný fond obecnej knižnice sa stane súčasťou knižničného fondu školskej knižnice. Rozsah a podmienky sprístupnenia integrovanej školskej knižnice verejnosti určí zriaďovateľ školskej knižnice v štatúte školskej knižnice, v knižničnom a výpožičnom poriadku školskej knižnice a v prevádzkovom poriadku školy. V Zozname knižníc Slovenskej republiky bude ďalej školská knižnica evidovaná ako školská knižnica. V ročnom výkaze o školskej knižnici Škol (MŠVVŠ SR) 10-01 bude musieť školská knižnica vykazovať, že je integrovanou školskou knižnicou s verejnou knižnicou. Zriaďovateľ obecnej knižnice zruší obecnú knižnicu v súlade s platnou legislatívou. Jej zrušenie písomne oznámi listom Ministerstvu kultúry Slovenskej republiky do 60 dní od vzniku tejto skutočnosti.)
- **alebo či obecná knižnica bude plniť aj funkciu školskej knižnice.**
(Knižničný fond školskej knižnice sa stane súčasťou knižničného fondu obecnej knižnice. Rozsah a podmienky sprístupnenia zlúčenej obecnej knižnice školskej komunite určí zriaďovateľ obecnej knižnice v štatúte obecnej knižnice a v knižničnom a výpožičnom poriadku obecnej knižnice. V Zozname knižníc Slovenskej republiky bude ďalej obecná knižnica evidovaná ako obecná knižnica. Zriaďovateľ školskej knižnice zruší školskú knižnicu v súlade s platnou legislatívou. Jej zrušenie písomne oznámi listom Ministerstvu kultúry Slovenskej republiky do 60 dní od vzniku tejto skutočnosti. Zriaďovateľovi školskej knižnice sa odporúča, aby o tejto skutočnosti písomne informoval listom aj metodické centrum Slovenskej pedagogickej knižnice pre školské knižnice.)

b) požiadať príslušnú knižnicu s metodickou pôsobnosťou o odborné usmernenie; zoznam knižníc s celoštátnou metodickou pôsobnosťou je uvedený v prílohe č. 1,

Komentár

Metodickú pomoc na národnej úrovni poskytuje školským knižniciam a ich zriaďovateľom metodické centrum Slovenskej pedagogickej knižnice pre školské knižnice.

Kontaktné údaje: Mgr. Rozália Cenigová, ústredná metodička pre školské knižnice, Slovenská pedagogická knižnica, Hálova 6, 851 06 Bratislava, tel.: 02/68 20 86 10, email: rozalia.cenigova@spgk.sk, www.spgk.sk

Metodickú pomoc a poradenské služby na regionálnej úrovni poskytujú školským knižniciam a ich zriaďovateľom regionálne knižnice, ktoré zároveň upozorňujú na nedostatky v poskytovaní knižnično-informačných služieb. Kontaktné údaje na regionálne knižnice sú uvedené na webovom sídle Slovenskej pedagogickej knižnice (<http://www.spgk.sk/?kontakty-1>).

c) určiť rozsah a podmienky sprístupnenia knižnice verejnosti, ak ide o akademickú knižnicu, školskú knižnicu a špeciálnu knižnicu,

Komentár

Rozsah a podmienky sprístupnenia školskej knižnice verejnosti určí zriaďovateľ školskej knižnice v štatúte školskej knižnice, v knižničnom a výpožičnom poriadku školskej knižnice a v prevádzkovom poriadku školy.

d) poveriť knižnicu plnením úloh patriacich do vecnej pôsobnosti knižnice.

- (2) Zriaďovateľ knižnice alebo zakladateľ knižnice je povinný**
- a) vydať zriaďovaciu listinu, zakladateľskú listinu alebo štatút knižnice, v ktorých určí zameranie, špecializáciu a pôsobnosť knižnice; v jej názve musí byť slovo knižnica,

Komentár

Zriaďovateľ školskej knižnice je povinný vydať štatút školskej knižnice. V jej názve musí byť uvedené slovné spojenie „školská knižnica“.

- b) oznámiť ministerstvu zriadenie alebo založenie knižnice na tlačive, ktorého vzor je uvedený v prílohe č. 2, najneskôr do 60 dní od vzniku týchto skutočností a písomne oznámiť ministerstvu zúčenie vedeckej knižnice alebo regionálnej knižnice a zrušenie knižnice najneskôr do 60 dní od vzniku týchto skutočností,

Komentár

Zriadenie školskej knižnice oznámi zriaďovateľ školskej knižnice prostredníctvom tlačiva, pričom tlačivo zasiela na adresu: Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky, Námestie SNP č. 33, 813 31 Bratislava. Ďalej sa odporúča prvú kópiu tlačiva zaslať na adresu: Slovenská pedagogická knižnica, Hálova 6, 851 01 Bratislava. Druhú kópiu tlačiva sa odporúča uložiť do registratúry školy.

Vzor tlačiva je sprístupnený na webovom sídle Slovenskej pedagogickej knižnice: <http://www.spgk.sk/?Legislativa>

Zrušenie školskej knižnice písomne oznámi zriaďovateľ školskej knižnice prostredníctvom listu, v ktorom uvedie aj evidenčné číslo školskej knižnice zo Zoznamu knižníc Slovenskej republiky. Oznam o zrušení školskej knižnice zasiela na adresu Ministerstva kultúry Slovenskej republiky. Ďalej sa odporúča zaslať kópiu oznamu aj na adresu Slovenskej pedagogickej knižnice. Druhú kópiu oznamu sa odporúča uložiť do registratúry školy.

Obe skutočnosti, ako je zriadenie školskej knižnice a zrušenie školskej knižnice, je zriaďovateľ školskej knižnice povinný nahlásiť Ministerstvu kultúry Slovenskej republiky najneskôr do 60 dní od vzniku týchto skutočností.

- c) zabezpečiť vhodné priestory a interiérové vybavenie pre knižnicu primerané veľkosti jej knižničného fondu, rozsahu poskytovaných knižnično-informačných služieb, zameraniu a špecializácii knižnice,
- d) zabezpečiť moderné technické vybavenie a podmienky na zavádzanie nových technológií a knižnično-informačných služieb,
- e) zabezpečiť činnosť knižnice finančne a personálne,
- f) podporovať ďalšie vzdelávanie zamestnancov knižnice,
- g) zabezpečiť systematické dopĺňovanie, odbornú evidenciu, spracovanie, uchovávanie, ochranu, využívanie a sprístupňovanie knižničného fondu,
- h) podporovať spoluprácu knižníc a utvárať predpoklady na integráciu knižníc do medzinárodných knižničných a informačných systémov a sietí,
- i) ponúknuť vyradené knižničné dokumenty alebo knižničný fond knižnice, ktorá sa zrušila, iným knižniciam; prednostné právo na získanie vyradených knižničných dokumentov majú knižnice, ktoré ako právnické osoby určené podľa osobitného predpisu²⁾ uchovávajú konzervačný fond,

Komentár

Školská knižnica je **povinná vyradený knižničný dokument podľa § 14 odseku 5 písm. a) knižničného zákona ponúknuť iným knižniciam**. Prednostné právo na získanie vyradených knižničných dokumentov majú knižnice, ktoré uchovávajú konzervačný fond a ktoré sú právnickou osobou určenou podľa osobitného predpisu (§ 3 až 5 zákona č. 212/1997 Z. z. o povinných výťažkoch periodických publikácií, neperiodických publikácií a rozmnoženín audiovizuálnych diel v znení neskorších predpisov). Z uvedeného dôvodu školská knižnica **prednostne posieľa zoznam s vyradenými knižničnými dokumentmi knižniciam s konzervačným fondom**, ktoré sú povinné odpovedať na ponuku najneskôr do 60 kalendárnych dní od doručenia ponuky.

Zoznam knižníc s konzervačným fondom a s kontaktnými mailovými adresami

Slovenská národná knižnica	akvizicia@snk.sk
Univerzitná knižnica v Bratislave	knihy@ulib.sk
Ústredná knižnica Slovenskej akadémie vied	akvizicia@savba.sk
Centrum vedecko-technických informácií SR	sekretariat@cvtisr.sk
Štátna vedecká knižnica v Banskej Bystrici	svkbb@svkbb.eu
Štátna vedecká knižnica v Košiciach	svkk@svkk.sk
Štátna vedecká knižnica v Prešove	kniznica@svkpo.gov.sk
Parlamentná knižnica Národnej rady Slovenskej republiky	parlamentna.kniznica@nrsr.sk

Tým, že sa vyradené knižničné dokumenty podľa knižničného zákona ponúkajú prednostne knižniciam s konzervačnou funkciou, sa sleduje zachovanie kultúrneho dedičstva Slovenskej republiky v úplnosti. Až v prípade nezájmu knižníc s konzervačným fondom o vyradené knižničné dokumenty, školská knižnica posieľa zoznam s vyradenými knižničnými dokumentmi webmasterke portálu InfoLib Janke Némethyovej. Kontaktná emailová adresa: janka.nemethyova@cvtisr.sk. Vyradené knižničné dokumenty školská knižnica ponúka iným knižniciam formou výmeny alebo bezodplatným prevodom. V prípade, ak neprejaví záujem o vyradené knižničné dokumenty iná knižnica do 14 kalendárnych dní od zverejnenia zoznamu vyradených knižničných dokumentov na portáli InfoLibu, môže školská knižnica ponúknuť vyradené knižničné dokumenty napríklad na predaj do antikvariátu alebo individuálnym záujemcom, darovať, respektíve odovzdať do zberu. O naložení s vyradenými knižničnými dokumentmi musí mať školská knižnica príslušné doklady (napr. zmluvy o bezodplatnom prevode, príjmové doklady), ktoré sa uschovávajú v dokladovej časti zoznamu vyradovaných knižničných dokumentov.

j) vykonávať kontrolu činnosti knižnice,

k) umožňovať výkon štátneho odborného dohľadu a kontroly a poskytovať potrebnú súčinnosť.

K n i ž n i č n ý s y s t é m

§ 5

(1) Knižničný systém tvoria knižnice, ktorých zameranie, pôsobnosť a úlohy sú dané zložením a špecializáciou knižničného fondu a rozsahom poskytovaných knižnično-informačných služieb, a to v členení

a) národná knižnica,

b) vedecká knižnica,

- c) akademická knižnica,
- d) verejná knižnica,
- e) školská knižnica,
- f) špeciálna knižnica.

(2) Knižnice z hľadiska pôsobnosti sú

- a) celoštátne,
- b) regionálne s krajskou pôsobnosťou,
- c) regionálne knižnice,
- d) mestské alebo obecné,
- e) inštitucionálne.

(3) Podľa zamerania a špecializácie knižnica buduje univerzálny knižničný fond alebo špecializovaný knižničný fond.

Komentár

Školská knižnica buduje špecializovaný knižničný fond, ktorý je zameraný najmä na potreby výchovy a vzdelávania.

§ 9

Verejná knižnica

(1) Verejná knižnica je

- a) obecná knižnica alebo mestská knižnica,
- b) regionálna knižnica.

(2) Obecná knižnica a mestská knižnica

- a) dopĺňa, odborne eviduje, spracováva, uchováva, ochraňuje a sprístupňuje univerzálny knižničný fond vrátane knižničných dokumentov miestneho významu,
- b) poskytuje knižnično-informačné služby používateľom,
- c) organizuje a uskutočňuje komunitné, kultúrno-spoločenské a vzdelávacie aktivity,
- d) môže plniť funkciu školskej knižnice v rozsahu a za podmienok určených zriaďovateľom knižnice,

Komentár

Obecná knižnica alebo mestská knižnica po zlúčení so školskou knižnicou plní funkciu školskej knižnice v rozsahu a za podmienok určených zriaďovateľom obecnej knižnice alebo zriaďovateľom mestskej knižnice v štatúte obecnej knižnice alebo v štatúte mestskej knižnice a v knižničnom a výpožičnom poriadku obecnej knižnice alebo v knižničnom a výpožičnom poriadku mestskej knižnice. (V tomto prípade sa knižničný fond školskej knižnice stane súčasťou knižničného fondu obecnej knižnice alebo knižničného fondu mestskej knižnice. V Zozname knižníc Slovenskej republiky bude ďalej obecná knižnica evidovaná ako obecná knižnica a mestská knižnica ako mestská knižnica. Zriaďovateľ školskej knižnice zruší školskú knižnicu v súlade s platnou legislatívou. Jej zrušenie písomne oznámi listom Ministerstvu kultúry Slovenskej republiky do 60 dní od vzniku tejto skutočnosti. Zriaďovateľovi školskej knižnice sa odporúča, aby o tejto skutočnosti písomne informoval listom aj metodické centrum Slovenskej pedagogickej knižnice pre školské knižnice.)

- e) plní ďalšie úlohy súvisiace s činnosťou knižnice.

(5) Regionálna knižnica okrem úloh podľa odseku 2

- f) poskytuje metodickú pomoc a poradenské služby obecným knižniciam, mestským knižniciam, školským knižniciam, špeciálnym knižniciam a ich zriaďovateľom alebo zakladateľom v regióne a upozorňuje ich na nedostatky v poskytovaní knižnično-informačných služieb,

Komentár

Kontaktné údaje na regionálne knižnice, ktoré poskytujú metodickú pomoc a poradenské služby aj školským knižniciam a ich zriaďovateľom, sú uvedené na webovom sídle Slovenskej pedagogickej knižnice (<http://www.spgk.sk/?kontakty-1>).

§ 10

Školská knižnica

(1) Školská knižnica je organizačný útvar základnej školy, gymnázia, strednej odbornej školy, konzervatória alebo školy pre žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami a slúži na informačné a dokumentačné zabezpečenie výchovy a vzdelávania a výchovno-vzdelávacích potrieb.

(2) Školská knižnica dopĺňa, odborne eviduje, spracováva, uchováva, ochraňuje a sprístupňuje špecializovaný knižničný fond so zameraním najmä na potreby výchovy a vzdelávania.

Komentár

Pri dopĺňovaní a budovaní knižničného fondu školskej knižnice je nutné prihliadať na zameranie a špecializáciu školskej knižnice. Dopĺňovanie, budovanie a sprístupňovanie knižničného fondu sa následne realizuje na princípe nezávislosti a odbornosti a nesmie zároveň podliehať ideologickej, politickej ani náboženskej cenzúre ani komerčnému vplyvu alebo inému vplyvu.

V prípade, že školská knižnica je poverená plnením aj funkcie obecnej knižnice, je povinná pri dopĺňovaní a budovaní knižničného fondu prihliadať na potreby občanov patriacich k národnostnej menšine alebo etnickej skupine.

*V súlade s vyhláškou Ministerstva kultúry Slovenskej republiky č. 201/2016 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o spôsobe vedenia odbornej evidencie knižničných dokumentov a o revízii a vyradovaní knižničného fondu v knižniciach, je školská knižnica povinná viesť odbornú evidenciu knižničných dokumentov zaradených do knižničného fondu bez ohľadu na spôsob nadobudnutia a formu nosiča. Školská knižnica môže viesť odbornú evidenciu v elektronickej podobe alebo listinnej podobe. Riaditeľ školy alebo iná osoba písomne poverená riaditeľom školy, ktorej je školská knižnica organizačným útvarom, určí **písomným rozhodnutím podobu** vedenia odbornej evidencie. Rozhodne, či bude odborná evidencia vedená v **elektronickej podobe** alebo **listinnej podobe**. Ak bude vedená odborná evidencia v elektronickej podobe, školská knižnica vyhotoví po skončení kalendárneho roka tlačенý výstup v podobe zviazaného autorizovaného dokumentu, ktorý podpisuje riaditeľ školy alebo iná osoba písomne poverená riaditeľom školy.*

Prírastkový zoznam obsahuje tieto identifikačné údaje o knižničnom dokumente:

- a) **prírastkové číslo,**
- b) **signatúru, ak sa nezhoduje s prírastkovým číslom,**
- c) **meno a priezvisko autora a názov,**

- d) **vydavateľské údaje: 1. miesto vydania, 2. označenia vydavateľa, 3. rok vydania,**
- e) **cenu,**
- f) **spôsob nadobudnutia,**
- g) **dátum zápisu.**

Školská knižnica môže podľa evidenčnej a štatistickej potreby doplniť prírastkový zoznam o tieto identifikačné údaje:

- a) **medzinárodné štandardné číslo knihy (ISBN), medzinárodné štandardné číslo seriálu (ISSN) alebo medzinárodné číslo hudobniny (ISMN),**
- b) **jazyk knižničného dokumentu,**
- c) **údaje o prílohách,**
- d) **poznámku o vyradení.**

Zoznam úbytkov obsahuje tieto identifikačné údaje o vyradenom knižničnom dokumente:

- a) **poradové číslo,**
- b) **prírastkové číslo,**
- c) **signatúru, ak sa nezhoduje s prírastkovým číslom,**
- d) **meno a priezvisko autora a názov,**
- e) **dátum zápisu do zoznamu úbytkov.**

Školská knižnica môže podľa evidenčnej a štatistickej potreby doplniť zoznam úbytkov o tieto identifikačné údaje:

- a) **dôvod vyradenia s odkazom na doklad o vyradení,**
- b) **cenu.**

Školská knižnica vedie pomocnú odbornú evidenciu knižničných dokumentov podľa svojich potrieb.

Pomocná odborná evidencia sa člení na:

- a) **evidenciu výpožičiek,**
- b) **evidenciu došlých čísiel periodík,**
- c) **inú odbornú evidenciu.**

Podrobnejšie informácie k uvedenej skutočnosti spracovalo metodické centrum Slovenskej pedagogickej knižnice pre školské knižnice v „**Metodickom pokyne pre školské knižnice k vyhláske Ministerstva kultúry Slovenskej republiky č. 201/2016 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o spôsobe vedenia odbornej evidencie knižničných dokumentov a o revízií a vyradovaní knižničného fondu v knižniciach**“. Metodický pokyn je zverejnený na webovom sídle Slovenskej pedagogickej knižnice: <http://www.spgk/?Metodicke-materialy>.

Výsledkom spracovania knižničného dokumentu v školskej knižnici je jeho menný popis a vecný popis vo forme bibliografického záznamu, lokalizačných údajov a údajov o exemplári.

Bibliografický záznam je súbor údajov a znakov, ktoré popisujú knižničný dokument, poskytujú k nemu prístup a identifikujú ho.

Menný popis tvoria údaje zoskupené do polí, ktoré charakterizujú knižničný dokument z hľadiska jeho vonkajšej formy. Ide o pole názvu, pole o zodpovednosti (napr. autor, korporácia), pole vydania (napr. 2. vyd.), pole bibliografickej adresy (vydavateľské údaje – miesto vydania, vydavateľ a rok vydania), pole fyzického popisu (kolácia – počet strán), pole

edície, pole poznámok (napr. poznámka o čitateľskom určení), pole medzinárodného štandardného čísla (napr. ISBN) a údaje o dostupnosti.

Vecný popis tvoria vytvorené riadené vecné termíny alebo klasifikačné znaky, ktoré vyjadrujú obsah knižničného dokumentu. Pri **predmetovom usporadúvaní informácií** obsah knižničného dokumentu je stručne vyjadrený jedným slovom alebo skupinou slov (predmetové heslo). Pri **systematickom usporadúvaní informácií** obsah knižničného dokumentu je vyjadrený znakmi umelého jazyka (triedniky z Medzinárodného desatinného triedenia).

(3) Školská knižnica poskytuje knižnično-informačné služby najmä žiakom, pedagogickým zamestnancom a odborným zamestnancom školy. Môže byť prístupná iným používateľom v rozsahu a za podmienok určených zriaďovateľom knižnice.

Komentár

Zriaďovateľ školskej knižnice je povinný uviesť v štatúte školskej knižnice, v knižničnom a výpožičnom poriadku školskej knižnice a v prevádzkovom poriadku školy rozsah a podmienky poskytovania knižnično-informačných služieb iným používateľom školskej knižnice.

Školská knižnica je povinná viesť evidenciu používateľov, evidenciu návštevníkov, evidenciu absenčných výpožičiek a prezenčných výpožičiek, evidenciu vzdelávacích a kultúrno-spoločenských podujatí a evidenciu akcií informačnej výchovy.

(4) Školská knižnica môže plniť funkciu obecnej knižnice v rozsahu a za podmienok určených zriaďovateľom knižnice.

Komentár

Školská knižnica po zlúčení s obecnou knižnicou plní funkciu aj obecnej knižnice v rozsahu a za podmienok určených zriaďovateľom školskej knižnice v štatúte školskej knižnice, v knižničnom a výpožičnom poriadku školskej knižnice a v prevádzkovom poriadku školy. (V tomto prípade sa knižničný fond obecnej knižnice stane súčasťou knižničného fondu školskej knižnice. V Zozname knižníc Slovenskej republiky bude ďalej školská knižnica evidovaná ako školská knižnica. V ročnom výkaze o školskej knižnici Škol (MŠVVŠ SR) 10-01 bude musieť školská knižnica vykazovať, že je integrovanou školskou knižnicou s verejnou knižnicou. Zriaďovateľ obecnej knižnice zruší obecnú knižnicu v súlade s platnou legislatívou. Jej zrušenie písomne oznámi listom Ministerstvu kultúry Slovenskej republiky do 60 dní od vzniku tejto skutočnosti.)

§ 12

Základné princípy dopĺňovania knižničného fondu

(1) Knižnica je povinná systematicky dopĺňať, odborne evidovať, spracovávať, uchovávať, ochraňovať, využívať a sprístupňovať svoj knižničný fond.

(2) Dopĺňovanie, budovanie knižničného fondu a sprístupňovanie knižničného fondu v súlade so zameraním a špecializáciou knižnice je knižnica povinná realizovať na princípe nezávislosti a odbornosti. Dopĺňovanie, budovanie a sprístupňovanie knižničného fondu nesmie podliehať ideologickej, politickej ani náboženskej cenzúre ani komerčnému vplyvu alebo inému vplyvu.

(3) V obciach, kde žijú občania patriaci k národnostnej menšine alebo etnickej skupine, je verejná knižnica povinná zohľadniť túto skutočnosť pri dopĺňovaní a budovaní knižničného fondu.

Komentár

Pri dopĺňovaní a budovaní knižničného fondu školskej knižnice je nutné prihliadať na zameranie a špecializáciu školskej knižnice (školská knižnica buduje špecializovaný knižničný fond). Dopĺňovanie a budovanie knižničného fondu sa následne realizuje na princípe nezávislosti a odbornosti a nesmie zároveň podliehať ideologickej, politickej ani náboženskej cenzúre ani komerčnému vplyvu alebo inému vplyvu.

V prípade, že školská knižnica je poverená plnením aj funkcie obecnej knižnice, je povinná pri dopĺňovaní a budovaní knižničného fondu prihliadať na potreby občanov patriacich k národnostnej menšine alebo etnickej skupine.

§ 13

Odborná evidencia a spracovanie knižničných dokumentov

(1) Knižnica je povinná viesť odbornú evidenciu knižničných dokumentov zaradených do knižničného fondu bez ohľadu na formu nosiča.

Komentár

Podrobný komentár k uvedenému paragrafu spracovalo metodické centrum Slovenskej pedagogickej knižnice pre školské knižnice v „Metodickom pokyne pre školské knižnice k vyhláske Ministerstva kultúry Slovenskej republiky č. 201/2016 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o spôsobe vedenia odbornej evidencie knižničných dokumentov a o revízii a vyradovaní knižničného fondu v knižniciach“. Metodický pokyn je zverejnený na webovom sídle Slovenskej pedagogickej knižnice: <http://www.spgk/?Metodicke-materialy>.

(2) Základnú odbornú evidenciu knižničných dokumentov tvorí prírastkový zoznam a zoznam úbytkov.

Komentár

*V súlade s vyhláškou Ministerstva kultúry Slovenskej republiky č. 201/2016 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o spôsobe vedenia odbornej evidencie knižničných dokumentov a o revízii a vyradovaní knižničného fondu v knižniciach, je školská knižnica povinná viesť odbornú evidenciu knižničných dokumentov zaradených do knižničného fondu bez ohľadu na spôsob nadobudnutia a formu nosiča. Školská knižnica môže viesť odbornú evidenciu v elektronickej podobe alebo listinnej podobe. Riaditeľ školy alebo iná osoba písomne poverená riaditeľom školy, ktorej je školská knižnica organizačným útvarom, určí **písomným rozhodnutím podobu** vedenia odbornej evidencie. Rozhodne, či bude odborná evidencia vedená v **elektronickej podobe** alebo **listinnej podobe**. Ak bude vedená odborná evidencia v elektronickej podobe, školská knižnica vyhotoví po skončení kalendárneho roka tlačенý výstup v podobe zviazaného autorizovaného dokumentu, ktorý podpisuje riaditeľ školy alebo iná osoba písomne poverená riaditeľom školy.*

Prírastkový zoznam obsahuje tieto identifikačné údaje o knižničnom dokumente:

- a) prírastkové číslo,**
- b) signatúru, ak sa nezhoduje s prírastkovým číslom,**

- c) *meno a priezvisko autora a názov,*
- d) *vydavateľské údaje: 1. miesto vydania, 2. označenia vydavateľa, 3. rok vydania,*
- e) *cenu,*
- f) *spôsob nadobudnutia,*
- g) *dátum zápisu.*

Školská knižnica môže podľa evidenčnej a štatistickej potreby doplniť prírastkový zoznam o tieto identifikačné údaje:

- a) *medzinárodné štandardné číslo knihy (ISBN), medzinárodné štandardné číslo seriálu (ISSN) alebo medzinárodné číslo hudobniny (ISMN),*
- b) *jazyk knižničného dokumentu,*
- c) *údaje o prílohách,*
- d) *poznámku o vyradení.*

Zoznam úbytkov obsahuje tieto identifikačné údaje o vyradenom knižničnom dokumente:

- a) *poradové číslo,*
- b) *prírastkové číslo,*
- c) *signatúru, ak sa nezhoduje s prírastkovým číslom,*
- d) *meno a priezvisko autora a názov,*
- e) *dátum zápisu do zoznamu úbytkov.*

Školská knižnica môže podľa evidenčnej a štatistickej potreby doplniť zoznam úbytkov o tieto identifikačné údaje:

- a) *dôvod vyradenia s odkazom na doklad o vyradení,*
- b) *cenu.*

Pomocná odborná evidencia sa člení na:

- a) *evidenciu výpožičiek,*
- b) *evidenciu došlých čísiel periodík,*
- c) *inú odbornú evidenciu.*

(3) Pomocnú odbornú evidenciu knižničných dokumentov vedie knižnica podľa svojich potrieb.

Komentár

Školská knižnica vedie pomocnú odbornú evidenciu knižničných dokumentov podľa svojich potrieb.

Pomocná odborná evidencia sa člení na:

- a) *evidenciu výpožičiek,*
- b) *evidenciu došlých čísiel periodík,*
- c) *inú odbornú evidenciu.*

(4) Spracovaním knižničného dokumentu je jeho menný popis a vecný popis vo forme bibliografického záznamu, lokalizačných údajov a údajov o exemplári.

Komentár

Výsledkom spracovania knižničného dokumentu v školskej knižnici je jeho menný popis a vecný popis vo forme bibliografického záznamu, lokalizačných údajov a údajov o exemplári.

Bibliografický záznam je súbor údajov a znakov, ktoré popisujú knižničný dokument, poskytujú k nemu prístup a identifikujú ho.

Menný popis tvoria údaje zoskupené do polí, ktoré charakterizujú knižničný dokument z hľadiska jeho vonkajšej formy. Ide o pole názvu, pole o zodpovednosti (napr. autor, korporácia), pole vydania (napr. 2. vyd.), pole bibliografickej adresy (vydavateľské údaje – miesto vydania, vydavateľ a rok vydania), pole fyzického popisu (kolácia – počet strán), pole edície, pole poznámok (napr. poznámka o čitateľskom určení), pole medzinárodného štandardného čísla (napr. ISBN) a údaje o dostupnosti.

Vecný popis tvoria vytvorené riadené vecné termíny alebo klasifikačné znaky, ktoré vyjadrujú obsah knižničného dokumentu. Pri **predmetovom usporadúvaní informácií** obsah knižničného dokumentu je stručne vyjadrený jedným slovom alebo skupinou slov (predmetové heslo). Pri **systematickom usporadúvaní informácií** obsah knižničného dokumentu je vyjadrený znakmi umelého jazyka (triedniky z Medzinárodného desatinného triedenia).

(5) Na nakladanie s knižničným fondom sa nevzťahujú osobitné predpisy¹³⁾ a knižničný fond nepodlieha inventarizácii podľa osobitného predpisu.¹⁴⁾

Komentár

Knižničný fond školskej knižnice sa neinventarizuje podľa zákona č. 431/2002 o účtovníctve v znení neskorších predpisov, ale podlieha revízii knižničného fondu podľa § 14 zákona č. 126/2015 o knižniciach a o zmene a doplnení zákona č. 206/2009 Z. z. o múzeách a o galériách a o ochrane predmetov kultúrnej hodnoty a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 38/2014 Z. z.

§ 14

Revízia a vyrad'ovanie knižničného fondu

(1) Knižnica je povinná vykonávať revíziu knižničného fondu.

Komentár

Podrobný komentár k uvedenému paragrafu spracovalo metodické centrum Slovenskej pedagogickej knižnice pre školské knižnice v „Metodickom pokyne pre školské knižnice k vyhláske Ministerstva kultúry Slovenskej republiky č. 201/2016 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o spôsobe vedenia odbornej evidencie knižničných dokumentov a o revízii a vyrad'ovaní knižničného fondu v knižniciach“. Metodický pokyn je zverejnený na webovom sídle Slovenskej pedagogickej knižnice: <http://www.spgk/?Metodicke-materialy>.

(2) Knižnica uskutočňuje revíziu knižničného fondu

- a) **pravidelne, tak, že komplexná revízia knižničného fondu sa uskutoční**
- 1. do 50 000 knižničných dokumentov v úplnosti každých päť rokov,**
 - 2. do 100 000 knižničných dokumentov v úplnosti každých desať rokov,**

¹³⁾ Zákon č. 278/1993 Z. z. o správe majetku štátu.

Zákon č. 446/2001 Z. z. o majetku vyšších územných celkov.

Zákon č. 138/1991 Zb. o majetku obcí.

Zákon č. 176/2004 Z. z. o nakladaní s majetkom verejnoprávnych inštitúcií.

¹⁴⁾ § 29 zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov.

3. nad 100 000 knižničných dokumentov v úplnosti každých 15 rokov, pričom sa môže uskutočňovať formou čiastkových revízií,

Komentár

Školská knižnica je povinná uskutočňovať komplexnú revíziu knižničného fondu v úplnosti každých päť rokov, ak vo svojom knižničnom fonde eviduje menej ako 50 000 knižničných dokumentov.

V prípade, že sa jedná o školskú knižnicu integrovanú s obecnou knižnicou a ktorej knižničný fond presahuje nad 50 000 knižničných dokumentov (knižničný fond obecnej knižnice sa stal súčasťou knižničného fondu školskej knižnice), školská knižnica je povinná uskutočniť revíziu knižničného fondu v úplnosti každých 10 rokov.

b) mimoriadna, ak

- 1. revíziu nariadi zriaďovateľ knižnice alebo zakladateľ knižnice,**
- 2. treba zistiť skutočný stav knižničných dokumentov, najmä po mimoriadnej udalosti alebo premiestnení knižnice.**

Komentár

Okrem uvedených skutočností sa odporúča nariadiť vykonanie revízie knižničného fondu v prípade, ak sa má zlúčiť školská knižnica s obecnou knižnicou (knižničný fond školskej knižnice sa začlení do knižničného fondu obecnej knižnice), alebo v prípade, že má dôjsť k zlúčeniu obecnej knižnice so školskou knižnicou (knižničný fond obecnej knižnice sa začlení do knižničného fondu školskej knižnice).

(3) Vykonanie mimoriadnej revízie knižničného fondu nahrádza pravidelnú revíziu knižničného fondu.

(4) Výsledky revízie sú podkladom na vyradenie chýbajúceho knižničného dokumentu z knižničného fondu.

- (5) Predmetom vyradovania knižničného fondu je knižničný dokument, ktorý najmä**
- a) nezodpovedá odbornej špecializácii knižnice, je multiplikátom alebo duplikátom knižničného dokumentu alebo je z obsahovej stránky zastaraný,**
 - b) je poškodený alebo**
 - c) je stratený.**

(6) Knižnica je povinná vyradený knižničný dokument podľa odseku 5 písm. a) ponúknuť iným knižniciam; prednostné právo na získanie vyradených knižničných dokumentov majú knižnice, ktoré uchovávajú konzervačný fond a ktoré sú právnickou osobou určenou podľa osobitného predpisu.²⁾

Komentár

Školská knižnica je povinná vyradený knižničný dokument podľa § 14 odseku 5 písm. a) knižničného zákona ponúknuť iným knižniciam. Prednostné právo na získanie vyradených knižničných dokumentov majú knižnice, ktoré uchovávajú konzervačný fond a ktoré sú právnickou osobou určenou podľa osobitného predpisu (§ 3 až 5 zákona č. 212/1997 Z. z. o povinných výťažkoch periodických publikácií, neperiodických publikácií a rozmnoženín audiovizuálnych diel v znení neskorších predpisov). Z uvedeného dôvodu školská knižnica prednostne posiela zoznam s vyradenými knižničnými dokumentmi knižniciam

s konzervačným fondom, ktoré sú povinné odpovedať na ponuku najneskôr do 60 kalendárnych dní od doručenia ponuky.

Zoznam knižníc s konzervačným fondom s kontaktnými mailovými adresami

Slovenská národná knižnica	akvizicia@snk.sk
Univerzitná knižnica v Bratislave	knihy@ulib.sk
Ústredná knižnica Slovenskej akadémie vied	akvizicia@savba.sk
Centrum vedecko-technických informácií SR	sekretariat@cvtisr.sk
Štátna vedecká knižnica v Banskej Bystrici	svkbb@svkbb.eu
Štátna vedecká knižnica v Košiciach	svkk@svkk.sk
Štátna vedecká knižnica v Prešove	kniznica@svkpo.gov.sk
Parlamentná knižnica Národnej rady Slovenskej republiky	parlamentna.kniznica@nrslr.sk

Tým, že sa vyradené knižničné dokumenty podľa knižničného zákona ponúkajú prednostne knižniciam s konzervačnou funkciou, sa sleduje zachovanie kultúrneho dedičstva Slovenskej republiky v úplnosti. Až v prípade nezájmu knižníc s konzervačným fondom o vyradené knižničné dokumenty, školská knižnica posielala zoznam s vyradenými knižničnými dokumentmi webmasterke portálu InfoLib Janke Némethyovej. Kontaktná emailová adresa: janka.nemethyova@cvtisr.sk. Vyradené knižničné dokumenty školská knižnica ponúka iným knižniciam formou výmeny alebo bezodplatným prevodom. V prípade, ak neprejaví záujem o vyradené knižničné dokumenty iná knižnica do 14 kalendárnych dní od zverejnenia zoznamu vyradených knižničných dokumentov na portáli InfoLibu, môže školská knižnica ponúknuť vyradené knižničné dokumenty napríklad na predaj do antikvariátu alebo individuálnym záujemcom, darovať, respektíve odovzdať do zberu. O naložení s vyradenými knižničnými dokumentmi musí mať školská knižnica príslušné doklady (napr. zmluvy o bezodplatnom prevode, príjmové doklady), ktoré sa uschovávajú v dokladovej časti zoznamu vyradovaných knižničných dokumentov.

§ 15

Ochrana knižničného fondu

Knižnica je povinná

- a) zabezpečiť ochranu alebo uloženie knižničného fondu tak, aby nemohlo dôjsť k jeho poškodeniu a odcudzeniu,

§ 16

Knižnično-informačné služby

(1) Knižnično-informačné služby ako súčasť zabezpečenia práva na informácie sú službou vo verejnom záujme.

(2) Knižnično-informačné služby sú výkony odborných činností založených na využívaní knižničných fondov a elektronickej zbierky s cieľom uspokojovať informačné potreby, požiadavky a záujmy používateľov. Knižnično-informačné služby sa poskytujú v priestoroch knižníc alebo prostredníctvom internetu.

(3) Knižnica je povinná poskytovať knižnično-informačné služby v súlade so svojím zameraním a špecializáciou a v rámci svojej pôsobnosti zabezpečiť všetkým používateľom rovnaký prístup ku knižnično-informačným službám.

(4) Používateľ je príjemca knižnično-informačných služieb. Aktívny používateľ je registrovaný používateľ, ktorý si počas vykazovacieho obdobia požičiava knižničné dokumenty alebo využíva knižnično-informačné služby.

Komentár

Vykazovacím obdobím sa rozumie obdobie od 1. januára do 31. decembra daného kalendárneho roka.

(5) Knižnično-informačné služby sú najmä

- a) výpožičky knižničných dokumentov v knižnici, výpožičky knižničných dokumentov mimo priestorov knižnice a prístup ku knižničnému katalógu,
- b) základné elektronické služby najmä prístup k elektronickému katalógu knižnice, webovému sídlu knižnice, prezeranie voľných internetových zdrojov v knižnici a sprístupnenie elektronickej zbierky v knižnici,
- c) poskytovanie ústnych bibliografických informácií, ústnych faktografických informácií a ústnych referenčných informácií,
- d) poskytovanie písomných bibliografických informácií, faktografických informácií a referenčných informácií, poskytovanie objednaných písomných rešeršných služieb, poskytovanie reprografických služieb z knižničného fondu,¹⁵⁾
- e) špeciálne elektronické služby poskytované knižnicou najmä vo forme prístupu k elektronickej zbierke mimo knižnice, zabezpečenie elektronického dodávania dokumentov, elektronických referenčných služieb, elektronických rešeršných služieb, poskytovanie inštrukcií používateľom k elektronickým službám a zabezpečenie prístupu na internet,
- f) medziknižničná výpožičná služba a medzinárodná medziknižničná výpožičná služba,
- g) vydávanie publikácií,
- h) organizovanie kultúrnych podujatí, výchovno-vzdelávacích podujatí a kurzov.

(6) Vypožičiavanie knižničných dokumentov je záväzkovým právnym vzťahom.¹⁶⁾

(7) Knižnično-informačné služby podľa odseku 5 písm. a) až c) poskytuje knižnica bezplatne. Za knižnično-informačné služby podľa odseku 5 písm. d) až h) je knižnica oprávnená požadovať od používateľa primeranú úhradu vynaložených finančných nákladov.

(8) Vypožičiavanie knižničných dokumentov prostredníctvom medziknižničnej výpožičnej služby v rámci Slovenskej republiky si knižnice navzájom poskytujú bezplatne, čím nie sú dotknuté ustanovenia odseku 7.

(9) Knižnica je oprávnená od používateľa požadovať úhradu ročného registračného poplatku.

(10) Knižnica je povinná vypracovať a umiestniť na verejne prístupnom mieste knižničný a výpožičný poriadok a v súlade s ním poskytovať knižnično-informačné služby. V knižničnom a výpožičnom poriadku knižnica upraví spôsob, rozsah a úhradu za poskytovanie knižnično-informačných služieb.

¹⁵⁾ § 31 zákona č. 618/2003 Z. z. v znení zákona č. 289/2013 Z. z.

¹⁶⁾ § 488 Občianskeho zákonníka.

§ 17

Medziknižničná výpožičná služba a medzinárodná medziknižničná výpožičná služba

(1) Medziknižničná výpožičná služba je knižnično-informačná služba, prostredníctvom ktorej knižnica pre svojho používateľa získava knižničný dokument alebo jeho časť z knižničného fondu inej knižnice na území Slovenskej republiky. Národným ústredím medziknižničnej výpožičnej služby je Slovenská národná knižnica.

(2) Medzinárodná medziknižničná výpožičná služba je knižnično-informačná služba, prostredníctvom ktorej knižnica pre svojho používateľa získava knižničný dokument alebo jeho časť z knižničného fondu inej knižnice mimo územia Slovenskej republiky. Pri výpožičke sa postupuje podľa právneho poriadku dodávajúcej krajiny. Národným ústredím medzinárodnej medziknižničnej výpožičnej služby je Univerzitná knižnica v Bratislave.

(3) Knižnice sú povinné dodržiavať podmienky poskytovania medziknižničnej výpožičnej služby a medzinárodnej medziknižničnej výpožičnej služby.

(4) Knižnice sú povinné v rámci medziknižničnej výpožičnej služby a medzinárodnej medziknižničnej výpožičnej služby vypožičať požadovaný knižničný dokument alebo jeho časť alebo poskytnúť informácie, kde sa požadovaný knižničný dokument nachádza v snahe zabezpečiť všeobecnú dostupnosť publikácií. Poskytnutie knižničného dokumentu môže knižnica obmedziť pri knižničnom dokumente, ktorý je súčasťou konzervačného fondu, alebo je jeho požičiavanie mimo priestoru knižnice obmedzené knižničným a výpožičným poriadkom.

(5) Žiadajúca knižnica preberá zodpovednosť za vypožičané dokumenty od času, keď knižničný dokument opustí požiadajúcu knižnicu, až po moment vrátenia vypožičaného dokumentu požiadanej knižnici. Knižnica je povinná knižničný dokument vrátiť knižnici, ktorá ho zapožičala, v dohodnutej lehote a v zodpovedajúcom stave.

(6) Podrobnosti o poskytovaní medziknižničnej výpožičnej služby určí Slovenská národná knižnica na svojom webovom sídle a podrobnosti o poskytovaní medzinárodnej medziknižničnej výpožičnej služby určí Univerzitná knižnica v Bratislave na svojom webovom sídle.

§ 18

Práva knižnice

Knižnica je oprávnená

- a) na účel poskytovania knižnično-informačných služieb spracovávať osobné údaje¹⁷⁾ aktívnych používateľov v rozsahu: meno, priezvisko, titul, adresa trvalého bydliska, adresa prechodného bydliska, dátum a miesto narodenia, číslo dokladu totožnosti a jeho platnosť, najvyššie dosiahnuté vzdelanie, telefónne číslo, emailová adresa, meno a priezvisko a adresa zákonného zástupcu dieťaťa,
- b) požiadať o odbornú pomoc a usmernenie príslušnú knižnicu s metodickou pôsobnosťou,

¹⁷⁾ § 10 zákona č. 122/2013 Z. z. o ochrane osobných údajov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 84/2014 Z. z.

Komentár

Metodickú pomoc na národnej úrovni poskytuje školským knižniciam a ich zriaďovateľom metodické centrum Slovenskej pedagogickej knižnice pre školské knižnice.

Kontaktné údaje: Mgr. Rozália Cenigová, ústredná metodička pre školské knižnice, Slovenská pedagogická knižnica, Hálova 6, 851 06 Bratislava, tel.: 02/68 20 86 10, email: rozalia.cenigova@spgk.sk, www.spgk.sk

Metodickú pomoc a poradenské služby na regionálnej úrovni poskytujú školským knižniciam a ich zriaďovateľom regionálne knižnice, ktoré zároveň upozorňujú na nedostatky v poskytovaní knižnično-informačných služieb. Kontaktné údaje na regionálne knižnice sú uvedené na webovom sídle Slovenskej pedagogickej knižnice (<http://www.spgk.sk/?kontakty-1>).

- c) **združovať sa v profesijných záujmových združeniach, konzorciách, ako aj v medzinárodných knižničných a informačných systémoch,**
- d) **vytvárať podľa potreby svoje pobočky na základe predchádzajúceho písomného súhlasu zriaďovateľa knižnice alebo zakladateľa knižnice.**

§ 19

Odborný zamestnanec knižnice

(1) Odborné knižničné činnosti knižnice zabezpečuje odborný zamestnanec knižnice s vysokoškolským vzdelaním alebo so stredoškolským vzdelaním, ktorý má osobitnú odbornú spôsobilosť.

(2) Osobitná odborná spôsobilosť na účely tohto zákona je súhrn teoretických vedomostí, znalostí odborných štandardov, procesov a všeobecne záväzných právnych predpisov upravujúcich činnosť knižnice.

§ 20

Financovanie knižnice

(1) Financovanie knižnice zriadenej podľa osobitného predpisu³⁾ upravuje osobitný predpis.¹⁸⁾

- (2) Zdrojmi financovania knižnice zriadenej podľa osobitného predpisu³⁾ môžu byť**
- a) **dotácie zo štátneho rozpočtu,¹⁹⁾ dotácie z rozpočtu obce alebo dotácie z rozpočtu vyššieho územného celku,**
 - b) **príjmy za knižnično-informačné služby podľa § 16,**
 - c) **finančné zdroje prijaté od iných osôb formou dotácie alebo grantu,**
 - d) **príspevky z rozpočtov obcí na nákup knižničného fondu, ak regionálna knižnica plní aj funkciu mestskej knižnice,**
 - e) **iné príjmy.**

¹⁸⁾ Zákon č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Zákon č. 523/2004 Z. z.

¹⁹⁾ Napríklad zákon č. 434/2010 Z. z. o poskytovaní dotácií v pôsobnosti Ministerstva kultúry Slovenskej republiky v znení zákona č. 79/2013 Z. z.

(3) Dotácie alebo granty, ktoré sú štátnou pomocou, možno knižnici podľa tohto zákona poskytnúť len v súlade s osobitnými predpismi v oblasti štátnej pomoci.

§ 25

Zoznam knižníc

(1) Zoznam knižníc vedie ministerstvo.

(2) Zoznam knižníc je prístupný verejnosti na webovom sídle ministerstva.

Komentár

Webová stránka Zoznamu knižníc Slovenskej republiky:

<http://www.culture.gov.sk/posobnost-ministerstva/kulturne-dedicstvo-/kniznicny-system/kniznice-156.html>

(3) Návrh na zápis do zoznamu knižníc je povinný podať zriaďovateľ knižnice alebo zakladateľ knižnice, ktorá poskytuje knižnično-informačné služby v súlade s týmto zákonom.

(4) Návrh na zápis do zoznamu knižníc sa podáva na tlačive, ktorého vzor je uvedený v prílohe č. 2.

(5) Zriaďovateľ knižnice alebo zakladateľ knižnice je povinný oznámiť ministerstvu každú zmenu údajov, a to najneskôr do 60 dní odo dňa, keď k zmene došlo.

(6) Ministerstvo vyznačí v zozname knižníc zrušenie knižnice na základe oznámenia zriaďovateľa knižnice alebo zakladateľa knižnice o zrušení knižnice v súlade s týmto zákonom.

§ 26

Ministerstvo

- Ministerstvo ako ústredný orgán štátnej správy pre kultúrne dedičstvo a knihovníctvo
- a) riadi a koordinuje výkon štátnej správy v oblasti knižníc a ochrany historických knižničných dokumentov a historických knižničných fondov,
 - b) vytvára právne a organizačné podmienky na zabezpečenie a rozvoj knižničného systému,
 - c) určuje strategické a koncepčné smery rozvoja knižničného systému a poskytovania knižnično-informačných služieb,
 - d) utvára podmienky na informatizáciu knižníc a ich zapojenie do štátneho informačného systému,
 - e) vykonáva úlohy štátnej štatistiky v oblasti knižníc v rozsahu danom programom štátnych štatistických zisťovaní,²⁸⁾
 - f) zabezpečuje štátny odborný dohľad a kontrolu,
 - g) vyhlasuje a zrušuje vyhlásenie dokumentu alebo súboru dokumentov za historický knižničný dokument alebo historický knižničný fond,
 - h) udeľuje povolenie na dočasný vývoz historického knižničného dokumentu alebo historického knižničného fondu z colného územia Európskej únie,

²⁸⁾ Zákon č. 540/2001 Z. z. o štátnej štatistike v znení neskorších predpisov.

- i) vydáva záväzné stanovisko k zrušeniu alebo k zlúčeniu knižnice s inou knižnicou podľa § 4 ods. 3,
- j) ukladá pokuty podľa § 27 a 28.

§ 28

Iné správne delikty

(1) Ministerstvo uloží právnickej osobe alebo fyzickej osobe-podnikateľovi pokutu

- a) do 700 eur za porušenie povinností podľa § 4 ods. 2 písm. a), b), g) a i), § 12 ods. 4, § 14 ods. 1, § 17 ods. 3 a § 25 ods. 5.

Komentár

Ministerstvo uloží zriaďovateľovi školskej knižnice pokutu za porušenie:

- povinnosti podľa § 4 ods. 2 písm. a) – za nevydanie štatútu školskej knižnice,
- povinnosti podľa § 4 ods. 2 písm. b) – za neoznámenie Ministerstvu kultúry Slovenskej republiky zriadenie školskej knižnice na predpísanom tlačive najneskôr do 60 dní od vzniku tejto skutočnosti alebo za neoznámenie Ministerstvu kultúry Slovenskej republiky v písomnej forme zrušenie školskej knižnice najneskôr do 60 dní od vzniku tejto skutočnosti,
- povinnosti podľa § 4 ods. 2 písm. g) – za porušenie povinnosti systematicky doplňovať, odborne evidovať, spracovávať, uchovávať, ochraňovať, využívať a sprístupňovať svoj knižničný fond,
- povinnosti podľa § 4 ods. 2 písm. i) – za neponúknutie vyradených knižničných dokumentov alebo knižničného fondu školskej knižnice, ktorá sa zrušila iným knižniciam,
- povinnosti podľa § 14 ods. 1 – za nevykonávanie revízie knižničného fondu,
- povinnosti podľa § 17 ods. 3 – za nedodržanie podmienok poskytovania medziknižničnej výpožičnej služby,
- povinnosti podľa § 25 ods. 5 – za porušenie povinnosti písomne oznámiť listom Ministerstvu kultúry Slovenskej republiky každú zmenu údajov, a to najneskôr do 60 dní odo dňa, keď k zmene došlo.

- b) do 2 000 eur za porušenie povinností podľa § 4 ods. 2 písm. k) a ods. 3, § 13 ods. 1, § 16 ods. 10, § 21 ods. 2 a 6, § 23 ods. 2, § 29 ods. 5 a 6,

Komentár

Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky uloží zriaďovateľovi školskej knižnice pokutu za porušenie:

- povinnosti podľa § 4 ods. 2 písm. k) – za neumožnenie výkonu štátneho odborného dohľadu a kontroly a poskytnutia potrebnej súčinnosti,
- povinnosti podľa § 13 ods. 1 – za porušenie povinnosti vedenia odbornej evidencie knižničných dokumentov zaradených do knižničného fondu bez ohľadu na formu nosiča,
- povinnosti podľa § 16 ods. 10 – za porušenie povinnosti vypracovania a umiestnenia na verejne prístupnom mieste knižničného a výpožičného poriadku a v súlade s ním poskytovania knižnično-informačných služieb,
- povinnosti podľa § 29 ods. 5 – za porušenie povinnosti zriaďovateľa školskej knižnice poskytnúť Ministerstvu kultúry Slovenskej republiky pravdivé a úplné informácie alebo podklady a súčinnosť, a to v rozsahu potrebnom na výkon štátneho odborného dohľadu alebo kontroly v lehote určenej Ministerstvom kultúry Slovenskej republiky,

- *povinnosti podľa § 29 ods. 6 – za porušenie povinnosti umožniť výkon štátneho odborného dohľadu alebo kontroly a poskytnutia potrebnej súčinnosti.*

e) **do 50 000 eur za porušenie povinností podľa § 24.**

(2) Ministerstvo pri ukladaní pokuty prihliada najmä na závažnosť, spôsob, trvanie a následky protiprávneho konania, na porušenie viacerých povinností a na opakované porušenie povinností.

(3) Pokutu možno uložiť do jedného roka odo dňa, keď sa ministerstvo dozvedelo o porušení povinnosti, najneskôr však do troch rokov odo dňa porušenia povinnosti.

(4) Pokutu možno uložiť aj opakovane do jedného roka odo dňa, keď sa mala povinnosť uložená v rozhodnutí splniť.

(5) Pokuta uložená podľa tohto zákona je splatná do 30 dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia, ktorým bola uložená. Na konanie o uložení pokuty sa vzťahuje všeobecný predpis o správnom konaní.²⁹⁾

(6) Pokuty sú príjmom štátneho rozpočtu.

§ 29

Štátny odborný dohľad a kontrola

(1) Štátny odborný dohľad a kontrolu vykonáva ministerstvo.

(2) Predmetom štátneho odborného dohľadu je dohľad nad dodržiavaním odborných knižničných činností podľa § 12 až 17, § 22 až 25.

(3) Predmetom kontroly³⁰⁾ je dodržiavanie ustanovení tohto zákona a všeobecne záväzných právnych predpisov vydaných na jeho vykonanie.

(4) Ministerstvo pri výkone štátneho odborného dohľadu alebo kontroly je oprávnené
a) **vyžadovať potrebné doklady, údaje, informácie a vysvetlenia, ktoré sa týkajú dodržiavania povinností ustanovených týmto zákonom,**
b) **vstupovať do priestorov knižníc.**

(5) Zriadovateľ knižnice alebo zakladateľ knižnice je povinný poskytnúť ministerstvu pravdivé a úplné informácie alebo podklady a súčinnosť, a to v rozsahu potrebnom na výkon štátneho odborného dohľadu alebo kontroly v lehote určenej ministerstvom.

(6) Knižnica je povinná umožniť výkon štátneho odborného dohľadu alebo kontroly a poskytovať potrebnú súčinnosť.

(7) Osoby, ktoré sú poverené výkonom dohľadu alebo kontroly podľa odseku 1, sú pri výkone tejto činnosti v súlade s osobitným predpisom³⁰⁾
a) **povinné preukázať sa preukazom príslušného orgánu dohľadu alebo kontroly a písomným poverením na výkon dohľadu alebo kontroly,**

³⁰⁾ § 8 až 13 a § 16 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 10/1996 Z. z. o kontrole v štátnej správe v znení neskorších predpisov.

- b) oprávnené požadovať potrebnú súčinnosť, najmä poskytnutie informácií, údajov, písomného vysvetlenia alebo ústneho vysvetlenia, dokladov a príslušných písomných materiálov,
- c) povinné spísať protokol o vykonanom štátnom odbornom dohl'ade alebo kontrole, odovzdať ho a doručiť ho knižnici a jej zriaďovateľovi alebo zakladateľovi knižnice.

§ 31

Prechodné ustanovenia

(1) Knižnica zriadená alebo založená pred 1. júlom 2015 sa považuje za knižnicu zriadenú alebo založenú podľa tohto zákona.

(2) Knižnica evidovaná v zozname knižníc podľa predpisov účinných pred 1. júlom 2015 sa považuje za knižnicu evidovanú v zozname knižníc podľa tohto zákona.

§ 32

Zrušovacie ustanovenia

Zrušujú sa:

1. zákon č. 183/2000 Z. z. o knižniciach, o doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 27/1987 Zb. o štátnej pamiatkovej starostlivosti a o zmene a doplnení zákona č. 68/1997 Z. z. o Matici slovenskej v znení zákona č. 416/2001 Z. z., zákona č. 84/2007 Z. z. a zákona č. 374/2013 Z. z.
2. vyhláška Ministerstva kultúry Slovenskej republiky č. 421/2003 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o spôsobe vedenia odbornej evidencie, vyrad'ovaní a revízii knižničného fondu v knižniciach.

Čl. III

Tento zákon nadobúda účinnosť 1. júla 2015.

Vypracovala: Mgr. Rozália Cenigová, ústredná metodička pre školské knižnice, Slovenská pedagogická knižnica, 19. 08. 2015

Aktualizácia v súlade s vyhláškou Ministerstva kultúry Slovenskej republiky č. 201/2016 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o spôsobe vedenia odbornej evidencie knižničných dokumentov a o revízii a vyrad'ovaní knižničného fondu v knižniciach: 13. 10. 2016

Dôležité upozornenie

**Stanovisko metodického centra Slovenskej pedagogickej knižnice pre školské knižnice
nie je právne záväzným výkladom,
pretože záväzne môže zákon v konkrétnych prípadoch vykladať výlučne súd.**

Príloha č. 7 Metodický pokyn pre školské knižnice k vyhláške Ministerstva kultúry Slovenskej republiky č. 201/2016 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o spôsobe vedenia odbornej evidencie knižničných dokumentov a o revízii a vyradovaní knižničného fondu v knižniciach

**Metodický pokyn pre školské knižnice
k vyhláske Ministerstva kultúry Slovenskej republiky č. 201/2016 Z. z.,
ktorou sa ustanovujú podrobnosti o spôsobe vedenia odbornej evidencie
knižničných dokumentov a o revízií a vyrad'ovaní knižničného fondu v knižniciach**

*(metodické vysvetlivky sú umiestnené vždy priamo
za citovaným textom vyhlásky odlišným typom písma)*

Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky podľa § 30 zákona č. 126/2015 Z. z. o knižniciach a o zmene a doplnení zákona č. 206/2009 Z. z. o múzeách a o galériách a o ochrane predmetov kultúrnej hodnoty a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 38/2014 Z. z. (ďalej len „zákon“) ustanovuje:

§ 1

(1) V odbornej evidencii knižničných dokumentov (ďalej len „odborná evidencia“) sa vedie každý knižničný dokument zaradený do knižničného fondu bez ohľadu na spôsob nadobudnutia a formu nosiča. Patrí sem najmä kniha, samostatný zväzok diela na pokračovanie, ukončený ročník periodika, hudobnina, rukopis, grafika, obraz, kresba, kartografický knižničný dokument, patentový dokument, firemný dokument, technická norma, audiovizuálny dokument, mikrografický dokument a digitálny dokument. Digitálny dokument sa vedie v odbornej evidencii, ak je na fyzickom nosiči, v elektronickom dátovom úložisku knižnice alebo ak k nemu knižnica nadobudla trvalé prístupové práva.

Komentár

Odborná evidencia sa člení na:

1. základnú odbornú evidenciu,
2. pomocnú odbornú evidenciu.

1. Základná odborná evidencia sa člení na:

- a) prírastkový zoznam,
- b) zoznam úbytkov.

2. Pomocná odborná evidencia sa člení na:

- a) evidenciu výpožičiek,
- b) evidenciu došlých čísiel periodík,
- c) inú odbornú evidenciu (napr. na výmenu publikácií s výmennými partnermi, evidenciu integrovaných zdrojov a iných diel vychádzajúcich na pokračovanie, miestny zoznam knižničného fondu, zoznam deziderát).

Odporúča sa, aby školská knižnica pre potreby ročného štatistického vykazovania viedla aj **ďalšie evidencie** vo forme **denného zápisu o činnosti školskej knižnice**. Ide napríklad o evidenciu používateľov, evidenciu návštevníkov, evidenciu prezenčných výpožičiek, evidenciu vzdelávacích a kultúrno-spoločenských podujatí. Uvedené evidencie môže školská

knižnica viesť v elektronickej podobe alebo v listinnej podobe (vo viazanom zošite, ktorý vydáva Štatistické a evidenčné vydavateľstvo tlačív – ŠEVT 11 018 0 Denník o činnosti knižnice).

(2) Odborná evidencia sa vedie v elektronickej podobe alebo listinnej podobe. Štatutárny orgán knižnice, ak je knižnica právnickou osobou, alebo štatutárny orgán právnickej osoby, ak je knižnica jej organizačným útvarom (ďalej len „štatutárny orgán“), alebo iná osoba písomne poverená štatutárnym orgánom určuje rozhodnutím podobu vedenia odbornej evidencie. Ak sa odborná evidencia vedie v elektronickej podobe, knižnica vyhotovuje po skončení kalendárneho roka tlačенý výstup v podobe zviazaného a autorizovaného dokumentu, ktorý podpisuje štatutárny orgán alebo iná osoba písomne poverená štatutárnym orgánom.

Komentár

Riaditeľ školy alebo iná osoba písomne poverená riaditeľom školy, ktorej je školská knižnica organizačným útvarom, určí písomným rozhodnutím podobu vedenia odbornej evidencie. Rozhodne, či bude odborná evidencia vedená v **elektronickej podobe alebo listinnej podobe**.

*Vedenie odbornej evidencie v elektronickej podobe znamená evidenciu knižničných dokumentov v automatizovanom knižnično-informačnom systéme (napr. knižnično-informačnom systéme Clavius, knižnično-informačnom systéme pre malé a stredné knižnice, knižnično-informačnom systéme Profilib). Školská knižnica je **povinná vyhotoviť** po skončení kalendárneho roka **tlačенý výstup** v podobe zviazaného a autorizovaného dokumentu, ktorý podpisuje riaditeľ školy alebo iná osoba písomne poverená riaditeľom školy.*

Odporúča sa, aby záznam o autorizácii zviazaného dokumentu tlačенého výstupu obsahoval tieto údaje:

- rozpätie prírastkových čísiel v prípade prírastkového zoznamu (od prvého zapísaného prírastkového čísla v kalendárnom roku až po posledné zapísané prírastkové číslo k 31. decembru v kalendárnom roku),
- rozpätie poradových čísiel v prípade zoznamu úbytkov (od prvého zapísaného poradového čísla v kalendárnom roku až po posledné zapísané poradové číslo k 31. decembru v kalendárnom roku),
- dátum autorizácie,
- pečiatku školskej knižnice,
- podpis školského knihovníka,
- podpis riaditeľa školy alebo inej osoby písomne poverenej riaditeľom školy.

Vzor záznamu o uzatvorení a autorizácii čiastkového prírastkového zoznamu v elektronickej podobe, ktorý viedla školská knižnica v automatizovanom knižnično-informačnom systéme, je uvedený v prílohe č. 1.

Vzor záznamu o uzatvorení a autorizácii čiastkového zoznamu úbytkov v elektronickej podobe, ktorý viedla školská knižnica v automatizovanom knižnično-informačnom systéme, je uvedený v prílohe č. 2.

Vedenie odbornej evidencie v listinnej podobe znamená evidenciu knižničných dokumentov vo viazanom zošite s predpísanými údajmi, ktoré vydáva Štatistické a evidenčné vydavateľstvo tlačív (ŠEVT 11 015 0 Prírastkový zoznam, ŠEVT 11 052 0 Zoznam úbytkov).

§ 2

- (1) Prírastkový zoznam obsahuje tieto identifikačné údaje o knižničnom dokumente:
- a) prírastkové číslo,
 - b) signatúru, ak sa nezhoduje s prírastkovým číslom,
 - c) meno a priezvisko autora a názov,
 - d) vydavateľské údaje
 1. miesto vydania,
 2. označenie vydavateľa,
 3. rok vydania.
 - e) cenu,
 - f) spôsob nadobudnutia,
 - g) dátum zápisu.

Komentár

Prírastkový zoznam je základným majetkoprávnym a štatistickým dokladom školskej knižnice. Zápis do prírastkového zoznamu obsahuje tieto **povinné identifikačné údaje** o knižničnom dokumente:

- a) **prírastkové číslo,**
Prírastkové číslo je poradovým číslom knižničného dokumentu v prírastkovom zozname. Na knižničnom dokumente sa uvádza buď na rube titulného listu, alebo na inom náhradnom liste pod pečiatkou školskej knižnice. Uvádza sa aj na nadobúdacom dokumente.
- b) **signatúru, ak sa nezhoduje s prírastkovým číslom,**
Školská knižnica je povinná vytvárať signatúru pre každý knižničný dokument, ktorý zaradila do knižničného fondu, a to z dôvodu voľného prístupu používateľov ku knižničnému fondu.

Odporúča sa, aby školská knižnica pri signovaní knižničných dokumentov dodržiavala tieto zásady:

- **Všetky výtlačky toho istého titulu označovala rovnakou signatúrou. Jednotlivé exempláre odlišila iba písmennými indexmi.**

Príklad vytvorenia signatúry pri diele MORIC, Rudo: Z poľovníckej kapsy

MOR - signatúra prvého výtlačku

MOR/a - signatúra druhého výtlačku

MOR/b - signatúra tretieho výtlačku

- **Všetky zväzky viacväzkového diela označovala rovnakou základnou signatúrou. Jednotlivé diely označila číselným poradím zväzku a jednotlivé exempláre toho istého zväzku opäť písmennými indexmi.**

Príklad vytvorenia signatúry pri viacväzkovom diele FERKO, Milan: Rinaldo Rinaldini I., FERKO, Milan: Rinaldo Rinaldini II.

FER/1 - signatúra prvého zväzku (výtlačku)

FER/1a - signatúra duplikátu prvého zväzku (výtlačku)

FER/2 - signatúra druhého zväzku (výtlačku)

FER/2a - signatúra duplikátu druhého zväzku (výtlačku)

Signatúru nepridružuje len knižnica, ktorá využíva viazané stavanie knižničného fondu podľa prírastkových čísiel. To znamená, že používatelia nemajú voľný prístup ku knižničnému fondu, ktorý je uložený v knižničných skladoch.

- c) **meno a priezvisko autora a názov knižničného dokumentu,**
Meno a priezvisko autora sa v prírastkovom zozname v listinnej podobe zapisuje v invertovanom tvare (napr. Sloboda, Rudolf). Ak má knižničný dokument viac autorov, uvádza sa len meno prvého autora. Príveľmi dlhé názvy sa môžu zrozumiteľne skrátiteľ. Pri viacväzkových dielach sa uvádza aj číslo zväzku.
- d) **vydavateľské údaje v rozsahu miesto vydania, označenie vydavateľa a rok vydania,**
Označenie vydavateľa sa môže zrozumiteľne skrátiteľ. Rok vydania sa vždy píše arabskými číslicami (napr. 1987, 2000, 2015).
- e) **cenu,**
Cena knižničného dokumentu sa uvádza podľa nadobúdacieho dokladu. Ak cena nie je uvedená, napríklad pri daroch, školská knižnica ju musí stanoviť kvalifikovaným odhadom.
- f) **spôsob nadobudnutia,**
Uvádza sa kúpa, dar, výmena alebo inak.
- g) **dátum zápisu.**

(2) Knižnica môže podľa evidenčnej a štatistickej potreby doplniť prírastkový zoznam o tieto identifikačné údaje:

- a) medzinárodné štandardné číslo knihy (ISBN), medzinárodné štandardné číslo seriálu (ISSN) alebo medzinárodné štandardné číslo hudobniny (ISMN),
- b) jazyk knižničného dokumentu,
- c) údaje o prílohách,
- d) poznámka o vyradení.

(3) Prírastkový zoznam sa vedie tak, aby sa zabezpečila nezameniteľnosť jednotlivých záznamov. Pod jedno prírastkové číslo sa zapisuje len jeden knižničný dokument, ktorý sa označí príslušným prírastkovým číslom.

Komentár

Odporúča sa, aby školská knižnica pri vedení prírastkového zoznamu dodržiavala tieto zásady:

- Všetky knižničné dokumenty, ktoré školská knižnica chce zaradiť do knižničného fondu, **zapisuje v tom poradí, ako ich získala**. Pritom každý knižničný dokument musí mať pridelené **vlastné jedinečné a neopakovateľné prírastkové číslo**, aby sa zabezpečila nezameniteľnosť jednotlivých záznamov. Napríklad ak školská knižnica zakúpi 20 exemplárov z toho istého titulu, vytvorí 20 prírastkových čísiel a urobí 20 záznamov v prírastkovom zozname. Údaj o prílohe knižničného dokumentu je súčasťou záznamu v prírastkovom zozname. Samostatná príloha má identické prírastkové číslo s knižničným dokumentom. Ide napríklad o prílohy na iných médiách, ako je pôvodný knižničný dokument (knihy – cédečko a pod.). Odporúča sa, aby

oddeliteľná príloha bola označená vlastníckymi údajmi (identické prírastkové číslo, resp. signatúra alebo čiarový kód).

- Prírastkové číslo je **neprenosné**, ani v prípade straty či vyradenia knižničného dokumentu ho školská knižnica nemôže prideliť novému knižničnému dokumentu.
- **Zápis do prírastkého zoznamu v listinnej podobe sa robí čitateľne, perom.** Nijaký údaj nesmie školská knižnica prelepiť alebo vymazať. Chybný údaj prečiarkne takým spôsobom, aby pôvodný zápis zostal čitateľný, a opravu uvedie v rubrike Poznámka s dátumom a podpisom školského knihovníka.
- **Údaje v prírastkovom zozname musia súhlasiť s účtovnými a sprievodnými dokladmi.**

(4) Knižnica odborne eviduje knižničný fond spravidla v jednom prírastkovom zozname a v jednom zozname úbytkov. Ak má knižnica viac prírastkových zoznamov a zoznamov úbytkov, vedie ich zoznam.

(5) Zoznam úbytkov obsahuje tieto identifikačné údaje o vyradenom knižničnom dokumente:

- a) poradové číslo,
- b) prírastkové číslo,
- c) signatúru, ak sa nezhoduje s prírastkovým číslom.
- d) meno a priezvisko autora a názov,
- e) dátum zápisu do zoznamu úbytkov.

Komentár

Dátum zápisu sa nesmie zamieňať s dňom, kedy bol knižničný dokument navrhnutý na vyradenie. Školská knižnica uvedie deň, v ktorom zápis vykonala.

(6) Knižnica môže podľa evidenčnej a štatistickej potreby doplniť zoznam úbytkov o tieto identifikačné údaje:

- a) dôvod vyradenia s odkazom na doklad o vyradení,
- b) cenu.

Komentár

Ak sa školská knižnica rozhodne doplniť zoznam úbytkov o:

- **dôvod vyradenia s odkazom na doklad o vyradení**, tak uvedie dôvod, ktorý členovia vyradovacej komisie uviedli v návrhu na vyradenie vrátane odkazu na poradové číslo, prípadne dátum zápisnice vyradovacej komisie. Ako dôvod vyradenia knižničného dokumentu môže školská knižnica uviesť stratu, obsahovú zastaranosť, poškodenie, duplicitu, multiplicitu knižničného dokumentu.
- **cenu knižničného dokumentu**, tak údaj o cene prevezme z prírastkového zoznamu.

(7) Ak knižnica vyraduje knižničné dokumenty hromadne, možno v zozname úbytkov uviesť iba rozpätie poradových čísiel s odkazom na samostatne spracovaný zoznam vyradených knižničných dokumentov. Zoznam vyradených knižničných dokumentov obsahuje údaje identické s údajmi v zozname úbytkov. Jedno vyhotovenie zoznamu vyradených knižničných dokumentov s presným vyznačením poradových čísiel zo zoznamu úbytkov tvorí neoddeliteľnú súčasť zoznamu úbytkov. Zoznam úbytkov

a zoznam vyradených knižničných dokumentov sa odsúhlasuje podpisom štatutárneho orgánu alebo inej osoby písomne poverenej štatutárnym orgánom.

Komentár

Ak školská knižnica vyraduje hromadne knižničné dokumenty, napíše zoznam vyradených knižničných dokumentov, v ktorom použije na ich označenie poradové čísla, ktoré by mali nasledovať v zozname úbytkov. To znamená, že v zozname vyradených knižničných dokumentov musí mať každý vyradený knižničný dokument svoje samostatné poradové číslo, ktoré musí byť identické s poradovým číslom v zozname úbytkov.

Príklad: V zozname úbytkov má posledný vyradený knižničný dokument poradové číslo 325. Následne školská knižnica vyradí 50 knižničných dokumentov. V zozname vyradených knižničných dokumentov bude číslovať jednotlivé vyradené knižničné dokumenty od čísla 326 až po číslo 375. V zozname úbytkov v nasledujúcom riadku napíše **rozpätie čísiel 326 – 375 a odkaz na zoznam vyradených knižničných dokumentov**. Potom v priebehu štyroch rokov vyradí ďalšie knižničné dokumenty jednotlivo, napríklad po číslo 499. Následne bude opäť vyradovať hromadne knižničné dokumenty. Zoznam vyradených knižničných dokumentov školská knižnica začne poradovým číslom 500. Tým sa zabezpečí nezameniteľnosť údajov v zozname úbytkov.

Zoznam vyradených knižničných dokumentov musí obsahovať povinné identifikačné údaje, ako sú: poradové číslo, prírastkové číslo, signatúru, ak sa nezhoduje s prírastkovým číslom, meno a priezvisko autora a názov, dátumu zápisu do zoznamu úbytkov.

Zoznam úbytkov a zoznam vyradených knižničných dokumentov sa odsúhlasuje podpisom riaditeľa školy alebo inej osoby písomne poverenej riaditeľom školy.

(8) Zoznam úbytkov sa vedie tak, aby sa zabezpečila nezameniteľnosť jednotlivých záznamov. Podľa potreby knižnice sa vyradenie knižničného dokumentu vyznačí v prírastkovom zozname s uvedením poradového čísla zo zoznamu úbytkov.

Komentár

Odporúča sa, aby školská knižnica pri vedení zoznamu úbytkov dodržiavala nasledujúce zásady:

- **Jednotkou zápisu** v zozname úbytkov je **knižničný dokument**. Ak školská knižnica vyraduje knižničné dokumenty hromadne (napríklad pri revízii knižničného fondu), môže v zozname úbytkov uviesť iba zodpovedajúce prvé a posledné poradové číslo a odkaz na samostatne spracovaný zoznam vyradených knižničných dokumentov. Zoznam vyradených knižničných dokumentov musí obsahovať údaje identické s údajmi v zozname úbytkov, musí tvoriť neoddeliteľnú súčasť zoznamu úbytkov a musí byť podpísaný riaditeľom školy alebo inou osobou písomne poverenou riaditeľom školy.
- **Zápis do zoznamu úbytkov v listinnej podobe sa robí čitateľne, perom.** Nijaký údaj nesmie školská knižnica prelepiť alebo vymazať. Chybný údaj prečiarkne takým spôsobom, aby pôvodný zápis zostal čitateľný, a opravu uvedie v rubrike Poznámka s dátumom a podpisom školského knihovníka.
- Zoznam úbytkov školská knižnica **neprepisuje**.

Podľa potreby školskej knižnice sa vyradenie knižničného dokumentu môže vyznačiť aj v prírastkovom zozname s uvedením poradového čísla zo zoznamu úbytkov. Napríklad v prírastkovom zozname, ktorý má listinnú podobu, školský knihovník prečiarkne prírastkové číslo a v rubrike Poznámka uvedie **Vyradené, pozri zoznam úbytkov č.** (napíše poradové číslo zo zoznamu úbytkov).

(9) Prírastkový zoznam a zoznam úbytkov sa trvalo uchovávajú v knižnici po celý čas jej existencie.

Komentár

Prírastkový zoznam a zoznam úbytkov sú neoddeliteľnou súčasťou knižničného fondu. Školská knižnica ich musí uchovávať počas celej svojej existencie. Pri zrušení školskej knižnice v súlade s platnou legislatívou naloží riaditeľ školy s prírastkovým zoznamom a so zoznamom úbytkov podľa registratúrneho poriadku školy. Odporúča sa, aby prírastkový zoznam a zoznam úbytkov boli uložené podľa možnosti v trezore alebo v plechovej skrini, aby boli zabezpečené nielen pred odcudzením, ale aj pred poškodením.

(10) Podkladom pre základnú odbornú evidenciu je

- a) nadobúdaci doklad,
- b) doklad o vyradení,
- c) doklad o revízii.

Komentár

Podkladom pre základnú odbornú evidenciu knižničného dokumentu je:

a) nadobúdaci doklad vo forme:

- faktúry za knižničné dokumenty nadobudnuté kúpou,
- dodacieho listu za knižničné dokumenty získané výmenou. Ak školská knižnica nemá dodací list, vyhotoví náhradný doklad, t. z. fiktívny dodací list,
- darovacej zmluvy za knižničné dokumenty získané darom. Ak školská knižnica nedostala darovaciu zmluvu, vyhotoví náhradný dokument, v ktorom uvedie okrem obvyklých nadobúdacích údajov (autor, názov atď.) aj meno darcu, adresu a dátum. Ak je darca anonymný, uvedie túto skutočnosť v náhradnom doklade.
- zmluvy o bezodplatnom prevode, ak školská knižnica získala knižničné dokumenty od inej inštitúcie bezodplatným prevodom majetku.

c) doklad o vyradení,

Za doklad o vyradení knižničných dokumentov sa považuje napríklad príloha protokolu vyradovacej komisie, v ktorej sú uvedené knižničné dokumenty vyradované z knižničného fondu.

d) doklad o revízii.

Za doklad o revízii sa považuje zápisnica o výsledku revízie knižničného fondu a príloha so zoznamom knižničných jednotiek navrhnutých na vyradenie.

§ 3

(1) Pomocná odborná evidencia sa člení na

- a) evidenciu výpožičiek,

- b) evidenciu došlých čísel periodík,
- c) inú odbornú evidenciu.

Komentár

Pomocná odborná evidencia nepatrí medzi majetkoprávne evidencie školskej knižnice. Z hľadiska školskej knižnice tvorí len dočasnú evidenciu, v ktorej sa zaznamenávajú aktuálne informácie, platné len po určitú dobu. Lehota uloženia jednotlivých pomocných odborných evidencií je určená v registratúrnom poriadku školy.

Do inej odbornej evidencie patrí napríklad výmena publikácií s výmennými partnermi, evidencia integrovaných zdrojov a iných diel vychádzajúcich na pokračovanie, miestny zoznam knižničného fondu, zoznam deziderát.

(2) Evidencia výpožičiek obsahuje

- a) meno a priezvisko používateľa, číslo čitateľského preukazu alebo identifikačnej karty používateľa,
- b) prírastkové číslo alebo signatúru, ak sa nezhoduje s prírastkovým číslom, alebo identifikačný kód knižničného dokumentu,
- c) dátum výpožičky a dátum vrátenia vypožičaného knižničného dokumentu.

Komentár

Školská knižnica vedie evidenciu absenčných výpožičiek, to znamená evidenciu výpožičiek mimo priestorov školskej knižnice (napr. do školských kabinetov, domov) podľa nasledujúcich druhov knižničných dokumentov:

- odborná literatúra a krásna literatúra,
- periodiká,
- audiovizuálne a elektronické dokumenty,
- iné špeciálne dokumenty.

V súlade s ročným štatistickým vykazovaním sa odporúča, aby školská knižnica každý deň evidovala buď v písomnej podobe, alebo v elektronickej podobe, ak vlastní automatizovaný knižnično-informačný systém, **absenčné výpožičky uvedených druhov knižničných dokumentov.**

Školská knižnica je **oprávnená** za účelom poskytovania knižnično-informačných služieb **spracovávať osobné údaje aktívnych používateľov v rozsahu:** meno, priezvisko, titul, adresa trvalého bydliska, adresa prechodného bydliska, dátum a miesto narodenia, číslo dokladu totožnosti a jeho platnosť, najvyššie dosiahnuté vzdelanie, telefónne číslo, emailová adresa, meno a priezvisko a adresa zákonného zástupcu dieťaťa (žiaka do 15 rokov). Na **spracovávanie ďalších osobných údajov sa vyžaduje súhlas používateľa.** V prípade, že používateľ súhlas neposkytne, školská knižnica mu nemôže odoprieť poskytnutie knižnično-informačných služieb v súlade s § 11 ods. 3 zákona č. 122/2013 Z. z. o ochrane osobných údajov a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

(3) Jednotlivé došlé čísla periodík sa evidujú v pomocnej odbornej evidencii, ktorá obsahuje

- a) názov, podnázov, rok, ročník, periodicitu a medzinárodné štandardné číslo seriálu (ISSN),
- b) vyznačenie došlých čísel periodík,
- c) údaje o dodávateľovi,

d) cenu.

Komentár

Pomocná evidencia periodík poskytuje školskej knižnici prehľad o dodaných číslach periodík, umožňuje kontrolu a včasnú reklamáciu nedodaných čísiel periodík a informuje o odoberaných tituloch periodík. Pomocná evidencia periodík sa zvyčajne vedie na kartách, ktoré vydáva Štatistické a evidenčné vydavateľstvo tlačív (ŠEVT 11 026 0B Evidencia časopisov, ŠEVT 11 027 0B Evidencia novín).

Školská knižnica v pomocnej evidencii periodík eviduje len tie dochádzajúce periodiká, ktoré dostáva priamo do školskej knižnice. Neeviduje tie, ktoré odberá škola do zborovne alebo do jednotlivých kabinetov školy.

Po ukončení príslušného roka alebo ročníka sa pomocná evidencia periodík uzavrie a uchováva podľa registratúrneho poriadku školy. Zviazané periodiká školská knižnica zapíše do prírastkového zoznamu.

(4) Ak knižnica realizuje výmenu publikácií s výmennými partnermi, dokumenty získané a odosielané na výmenu sa evidujú v pomocnej evidencii, ktorá obsahuje

- a) poradové číslo,**
- b) meno a priezvisko autora, názov, miesto a rok vydania,**
- c) dátum zápisu,**
- d) cenu,**
- e) údaje o odoslaní,**
- f) odkaz na doklad o nadobudnutí.**

Komentár

Školská knižnica každý získaný alebo odosielaný knižničný dokument na výmenu môže evidovať na samostatných listoch. Odporúča sa, aby si pre každého výmenného partnera vyhotovila samostatné evidenčné listy, na ktorých by uvádzala názov a presnú adresu inštitúcie, stručné údaje o uzavretí zmluvy, o výmene a podmienkach výmenného styku.

§ 4

(1) Revíziou knižničného fondu sa zisťuje a odstraňuje nesúlad medzi odbornou evidenciou knižničného fondu a skutočným stavom knižničného fondu. Plán čiastkových ročných revízií sa určuje štatutárnym orgánom alebo inou osobou písomne poverenou štatutárnym orgánom tak, aby sa zabezpečila úplnosť revízie knižničného fondu podľa § 14 ods. 2 zákona.

Komentár

Školská knižnica je v zmysle zákona č. 126/2015 Z. z. o knižniciach a o zmene a doplnení zákona č. 206/2009 Z. z. o múzeách a o galériách a o ochrane predmetov kultúrnej hodnoty a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 38/2014 Z. z. (ďalej len „knižničný zákon“) povinná vykonávať pravidelnú revíziu knižničného fondu a mimoriadnu revíziu knižničného fondu v prípadoch uvedených v § 14 ods. 2 písm. b) knižničného zákona, pričom vykonanie mimoriadnej revízie knižničného fondu nahrádza pravidelnú revíziu knižničného fondu.

Školská knižnica uskutočňuje **pravidelnú revíziu** v úplnosti každých päť rokov, ak vo svojom knižničnom fonde eviduje menej ako 50 000 knižničných dokumentov. V prípade, že sa jedná o školskú knižnicu zlúčenú s obecnou knižnicou a ktorej knižničný fond presahuje nad 50 000 knižničných dokumentov (knižničný fond obecnej knižnice sa stal súčasťou knižničného fondu školskej knižnice), školská knižnica je povinná uskutočniť revíziu knižničného fondu v úplnosti každých desať rokov.

Mimoriadnu revíziu vykonáva školská knižnica buď na príkaz riaditeľa školy alebo inej osoby písomne poverenej riaditeľom školy, alebo ak je potrebné zistiť skutočný stav knižničného fondu po mimoriadnej udalosti (napr. násilné vniknutie do školskej knižnice) alebo po premiestnení školskej knižnice. Okrem uvedených skutočností sa odporúča nariadiť vykonanie revízie knižničného fondu aj v prípade, ak sa má zlúčiť školská knižnica s obecnou knižnicou (knižničný fond školskej knižnice sa začlení do knižničného fondu obecnej knižnice), alebo v prípade, že má dôjsť k zlúčeniu obecnej knižnice so školskou knižnicou (knižničný fond obecnej knižnice sa začlení do knižničného fondu školskej knižnice).

(2) Revíziu knižničného fondu vykonáva revízna komisia. Revízna komisia je zložená najmenej z troch členov. Predsedu a ďalších členov revíznej komisie vymenúva a odvoláva štatutárny orgán alebo iná osoba písomne poverená štatutárnym orgánom. V knižnici, v ktorej to rozsah knižničného fondu vyžaduje, zabezpečuje revíziu samostatné pracovisko knižnice.

Komentár

Revíziu knižničného fondu vykonáva **revízna komisia**, ktorá je zložená najmenej z troch členov. Predsedu a ďalších členov revíznej komisie vymenúva a odvoláva riaditeľ školy alebo iná osoba písomne poverená riaditeľom školy.

Odporúča sa, aby revízna komisia pred vykonaním samotnej revízie knižničného fondu:

- **určila časový plán** uskutočnenia revízie knižničného fondu (uvedie sa dátum začatia a skončenia revíznych prác),
- **stanovila spôsob uskutočnenia** revízie knižničného fondu (či sa revízia knižničného fondu uskutoční pri zatvorení školskej knižnice, alebo pri výpožičnej prevádzke),
- **zhromaždila evidenčné podklady** z predchádzajúcej revízie knižničného fondu,
- **skontrolovala, či sa uskutočnili všetky opatrenia**, ktoré navrhla revízna komisia pri predchádzajúcej revízii knižničného fondu (napr. či boli odpísané všetky knižničné dokumenty, ktoré boli určené na vyradenie z knižničného fondu; či bola dopísaná v prírastkovom zozname signatúra ku všetkým knižničným dokumentom, ktoré sa nachádzajú vo voľnom výbere; či sa začala v prírastkovom zozname uvádzať cena knižničného dokumentu).

(3) Podkladom na revíziu knižničného fondu je prírastkový zoznam a pomocné odborné evidencie. V knižniciach s elektronickým spracovaním knižničného fondu môže byť podkladom na revíziu výstup z databázy údajov o knižničnom fonde usporiadaný podľa prírastkových čísiel alebo signatúr.

Komentár

Podkladom na vykonanie revízie knižničného fondu je **prírastkový zoznam a pomocné odborné evidencie** (napr. evidencia absenčných výpožičiek, zoznam kníh zaslaných na knihárske spracovanie, miestny zoznam knižničného fondu).

V školských knižniciach, ktoré spracúvajú elektronickým spôsobom knižničný fond (napr. automatizovaným spôsobom v knižnično-informačnom systéme Clavius, knižnično-informačnom systéme pre malé a stredné knižnice, knižnično-informačnom systéme Proflib), môže byť podkladom na revíziu knižničného fondu **výstup z databázy údajov o knižničnom fonde** (prírastkový zoznam), ktorý je usporiadaný podľa **prírastkových čísiel alebo signatúr**.

Ak členovia revíznej komisie vykonávajú revíziu knižničného fondu podľa prírastkového zoznamu, ktorý je v listinnej podobe, tak sú povinní vykonať nasledujúce úkony:

- **Porovnať prírastkový zoznam so zoznamom úbytkov a jeho dokladovou časťou.** Zistiť, či sú všetky úbytky knižničných dokumentov zachytené odkazmi v prírastkovom zozname.
- **Porovnať prírastkový zoznam s evidenciou absenčných výpožičiek, prípadne so zoznamom kníh zaslaných na knihárske spracovanie a pripojiť záznam o revízii knižničného fondu do rubriky Poznámka v prírastkovom zozname.** Záznam o revízii obsahuje skratku R a rok revízie (napr. R 2016).
- **Pristúpiť k regálovej revízii knižničného fondu.** To znamená, že jeden člen revíznej komisie vyberá knižničné dokumenty z police, hlási prírastkové číslo a signatúru. Následne pri každom revidovanom knižničnom dokumente uvedie záznam o revízii (napr. R 2016). Záznam o revízii vykoná buď revíznou pečiatkou, alebo ručne perom na prídoštie zadnej dosky väzby revidovaného knižničného dokumentu. Druhý člen revíznej komisie kvôli kontrole hlási meno a priezvisko autora a názov revidovaného knižničného dokumentu. Zároveň zaznamenáva **revidované knižničné dokumenty v prírastkovom zozname**. To znamená, že do rubriky **Poznámka v prírastkovom zozname pripája záznam o revízii knižničného fondu** (napr. R 2016) buď revíznou pečiatkou, alebo ručne perom.

Knižničné dokumenty, ktoré členovia revíznej komisie nenašli zaznamenané ani v evidencii výpožičiek alebo ani v zozname kníh zaslaných na knihárske spracovanie, zapíšu do **zoznamu chýbajúcich knižničných dokumentov**.

Zoznam chýbajúcich knižničných dokumentov obsahuje: poradové číslo, prírastkové číslo, signatúru, meno a priezvisko autora a názov, poznámku a dátum zápisu.

Pri elektronickej revízii knižničného fondu dodržiava revízna komisia predpísaný postup v rámci daného automatizovaného knižnično-informačného systému. Pri každom revidovanom knižničnom dokumente vykoná záznam o revízii (napr. R 2016) buď revíznou pečiatkou, alebo ručne perom na prídoštie zadnej dosky väzby revidovaného knižničného dokumentu.

Drobné nedostatky, ktoré zistia členovia revíznej komisie, napríklad nesprávne zaradené knižničné dokumenty alebo chyby pri signovaní knižničného dokumentu, okamžite opravia.

(4) O výsledku revízie sa vyhotovuje zápisnica, ktorú podpisujú všetci členovia revíznej komisie.

(5) Zápisnica o výsledku revízie obsahuje

- a) záznam o časovom úseku vykonania komplexnej revízie, čiastkovej revízie alebo mimoriadnej revízie,
- b) mená a priezviská členov revíznej komisie,
- c) spôsob vykonania revízie,
- d) rozsah revízie, najmä označenie časti revidovaného knižničného fondu, a počet revidovaných knižničných dokumentov,
- e) zistené skutočnosti,
- f) návrh na odstránenie nedostatkov zistených revíziou, lehotu na odstránenie nedostatkov zistených revíziou a prílohu so zoznamom knižničných dokumentov navrhnutých na vyradenie, ktorá obsahuje identifikačné údaje podľa § 2 ods. 5 písm. a) až d).

Komentár

V zápisnici o výsledku revízie knižničného fondu sa uvedie:

- a) *záznam o časovom úseku vykonania komplexnej revízie, čiastkovej revízie alebo mimoriadnej revízie,*
Dátum začatia a skončenia revíznych prác pri komplexnej revízii, čiastkovej revízii alebo mimoriadnej revízii.
- b) *mená a priezviská členov revíznej komisie,*
Uvedú sa celé mená vrátane názvu zamestnávateľa.
- c) *spôsob vykonania revízie,*
Uvedie sa druh revízie knižničného fondu (pravidelná revízia, čiastková revízia alebo mimoriadna revízia), použité základné odborné evidencie (prírastkový zoznam, zoznam úbytkov) a pomocné odborné evidencie (evidencia absenčných výpožičiek, zoznam kníh zaslaných na knižničné spracovanie a pod.) a technika revízie knižničného fondu (spôsob porovnania knižničného fondu s jeho základnou odbornou evidenciou a pomocnou odbornou evidenciou).
- d) *rozsah revízie, najmä označenie časti revidovaného knižničného fondu, a počet revidovaných knižničných dokumentov,*
Uvedie sa, či sa revidoval celý knižničný fond, alebo len časť knižničného fondu.
- e) *zistené skutočnosti,*
V zápisnici sa uvedie celkový počet chýbajúcich knižničných dokumentov. Ich zoznam tvorí neoddeliteľnú súčasť zápisnice. Za chýbajúci knižničný dokument sa považuje knižničný dokument, ktorý je v prírastkovom zozname zaznamenaný, v čase revízie knižničného fondu nie je v knižničnom fonde fyzicky prítomný, a nie je o ňom ani záznam v pomocnej odbornej evidencii.
- f) *návrh na odstránenie nedostatkov zistených revíziou, lehotu na odstránenie nedostatkov zistených revíziou a prílohu so zoznamom knižničných dokumentov navrhnutých na vyradenie, ktorá obsahuje tieto povinné identifikačné údaje:*
 - 1. poradové číslo,*
 - 2. prírastkové číslo,*
 - 3. signatúru, ak sa nezhoduje s prírastkovým číslom,*
 - 4. meno a priezvisko autora a názov.*

Návrh na odstránenie nedostatkov zistených revíziou musí obsahovať analýzu stavu uchovávaní a ochrany knižničného fondu v školskej knižnici, takisto posúdenie správnosti a relevantnosti vedenia základnej odbornej evidencie a pomocnej odbornej evidencie, mená a priezviská zodpovedných osôb, termíny odstránenia zistených nedostatkov. Pri stanovení termínov je vhodné brať do úvahy dobu, počas ktorej sa môže školská knižnica pokúsiť nájsť chýbajúce knižničné dokumenty. V prípade, ak školská knižnica potrebuje opätovne získať do knižničného fondu niektoré chýbajúce knižničné dokumenty, ktoré uviedla v zozname chýbajúcich knižničných dokumentov, tak vyhotoví zoznam deziderát, do ktorého zapíše základné identifikačné údaje o týchto knižničných dokumentoch.

*Zápisnica o výsledku revízie knižničného fondu sa predkladá riaditeľovi školy alebo inej osobe písomne poverenej riaditeľom školy na odsúhlasenie vyradenia stratených, poškodených, zastaraných alebo trvalo neprístupných knižničných dokumentov z knižničného fondu a na odstránenie nedostatkov zistených revíziou knižničného fondu. K zápisnici o výsledku revízie knižničného fondu sa prikladá aj **záznam o odstránení nedostatkov zistených revíziou.***

Vzor zápisnice o výsledku revízie knižničného fondu je uvedený v prílohe č. 3.

Vzor zoznamu knižničných dokumentov navrhnutých na vyradenie je uvedený v prílohe č. 4.

(6) Zápisnica o výsledku revízie je podkladom na vyradenie stratených, poškodených, zastaraných alebo trvalo neprístupných knižničných dokumentov z knižničného fondu a na odstránenie nedostatkov zistených revíziou.

(7) Záznam o odstránení nedostatkov zistených revíziou sa prikladá k zápisnici o výsledku revízie.

§ 5

(1) Podkladom na vyradenie knižničných dokumentov z knižničného fondu je aj zoznam knižničných dokumentov navrhnutých na vyradenie, ktorý obsahuje identifikačné údaje podľa § 2 ods. 5 písm. a) až d) s uvedením dôvodu vyradenia.

Komentár

*Podkladom na vyradenie knižničných dokumentov z knižničného fondu je aj **zoznam knižničných dokumentov navrhnutých na vyradenie, ktorý obsahuje tieto povinné identifikačné údaje o knižničnom dokumente:***

- a) poradové číslo,*
- b) prírastkové číslo,*
- c) signatúru, ak sa nezhoduje s prírastkovým číslom,*
- d) meno a priezvisko autora a názov,*
- e) dôvod vyradenia.*

(2) Návrh na vyradenie a zoznam vyradovaných knižničných dokumentov vypracúva vyradovacia komisia zložená najmenej z troch členov. Predsedu a ďalších členov vyradovacej komisie vymenúva a odvoláva štatutárny orgán alebo iná osoba písomne

poverená štatutárnym orgánom. Návrh na vyradenie knižničných dokumentov podpisujú členovia vyrad'ovacej komisie.

Komentár

Návrh na vyradenie a zoznam vyrad'ovaných knižničných dokumentov je výsledkom práce vyrad'ovacej komisie, ktorá musí byť zložená najmenej z troch členov. Predsedu i d'alších členov vyrad'ovacej komisie vymenúva a odvoláva riaditeľ školy alebo iná osoba písomne poverená riaditeľom školy.

(3) Na základe návrhu vyrad'ovacej komisie a rozhodnutia štatutárneho orgánu alebo inej osoby písomne poverenej štatutárnym orgánom sa knižničný dokument vyrad'uje.

Komentár

Vzor zoznamu vyradených knižničných dokumentov je uvedený v prílohe č. 5.

(4) Vyradený knižničný dokument sa odpisuje záznamom v zozname úbytkov a podľa potreby knižnice záznamom v prírastkovom zozname.

Komentár

*Na základe návrhu vyrad'ovacej komisie a rozhodnutia riaditeľa školy alebo inej osoby písomne poverenej riaditeľom školy sa knižničný dokument vyrad'uje. Vyradený knižničný dokument školská knižnica odpisuje záznamom v zozname úbytkov a podľa potreby ho môže takisto odpísať aj záznamom v prírastkovom zozname. Napríklad ak školská knižnica odpisuje vyradený knižničný dokument záznamom v prírastkovom zozname v listinnej podobe, tak školský knihovník prečiarkne prírastkové číslo v prírastkovom zozname a v rubrike Poznámka uvedie **Vyradené, pozri zoznam úbytkov č.** (napíše poradové číslo zo zoznamu úbytkov).*

*Školská knižnica môže podľa evidenčnej a štatistickej potreby **doplniť zoznam úbytkov** o dôvod vyradenia s odkazom na doklad o vyradení (uvedie sa dôvod, ktorý členovia vyrad'ovacej komisie uviedli v návrhu na vyradenie spolu s dátumom zápisnice uvedenej komisie) a cenu knižničného dokumentu (údaj o cene sa prevezme z prírastkového zoznamu).*

*Pri hromadnom vyrad'ovaní knižničných dokumentov môže školská knižnica v zozname úbytkov uviesť **iba rozpätie poradových čísiel s odkazom na samostatne spracovaný zoznam vyradených knižničných dokumentov**, pretože zoznam vyradených knižničných dokumentov bude obsahovať údaje zhodné s údajmi v zozname úbytkov. Jedno vyhotovenie takého zoznamu s presným vyznačením poradových čísiel zo zoznamu úbytkov **tvorí neoddeliteľnú súčasť zoznamu úbytkov**.*

*Školská knižnica je **povinná vyradený knižničný dokument podľa § 14 odseku 5 písm. a) knižničného zákona ponúknuť iným knižniciam**. Prednostné právo na získanie vyradených knižničných dokumentov majú knižnice, ktoré uchovávajú konzervačný fond a ktoré sú právnickou osobou určenou podľa osobitného predpisu (§ 3 až 5 zákona č. 212/1997 Z. z. o povinných výťažkoch periodických publikácií, neperiodických publikácií a rozmnoženín audiovizuálnych diel v znení neskorších predpisov). Z uvedeného dôvodu školská knižnica **prednostne posieľa zoznam s vyradenými knižničnými dokumentmi knižniciam s konzervačným fondom**, ktoré sú povinné odpovedať na ponuku najneskôr do 60 kalendárnych dní od doručenia ponuky.*

Zoznam knižníc s konzervačným fondom a s kontaktnými mailovými adresami

Slovenská národná knižnica	akvizicia@snk.sk
Univerzitná knižnica v Bratislave	knihy@ulib.sk
Ústredná knižnica Slovenskej akadémie vied	akvizicia@savba.sk
Centrum vedecko-technických informácií SR	sekretariat@cvtisr.sk
Štátna vedecká knižnica v Banskej Bystrici	svkbb@svkbb.eu
Štátna vedecká knižnica v Košiciach	svkk@svkk.sk
Štátna vedecká knižnica v Prešove	kniznica@svkpo.gov.sk
Parlamentná knižnica Národnej rady Slovenskej republiky	parlamentna.kniznica@nrsr.sk

Tým, že sa vyradené knižničné dokumenty podľa knižničného zákona ponúkajú prednostne knižniciam s konzervačnou funkciou, sa sleduje zachovanie kultúrneho dedičstva Slovenskej republiky v úplnosti. Až v prípade nezáujmu knižníc s konzervačným fondom o vyradené knižničné dokumenty, školská knižnica posielala zoznam s vyradenými knižničnými dokumentmi webmasterke portálu InfoLib Janke Némethyovej. Kontaktná emailová adresa: janka.nemethyova@cvtisr.sk. Vyradené knižničné dokumenty školská knižnica ponúka iným knižniciam formou výmeny alebo bezodplatným prevodom. V prípade, ak neprejaví záujem o vyradené knižničné dokumenty iná knižnica do 14 kalendárnych dní od zverejnenia zoznamu vyradených knižničných dokumentov na portáli InfoLibu, môže školská knižnica ponúknuť vyradené knižničné dokumenty napríklad na predaj do antikvariátu alebo individuálnym záujmom, darovať, respektíve odovzdať do zberu. O naložení s vyradenými knižničnými dokumentmi musí mať školská knižnica príslušné doklady (napr. zmluvy o bezodplatnom prevode, príjmové doklady), ktoré sa uschovávajú v dokladovej časti zoznamu vyradovaných knižničných dokumentov.

§ 6

Táto vyhláška nadobúda účinnosť 1. júla 2016.

Marek Mad'arič v. r.

Vypracovala: Mgr. Rozália Cenigová, ústredná metodička pre školské knižnice, Slovenská pedagogická knižnica, 30. 08. 2016; doplnenie, 13. 10. 2016, 14. 03. 2017

Prílohy k metodickému pokynu:

Príloha č. 1 Vzor záznamu o uzatvorení a autorizácii čiastkového prírastkového zoznamu v elektronickej podobe, ktorý viedla školská knižnica v automatizovanom knižnično-informačnom systéme

Príloha č. 2 Vzor záznamu o uzatvorení a autorizácii čiastkového zoznamu úbytkov v elektronickej podobe, ktorý viedla školská knižnica v automatizovanom knižnično-informačnom systéme

Príloha č. 3 Vzor zápisnice o výsledku revízie knižničného fondu

Príloha č. 4 Vzor zoznamu knižničných dokumentov navrhnutých na vyradenie

Príloha č. 5 Vzor zoznamu vyradených knižničných dokumentov

Príloha č. 1 Vzor záznamu o uzatvorení a autorizácii čiastkového prírastkového zoznamu v elektronickej podobe, ktorý viedla školská knižnica v automatizovanom knižnično-informačnom systéme

Čiastkový prírastkový zoznam č. za rok 2016

Tento prírastkový zoznam má strán. Obsahuje záznamy o knižničných dokumentoch od prírastkového čísla po prírastkové číslo od 12. januára 2016 do 16. decembra 2016. Prírastkový zoznam bol riadne uzatvorený a autorizovaný dňa 16. decembra 2016.

V Ábelovej 16. decembra 2016

Prírastkový zoznam viedla:

Mgr. Eva Adamovská
Meno a priezvisko

školská knihovníčka

Adamovská
podpis

Schválil:

PaedDr. Adam Novotný
Meno a priezvisko

riaditeľ

Novotný
podpis

odtlačok pečiatky školskej knižnice

Príloha č. 2 Vzor záznamu o uzatvorení a autorizácii čiastkového zoznamu úbytkov v elektronickej podobe, ktorý viedla školská knižnica v automatizovanom knižnično-informačnom systéme

Čiastkový zoznam úbytkov č. za rok 2016

Tento zoznam úbytkov má strán. Obsahuje záznamy o vyradených knižničných dokumentoch od poradového čísla po poradové číslo od 12. januára 2016 do 16. decembra 2016. Súčasťou zoznamu úbytkov je príloha č. 1 Zoznam vyradených knižničných dokumentov, ktorý obsahuje úbytky od poradového čísla 15. až po poradové číslo 57.

Zoznam úbytkov bol riadne uzatvorený a autorizovaný dňa 16. decembra 2016.

V Ábelovej 16. decembra 2016

Zoznam úbytkov viedla:

Mgr. Eva Adamovská

Meno a priezvisko

školská knihovníčka

Adamovská

podpis

Schválil:

PaedDr. Adam Novotný

Meno a priezvisko

riaditeľ

Novotný

podpis

odtlačok pečiatky školskej knižnice

Príloha č. 3 Vzor zápisnice o výsledku revízie knižničného fondu

ZÁPISNICA O VÝSLEDKU REVÍZIE KNIŽNIČNÉHO FONDU

Na základe príkazu riaditeľa Základnej školy v Ábelovej PaedDr. Adama Novotného zo dňa 06. 06. 2016 sa v zmysle § 14 ods. 2 písm. a) zákona č. 126/2015 Z. z. o knižniciach a o zmene a doplnení zákona č. 206/2009 Z. z. o múzeách a o galériách a o ochrane predmetov kultúrnej hodnoty a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 38/2014 Z. z. sa v **Školskej knižnici Základnej školy v Ábelovej** uskutočnila **pravidelná revízia knižničného fondu** v čase od 01. 07. 2016 do 22. 07. 2016.

Na základe vyhlášky Ministerstva kultúry Slovenskej republiky č. 201/2016 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o spôsobe vedenia odbornej evidencie knižničných dokumentov a o revízii a vyradovaní knižničného fondu v knižniciach, menoval riaditeľ školy trojčlennú revíznu komisiu v zložení:

Mgr. Viera Áčová, **predseda** revíznej komisie,
Mgr. Eva Adamovská, **člen** revíznej komisie,
Mgr. Ján Hlavatý, **člen** revíznej komisie.

Použitá základná a pomocná odborná evidencia:

- prírastkový zoznam,
- zoznam úbytkov,
- evidencia absenčných výpožičiek,
- zoznam kníh zaslaných na knihárske spracovanie.

Technika revízie:

Každý revidovaný knižničný dokument bol porovnaný so záznamom v prírastkovom zozname. Nepřítomnosť knižničných dokumentov sa overovala v evidencii absenčných výpožičiek a v zozname kníh zaslaných na knihárske spracovanie.

Rozsah revízie:

Revízna komisia zrevidovala 1 233 knižničných dokumentov (knižničné dokumenty s prírastkovými číslami od 1 po 1 233).

Zistené skutočnosti:

Z revidovaných 1 233 knižničných dokumentov bolo počas revízie prítomných v knižničnom fonde 986 knižničných dokumentov. V evidencii absenčných výpožičiek bolo evidovaných 247 knižničných dokumentov.

Revízna komisia konštatuje, že prírastkový zoznam obsahuje všetky povinné identifikačné údaje o knižničných dokumentoch v súlade s § 2 vyhlášky Ministerstva kultúry Slovenskej republiky č. 201/2016 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o spôsobe vedenia odbornej evidencie knižničných dokumentov a o revízii a vyradovaní knižničného fondu v knižniciach. Takisto pomocná odborná evidencia výpožičiek je vedená v súlade s § 3 ods. 2 uvedenej vyhlášky Ministerstva kultúry Slovenskej republiky.

Fyzický stav knižničného fondu vykazuje určitú opotrebovanosť, nadbytočnosť a zastaranosť, preto revízna komisia navrhuje časť knižničného fondu vyradiť z dôvodu opotrebovanosti, nadbytočnosti a zastaranosti.

Prílohu č. 1 tvorí Zoznam knižničných dokumentov navrhnutých na vyradenie.

Návrhy na opatrenia:

Revízna komisia na základe zistených skutočností navrhuje:

- z dôvodu opotrebovanosti, nadbytočnosti a zastaranosti knižničných dokumentov vyradiť 42 knižničných jednotiek, ktoré sú uvedené v prílohe č. 1;
- pre zlepšenie uloženia špeciálnych knižničných dokumentov zakúpiť špeciálne skrinky na mapy.

V Ábelovej 22. júla 2016

Členovia revíznej komisie:

Mgr. Viera Áčová, predseda revíznej komisie

*Áčová
podpis*

Mgr. Eva Adamovská, člen revíznej komisie

*Adamovská
podpis*

Mgr. Ján Hlavatý, člen revíznej komisie

*Hlavatý
podpis*

Príloha č. 4 Vzor zoznamu knižničných dokumentov navrhnutých na vyradenie

ZOZNAM KNIŽNIČNÝCH DOKUMENTOV NAVRHNUTÝCH NA VYRADENIE

Príloha č. 1 k zápisnici o výsledku revízie knižničného fondu Školskej knižnice Základnej školy v Ábelovej zo dňa 22. júla 2016

Poradové číslo	Prírastkové číslo	Signatúra	Meno a priezvisko autora	Názov
1.	1020	BOD	Zuzana Boďová	Všelijaké rozprávky
2.	202	BAT	-	Batoh plný zábavy
3.	947	37/ZEL	Olga Zelinková	Poruchy učení
4.	58	PEN	Alena Penzešová	V lese
5.	126	MAL	Gordana Maletic	Zlatý kľúčik
6.	792	CAR	Erik Carle	Nenasýtná húsenička
7.	97	8/JAN	Jan Jandourek	Sociologický slovník
8.	56	8/DVO	Josef Dvořák	Logopedický slovník
9.	16	37/REB	Albert Reble	Dejiny pedagogiky
10.	132	KRA/d	Fraňo Kráľ	Jano
11.	133	KRA/e	Fraňo Kráľ	Jano
12.	134	KRA/f	Fraňo Kráľ	Jano
.....
42.	189	KAF	Franz Kafka	Poviedky

V Ábelovej 22. júla 2016

Členovia revíznej komisie:

Mgr. Viera Áčová, predseda revíznej komisie

Áčová
podpis

Mgr. Eva Adamovská, člen revíznej komisie

Adamovská
podpis

Mgr. Ján Hlavatý, člen revíznej komisie

Hlavatý
podpis

Príloha č. 5 Vzor zoznamu vyradených knižničných dokumentov

ZOZNAM VYRADENÝCH KNIŽNIČNÝCH DOKUMENTOV

Poradové číslo	Prírastkové číslo	Signatúra	Meno a priezvisko	Názov	Dôvod vyradenia
1.	1020	BOD	Zuzana Boďová	Všelijaké rozprávky	stratený
2.	202	BAT	-	Batoh plný zábavy	poškodený
3.	947	37/ZEL	Olga Zelinková	Poruchy učení	stratený
4.	58	PEN	Alena Penzešová	V lese	poškodený
5.	126	MAL	Gordana Maletic	Zlatý kľúčik	poškodený
6.	792	CAR	Erik Carle	Nenásytná húsenička	stratený
7.	97	8/JAN	Jan Jandourek	Sociologický slovník	stratený
8.	56	8/DVO	Josef Dvořák	Logopedický slovník	poškodený
9.	16	37/REB	Albert Reble	Dejiny pedagogiky	poškodený
10.	132	KRA/d	Fraňo Kráľ	Jano	multiplikát
11.	133	KRA/e	Fraňo Kráľ	Jano	multiplikát
12.	134	KRA/f	Fraňo Kráľ	Jano	multiplikát
.....
42.	189	KAF	Franz Kafka	Povedky	poškodený

Príloha č. 7 Fotogaléria z 11. medzinárodnej konferencie

11. medzinárodná konferencia
Školské knižnice ako informačné a kultúrne centrá škôl
(Foto: Katarína Bokrosová)

*PhDr. Vladimír Grigar, riaditeľ Slovenskej pedagogickej knižnice,
počas víťania účastníkov 11. medzinárodnej konferencie*

*Štátny tajomník Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky Peter Krajňák
počas slávnostného otvorenia 11. medzinárodnej konferencie*

RNDr. Alena Erdziaková z Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky počas prednesenia zdravice na 11. medzinárodnej konferencii

Účastníci 11. medzinárodnej konferencie

Účastníci 11. medzinárodnej konferencie

**Slávnostné ocenenie víťazov 12. ročníka celoslovenského projektu
Najzaujímavejšie podujatie školskej knižnice
k Medzinárodnému dňu školských knižníc 24. 10. 2016
štátnym tajomníkom Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu
Slovenskej republiky Petrom Krajňákom
(Foto: Katarína Bokrosová)**

*Štátny tajomník Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky Peter Krajňák
a školská knihovnička Mgr. Eva Kubalová z Gymnázia J. M. Hurbana v Čadci*

*Štátny tajomník Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky Peter Krajňák
a školská knihovnička Anna Cabuková zo Základnej školy v Zákopčí*

Štátny tajomník Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky Peter Krajňák a riaditeľka školy PaedDr. Jarmila Lehotayová zo Základnej školy s materskou školou v Rakovci nad Ondavou spolu so školskou knihovničkou Mgr. Danou Volčkovou

Štátny tajomník Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky Peter Krajňák a školská knihovnička Mgr. Monika Zámečníková zo Základnej školy s materskou školou na Hargašovej ulici v Bratislave

Štátny tajomník Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky Peter Krajňák a školská knihovníčka Mgr. Silvia Eštočinová zo Základnej školy na ulici Matice slovenskej v Prešove

Štátny tajomník Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky Peter Krajňák s riaditeľom školy Mgr. Jurajom Jarkulišom zo Základnej školy s materskou školou v Spišskej Teplici spolu so školskou knihovníčkou Mgr. Annou Šlebodovou

Štátny tajomník Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky Peter Krajňák s riaditeľkou školy Mgr. Zuzanou Slaninkovou zo Základnej školy na Nemocničnej ulici v Považskej Bystrici spolu so školskou knihovničkou Mgr. Jaroslavou Zigovou

Školské knižnice ako informačné a kultúrne centrá škôl

11. medzinárodná konferencia

Zborník príspevkov 4. mája 2017

Zostavila Mgr. Rozália Cenigová

Neprešlo jazykovou úpravou

Typografická úprava Mgr. Rozália Cenigová

Vydala Slovenská pedagogická knižnica v Bratislave, 2017

1. vydanie

Náklad 150 kópií

Nepredajné

ISBN 978 – 80 – 972668 – 0 – 6

EAN 9788097266806

ISBN 978 – 80 – 972668 – 0 – 6

EAN 9788097266806